

Küresel terörist

Willem Oltmans

bron

Willem Oltmans, *Küresel terörist*. YeniHayat Kütüphanesi, Esenler 2002

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/oltm003kure01_01/colofon.php

© 2015 dbnl / erven Willem Oltmans

dbnl

Görünmez Hükümet

1960'ların başları ABD için fırtınalı yıllardı. Önce J.F. Kennedy ve CIA, paralı askerlere Küba'yı işgal etmeleri emrini verdi. Bu başarısız olunca Kennedy, Fidel Castro'yu sahneden silmek için Mafya ile işbirliğinin yollarını aradı. Nikita Kruşçev ile Viyana'da yapılan zirve bir fiyaskoydu. Kremlin Berlin Duvarı'nı kısa sürede inşa etti. Bunu, Kremlin ve Beyaz Saray'ın doğrudan karşı karşıya geldiği Küba füze krizi izledi. Sovyetler'in füzeleri geri çekmesi karşılığında Kennedy'nin Küba'ya bir daha asla saldırmama sözü verdiği bir anlaşmaya varıldı. Yine de, ABD o zamandan beri, her şeyden önce en temel insan haklarını çiğneyen insafsız, tamamen yasadışı ekonomik ambargolarla Florida sahillerinden 150 mil uzaklıktaki bu küçük adayı boğmak için uğraşmayı sürdürdü.

Ardından, 1960'ların başlarında Washington'da, Ho Chi-Minh'in Güney'i almasını önlemek için Vietnam'da kapsamlı bir kara savaşının başlatılması üzerinde ciddi biçimde kafa yoruldu. Tüm bu dramatik gelişmeler, Başkan Kennedy'nin 22 Kasım 1963 günü bir suikast sonucu ölmesiyle zirveye ulaştı. Kennedy pek çok kişi tarafından bir kahraman olarak görülüyordu. Ancak o sıralarda hiçkimse onun ve Beyaz Saray ekibinin iktidarda olduğu üç yıla yakın sürede ne kadar çok karanlık iş çevirdiğini ve tümüyle yasalara aykırı kararlar aldığını bilmiyordu.

Sözgelimi Kennedy'nin, Küba liderinin erken ölümünü tezgahlamasını sağlama görevini vermek istediği Chicago yeraltı dünyasını harekete geçirebilmek için bir fahişeyi kullandığından, kamuoyunun hiçbir zaman haberi olmayacaktı. Bugünün ölçütleriyle, yaban-

cı bir devlet başkanının planlı bir şekilde öldürülmesi, John Kennedy'yi Lahey'deki Savaş Suçları Mahkemesi'nde Slobodan Miloşeviç ile birlikte sanık sandalyesine oturturdu. Elbette ABD ve Yugoslav liderleri için aynı ölçütlere uyuluydu...

Bağımsızlık Bildirgesi'nin ilan edilmesinden bu yana ABD, Manhattan'ın girişindeki ünlü heyke ile sembolize edildiği üzere, kendisini en demokratik ve özgürlüğüne düşkün ulus olarak sunar. Bugün, 21. yüzyılın başında ABD dünyanın tek Haydut Süper Gücü haline geldi. Bu nasıl gerçekleşti?

II. Dünya Savaşı'na kadar Washington büyük ölçüde kendi içine kapalı yaşıyordu. Sadece Rio Grande'nin güneyindeki sorunlu bölgelere ara sıra operasyonlar düzenlendiği oluyordu. I. Dünya Savaşı'nda Avrupa'yı Almanya'nın egemenliğine bırakmamak için kurtarıcılık görevi yerine getirildi. Kongre dünya çapında önemli bir rol oynamaktan genellikle kaçındı. Sözgelimi 1941 yılında Endonezya'nın başkenti Jakarta'da ABD, muhtemel Amerikalı turistlere yardım amacıyla sadece bir konsoloslukla temsil ediliyordu. Dwight D. Eisenhower dünyanın bu dördüncü büyük ülkesinde Sukarno'yu devirmek için 1958 yılında amatörce bir CIA darbesine girişti. Neden?

Çünkü Endonezya Devlet Başkanı zamanın Washington yönetiminin çıkarları açısından fazla solcu olarak değerlendiriliyordu. Bu yüzden ABD onu yönetimden indirme işini kendi üzerine aldı. Oysa Endonezyalılar, yüzlerce yıllık Hollanda sömürgeciliğine karşı başlatılan özgürlük yürüyüşüne daha 1920'li yıllarda, öğrenciliği sırasında katılan Sukarno'yu ulusun babası olarak görüyordu. Eisenhower başarısız oldu. Oysa CIA tarafından bazı hainler de bulunmuştu. Bunlara Sumatra adasında rakip bir hükümet kurmaları için para yedirildi ve silahlandırıldılar ama Endonezya ordusu yine de Sukarno'ya sadık kaldı. ABD müdahalesi başarısızlıkla sonuçlandı. Ancak 7 yıl sonra gerçekleştirilen ikinci CIA darbesi Sukarno'yu devire-

cekti. ABD, bu süre zarfında, sanki uyulması gereken hiçbir uluslararası sözleşme ve yasal anlaşma yokmuş; sanki Birleşmiş Milletler Sözleşmesi Amerikalılar adına Harry S. Truman tarafından hiç imzalanmamış gibi, tam donanımlı bir Haydut Güç olarak davranmayı, savaşmayı, Washington'un hoşlanmadığı yasal hükümetleri devirmeyi, yabancı liderlere suikast yapmayı, açık veya örtülü savaşlarla egemen devletleri istila etmeyi öğrenmişti.

Küçük bir güçten, herhangi bir zamanda herhangi bir yere müdahale etmeye hazır dünyanın bir numaralı gücü olma yönündeki bu umulmadık dönüşüm, II. Dünya Savaşı'nın dolaysız bir sonucu olarak ortaya çıktı. Hitler Avrupa'yı eline geçirince, eski dünyadan yeni dünyaya kitlesel bir beyin göçü ve sermaye akışı gerçekleşti. Mihver devletleri üzerinde birleşik bir zaferi mümkün kılmak için ABD'nin Alman I.G. Farben ve Krupp şirketlerinin karşısına kendi savaş sanayiini koyması zorunluydu. Ünlü askeri sanayi kompleksinin güç kazanmasının bir nedeni buydu. Diğerisi ise, kuşkusuz, Soğuk Savaş'ın başlamasıydı. Bu gelişmeler çok önemli bir köşetaşını, Görünmez Hükümet halini alacak şeyi öne çıkardı.

1964'de, Dallas suikastından bir yıl sonra David Wise (The New York Herald Tribune) ve Thomas Ross (The Chicago Tribune) birlikte Görünmez Hükümet'i⁽¹⁾ yazdılar. Hollanda'da Nijenrode Kalesi'nde bir Diplomasi kursunu (1946-1948) izledikten sonra, Yale Üniversitesi'nde 'Uluslararası İlişkiler' derslerine (1948-1950) katıldım. Profesör Arnold Wolfers bölümün dekanı ve kalmakta olduğum Pierson Koleji'nin müdürüydü. CIA 1947'de insanlığı komünizmden korumak için kurulmuştu. En azından, ABD'nin uluslararası casus şebekesine gizli ajanların fısıldadığı yorum buydu. Yale'de tamamen normal ve gündelik görünen işlere pek az ilgi gösteriliyordu. Wolfers gibi birçok uzman, CIA'nın, ne Kongre'nin ne Beyaz Saray'ın kontrol edemeyeceği ölçüde dev bir gizli servis halini alacağına

ihtimal vermiyordu.

1960'ın sonlarında başkanlığı bırakmadan önce General Eisenhower ciddi bir uyarıda bulundu. Askeri sanayi kompleksinin devlet içinde devlet halini almakta olduğu kaygısını -tarihe bir not düşmek üzere- dile getirdi. Eisenhower'ın uyarısı birileri tarafından pek önemsenmeyerek kayda geçirilirken, çoğu kişi ise konunun vehametinden habersiz işlerini yapmaya devam etti. General, başında olduğu yönetim aygıtının komşu Küba'ya bir CIA müdahalesi hazırlamakta olduğunu biliyordu. Belki de Endonezya'da CIA'nın 1958 yılındaki başarısızlığından ders çıkarmış olacak, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı olmadan Fidel Castro'ya saldırmanın, BM Sözleşmesi'ni çiğnemek anlamına geldiğini biliyordu. Bu durumu halefince kavratmayı her nedense başaramadı ve Kennedy ilk büyük yenilgisini Domuzlar Körfezi sahillerinde aldı. Başkan Kennedy, bu CIA felaketinin etkisinden hiçbir zaman tam olarak kurtulamadı. Castro onu aptal durumuna düşürmüştü. Kennedy, Küba liderini öldürtme çabalarını bir kat daha artırarak sürdürdü.

Araştırmacı gazeteciler Wise ve Ross, Eisenhower'ın uyarısını iyi kavramış olmalı ki, onların 1964 tarihli kitabı onun uyarı mesajına tıpa tıp uyuyordu. 'Bugün ABD'de iki hükümet var,' diye yazıyordu kitaplarının ilk satırında. 'Biri görünür, diğeri ise görünmezdir.' Birinci hükümet medyada ve televizyonda boy gösterir. İkincisi, 'ABD'nin Soğuk Savaş politikalarını uygulayan dışa kapalı, gizli makine'dir. Yazarlar, çalışmakta olan ikinci bir hükümet şeklinde bir 'resmi yapı'nın düşünülmemesi gerektiğini ifade ediyorlar, görünmezleri, 'görünür hükümetin çeşitli bölümlerinden çekilmiş kişi ve bürolardan oluşan gevşek, şekilsiz bir topluluk' olarak tanımlıyorlardı. Görünmezler sadece CIA'ya bağlı da değildi. 1964'deki istihbarat topluluğunun şu yapıları içerdiğini ifade ediyorlardı: Ulusal Güvenlik Konseyi, Savunma İstihbarat Ajansı, Ulusal Güvenlik Ajansı, Ordu İstihbaratı, Donanma İstihbara-

tı, Hava Kuvvetleri İstihbaratı, Dışişleri Bakanlığı İstihbarat ve Araştırma Bürosu, Atom Enerjisi Komisyonu ve Federal Araştırma Bürosu.

Wise ve Ross, yaklaşık 190 milyon Amerikalının yaşamlarını şekillendiren Washington'daki bir gölge hükümetin varlığını saptarken kahince sözler ediyorlardı, Bugün, ABD görünmez hükümetinin, nasıl öldürdüğünü, sakat bıraktığını, bombaladığını, Güneydoğu Asya'daki köylülere karşı nasıl kimyasal savaş yürüttüğünü, Sovyet gemilerinin yardım getirmesini önlemek için Nikaragua çevresindeki suları nasıl mayınladığını, Che Guevara'yı bir hayvan gibi iz sürerek yakalamak için Bolivya'da nasıl bir insan avını yönettiğini ancak 2001 yılında, her şey olup bittikten sonra öğreniyoruz.

Bu kriminal davranış, Marksizm-Leninizm konusundaki, savaş sonrasının çılgın Amerikan takıntısından kaynaklanıyordu. 1945'in gizli işler çeviren Amerikalıları, komünizme karşı yürütülen haçlı seferinde her şeyin mübah olduğuna inanıyordu. Onlar Amerikan atayurdunun ve gerekliyse bütün insanlığın gerçek ve kendi kendini atamış koruyucularıydılar. Biz Avrupa'da böylesi bağnazlara neonazi diyoruz. Ulusal çıkarlar doğrultusunda harekete geçmek için Kongre'nin onayına gerek yoktu. Birleşmiş Milletler, Cenevre Savaş Suçları Sözleşmesi ve aptal barışçıların söylediği her ne varsa cehennemin dibine. Öyleyse, antikomünist haçlıların mantığıyla Castro'ya zehirli puro veya Kongo'da Patrice Lumumba'ya zehirli diş macunu göndermek, ölecek olanlar piçlerse, kuşkusuz tamamen normaldi. Her şeyin ötesinde, dünyayı komünistlerden temizlemek için yapılması gerekenleri en iyi onlar, yani görünmezler bilirdi.

Birleşmiş Milletler'in Birmanyalı Genel Sekreteri U. Thant, bana Amerikalıların Vietnam'da boğaz kesme hevesinin, İsa adına Müslümanların boğazını kesmek için Hıristiyanların at sırtında İstanbul'a doğru sefere çıktığı Ortaçağ'a benzettiğini söylemişti⁽²⁾ Faşizm; iktidarın merkezileşmesi, dışişleri dahil bütün devlet⁽³⁾

işlerinin tam denetime alınması, saldırgan bir milliyetçiliğin savunulması, hiçbir muhalefete ve eleştiriye izin verilmemesi, güçlü bir askeri sanayiinin kurulmasıdır. Mussolini İtalya'da faşizmi 1922 yılında kurdu. Faşizm, daha sonra Almanya'yı içine alarak yayıldı. ABD II. Dünya Savaşı'ndan sonra Mussolini faşizminin bir başka türünü geliştirdi. Dışardan bakıldığında Beyaz Saray ve Başkan'ın kendi çıkarları doğrultusunda sık sık zora başvurdıkları görülür. Öte yandan, ABD Kongresi'nin denetimden çıkan ve kendi başına buyruk davranarak yasa dışı işler çeviren istihbarat servislerine sürekli müdahale ettikleri düşünülür.

Görünmezlerin bırakın Kongre'yi, Beyaz Saray'dan bile- izin istemeden bütün dünyada defalarca yasadışı ve kanlı eylemlere giriştiği ortaya çıktı. Bunun en güzel örneği Vietnam savaşı sırasındaki Tonkin Körfezi olayıdır. Neredeyse herkes kendi anılarında orada aslında ne olduğuna dair yarı gerçekler üretti. Fletcher Hukuk ve Diplomasi Okulu'nda Uluslararası Siyaset Profesörü Richard H. Shultz, geçenlerde 'Hanoi'ye Karşı Gizli Savaş, Kennedy'nin ve Johnson'ın Kuzey Vietnam'da Casusları, Sabotajcıları ve Özel Savaşçıları Kullanışı' nı yayınladı. Shultz, 30 Temmuz 1964'de ABD savaş gemilerinin kuzeydeki Hon Me ve Hon Nieu'yu nasıl bombaladıklarını, böylece misilleme yapması için Hanoi hükümetini nasıl kışkırttığını anlatıyor. Vietnamlılar 4 Ağustos 1964'de USS Maddox gemisine saldırdı. ABD tarafından kışkırtılan bu olay, görünmezlerin başından beri planladığı gibi, Hanoi'ye karşı savaşın alevlenmesi için gerekli koşulları hazırladı.

'Bununla birlikte' diye yazıyordu Profesör Shultz, 'Savaşın şiddetlendirilmesi için belirleyici kararın alınmasını bu olay sağlamadı. Johnson yönetimi bunun gerekli olduğuna karar vermişti. Olay, Başkan'ın zaten karar verilmiş olanı uygulayabilmesi için bir gerekçe oldu.' Başka bir deyişle, önce ABD istihbaratı bir tepkiyi tahrik etmek için Hanoi topraklarına saldırdı ve gecikmeden istenen tepki geldi. Hemen ardından Pen-

tagon 'faul' diye bağırdı ve Kongre, ABD Hava Kuvvetleri'ne Hanoi ve Haiphong açık şehirlerini bombalamaya başlaması için kapıları açan Tonkin Körfezi Önergesi'ni benimsedi. Yıl 1964'dü. Bill Clinton'ın Sudan veya Afganistan'a cruise füzelerini yolladığı tarihe kadar, önce diplomasinin denenmesi anlayışı, Beyaz Saray'da kararları alan beyinlerden çoktandır silinmişti.

Wise ve Ross, Amerika'da gerçekte ne olduğuna ilişkin 1964 tarihli olağanüstü öngörülü analizlerini şu tür gözlemlerden çıkarıyorlardı: 'Bağımsızlık Bildirgesi'ni hazırlayan insanların temel ilgi konusu, yönetilenlerin rızasının alınmasıydı. 20. yüzyılın ortalarında Soğuk Savaş'ın baskısı altındaki ulus liderlerinin başlıca ilgi konusu ise yönetenlerin iktidarlarını sürdürmesi haline geldi.' Görünmez hükümet, ulusun hayatta kalmasını garanti altına almak için tasarlanmış bir araç olarak ortaya çıktı. 'Fakat gizli olduğundan, normal anayasal denetim ve sınırlamaların dışında iş yaptığından, tam da korumak için tasarlandığı sistem karşısında potansiyel bir tehlike oluşturdu'⁽⁴⁾.

CIA'yı doğuran Ulusal Güvenlik Yasası'nı 1947'de imzalamış olan, eski Başkan Harry Truman 1963'de oldukça tehlikeli bir durum görmüş olmalı ki şu uyarıyı dile getirdi: 'Bizler, bağımsız kurumlarımıza ve özgür ve açık bir toplumu yaşatma yeteneğimize duyarlı bir ulus yarattık. CIA'nın işleyiş tarzında bizim tarihsel konumumuza gölge düşüren bir şeyler var ve bunu düzeltmek gerektiğini hissediyorum'⁽⁵⁾. Kennedy olayını araştıranlar, Truman'ın, Kennedy'nin öldürülmesinden dört hafta sonra sarfettiği bu sözlerin, onun Dallas cinayetini istihbarat servislerinin tertiplemiş olduğu kuşkusunun işareti olabileceğine dikkat çekerek bu konuşmaya göndermede bulunuyordu. Bu araştırmacılar, Dallas'ta kurulan pusunun oldukça ince ve karmaşık bir tarzda uygulanmış olduğunu, Başkanın Dallas Kitap Deposu'nun bir penceresinden eski bir denizci tarafından öldürüldüğü şeklindeki resmi açıklamaya ancak çocukların inanacağını düşünüyorlardı. Bunlara

ek olarak, Zapruder'in filmi açıkça gösterdi ki, Kennedy tam tersi yönden vurulmuştu.

Kimsenin, oğul Bush, Cheney veya Rumsfeld'den, Eisenhower'ın 1960'da askeri sanayi ile ilgili tehlikelere dikkat çeken konuşmasındakine benzer görüşler ileri sürmesini bekleyeceğini sanmıyorum. Çünkü bu üçlünün kendisi, görünmezlerle yakından bağlantılıdır. Tabii artık kimse Truman'ın 1963'de dile getirdiğine benzer uyarılar da beklemiyor. Gerçekte bugün -2001 yılında- ABD bir Görünmez Hükümet tarafından yönetiliyor. 2000'deki demokratik seçim, utanç verici bir yönetimi bütün dünyanın gözleri önüne serdi. Fakat bu dramın gerçek anlamı önümüzdeki onyıllarda ortaya çıkacak. Gelen füzelere karşı koruyucu bir kalkan oluşturma yönündeki çılgın plan, gelebilecek daha büyük saçmalıkların açık bir belirtisi. Mevcut ABD yönetimine hakim olan kafalar kuşkusuz Soğuk Savaş döneminde programlandı. Bugünkü başkanın adamları, içinde buldukları 21. yüzyılın yeni gerçeklerine uyum sağlama yeteneğinden yoksunlar. Başkanları onları iyi temsil ediyor: Özellikle bir suflörün yardımı olmadan yalnız başına kaldığı zaman ipe sapa gelmez laflar ediyor. Meksikalı yazar Carlos Fuentes, Guatemala City'deki son basın toplantısında II. Bush'u 'cahil kaçık' diye tanımladı. ABD kabinesinin üyeleri bile kamuoyunun önünde, dikkate alınmadıklarından ve ne olup bittiğini bilmediklerinden yakınıyor. Küçük Bush, Beyaz Saray'ı ve böylece ABD'yi -ve dünyayı- bir politbüro gibi yönetiyor. Amerika nereye?

Eindnoten:

- (1) David Wise, Thomas Ross, The Invisible Government, Random House, New York.
- (2) Willem Oltmans, On Growth, The Crisis of Exploding Population and Resource Depletion, Putnam & Sons, New York, 1974, s. 1-7.
- (3) Richard H. Shulz, The Secret War Against Hanoi, Kennedy's and Johnson's use of spies, saboteurs, and covert warriors in North Vietnam, Harper Collins Publishers, New York, 1999.
- (4) David Wise, Thomas Ross, The Invisible Government, Random House, New York, s. 348.
- (5) Washington Post, 22 Aralık 1963.

Gizli Devlet

CIA'nın eski istihbarat analizcilerinden David F. Rudgers kısa süre önce 'Gizli Devleti Kurmak'⁽⁶⁾ yayınladı. Aslında neyin olup bittiğini anlayabilmek için yeterince belgenin ulaşılabilir hale gelmesi gerekiyor. Bu da normal koşullarda bir yarım yüzyıl sürüyor. 1882'de ABD Deniz Kuvvetleri ilk istihbarat birimini kurdu. Rudgers'ın yazdığına göre, bunu 1920'de Genelkurmayın (G-2) komutası altında faaliyet gösteren Askeri İstihbarat Dairesi (MLD) izledi. Bu, 'Politikayı belirleyenlerin jeopolitik anlayışının' değiştiği 1930'larda uluslararası koşullardaki kötüleşme sırasında gerçekleşti. Almanlar ise beşinci kolları ajan olarak kullanıyordu. Başkan Franklin D. Roosevelt, sonunda 1939'da, birkaç önemli bakana, casusluk, sabotaj ve karşı istihbarat olaylarının soruşturulması gerektiğini bildiren gizli bir talimat gönderdi.

O günlerde, Meksika sınırında Ulusal Muhafızlar içinde hizmet verirken ilk Amerikan casusluk otoritesi olarak ortaya çıkan 'Vahşi Bill' lakaplı William J. Donovan'ı görüyoruz. Donovan New York'da, onu milyoner eden bir hukuk bürosunu yönetiyordu. Aynı zamanda da bir Cumhuriyetçiydi. Roosevelt, Londra Büyükelçisi Joseph Kennedy'nin gönderdiği raporlardan tatmin olmuyordu, onun yerine Donovan'ı atadı. Rudgers, Donovan'ın zihninin nasıl yavaş yavaş 'gizli savaş'ın imkanlarının cazibesine kapıldığını ortaya koyuyor. Vahşi Bill İngiltere'nin istihbarat servislerine ve İngilizlerin gizli operasyon yapma yeteneklerine hayran kaldı. Roosevelt ve kabine üyelerine Washington'un aynısını yapmasını öneren birçok mektup yazdı. Tarihçi Rudgers, aşama aşama çeşitli ABD istihba-

rat örgütlerinin birleşmesinin nasıl tek bir merkezi casusluk örgütünün (CIA) kurulmasına yol açtığını ayrıntılı biçimde anlatıyor. Bu değişim süreci boyunca Donovan'ın imajı tanrısal boyutlar kazandı. 'Kimse Kremlin'e karşı koymak için bir ABD Gestaposu istemiyordu' diye yazıyor Rudgers. Ancak gerçekte CIA'nın vardığı nokta budur. Şili'de Pinochet veya Endonezya'da Suharto onbinlerce politik tutukluyu demir parmaklıklar ardına koymak için pratik yollar aradığında yardımı ve tavsiyeleri için Washington'a başvurdu. Şili ve Endonezya'da ABD'nin el altından yaptığı yardım, her iki ülkede muntazam toplama kamplarının kurulması için cömertçe destek sağladı.

16 Mart 1945'de Büyükelçi Donovan, Başkan Roosevelt'e 'İngiltere Resmi Sırlar Yasası'nın bir bölümünün kopyasını gönderdi. Rudgers, bu yasanın 'gizli güvenlik belgelerine ulaşmaya çalışan veya elde eden kişilerin -daha sonra bir davranış modeli oluşturabileceği ileri sürülerek- ağır cezalara çarptırılmaları'nı içerdiğini bildiriyor⁽⁷⁾. Roosevelt ve Vahşi Bill, Stratejik Servisler Bürosu'nun (OSS) babaları oldular. Başkan Truman fiyakalı Donovan'a açıkcası pek sabır göstermedi. Rudgers, Washington dosyalarından, bu iki kişinin yalnızca bir kez 14 Mayıs 1945'de 15 dakika görüşüklerini ortaya çıkardı. FBI'dan J. Edgar Hoover da Donovan'ın düşmanlarındandı. Allen Dulles o sırada İsviçre'de OSS bürosunu yönetiyordu ve daha sonra CIA'nın başına geçecekti. Ancak 1961'de Domuzlar Körfezi sahillerindeki çığınca CIA macerasıyla Kennedy'nin başına onulmaz bir bela açacak ve Kennedy altı ay sonra Allen Dulles'ı görevinden alacaktı.

Harry Truman 20 Eylül 1945'de OSS'yi feshetti. İki yıllık bir ara dönemden sonra 18 Eylül 1947'de CIA işbaşı yaptı. ABD gölgeler savaşıyla mücadele yöntemlerini sonunda yasallaştırmıştı. Görünmez Hükümet yaşamın bir gerçeği olmuş ve müttefikler olarak Mihver devletlerine karşı savaşmış olan eski ortaklar arasında kızırgan Soğuk Savaş'ta belirleyici bir faktör haline gelmişti.

Rudgers, araştırmasının sonunda alışılmadık bir neticeye varıyor. 1945'de düşmanın yenilgisi ile Donovan'ın OSS'si bir amaçtan yoksun kaldı ve kısa sürede kapandı. Bununla birlikte 'şeytan imparatorluğu'nun savaş sonrası yükselişi, SSCB'nin 1991'de kendi kendine çöküşüne kadar CIA'nın varlığını kesintisizce sürdürmesine izin verdi. Daha sonra yazar, 'İstihbarat, II. Dünya Savaşı'ndan beri anlaşıldığı şekliyle, yok olmakta olan bir iştir' fikrine varmış görünüyor. Ve ekliyor: 'CIA, ikinci yarım yüzyılına, atası olan OSS'nin kaderinden kaçınma çabasıyla girdi.' Kesinlikle katılmıyorum.

Rudgers bu satırları yazdıktan bir yıl sonra, CIA eski başkanı I. Bush'un soyundan gelen II. Bush, Washington'da iktidarın merkezine geldi.

Bu yüzden üzerine bastırarak iddia ediyorum ki, devlet içinde devlet durumu, nasıl CIA 20. yüzyılın ikinci yarısını Sovyetler Birliği'ni kontrol altında tutmaya çalışmakla geçirdiyse, aynı şekilde Çin, 2050 yılında hizaya getirilene kadar kesintisiz biçimde sürecektir. Kuşkusuz bu tamamen ABD'nin o zamana kadar tartışmasız süper güç konumunu koruyup koruyamayacağına bağlı. 21. yüzyılda dünyanın gelişme tarzı bu beklentiyi belirsiz kılıyor. Diğer bir deyişle, David Rudgers'in aksine, bence CIA yakın gelecekte parlak bir istikbale sahip olup pek çok örtülü operasyon gerçekleştirecek: Washington'a göre yanlış davranan ülkelere yönelik askeri işgaller, mutat darbeler, suikastlar, egemen devletlere cruise füzelerinin fırlatılması vb. Ve kim bilir, Fidel'de amacına ulaşmayan zehirli purolar başkalarına da yollanabilir. ABD'nin casus cini bir kez şişeden çıktı; Vahşi Bill Donovan ve arkadaşlarına teşekkürler...

Gazeteciliğe 1953 yılında Amsterdam'da çıkan günlük 'Algemeen Handelsblad'ın dış haberler editörü olarak başladım. 'United Press'in Amsterdam bürosunda çalıştığım iki yıldan sonra Haziran 1956'da 'De Telegraaf' adına Roma, İtalya'da muhabir olarak görev yap-

tım. O sıradan Endonezya Başkanı Suharto bir resmi ziyaret için Roma'ya geldi. Onunla bir röportaj yaptım ve daha sonra aynı yıl 'Nieuwe Rotterdamse Courant' ve başka gazetelerin temsilcisi olarak Jakarta'ya gittim. Bir yıl boyunca (1956-1957) Endonezya'dan haber ulaştırdıktan sonra 10 Haziran 1958'de New York'daki Birleşmiş Milletler merkezinde sürekli muhabir oldum. Bu 1970'lere kadar sürdü. New York'daki W. Colston Leigh'in bürosu adına dış ilişkiler konusunda ülkeyi bir uçtan bir uca dolaşarak konferanslar verdim. ABD'nin Güneydoğu Asya politikasını ilk olarak o zaman derinlemesine inceledim. Dışişleri Bakanlığı Uzakdoğu Asya Masası Şefi Walter S. Robertson ve onun yardımcısı olan Marshall Green ile görüştim. Green 1965'de Sukarno'ya karşı ikinci CIA darbesi sırasında Jakarta'daki ABD büyükelçisiydi. Endonezya'da bir yılını geçirmiş ve Sukarno hakkında birinci elden bilinmesi gerekenleri bilen biri olarak Dışişleri Bakanlığı'nın iki 'uzman'ından zırvallıklar dinlerken hayretten dilim tutuldu. Robertson ve Green yetersizlikleri nedeniyle işten atılmalıydı.

Profesör George McTurnan Kahin ve Audres R. Kahin 1995'de 'Dış Politika Olarak Yıkıcılık, Eisenhower ve Dulles'in Endonezya'daki Gizli Yenilgisi'ni⁽⁸⁾ yayınladı. Ancak 37 yıl sonra Washington 1958'de Endonezya'daki bu ilk CIA darbesi hakkında yeterince belgeyi açığa çıkardı. Ve ancak Kahin'ler gibi profesyoneller olayları güvenilir bir biçimde yeniden kurgulayıp yayımlayabilirdi. Örneğin yazarlar, ABD büyükelçisi John Allison'in Sukarno ve Endonezya hakkında Washington'da hakim olan düşüncelere şiddetle karşı çıktığını ama CIA'ya Sukarno'yu devirme iznini çoktan vermiş olan yöneticilere sesini duyuramadığını vurguluyor. Allison ile tanıştım. Son derece mutsuz görünüyordu. Washington onu devre dışı bırakmıştı. Hâlâ üstlerinin Sukarno'yu bütünüyle kovmayı planladığından habersizdi. CIA darbesi gerçekleşince büyükelçilik görevinden istifa etti.

Sukarno'nun neden gitmesi gerekiyordu? Çünkü, en azından Washington uzmanlarının zihinlerinde, Sukarno bir güvenlik riski haline gelmişti. Silahlı Kuvvetleri için Moskova'dan ekipman satın alıyordu. Oysa bunun nedeni, daha önce Washington'un benzer talepleri geri çevirmiş olmasıydı. Sukarno, Endonezya Hollanda'dan bağımsızlığını kazandıktan sonra ilk dış resmi ziyaretini 1956'da ABD'ye yaptı. Eisenhower onu münasip biçimde ama ihtiyatla kabul etti. Robertson ve Green gibi adamları dinliyor ve yanlış bilgi sahibi oluyordu. Jakarta'ya iade-i ziyaret daveti aldı ama gitme zahmetine katlanmadı. Daha sonra aynı yıl Sukarno Moskova'ya gitti ve Sovyet Devlet Başkanını, Mareşal Vorosilov'u Endonezya'ya davet etti. Vorosilov 1957'de geldi ve Washington yaygara kopardı. Jakarta'daki New York Times muhabiri Bernard Kalb, Sukarno'nun Moskova ve Pekin'e eğilimini ima eden makalelerini yazmaya başladı. Kalb'in haberleri uydurmaydı çünkü Sukarno ile kendi bağlantılarım sayesinde bunların kesinlikle gerçek dışı olduğunu biliyordum. Fakat onun makaleleri Washington'da bir ağırlık taşıyordu ve Robertson ile Green gibilerinin yararına iş gördü. Kalb'i Jakarta'da bir meslektaş olarak tanıdım ve ona güven duymadım. 1980'li yıllarda Reagan ve Shultz için Dışişleri Bakanlığı sözcüsü olduğu zaman sonunda gerçek kişiliğini ortaya koymuş oldu. Profesyonel bir gazeteci asla 'Sahibinin Sesi' olamaz. Yine de, Kalb, daha sonra Shultz'un Libya'ya ABD savaş uçaklarıyla yapılan terörist saldırı konusunda Reagan'la hemfikir olmasını protesto ederek istifa etti.

'Açıkça askeri müdahale eğiliminde olan ABD Pasifik Kuvvetleri'nin Başkomutanı Amiral Felix Stump, Endonezya gerçekleri konusunda belli ki Allen Dulles'dan daha da miyoptu'⁽⁹⁾ diye yazıyor Kahin. Walter Robertson, CIA darbesi başlar başlamaz Endonezya'nın hareket edemez hale geleceği konusunda ikna edilmişti. Durumu değerlendirmek için bir görevliyi, Gordon Mein'i, Jakarta'ya gönderdi. Mein büyükelçi ve

kurmaylarıyla görüş birliğine vardı ve Washington'a tamamen doğru biçimde, bir CIA darbesi karşısında Endonezya'nın hareketsiz kalacağı fikrinin yanlış olduğunu bildirdi. Fakat savaş çığırtağları ısrar etti. Genelkurmay Başkanı Amiral Radford da en kötü ihtimalle Endonezya ordusunun ABD ile birlikte çalışacağına inanıyordu ve Endonezya'da hızlı bir askeri eylem gerekirse hazır olmak için hemen bir inceleme istedi.

10 Şubat 1958'de Albay Ahmet Hüseyin, Endonezya Pemerintah Devrimci Cumhuriyeti'nin 15 Şubat 1958'de kurulacağını ultimatom şeklinde açıklayan bir bildiriyi imzaladı. Kahin, Eisenhower ve Dulles kardeşlerin 1957 yazında Java'da büyüyen komünist etki karşısında nasıl 'derin bir kaygıya düşmüş' olduğunu ortaya çıkarıyor. Ağustos'ta Başkan Sukarno'nun ülkenin doğu kesimlerine yapılan bir deniz yolculuğuna katılmışım. Onunla birlikte birkaç bakan, büyükelçiler ve gazeteciler yolculuk ediyordu. Bunların arasında California'da kurulu think-tank kuruluşu 'Rand' den profesör Guy Pauker de bulunuyordu. Bu araştırma kuruluşunun CIA ile sıkı bağları vardı ama bu bağlantı o sıralarda bilinmiyordu. Pauker, 'Öyle görünüyor ki başkan iyi tanıyor, beni tanıştırmı mısın?' diye sordu. 1957'de CIA entrikaları hakkında henüz bilgisizdim. Hiç kuşulanmadan, çay ve kahvaltı için erken kalktığımı bildiğim başkanla saat 06:00'da bir sabah görüşmesi ayarladım. Sukarno'nun, 1957'de kendi grubu içindeki CIA bağlantılı bir kişiyle aynı gemide yolculuk ettiğini bilip bilmediğini asla öğrenemedim. Pauker, Sukarno'nun bir gizli komüniste dönüştüğünden şüphelenen Washington'daki dangalakların kaynaklarından biri olmalı.

Araştırmacı Kahin'ler daha da fazlasını ortaya koyuyor: Eisenhower yönetimi sadece CIA'dan yararlanıp büyük miktarda modern ABD askeri donanımını kullanmadı, aynı zamanda 7. Filo'nun gemilerini, Amerikan uçaklarını ve pilotlarını da kullandı; Tayvan Çini'nden ve Filipinler hükümetinden personel, bina ve

araç gereç yardımı aldı. Washington, Endonezya'nın - ve Doğu Timor'un- bulanık sularında balık avlamaya daima hazır olan klasik emperyalist kafalı güçler İngiltere ve Avustralya'dan da yardım aldı.

Kahin'ler üstü kapalı yorumlarında, Eisenhower'ın Endonezya politikasını yönlendirme girişiminin 'parlak biçimde karşıtını üretmiş' olduğunu ileri sürüyorlar. 'Bu ülkenin hükümetinin Amerikan çıkarları olarak algılanan şeylere uyum sağlaması için değiştirilmesi amaçlanmışken, bu girişim gerçekte yönetimin yok etmek veya zayıflatmak istemiş olduğu unsurları pekiştirdi ve güçlendirmeyi dilediklerini de yıkıma uğrattı.' Kahin'lerin vardığı bu isabetli sonuç, II. Dünya Savaşı'ndan beri ABD dış politikasında neyin yanlış olduğunu birkaç kelimeyle özetliyor. Zaman zaman Washington'daki karar alıcılar, kendi antikomünist takıntılarını yabancı topraklara ve onların liderlerine yansıtarak, ayakları yere basan Amerikalı diplomat ve gözlemcilerin uzman tavsiyelerine rağmen kendilerini kandırdılar. Kennedy döneminde Dışişleri Bakanlığı İstihbarat ve Araştırma Bürosu Başkanı Roger Hilsman 'Bir Ulusu Harekete Geçirmek'te⁽¹⁰⁾ Sukarno olayı ile ilgili şu gözlemi aktarıyor: 'Başkan Sukarno'nun 1961'deki Washington ziyareti öncesinde Kennedy sohbet sırasında, 1958 ayaklanmasındaki CIA desteği gibi şeyleri değerlendirdiğiniz zaman Sukarno'nun sık sık anti Amerikan davranış göstermesi anlaşılabilir, diye konuştu.'

Sukarno'yu 1956-1966 arasında iş başında, hem Endonezya'da hem ülke dışında, bu arada 1960'da 'Dünyayı Yeniden Kurmak' başlıklı tarihsel konuşmasını yaptığı Birleşmiş Milletler'de, Washington, San-Fransisco, Tahran, Ankara, Kopenhag, Bonn, Venedik ve başka birçok yerde izledim. Sukarno, Hilsman'ın ileri sürdüğü gibi hiçbir zaman anti Amerikan olmadı. Sömürgeciler onu, Hollanda'nın elindeki Doğu Hint adaları halklarının özgürlük yürüyüşüne önderlik etmesini önlemek amacıyla 11 yıldan daha uzun süre hapiste

tuttukları halde Hollanda karşıtı da olmadı. ABD dış politikasını ve Hollanda sömürgeciliğini sevmiyordu. Ona adlarıyla seslenen ve onun ne olduğuna dair hiçbir şey bilmeden onu hakir gören Amerikalı ve Hollandalı politikacılara küçümseyerek bakıyordu. Ya da 1958'de onu devirmek için bir darbe düzenleyen Eisenhower ve Dulles kardeşleri, olsa olsa, Amerika'da bile olmaması gereken Gizli Devletin ürettiği uygunsuz kişiler olarak görüp küçümsüyordu.

Eindnoten:

- (6) David F. Rudgers, *Creating the Secret State*, University Press of Kansas, 2000.
- (7) David F. Rudgers, *Creating the Secret State*, University Press of Kansas, 2000, s. 30.
- (8) George McTurnan Kahin, Audrey R. Kahin, *Subversion as Foreign Policy, The Secret Eisenhower and Dulles Debacle in Indonesia*, University of Washington Press, 1995.
- (9) George McTurnan Kahin, Audrey R. Kahin, *Subversion as Foreign Policy, The Secret Eisenhower and Dulles Debacle in Indonesia*, University of Washington Press, 1995, s. 86
- (10) Roger Hillsman, *To Move a Nation*, Doubleday & Co, New York, 1967, s. 363.

Lumumba

Belçika Kongosu 30 Haziran 1960'da bağımsızlığını ilan etti ve Patrice Lumumba, otuz yaşında ilk Başbakan olarak seçildi. Harvard diplomalı genç bir adamı, Thomas Kanza'yı Kongo'nun ilk Birleşmiş Milletler büyükelçisi olarak atadı. Batı medyası Kongolu lider hakkında olumsuz haberler yayınlıyordu. Tek istisna, Lumumba'nın kitabı 'Kongo, Vatanım'⁽¹¹⁾ için bir önsöz yazan Afrika uzmanı Colin Legum oldu. Başbakan, kitabı New York'da yayınlanmadan, dövülerek öldürüldü. Legum şöyle yazıyor: 'Yanlış biçimde çoğu kez, Lumumba'nın, hükümet ve dünyadaki işler hakkında belirgin bir görüşü olmayan, ham ve bilgisiz bir politikacı olduğu ileri sürülür. Bu doğru değildir. Onun sosyal ve siyasi reformlar konusundaki ayrıntılı planları, ilk düşünüldüğü zaman olduğu kadar bugün de geçerlidir. Yeni bir Kongo'yu inşa etmek için onu yaşatanların elindeki ayrıntılı tasarım işte budur.'

Belçikalı yazar Ludo de Witte, Lumumba'nın öldürülmesinden 38 yıl sonra düşmanlarının, onun ölümüne yol açan gayrı insani, yasadışı ve acımasız hareketleri hakkında Kahin'lerinkine benzer belgesel bir çalışma yayınladılar⁽¹²⁾. Lumumba'nın ölümü belki de ülkesi bağımsızlığını kazandığı gün kararlaştırılmıştı. Belçika Kralı Baudouin konuşmasında bu eski sömürgecinin kurucusu Kral II. Leopold'u o kadar övdü ki, Lumumba kendini, Majestelerinin protokolünü ihlal ederek söz alıp açıklama yapmak zorunda hissetti. Kralın beti benzi attı. De Witte, Kral Belçika sömürgeciliğini Büyük Amca'nın muhteşem eseri olarak göklere çıkarmışken, Kongolu liderin, Belçika silahlarıyla uygulanan köleliği yerin dibine batırarak Belçika sömürgeci-

liğini nasıl eleştirdiğini anlatıyor. Lumumba gerçekleri söyledi ve Kral hemen Brüksel'e dönmek istedi. Belçika Başbakanı Kralı bu kararından vazgeçirdi ama kutlamalara gölge düşmüştü. Kongo'nun Başbakanı, halkın büyük çoğunluğunun hissettiği duygulara tercüman olarak yüzlerce yıllık sömürgecilik hakkında derinden hissettiği şikayetleri dile getirmişti yalnızca. Fakat o gerçekleri söyleyerek Belçikalıları rezil etmişti. Lumumba, o kader günündeki açık sözlülüğünün Belçikalıların intikam planları yapmaya başlamasına neden olduğunu asla farketmedi. Kennedy ve Chicagolu gangsterlerin Fidel'i haklamaya niyetlenmeleri gibi, Belçika Kralına yakın çevreler de aynısını Patrice Lumumba için planlıyordu.

Bu arada, Vahşi Bill Donovan'ın Washington'daki çömezleri Kongo'nun koloniden bağımsız devlete dönüşümü sırasında kendi kirli oyunlarını oynuyordu. CIA'nın patronu Allen Dulles çoktan, Leopoldville'deki adamı Lawrence Devlin'e çektiği telgrafta, Lumumba iktidarda olduğu sürece 'En iyi sonuç kaos, en kötüsü ise komünist bir darbenin hazırlanması olur' diye yazmıştı. Washington ve Birleşmiş Milletler merkezindeki arşivleri incelemeyi başarmış olan araştırmacı De Witte, CIA'nın Lumumba'yı öldürmek için etkili yöntemleri araştırmış olduğunu keşfetti. Devlin'e çekilen mesaja ek olarak Dulles'a ait yazılı belgeler buldu: 'Onun ortadan kaldırılmasının en önemli hedefimiz olduğuna karar verdik ve mevcut durum dikkate alındığında bu, bizim gizli eylemimiz içinde önceliğe sahip olmalıdır.' De Witte'nin araştırması Brüksel'de 1999'da yayınlandı. 'Lumumba Cinayeti' isimli kitabı Parlamento soruşturmasına yol açtı.

Bir kez daha, aslında kimlerin savaş suçlusu olduğu kanıtlanıyor. Kongo Başbakanını boğazlamayı şiddetle isteyen yalnızca CIA değildi. De Witte, Kral Baudouin ile Dışişleri Bakanı Pierre Wigny, Afrika İşlerinden Sorumlu Bakan Kont Harold d'Aspremont Lynden, Saray'dan Kont Gobert d'Aspremont Lynden gibi en ya-

kın çalışma arkadaşlarının da Lumumba'yı haklamak için komplo faaliyeti yürüttüğünü ortaya çıkardı. Bugünkü ölçütlerle, yabancı bir devlet adamının öldürülmesi için komplo kuran Amerikalı ve Belçikalı entrikacıların Lahey Mahkemesi'nde Miloşeviç ve diğer Balkanlı tutuklular ile satranç oynayarak duruşmayı bekliyor olması gerekirdi...

Beklenenden de erken, 14 Eylül 1960'da, bağımsızlıktan sadece on hafta sonra, Lumumba'nın bir 'arkadaşı' olan ve aynı zamanda konumunu da ona borçlu bulunan askeri lider Joseph-Désiré Mobutu vatana ihanet suçunu işleyerek bir darbe yaptı ve yasal olarak yetki verilmiş Başbakanı bir villaya hapsetti. Onun kaderi Washington ve Brüksel'de belirlenmişti. Yalnızca, Lumumba'yı bertaraf etme senaryosu beraberce oluşturulmamıştı. 2 Aralık 1960'da, doğrudan askeri komuta altına alındığında, Lumumba ölümün eşiğine geldi, Pratikte bu, villada ona BM'nin mavi miğferli askerlerinin sağlamış olduğu korumanın çekilmiş olduğu anlamına geliyordu. BM Genel Sekreteri Dag Hammarskjöld'ün baskılara boyun eğmesi sonucu Kongo Başbakanı artık kişisel tehlike altındaydı. Yasal haklardan yoksun bırakılmıştı. 16 Ocak 1961'de Bakan Harold d'Aspremont Lynden, Lumumba'nın, baş düşmanı olan Katanga eyaletindeki Moise Tshombe'ye teslim edilmesi talimatını verdi. Bu tescilli düzenbaz, hizmetlerinin muazzam biçimde ödüllendirilmesi karşılığında, yabancıların çıkarlarını güvence altına almak için çokuluslu 'Union Minière' şirketiyle işbirliği yapıyordu. Böylece onlar şimdiki bağımsız Kongo'da, Kongo hükümetinin müdahalesi veya engellemesi olmadan kolonideki sömürsünü devam ettirebilecekti. Gerçek bir milliyetçi olan Lumumba, Kongo'nun zengin doğal kaynaklarının yabancılar tarafından sömürülmesinin devamı önündeki aşılmaz bir engel haline gelecekti. Bu yüzden Washington ve Brüksel yalın biçimde emretti: Öldür onu.

Ludo de Witte'nin -ABD'de çıkan kitabında- yazdığı

gibi, Belçikalı bakan Lynden, Katangalıların Lumumba'nın boğazını kesmeye hevesli olduklarından haberdardı. Sözgelimi Albert Kalonji onun kafatasını vazo olarak kullanma niyetini önceden açıklamıştı. Diğer yerel otoriteler de bu adamın Katanga toprakları üzerinde öldürülmesini bir ayrıcalık olarak gördüklerini söylediler. Çok fazla gürültü çıkarmadan Lumumba'nın oraya nasıl götürüleceği sorunu vardı. CIA El Kitabı ideal çözümü içeriyordu: Eğer önemli birinin yeryüzünden silinmesi gerekiyorsa, kıyameti koparmadan öldürmek için, bir 'kamuflej operasyonu' düzenle. 17 Ocak 1961'de Avustralyalı Bob Watson'ın pilotluğunda bir Dakota uçağı, Katanga'daki Elisabethville'e, oraya inmenin güvenli olup olmayacağını anlamak için bir keşif uçuşu yaptı. Eğer orada görünürde çok fazla mavi miğferli BM askeri olsaydı, başka bir iniş pisti kullanılacaktı. Kısa süre sonra, Belçika Havayolları Sabena'nın bir yan şirketi olan Kongo Havayollarına ait bir DC-4, Belçikalı pilot Piet van der Meersch'in yönetiminde menziline ulaştı. Pilot trafik kulesine pervasızca 'üç paket' teslim etmek üzere geldiğini söyledi. Üç paket, Patrice Lumumba, Kongo Senatosu Başkan Yardımcısı Joseph Okito⁽⁵⁰⁾ ve ordunun eski kurmay başkanı ve halen Spor Bakanı olan Mourice Mpolo⁽³²⁾ idi.

De Witte, Patrice Lumumba'nın nasıl hileyle Camp Hardy'den başkentteki tuzağa çekildiğini, belgelere dayanarak açıklamayı başardı. Lumumba, Leopoldville'de başka bir darbe olduğu bilgisi verilip en kısa zamanda başkente dönmesi gerektiği söylenerek getirilmişti. Başbakanı Katanga'daki düşmanlarına götüren uçağın üç kişilik Belçikalı mürettebatı, uçuş sırasında Lumumba'ya çok sert davranıldığına tanıklık ettiler. Katanga'ya vardıktan sonra, daha da gaddarca davranıldı ve dövüldü. Belçikalı görevliler bu iğrenç sahneyi kayıtsızca izliyordu. Günümüzde Belçika mahkemeleri görünüşte, son zamanlarda İsrail Başbakanı Ariel Sharon gibi savaş suçlularının peşine düşerken, insan Bel-

çikalı hakimlerin önce neden kendi pisliklerini temizlemediğini merak ediyor. Bir tavsiye: Temel insan haklarını gözetmediği gerekçesiyle diğerlerine en yüksek sesle bağırın hükümetler bu konuda ciddi biçimde ele alınmalıdır. Bu bakımdan, Vahşi Bill gizli faaliyetin etkili biçimde nasıl yapılacağını İngiltere'den öğrenip aynısını yapmak için Beyaz Saray ve Kongre'deki büyüklerini ikna edeli beri Washington, suikast ve toplu öldürme suç listesinin en başında yer alıyor.

Kongo'nun ilk Başbakanı 17 Ocak 1961'de vahşice katledilirken, katillerin eski Belçikalı üstleri bu kanlı olaya seyirci kalıyordu. Brüksel haftalarca yalnızca, Lumumba'nın kaçmaya çalışırken köylülerce öldürülmüş olduğunu iddia etti. New York'daki BM merkezinde Hammerskjöld, ülkenin Başbakanını koruması gereken mavi miğferlilerin, korumaları emredilmiş olan adam 'bir paket' olarak Katanga mezbanesine götürülürken hareketsiz kalmasını görmezden geldi. BM'deki büyükelçi, dostum Thomas Kanza, ailesinin güvenliği konusunda son derece kaygılıydı. Babası Leopoldville'in Belediye başkanıydı ve Lumumba'yı hâlâ ulusun yasal lideri olarak görüyordu. Uçakla Kongo'ya gittim, Belediye başkanı ve ailesi resmi konutlarında benim onuruma bir akşam yemeği verdiler.

Politikacı Cléophas Kamitatu da masadaydı. Şunları anlattı: 'Patrice bir keresinde bize, Belçikalılar veya onların satın aldığı Kongolular tarafından öldürüleceğini tahmin ettiğini söyledi. Mobutu'yu Lumumba öne çıkardı ve bulunduğu mevkiye getirdi. Şimdi o da ABD Büyükelçisi Clare Hayes Timberlake tarafından satın alındı. Askerlere ayrılan fonu fazlasıyla kullandı. Şimdi burada, bizim bugünkü yoksulluğumuz ve trajedimiz, tamamen Washington'un işlerimize karışmasının sonucudur derken abartmış olduğumu sanmıyorum.' 23 Şubat 1961'de Leopoldville'deki evsahiplerime göre, Mobutu'yu Lumumba'yı terk etmeye, parlamentoyu dağıtmaya ve bütün yetkileri kendi elinde toplamaya ikna eden Timberlake olmuştu. Kamitatu, Batı medya-

sının Lumumba ve taraftarlarını gizli komünistler olarak göstermekte başarılı olduğunu ekliyordu. ‘Bütün bu süre zarfında ABD'deki dostlarımdan, bir komünist olmamamı ısrarla rica eden mektuplar alıyordum ve bu beni eğlendiriyordu.’ O akşam Kanza villasındaki herkes, Kongo'nun özgürlük ve egemenliğini ayaklar altına alan gerçek suçluların Amerikalılar olduğu, Washington veya CIA Afrika'daki Batı çıkarları adına her neye karar veriyorsa Belçikalıların müttefikler olarak sadece onları izlediği konusunda görüş birliği içindeydi.

Ne Kongo'da, ne de dünyada hiçkimse 23 Şubat 1961'de dostlarının ve liderlerinin başına gerçekte ne gelmiş olduğunu bilmiyordu. 1999'da, Lumumba'nın öldürülmesi konusunda ilk kez tümüyle belgelere dayalı güvenilir bir anlatımı yayınlayan De Witte'ydi. Dört otomobil ve iki cipten oluşan eskortta Katanga Başkanı Moise Tshombe, bakanlar Gabriel Kitenge, Godefroid Munongo, Jean-Baptiste Kibwe ve polis müdürü Pius Sapwe bulunuyordu. Belçikalı Yüzbaşı M.P. Julien Gat, Katanga'nın Belçikalı danışmanı Frans Verscheure, Teğmen Gabriel Michels, Tuğgeneral Francois Son ve diğerlerinin, Başbakan gizli infaz yerine götürülürken eşlik eden kortejde yer aldığı tespit edildi. Arabalardan çıkarken tutukluların üzerinde yalnızca pantolonları ve atletleri vardı, ayakları çıplaktı. Verscheure Lumumba'nın arkasından yürüyordu. Lumumba sordu: ‘Bizi öldürecekler, değil mi?’ Verscheure onayladı. Daha sonra üç tutukluya silahla vurulacaklarını açıklayan da bu Belçikalı danışmandı. Ölüme hazırlanmaları ve dua etmeleri için biraz zaman tanımayı önerdi. Fakat Lumumba öneriyi reddetti. İnfazcılarda silah olarak Vigneron stenleri vardı. De Witte infazın her anını bütün ayrıntılarıyla anlatıyor.

Gerçekten de bir sineği bile öldürmemiş olan, fakat gerçek bir yurtseverlik gösteren ve ülkesini seven; Belçika sömürgeciliğinin ve emperyalizmin geride bıraktığı dumana tüten harabelerden bağımsız bir Afrikalı

ulus yaratmak için işe yeniden başlamak isteyen bir adamın Washington ve Brüksel tarafından öldürülmesini de Witte ayrıntılarıyla açıkladı. Bunun belki de en şaşırtıcı yanı, de Witte'den önce hiçkimsenin bu Afrikalı kahramana tam olarak ne olduğunu ciddi biçimde ortaya çıkarmak için zahmet etmemiş olmasıdır. Onun zamansız ölümünden sorumlu Amerikalı ve Belçikalı komplocular için bir araştırma başlatmak bir yana, Lumumba'nın hem yurttaş ve aile üyesi, hem de bir ulusun yasal Başbakanı olarak hakları görmezden geliniyor ve cezai açıdan savsaklanıyor. Bu açıdan bir adım olan, Raoul Peck'in 'Lumumba' filmini New York'daki Film Forumu'nda göstermesi için 27 Haziran 2001'i beklemek gerekecekti.

18 Eylül 1961'de BM merkezinde günlüğüme şunları yazmıştım: Dag Hammerskjöld'e bir şeyler oldu. Bir DC-6B ile Kuzey Rodezya'da bir yerlerde ortadan kayboldu. Daha sonra haberler, Kongo'da barış sağlama çalışmaları sırasında uçağının Ndola havaalanına 12 kilometre uzaklıkta Gedüştüğünü söyledi. Uçakta 14 kişi vardı. Sadece BM'den bir güvenlik görevlisi sağ kaldı. Hammerskjöld Moise Thsombe ile görüşmek üzereydi. Saat 13:00'de Ralph Bunche ve Andrew Cordier bir basın toplantısı yapıyordu. Bütün bilgilere ulaşamıyor. BM'deki SSCB misyonunun basın sözcüsü Mike Polonik bana, 'Belki biz Genel Sekreteri sert biçimde eleştiriyoruz ama siz Batı'dakiler, öldürüyorsunuz' dedi⁽¹³⁾.

Lumumba'nın ölümünden hemen sonra gelen BM Genel Sekreterinin ortadan kayboluşu da o zamandan beri bir sır perdesinin ardında kaldı. İsveçli diplomatın aslında öldürülmüş olduğuna dair ara sıra haberler çıkıyordu. Soruşturmayı yürütenler uçağın enkazında, yolcu listesinde görünenler dışında bir ceset daha buldular. Kim bilir belki başka istihbarat servisleri de onu ortadan kaldırmayı düşünmüştü. Ona ne olduğunun ve bunun ona niçin yapıldığının öyküsünü kim yazacak?⁽¹⁴⁾⁽¹⁵⁾

Eindnoten:

- (11) Patrice Lumumba, Congo, My Country, Frederick Praeger, New York, 1962.
- (12) Ludo de Witte, The Murder of Lumumba, Verso, New York, 2001.
- (50) O.G. Roeder, The Smiling General, Gunung Agung, Jakarta, 1969
- (32) Sihanouk ve Wilfrid Burchett, My War with the CIA, Allen Lane, Londra, 1973, s. 216.
- (13) Willem Oltmans, Memoires 1961, In den Toren, Baarn, 1989, s.270.
- (14) Tad Szulc, Fidel, William Morrow&Co, New York, 1986.
- (15) Tad Szulc, Fidel, William Morrow&Co, New York, 1986, s.488.

Castro

W. Colston Leigh'in düzenlediği, West Palm Beach'deki bir konferans için 21 Ocak 1960'da Küba Havayollarına ait bir Viscount ile Havana'ya ulaştım. Fidel Castro fırtına hızıyla ülkeyi ele geçirmek üzere 1959'da Sierra Maestra'dan inmişti. ABD, haksızlığa uğramış, en sevdiği oyuncuğı elinden alınmış bir çocuk gibi tepki göstermişti. Küba, Amerikalılar için, çok sayıdaki kumarhanesi ve ucuz geneleviyle Karayipler'de tercih edilen bir tatil yeri idi. Genç devrimciler, yabancı kumarbazları ve pezevenkleri kovup, ülkeye sosyal adaleti getirerek Küba'yı temizlemekte kararlıydı. ABD'nin casusluk teşkilatları Castro'yu resmeden yap boz parçalarını bir araya getirmek için fazla mesai yapıyordu. O bir komünist miydi? Bu adam zenginleri hiçe sayıyor ve yoksulları savunuyordu. Amerikalı budalalara göre bu, onun kızıl sempatilerini iyice açığa çıkarıyordu. Komünizm Sam Amca'nın eşliğine kadar gelmişti. En uç tedbirlerin alınması gerekiyordu. Eisenhower ve Nixon hızlı bir işgal planı yaptı. Dış politikayı yönetmekte acemi Kennedy, ABD'nin BM sözleşmesine imza koyduğunu neredeyse unutmuştu. Küba'ya saldırmak için Guatemala'daki gizli CIA havaalanları üzerinden B-52 bombardıman uçaklarını kullanmak üzereyken, biri Kennedy'ye ABD pilotlarını Küba üzerine göndermenin Birleşmiş Milletler'e üye bir devlete savaş açmak anlamına geleceğini söyledi. Wisconsin'deki Sheboygan'dan, Texas'daki Corpus Christi'ye kadar ABD'li dinleyicilere konferanslar verdiğim yıllardı ve bütünüyle yasalara saygılı korkutucu sayıda Amerikan yurttaşı, ABD Birleşmiş Milletler'e hiç katılmamalıydı diye düşünüyordu.

Öte yandan Fidel ABD'nin Küba'nın kaderini derinden etkileyen en önemli hayat çizgisini temsil ettiğini görüyordu. Şeker üretiminin çoğu Kuzey Amerika kıtasına gidiyordu. Büyük işadamları Küba purolarını tercih ediyordu. Castro, iktidara geldikten sadece birkaç ay sonra uçakla Washington'a gitti. Uçakta, ellerinde hâlâ Küba dağlarındaki kamp yaşamının izlerinin olduğunu farkedince, Beyaz Saray'da kendisini uygun biçimde takdim edebilmek için ellerine bakım yaptırdı. Başkan Eisenhower kendisini, sakallı devrimciyi Oval Ofis'te kabul ederek ödüllendirmeyecek kadar üst sınıfa ait hissediyordu. Belki de onun ayakkabıları temiz değildi. Bu yüzden Eisenhower yoktu, Georgia'da golf oynuyordu. Castro ile görüşme işi, bunu feci biçimde sonuçlandıracağı kesin olan Nixon'a kalmıştı. Nixon da Kübalıyı Beyaz Saray'da kabul etmekten kaçındı ve misafiriyle Capitol binasındaki Başkan yardımcılığı bürosunda iki buçuk saat görüştü. 'New York Times' gazetesi yazarı Tad Szulc 703 sayfalık 'Fidel' biyografisinde, Nisan 1959'da Washington'dayken Castro'nun, durmaksızın Marksizme yakınlığı hakkında sorularla hırpalandığını anlatıyor: Castro, 'Biz komünist değiliz' diye yanıtlıyordu tekrar tekrar.

'New York'da muzaffer bir kahraman olarak 4 gün geçirdi' diye yazıyor Szulc, 'Birleşmiş Milletleri dolaştı, Central Park'ta gece vakti toplanan 30 bin kişilik bir topluluğa söylev verdi, Kahve ve Şeker Borsası ile Şehir Hali'ni ziyaret etti, öğle ve akşam yemeği davetlerinde yayıncılara, işadamlarına ve bankacılara konuşmalar yaptı. Olağanüstü güzel bir izlenim bıraktı.' Castro New York'dan trenle Boston'a geçti. Harvard'da bir söylev verdi ve Montreal'e gitti. Yıl 1959'du. Fakat Washington'daki gizli ekibi yönetenler, Castro ile karşı cephelerde yeralan ve onun görüşmediği şeytani ruhlu kişilerdi. Onlar çoktan kesin olarak karar vermişti, Fidel gitmeliydi. Onun sözleri gerçek düşüncelerini yansıtmıyordu. O Kremlin'in gizli uşağıydı. ABD başkanlarına tavsiyelerde bulunan. Washington'daki ajanların

değişmeyen bir özelliği, gerçekte bu yarım akıllı bağınaz kişiler dünyadaki yeni gelişmeler hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadıkları ve bir aptallar cennetinde yasadıkları halde, -onların gözde avlanma sahalarından bir kaçını saymak gerekirse- Küba, Vietnam, Kongo, Endonezya ve SSCB'de neler olup bittiğini kesin olarak bildiklerini sanmalarındır. En iyi yaptıkları şey, cehalet ve aptallıktan dolayı diğer halkların yaşamlarını alt üst etmektir. Batı Almanya Başbakanı Konrad Adenauer'un bir keresinde Bonn'daki İngiliz Yüksek Komiseri Sir Ivon Kirkpatrick'e söylediği gibi 'Ne yazık ki, Tanrı insanın aptallığını sınırlamadığı halde, zekasını sınırlıyor'⁽¹⁶⁾.

Albay L. Fletcher Prouty bir zamanlar CIA ve Pentagon arasında irtibat subayıydı. Yazdıklarına göre, II. Dünya Savaşı'ndan sonraki ilk 25 yıl boyunca en önemli gelişme, Washington'da Dışişleri'nin yönetimindeki değişimdir. Demek istiyordu ki, ülkede ve yurtdışında askeri ve diplomatik operasyonlar üzerindeki denetim giderek artan ölçüde, faaliyetleri, bütçeleri, hatta kimlikleri gizli olan kişilerin eline geçiyordu. Prouty, 'CIA ve Müttefikleri ABD'nin ve Dünyanın Yönetiminde'⁽¹⁷⁾ alt başlıklı Gizli Ekip çalışmasında şöyle yazıyor: 'Gizli Ekip, CIA ve NSA tarafından toplanan gizli istihbarat verilerini alan, hükümet içinden ve dışından güvenlik belgeli kişilerden oluşuyor. Bu verileri, onlara uygun görüldüğü zaman, yarı askeri planlar ve faaliyetlerle yanıtlıyorlar. İhtiyaç halinde Gizli Ekip'e, temel ilkenin bilinmesi şartıyla yeni üye kabul edilir.'

Gizli Ekip'in gücünü nereden aldığını anlatan Albay Prouty devam ediyor: 'Ekibin gücü, onun muazzam hükümetlerüstü örtülü altyapısından ve büyük özel şirketler, yatırım fon ve kuruluşları, üniversiteler, ülke içindeki ve dışındaki yayınevleri dahil medya ile doğrudan ilişkilerinden geliyor.' Gizli Ekip'in 'silah kültürüyle' beslendiğini vurguluyor, 'Oysa Rafael Trujillo'yu, Ngo Dinh Diem'i, No Dinh Nhu'yu, Dag Hammerskjöld'ü,

John F. Kennedy'yi, Robert F. Kennedy'yi, Martin Luther King'i ve diğerlerini kimin öldürdüğü belki de hiç açıklığa kavuşmayacak.' Devam ediyor, 'Gizli Ekip'in merkezinde, kuşkusuz, CIA'nın ve Ulusal Güvenlik Konseyi'nin en üst düzey yöneticileri ve en ilginç Başkan'ın Beyaz Saray Dış Politika başdanışmanı bulunur.

Onları, Başkanlık görevlileri, Pentagon'dan sivil ve askerler ile istihbarat topluluğundaki profesyonellerden oluşan bir iç halka çevreler. Oradaki çok sayıda insanın gerçekten kim olduğunu tam olarak söylemek çoğu kez hayli zor; çünkü birisi general üniforması ve rütbesi taşıyor. Dahası aslında CIA ile çalışıyor olabilir ve bir başkası bir kabine görevlisinin yardımcısının asistanı gibi önemsiz biri çıkabilir. Bu halkanın ötesinde, ulusal işler ve dış ilişkilerle ilgili bazı özel alanlardan sorumlu veya o alanda uzman olan hükümet görevlilerinden oluşan geniş ve karmaşık bir ağ var. Gizli Ekip'in tüm gerçek üyeleri, işbaşındaki yönetimin atadığı bir görevde olsa da, çekirdek ekiple ilişkili resmi bir görevi olmasa da güç merkezinde kalır. Onlar kolayca resmi görevler ve iş dünyası ya da akademinin şirin limanı arasında yer değiştirir.'

David Wise ve Thomas Ross'un 'Görünmez Hükümet'i yayınlamasından on yıl sonra bir Hava Kuvvetleri albayı ve Washington'daki yönetici aygıtın içerden, doğrudan tanıdığı, esrarengiz bulutların içine gizlenmiş ABD yönetici kliğinin iç işleyişinin net bir görünümünü sunmayı başardı. 1970'li yıllarda Albay Prouty'yi görmeye gittim ve onunla Hollanda televizyonu adına görüştim. Sonraki çeyrek yüzyıl boyunca ilişkimizi sürdürdük. Oliver Stone'a ondan sözettim. O da albaydan 'JFK' filmi için başdanışman olmasını rica etti ama, daha sonra anlaşmazlığa düştüler. Albay Prouty, bir av hayvanı gibi, sözelimi Fidel Castro'nun, peşine düşen Nemrutların kimler olduğunu açıkça ortaya koyuyordu. Bana, üzerine basarak dedi ki, Gizli Ekip aslında, hemen hemen sadece, dünyadaki belirli bir karışıklık bölgesinden sorumlu veya dünyanın çeşitli yerle-

rinden gelen istihbarat verilerini yorumlamakla görevli, geçici veya kısmen, sürekli olarak bir araya gelen eylem komiteleri ve ağlarının şaşırtıcı toplamından oluşur. Küçük Bush yönetimi 2000 yılı Aralık ayında iktidar merkezini eie geçirmeyi başarıp bir zamanlar babasına -kendisi CIA eski başkanıdır- yakın olan yetkilileri ekip olarak geri getirdiği zaman, işin iç yüzünü bilen Prouty'nin sözleri zihnimde yankılandı. New York Times gazetesi Texas'daki babanın CIA'nın verdiği bilgilerle dünya işlerinin nabzını elinde tutmasına ve sonra oğluna tavsiyelerde bulunmak için onunla golf oynamasına göndermede bulunarak, CIA merkezinde 'babanın günlük brifingleri'nden sözedildiğini yazıyor. II. Bush yönetimi fazlasıyla bir Gizli Ekip klübü niteliğini taşıyor.

Gizli Ekip'in Küba'ya karşı kırk yıldan fazla bir zamandır yürüttüğü Gizli Savaş'ın tarihi iyi biliniyor. Fidel'in 1959'da ABD'ye yaptığı gezi, Tad Szulc'un onun konuşma yaptığı kişilere devrimi tanıtmada olağanüstü başarılı olduğu değerlendirmesine rağmen, bir fiyaskoydu. Çünkü yanlış kişilerle görüşmüştü. Eisenhower ambargoyu devam ettirdi. Kennedy Domuzlar Körfezi'ne saldırdı ve ABD-Küba ilişkileri sırf Gizli Ekip içindeki gerzeklerin cehaleti ve aptallığı yüzünden geri dönüşü olmayan bir noktaya vardı. 1961'de bir Beyaz Saray düşünce kuruluşu 'Mongoose Operasyonu'nu planladı. Ayrıntılar kısa süre önce geldi. 1999 yılında 'Kennedy'ler ve Küba, Gizli Belgelere Dayalı Tarih'⁽¹⁸⁾ yayınlayan İngiliz tarihçi Mark White'a içten teşekkürler. O sırada ne Castro, ne de dünyada bir başkası Robert Kennedy'nin Ulusal Güvenlik Komitesi 5412'yi yönetmekte olduğunu biliyordu. Bu komite, topyekün Amerikan hegemonyasının yolunda engel oluşturan hangi yabancı kişinin temizleneceğine, hangi hükümetin devrileceğine karar vermek üzere en üst derecede gizlilik içinde kurulmuştu. Şunu da ekleyebilirim, Castro'nun biyografisini yazan Szulc'a Kennedy, Beyaz Saray'da karşılaştıklarında, şöyle sormuştu: 'Castro'nun öldürül-

mesini emretseydim, ne düşünürdün?'⁽¹⁹⁾

1972'de Kongre, çevresinde gizlilik perdesi altında neler olup bittiği konusundaki körlükten ve kış uykusundan iyice uyanmıştı. Vahşi Bill'in gizli adamlarının aptalca falsolarını soruşturmak için Senatör Frank Church Komitesi oluşturuldu. Castro'nun birçok suikast girişimine uğradığı ortaya çıkarıldı. Bunun için zehirli haplar, zehirli kalem, zehirli purolar, hastalık taşıyan mantar bulaştırılmış dalış giysisi ve son olarak, Castro'nun genellikle dalış giysisi olmadan daldığı bir yerde patlamak üzere ayarlanmış egzotik bir deniz kabuğu kullanılmıştı. Bu veriler David Wise'ın 'Amerikan Polis Devleti'⁽²⁰⁾ adlı kitabında ortaya kondu. Church Komitesi, istihbarat topluluğu içindeki kriminal kafaların Fidel'i öldürmek için sıvı batulinum zehriyle doldurulmuş altı adet jelatin kapsül hazırladıklarını ve bunların Castro'yu öldüreceğinden emin olmak için önce maymunlar üzerinde denediklerini de keşfetti. Kennedy, Chicago'lu gangster Sam Giancana ve Havana'nın eski mafya patronu Santos Trafficante ile bağlantılar kurmuştu. Fidel'in kellesine konan ödül, Beyaz Saray'dan ödenmek üzere, 150 bin dolara yükseltildi. Komplo, daha önce milyarder Howard Hughes için çalışmış olan, John Rosselli adlı başka bir mafya üyesi yardıma çağrılarak takviye edildi. Kapsülleri Havana'ya getiren oydu. Onların sıcak çorbanın içinde işe yaramayacağını biliyordu. Plan asla gerçekleştirilemedi çünkü Sovyetler Birliği, Castro'ya kendisini nasıl koruyacağını öğretmişti.

Giancana, Church Komitesi önünde tanıklık etmesinin önlenmesi için Chicago banliyösündeki evinde öldürüldü. Trafficante'nin cesedi, Florida açıklarında bir petrol varili içinde sürüklenirken bulundu. Rosselli, jelatin kapsüllerle ilişkisini inkâr etti. Öyle görünüyor ki, Fidel Castro'ya, Saddam Hüseyin'e, Sukarno'ya, Nasır'a, Nkrumah'a, Kaddafi'ye ve diğer çok sayıda yabancı lidere karşı Washington'da kaç suikast girişimi tasarlandığını kimse bilmiyor. Çünkü belki de, bir nu-

maralı savaş suçlularının -dün ve bugün- kimler olduğu hususunda tüm gerçekleri ortaya çıkarmak için, dışardan gelen başka bir tarihinin Washington'daki gizli dosyaları ya da onlardan ne kalmışsa, gözden geçirmesi gerekecek

1960'da, Havana'da Cezayir Büyükelçiliğindeki bir resepsiyonda bütün devrimci komutanlarla, Fidel, Raoul, Che Guevara ile birlikte Fidelciler içinde uzun süredir komünist olan tek kişi olan Dr. Carlos Rafael Rodriguez ile tanıştım. Bende, çok zeki bir adam izlenimi bıraktı. Onunla bağlantıyı sürdürdüm ve 1985'de Havana'da Başkanlık binasında bir röportaj kitabı üzerinde birlikte çalıştık. O sırada Fidel bizden, Tad Szulc'un onunla birlikte yazdığı kendi biyografisi bitene ve kitapçılarda yer alana kadar beklememizi istedi. Ardından ben Güney Afrika'ya gittim ve altı yıl kaldım. İlk yüz sayfası daktiloda yazılmış ve onaylanmış olduğu halde biz çalışmamıza asla kaldığı yerden devam edemedik. Fidel hakkındaki 64 bin dolarlık soru hep yanıtını aradı: Sierra Maestra'dan indiğinde bir komünist miydi yoksa ABD ambargosuna karşı duyduğu bir tepkiyle mi komünist olmuştu ve Washington'un suikastlarının öcünü almak için mi, geçmişte de hep komünist olduğunu söylüyordu?

5 Ekim 1960'da, BM'nin 15. Genel Kurulu'nun açılış günlerinde, bir dünya liderleri zirvesi yapılmaktaydı. Romanya'nın daimi temsilcisi bir resepsiyon verdi. Nikita Kruşev misafirlerinden biriydi. Birkaçımız onunla konuşuyorduk. O sırada ilk olarak The New York Times'dan Harison Salisbury, Fidel'i bir komünist olarak görüp görmediğini sordu. Kruşev, soruyu 'Sosyalist ülkelerimizde Castro gibi liderler daha fazla olsaydı, pek başarı şansımız olmazdı' diyerek yanıtladı⁽²¹⁾. Moskova'daki Politbüro 1960'lardaki Fidel'e, onu bir burjuva devrimcisi olarak gördükleri için ciddiye alınmaması gereken biri olarak bakıyordu.

1960'dan beri sürekli olarak Küba'yı ziyaret ettim. 2 Mayıs 1962'de Domuzlar Körfezi sahilinde durdum ve

nasıl olup da Gizli Ekibin, 20 bin öldürmeye hazır kızgın Küba askeriyle çevrilmiş olduğu halde 1500 paralı askeri oradan karaya çıkartacak kadar kafasızlık edebildiğini çözmeye çalıştım. Fidel'in en başından beri bir komünist olup olmadığı sorusuna kesin bir cevap bulunması, Rafael Carlos ile 25 yılı aşkın bir süredir devam ettirdiğimiz görüşmelerimizde sürekli olarak ele alınan bir konuydu. Benim vardığım sonuç, 1959 yılında Washington'u ziyaret ettiği sırada, komünist bağlantıları reddederken, birisinin kuklası olmaya ve birisinin çaldığı müziğe uyarak Latin milliyetçisi anti Amerikan mizacıyla dans etmeye niyeti olmadığını vurgularken, Castro doğruyu söylüyordu. Geleceğin bir tarihçisi, Castro'nun, devriminden uzun süre önce Marksizm-Leninizm'e bağlı olduğu iddiasının, gerçekte Fidel'in en büyük yalanı olduğunu bir gün kanıtlayacaktır. Onun 1961'den sonra Kremlin'e yaklaşması, Gizli Ekip'teki ve Washington'da başka yerlerdeki gündüz gözüyle rüya görenler ve geri zekalıların dayatmalarının sonucudur.

Eindnoten:

- (16) Ivon Kirkpartic, Power and Diplomacy, Harvard University Press, 1948, s. 94.
- (17) L. Fletcher Prouty, The Secret Team, The CIA and its Allies in Control of the United States and the World, Prentice-Hall Inc, New Jersey, 1973.
- (18) Mark White, The Kennedys and Cuba, The Declassified Documentary History, Ivan R. Dee Publishers, Chicago, 1999.
- (19) Mark White, The Kennedys and Cuba, The Declassified Documentary History, Ivan R. Dee Publishers, Chicago, 1999, s. 558.
- (20) David Wise, The American Police State, Random House, New York, 1975, s. 215.
- (21) Willem Oltmans, Memoires 1959-1961, In den Toren, Baam, 1990, s. 171-172.

Sukarno

Endonezya 17 Ağustos 1945'de bağımsızlığını ilan etti. Dünyanın dördüncü büyük ülkesinin ilk başkanı Sukarno, birlikte çalıştıkları Muhammed Hatta da yardımcısı oldu. Hollandalı sömürgeciler bu özgürlük ilanını yasadışı olarak gördüler ve 'düzen'i yeniden sağlamak için bir ordu gönderdiler. Hollanda, Sukarno'nun genç Cumhuriyetini yok etmek için iki kez sözde güvenliği sağlama eylemine girişti. Endonezya'nın dış ilişkiler servisi çoktan oluşturulmuştu ve Washington'da yoğun biçimde çalışıyordu. Yardımlarını sağlamak üzere ABD senatörleriyle ilişki kurmak için avukat Joseph Borkin'i tuttular. Borkin'in yazdığı ve bir düzine senatör tarafından imzalanmış bir mektup Başkan Truman'ın masasına ulaştı. Mektup, eğer Endonezya'ya karşı askeri hareketler derhal durdurulmazsa Hollanda'ya verilen Marshall Planı yardımından vazgeçilmesini öneriyordu. Bu numara işe yaradı. Hollanda Hükümeti askeri birliklerini geri çekti ve 30 Aralık 1949'da egemenliği devretti.

Amerikalı bir Yahudi olan Borkin, dünyanın en büyük Müslüman ulusunun başkanının yakın arkadaşı oldu. 1978'de Borkin, alt başlığı 'Adolf Hitler ile Almanya'nın Büyük Kimya Kartelinin Şer İttifakına İlişkin İrkiltici Bilgiler' olan 'I.G. Farben'in Suçu ve Cezası'⁽²²⁾ kitabını yayınladı. The Wall Street Journal, kitabı, 'çıldırılmış bir endüstriyel makinanın ustaca anlatımı' diye tanıttı. Joe ile uzun yıllar boyunca arkadaşlık ettik. Sukarno'dan gelen kişisel mektuplar dahil, Endonezya'yla ilgili tüm belgeleri elinde tutuyordu ve Endonezya Başkanı üzerine bir kitap yazmayı planlıyordu. Zamansız bir kalp krizi Joe'nun yaşamını sona

erdirdi. Sukarno'ya ilişkin anıları asla yazılmadı.

Doğal olarak Washington'daki istihbarat cemaati, Sukarno'nun ne türden bir solcu yoldaş olduğunu en iyi onların bildiğinden emindi. Henüz 1950 yılında Hollandalı bir paralı asker olan Werner Verrips, Sukarno'nun fazla dikkat çekmeden nasıl bertaraf edilebileceğini araştırmakla görevlendirildi. İş ortaklarıyla birlikte, bu gözüpek girişimi finanse etmek için 20 Aralık 1950'de Doğu Java'daki Surabaya şehrinde bir bankayı soydu. Verrips yakalanıp tutuklandı. Yıllarca Endonezya hapishanelerinde yattıktan sonra Hollanda'ya döndü. Gizli faaliyetlerine yeniden başladı ama 4 Aralık 1964'te bir trafik kazasında öldü.

Sukarno'ya karşı 1958'deki CIA darbesinden daha önce söz etmişim. En azından beş kez Sukarno'nun hayatına kastedildi ama hepsi başarısız oldu. İkinci bir topyekün darbe 1965'de oldu. Onun gelişini farkettim, Sukarno da görmüştü. Uzun zamandır bu işlerin içindeydi. 1962'de Ujeng Suwargana, General Abdül Haris Nasution'un temsilcisi olarak Paris, Bonn, Lahey ve Washington'u dolaşarak politikacılara, diplomatlara, yayıncılara ve gazetecilere Sukarno'nun devrilmesi gerektiğini anlattı. Nasution devlet başkanı olacaktı. Ujeng, New York'da beni ziyaret etti. Onu ve karısını 17 Mart 1962'de sevdiğim Greenwich köyü restoranı 'Finale'ye akşam yemeğine götürdüm. Sukarno'nun bir keresinde, 'Ben bir çiçek gibiyim, solmaktansa dalımdan koparılmayı tercih ederim' dediğini söyledi. Bu adama göre Başkan bu sözleriyle, başkanlıktan istifa etmek zorunda kalmaktansa bir kahraman olarak ölmeyi tercih ettiğini ima etmişti⁽²³⁾.

O New York akşamında, bir grup generalin kendi başkanlarına karşı bir tezgah hazırlamakta olduğunu anladım. Sukarno, Dr. Subandrio'nun yönetimindeki Endonezya istihbarat servislerinin dalkavukları ve entrikacıları tarafından gittikçe daha fazla kuşatıldığı için, onunla aramızdaki bağlantıların yasadışı yollarla baltalanmasından kaçınmak amacıyla gizli bir kanal⁽²⁴⁾⁽²⁵⁾

kurduk. Yıllarca mektuplarımı, Başkanlık konutunun muhafız birliği komutanı general Suhardjo Hardjowardojo'nun eliyle gönderdim. Bu mektuplarda bazen sorular, bazen bilgi oluyordu. 'Görünmez Hükümet' 1964'de yayınlandığı zaman hemen özel kanalımız yoluyla bu yayına Sukarno'nun dikkatini çektim. 1975'de 'Amerikan Polis Devleti'nde David Wise, 1964'de ABD'deki Endonezya Büyükelçiliği'nin, Endonezya kabine üyelerine dağıtılmak üzere 'Görünmez Hükümet'ten 20 adet ısmarlamasına şaşırdığımı belirtiyordu. Aynı zamanda Sukarno ABD Büyükelçisi Howard Jones'u çağırıp, Washington'daki 'Görünmez Hükümet'in hareketlerinin kabul edilemez olduğunu sertçe bildirdi.

David Wise, CIA'nın 1975'de nasıl pornografik film işine girdiğini de anlattı. CIA, Başkan Sukarno'ya benzeyen bir aktörün başrolde olduğu Happy Days adlı bir porno filmine parasal destek verdi. Bu dangalaklık harikasını Temsilciler Meclisi ortaya çıkardı. Bu iş için bir Asyalı, o sırada işbaşında olan Endonezya devlet başkanına daha fazla benzesin diye, estetik ameliyat geçirmişti. Bu, Gizli Ekip'in, Sukarno'nun itibarını zedelemek için başvurduğu bir yoldu. 2001'de The New York Times'ın çok satanlar listesindeki, Joe Conason ve Gene Lyons'un 'Başkanı Avlamak, Bill ve Hillary Clinton'u Mahvetmek İçin On Yıllık Kampanya' adlı kitabı okuyunca, Washington'un profesyonel düşman 'avcı'larının aslında Gestapovari hünerlerini dikkate değer biçimde geliştirmiş olduğunu gördüm.

Wise, 1975 tarihli kitabında ayrıca CIA'nın 'kıyak işleri'ni de ortaya seriyor. Ürdün Kralı Hüseyin'e ve başka yabancı liderlere, parası federal fonlardan ödenen, kadınlar temin ediliyordu. CIA, Johnson ve Nixon'un doğrudan baskısıyla, ABD yurttaşlarını gizlice gözetleme, savaş karşıtı gruplara sızma ve 300 bin kişi hakkında olumsuz dosyalar düzenleme anlamına gelen 'Kaos Operasyonu'na girişti. CIA, düşünceleri değiştiren ilaçlarla, onlara verilenin sanrılar yaratıcı bir mad-

de olduğunu bilmeyen insanlar üzerinde denemeler yaptı. CIA, Watergate'e gizlice giren Beyaz Saray hırsızlarına kılık değiştirmeleri için giysi temin etti. Yine CIA kendi yönetmeliğini ihlâl ederek, kötü şöhretli Pentagon belgelerini The New York Times'a sızdıran yurtsever Daniel Ellsberg'in psikolojik profilini hazırladı. O konudaki katı federal yasayı çiğneyerek, CIA, ülke içinde gönderilmiş yüzbinlerce mektubu gizlice açıp okudu, fotoğrafını çekti ve yeniden ağzını kapadı. Büyük olasılıkla aynı şeyi, belki çok daha geniş boyutlarda bugün de yapıyor.

Johnson'ın Vietnam'daki savaşı genişletme kararıyla, Sukarno, Washington'daki savaş çığırtkanları için Güneydoğu Asya'da bir sorun odağı haline geldi. Sukarno açıkça Çin ve Kuzey Vietnam'ın yanında yer aldı. ABD'nin Asya'da işinin olmadığını düşünüyordu. Bu, Gizli Ekip'in ve Görünmez Hükümet içindeki kafadarlarının gözünde onu da bir komünist yapıyordu. ABD istihbaratçılarının kafa yapısından ince ayrıntılar beklenemez. Kennedy yönetimi, olumsuz koşullara karşın, Sukarno'nun görüşlerine kulak vermişti. Kennedy, 1955'de Bandung'da Afrikalı-Asyalı ulusları bir araya getiren girişiminden dolayı ona saygı duyuyordu. Sukarno, süper güçler arasında arabulucu rolü oynamaya hazırlanan ve böylece Soğuk Savaşı ortadan kaldırmaya çalışan, Bağlantısızlar Hareketi'ni yaratmıştı.

II. Bağlantısızlar Konferansı 1961 yılında Belgrad'da toplandı. Bu zirvenin özel delegeleri olarak Jawaharlal Nehru (Hindistan) ve Kwame Nkrumah (Gana) Moskova'ya; Sukarno (Endonezya) ve Modibo Keita (Mali) Washington'a uçtu. Gelişmekte olan uluslar Kruşev ve Kennedy'nin silahlanma yarışını ve çok başlıklı nükleer silah taşıyan füzelerin yapımını durdurması için çalışıyordu. Yalın mesaj şuydu: Beyinlerinizi ve kaynaklarınızı birbirinizi ağlatmak için buluşlar yapmaya harcamayın, bunun yerine birlikte oturun ve her ikiniz için de kabul edilebilir bir uzlaşmaya varana kadar konuşun.

Roger Hilsman kitabının 25. bölümünde, Kennedy yönetiminin Sukarno'nun fikirlerinde iyi noktalar gördüğünü kanıtladı. Hilsman, Endonezyalı liderin Kennedy'li Beyaz Saray'a yaptığı iki ziyaretin iyi gittiğini anlatıyor. 'Kennedy, Sukarno'nun politikacı ve adanmış milliyetçi yanını tanıdı.' Sukarno konusunda Amerikalı ajanların utanç verici cehaleti bir yana, Kongre üyeleri, en büyük hakareti kim bulacak diye yarışlıyordu. Kongre üyesi, aynı zamanda Meclis Dış İşleri Komitesi üyesi, William Bloomfield, Meclis'deki bir konuşmasında Sukarno'yu 'iktidar delisi bir diktatör, bir despot, bir zorba, bir Hitler ve uluslararası bir suçlu'⁽²⁶⁾ diye adlandırılıyordu. Kennedy'nin Uzakdoğu'dan Sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı olarak görev yapan Hilsman, kitabında bu ayrıntıları, ne ile karşı karşıya olduğunu göstermek için anlatıyor. 'Kongre üyelerinin Endonezya hakkındaki bilgileri, en iyi ihtimalle, yüzeyseldi' diye yazıyor. Bunlar mevcut demokrasinin nimetleri durumundaydı.

'Averell Harriman (ABD'nin Moskova ve Londra eski büyükelçisi ve New York eyaleti eski valisi), Kennedy tarafından Hilsman'ın yerine Uzakdoğu'dan Sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı olarak atanmasından kısa bir süre sonra, bir televizyona mülakat verdi. Soruları soran, üzerinde fazla düşünmeden 'şu komünist Sukarno' deyiverdi. Harriman çok kızdı ve sert biçimde cevap verdi: 'O bir komünist değil, o bir milliyetçi!'⁽²⁷⁾

Sukarno'nun 25 Eylül 1961'de Oval Ofisi ziyareti sırasında, Kennedy ayrıntıya girmek için, Soğuk Savaş konusundaki tavrını ne olduğunu sormuştu. Kennedy'ye anlatmaya hazır olduğunu söyledi ama sadece ona ve yalnız olarak. Kennedy'nin yatak odasına çekildiler ve orada konuştular. Kuşkusuz Kennedy Sukarno konusunda, bir ahmak ve boşboğaz gibi davranan temsilci Bloomfield'den ya da Görünmez Hükümet içindeki Donovan'ın çocuklarından daha fazla bilgi sahibiydi. Kennedy Endonezya ve lideri hakkında bilgi edin-

mek için çaba harcarken, Dallas suikastı buna son verdi. Lyndon Johnson'la birlikte Eisenhower-Dulles anlayışı Beyaz Saray'a geri döndü. Bu, pratikte, CIA'nın elinin serbest kalması ve Jakarta'da bir darbe hazırlamak ve Sukarno'yu kesin biçimde bertaraf etmek için ikinci bir fırsat yakalaması anlamına geliyordu.

Gizli Ekip'in bu kanlı olaylar için senaryosu hep aynıdır. Önce söylentiler yayılır; bu örnekte de, Ujeng Suwaragana ve diğerleri tarafından, Sukarno'yu devirmek üzere bir generaller konseyi kurulduğu söylentileri duyuldu. Başkan söylentileri ciddiye aldı ve yardımcılarında Albay Magenda'yı, Ujeng hikayesinin doğru olup olmadığını kontrol etmesi için Washington ve New York'a yolladı. Doğru olduğu anlaşıldı. 30 Eylül 1965 gecesi Başkanlık Tjkrabirawa Muhafız Birliği'nin bazı üyeleri, üst düzeydeki 6 generali gözaltına alınca -bunlardan biri ordu komutanı ve gerçekte Sukarno'ya sadık olan General Yani'ydi- genel bir karışıklık yaşandı. Başkanın Suharto tarafından yönlendirilen düşmanları, Sukarno'nun, muhtemel düşmanlarına karşı önleyici bir harekete girişmesini hemen suçlamaya başladılar. Endonezya'nın bu tarihi gecesindeki olaylar, kurnazca bir planın uygulandığını gösteriyordu.

Sukarno'nun kitlelerin gözündeki muazzam saygınlığı, kasten bir kuşku bulutu ile gölgelendi. Endonezyalıların kafası karıştı ve normal koşullarda onlardan beklenen davranışı göstermeyip, başkanın çevresinde kenetlenmediler. Düşmanlarının söylediği gibi komünistlerin tarafını mı tutuyordu? General Suharto ve ona bağlı subaylar altı generalin öldürülmüş olduğunu öğrenince bu cinayetleri Gerwani'nin, Endonezya Komünist Partisi'nden (EKP) kadınların üzerine attı. Bir başka deyişle, 1958'deki öncülü gibi 1965 darbesi de, komünistlerin iktidarı ele geçirmesini önlemek için kesin olarak gerekli bir hareket olarak gösteriliyordu. Suharto medyanın denetimini ele alınca bu kez halka, Sukarno'nun EKP'nin yanında yer almış olduğu söylendi,

Halk daha iyisini bilirdi ama generallerin öldürülmesi Suharto tarafının doğru söylüyor gibi görünmesine neden oluyordu. Pekin'in bile bu işe doğrudan doğruya karışmış olduğu söyleniyordu. Bu da, Washington'da üretilmiş bir başka yalandı.

1 Ekim 1965'de Sukarno, General Yani'nin yerine General Pranoto Reksosamudro'yu geçirmeyi tasarladı. Fakat Suharto farklı düşünüyordu. Kendisini ordunun başkomutanı olarak atadı. Bu, 1965 darbesinin gerçekleşmesindeki belirleyici andı. Suharto orada ve o anda, Başkan ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı olan Sukarno'ya karşı ayaklanma ve vatana ihanet suçlarını işledi. Suharto'nun soylu bahanesi, 'ulusu komünizmden kurtarmak'tı.

Sukarno'nun sadece 'görünüşte Başkan' haline gelmesiyle, Suharto hemen Güneydoğu Asya'nın Pol Pot'u oldu. Endonezya askeri diktatörü köylüleri, işçileri ve yurttaşları sola karşı çıkma gerekçesiyle katlederken, Pol Pot aynı şekilde aydınları ve halkı sağa karşı katlediyordu. Washington'a göre, Suharto muhteşem bir iş yapıyordu. Aslında, Pol Pot birinci sınıf bir savaş suçlusuydu, Suharto da öyle.

Suharto, ayırım gözetmeden EKP'nin bütün üst düzey kadrolarını yok etti. Washington'daki Gizli Ekip zil takıp oynuyordu. Ardından Suharto kana susamış paraşütçü Albay Sarwo Edhie'ye, komünizme ve Sukarno yanlısı yurtseverlere karşı ülke çapında bir saldırıyı organize etmesini emretti. Bu saldırı, Güneydoğu Asya'da daha önce görülmemiş boyutta bir kan banyosu ile sonuçlanacaktı. 'The Economist' dergisi, 1965 darbesinden sonra komünist ve Sukarno yandaşı olduğundan şüphelenilerek kitlesel biçimde yok edilenlerin sayısını 500 bin olarak hesaplıyordu. Slobodan Miloşeviç, Suharto'nun yanında basit bir amatör gibi kalır. Bununla birlikte, Miloşeviç Lahey'de savaş suçlusu sanığı olarak endişe içinde bekliyor; oysa 1998 yılında iktidardan indirildikten sonra, Suharto'nun suçlu olarak tescil edilmek üzere mahkemeye götürülmesinin im-

kansız olduğu görüldü. Haleflerinin yapabildiği en iyi Şey, onu ev hapsinde tutmak oldu. Washington her zamanki gibi, kendisine iyi hizmet veren savaş suçlularını korumaya devam ediyor. Şilili Augusto Pinochet bir başka örnektir. Onlara Gizli Ekip tarafından CIA'lı haydutların ömür boyu himayesi garanti edilir. Aynı zamanda, Washington'un savaş suçlularına sağladığı bu koruma, Suharto, Mobutu veya Pinochet gibi adamların aslında CIA'nın görünmezlerinin isteklerini yerine getiren Washington'un Quisling'leri olarak öldürdüğu ve çaldığı kuŐkularını büyütüyor.

Bill Clinton bile 1990'lı yıllarda Suharto'ya 'Jakarta'daki bizim adam' olarak bakmıŐtı. Bu bir dil sürçmesi olabilir ama bu aynı zamanda, günümüz dünyasında insanlar toplu kıyıma uğradıklarında Washington'un öfkesini yöneltmede seçmeci davrandığını anlatıyor. Solcuları öldürmek iyi, sağcıları öldürmek kötüdür. İstihbarat örgütlerinin operasyonları katilleri korumak ve gerçeklerin bilinmesini sonsuza kadar engellemek için düzenlenir. Bazen kazayla ufak tefek Şeyler su yüzüne çıkar. Eski Dışişleri bakanlığı memuru William Blum, 2000 yılında 1965 Jakarta darbesi hakkında Şöyle yazdı: 'ABD'nin Endonezya'daki büyükelçiliğinin, komünistlerin en üst düzeyden köylerdeki kadrolarına kadar yaklaşık beş bin isimlik listesini derleyip orduya (Suharto) aktardığı ve bu kişilerin askerlerce yakalanıp öldürüldüğu daha sonra öğrenildi'⁽²⁸⁾. Blum, sonunda konuşan, Jakarta'da görev yapmış eski bir ABD diplomatının Associated Press'teki haberine atıfta bulunuyordu.

Eindnoten:

- (22) Joseph Borkin, The Crime and Punishment of I.G. Farben, The startling account of the unholy alliance of Adolf Hitler and Germany's great chemical combine, MacMillan, New York, 1978.
- (23) Willem Oltmans, Memoires 1961-1963, Papieren Tijger, Breda, 1997, s. 75-77.
- (24) David Wise, The American Police State, Random House, New York, 1975, s. 199.
- (25) Joe Conason & Gene Lyons, The Hunting of the President, The Ten Year Campaign to destroy Bill and Hillary Clinton, St. Martin's Press, New York, 413 sayfa.
- (26) Roger Hillsman, To Move a Nation, Double day & Co, New York, 1967, s. 376.
- (27) Roger Hillsman, To Move a Nation, Doubleday & Co, New York, 1967, s. 378.
- (28) William Blum, Rogue State, A Guide to the World's Only Superpower, Common Courage Press, Monroe, Maine, s. 141.

Sihanuk

Sukarno ve Kamboçya Krallığı'ndan Prens Norodom Sihanuk uzun süreden beri arkadaşı ve Afrikalı-Asyalı ulusların Bağlantısızlar Hareketi de içinde olmak üzere dünya politikasına ilişkin ortak görüşlere sahipti. Sukarno bir CIA darbesiyle tasfiye edilince, Sihanuk bir röportajında, Endonezya Başkanının, uzun süredir CIA'nın hedefi olduğunu bildiği halde, nasıl olup da bir sürprizle yerinden edilebildiğini anlayamadığını söyledi. Fakat Prens'in kendisi de bir CIA sürpriziyle karşılaşacaktı. 18 Mart 1970'de, ülkesine dönerken verdiği bir mola için Moskova'dayken, işbirlikçi General Lon Nol Pnom Penh'de iktidarı ele geçirince, CIA'nın bir başka kurbanı oldu.

Richard Nixon ve Henry Kissinger hâlâ Güneydoğu Asya'da savaş peşindeydi ve Gizli Ekip'teki parlak zekaların tavsiyesiyle, Ho Chi Minh'in güneydeki Vietkong'u desteklemesini önlemek için hızla Laos ve Kamboçya'ya girilmesinin en iyisi olacağına karar vermişlerdi. Sihanuk, ABD askerlerinin Kamboçya topraklarında faaliyet göstermesini kabul etmeye hazır değildi. Gitmesi gerekiyordu. Ve bu yüzden Lon Nol darbesi oldu. 30 Nisan 1970'de ABD istilası başladı. Washington'da politikayı belirleyenler uzun süredir uluslararası yasalara uymayı veya anlaşmaların çiğnenmesini dert edinmeyi bir yana bırakmışlardı; bunların içinde ABD'nin geliştirilmesine katkıda bulunduğu ve gereğince imzaladığı, ve Kamboçya'yı en azından kağıt üzerinde bu türden Hitlervari bir istiladan koruyan BM sözleşmesi de vardı. Nixon ve Kissinger, hedeflerine ulaşmada, Üçüncü Reich yöntemlerini harfiyen izliyordu.

Gazeteci Wilfrid Burchett ile birlikte yazdığı kitabı ‘CIA ile Savaşım’da⁽²⁹⁾ Prens Sihanuk şöyle diyor: ‘Bu Hitler’in yaptığından daha kötü. (...) İnsanları fırınlarda yakmak ve gazla zehirlemek ile bunu bütün bir ulusa açık havada yapmak arasında ne fark var? Başkan Nixon’un bugün yapmakta olduğu tam da budur. (...) Kamboçya’da bu, doğal çevremizi de tahrip ederek Kamboçyalıların bugünkü ve gelecekteki kuşaklarını yok etmek üzere önceden tasarlanmış bir ABD politikasının bir parçası olarak, gözlerimizin önünde gerçekleşiyor. Bir kez doğa öldü mü, insan da ölür.’

Washington’daki teröristler Kamboçya’da açıkça soykırım uyguladılar, tıpkı çoktandır Vietnam’da yapmakta oldukları gibi, tıpkı Endonezya’da beş yıl önce başka bir CIA işbirlikçisi Suharto’nun yardımıyla yaptıkları gibi. Sihanuk, ülkesindeki ‘barbar ABD saldırganlığı’ndan söz ediyordu. Washington’dan kaynaklanan tehlikeler üzerinde sık sık kafa yormuş olduğunu hatırlıyordu. ‘Önceden tahmin edemediğim tek şey, ABD’nin ülkemizi parçalara bölme çabası içinde doğrudan yer alacak olmasıydı. (...) Cezalandırılıyor, aşağılanıyor ve üzerinde odun yarılacak kütük olmaya hazır hale getiriliyorduk, çünkü saygınlığımızı korumakta ısrarlı olmuştuk. ABD’nin kuklaları olmayı ve antikomünist haçlı seferine katılmayı reddettik. Böyle bir rol için önerilen milyarlarca doları elimizin tersiyle ittik. Birbirini izleyen ABD yönetimlerinin gözünde suçumuz buydu.’ Biliyordum ki, aynı satırları Sukarno da yazabilirdi.

Prens, ABD askerlerinin Kamboçya topraklarında Vietnamlılarla çatışmaya girmesine izin vermesi yönündeki Washington’un isteklerine neden boyun eğmediğini kitabında açıklıyor. ‘Güney Vietnam’da savaş meydanlarındaki yenilgilerini örtbas etmek için Amerikalı komutanlar, özellikle General William Westmoreland ve Creighton Abrams, ABD’nin tam zaferini önleyen tek şeyin Vietkong tarafından kullanılan Kamboçya’daki sığınaklar olduğunu ısrarla savunuyordu. Siha-

nuk reddetti. ‘Bu, tarafsızlığımızdan vazgeçmek demek olurdu. İkincisi, Kamboçya halkının büyük çoğunluğuyla birlikte ben de ABD saldırganlığına karşı Vietnamlıların direnişine yakınlık duyuyordum.’ Açıklığa kavuşturuyor, ‘Doğru, ben Kamboçya’da komünizmi istemiyordum. Lon Nol’un etkisi altındaydım ve açıkça anladığımda artık çok geçti. O benim ilgimi soldan bir düşman üzerinde yoğunlaştırmamı istiyordu, böylece aşırı sağ üzerinde çevirdiği entrikaları gizleyebilecekti.’ Kuşkusuz, Sihanuk darbe haberinden sonra acilen Moskova’dan Pnom Penh’e dönmek istedi. ‘Fakat Lon Nol dikkatli ve acımasızdı’ diye not ediyor. Aslında CIA tercihen kanlı cinayetlerle çalışır. Prens’in edindiği bilgilere göre, eğer darbe sırasında ülkesinde olmuş olsaydı, öldürülecekti. Şimdi komplocular onun dönüşünden korkuyordu. Ya ordu, Lon Nol yerine onun yanında yer alırsa? Bu yüzden Moskova’ya bir mesaj yollandı. Yasal devlet başkanını Kamboçya’ya geri getirecek şirket hangisi olursa olsun, komplocular uçağa el koyacak ve mürettebatını tutuklayacaktı. Prens, Lon Nol’a ‘bir baş hain’ diyordu⁽³⁰⁾.

Sihanuk, Sukarno’nun 1950’lerde yaşamış olduğu Sorunların aynısını Eisenhower ve Dulles ile yaşadı. 1953’de Washington’da John Foster Dulles ile bir saat konuştu ve görüşmeden, dehşete düşmüş halde çıktı. Dulles Prens’e ‘Bölgende komünizmi yen’ diye bağırdı. İyice yatışmış olarak, Sihanuk kitabında, ‘Bizim işlerimizi fazla dert etmemesini söylemek isterdim’ diye yazıyordu⁽³¹⁾.

Her iki lider de Eisenhower yönetiminin komünizm hakkında ‘sabit fikir’li olduğundan emindi. Suharto, sonunda iktidarı fiilen ele geçirdiği 1965 ile 1967 arasında, 1965 darbesinden Endonezya Komünist Partisi’nin sorumlu olduğunu açıklaması için Sukarno’ya yoğun bir baskı uyguladı. Sihanuk gibi Sukarno da biliyordu ki, onu iktidardan indirmek için atılan bu ikinci adım da, tümüyle ve özellikle Washington’dan başlatılan bir girişimdi. Sukarno’yu 1966 yılı Ekim ayında

ziyaret edip uzun uzadıya gördüm -aynı zamanda ona Suharto'nun ilk televizyon mülakatını götürdüm ve Hollanda televizyonu için röportaj yaptım. Başkan Sukarno, gerçek suçluların kim olduğu konusunda Sihanuk kadar netti. Yardımcılarıyla sürekli temas halindeki Amerikan ajanlarıyla çevrelenmiş olan Suharto, ülke çapında bir cadı avı başlattı. Elleri CIA'nın verdiği listeler olan Suharto'nun askerleri komünistlerin kafasını kesiyordu. Açıkçası, işlerini sevmeye başladılar. Sadece CIA listesindeki 5 bin kişi parça parça edilerek öldürülmedi, -Suharto'nun ordusu kurşunlardan tasarruf etmeye çalışıyordu- altı generalin öldürülmesinin ardından yüzbinlerce Endonezyalı boğazlandı. Eğer bu kan banyosu Endonezyalı faşist diktatöre Lahey'e tek yönlü bir bilet hakkı vermezse, başka ne verir? Olsa olsa Pol Pot, Asyalı bir savaş suçlusunu olarak Suharto'yu geçebilir ama o bir süre önce öldü ve onu yargılamak artık mümkün değil. Peki bu, CIA hâlâ Johnson'ın adamını -ya da 30 yıl sonra Clinton'ın adamını- koruyor diye Suharto'nun elini kolunu sallayarak dolaşması gerektiği anlamına mı gelir?

1966 yılı Ekim ayı boyunca Başkan Sukarno ile Jakarta'daki Merdeka Sarayı'nda ve dağlardaki Bogor Yazlık Sarayı'nda yaptığım bir dizi sohbet sırasında açıkça anladım ki, ulusun babası, tıpkı dostu Sihanuk gibi, Endonezya ve Kamboçya'nın, CIA'nın generalleri birbirine karşı kullanarak yaptığı doğrudan müdahaleden kaynaklanan çürütücü bir rüzgara maruz kalmış olduğundan kesin olarak emindi. Ona göre, 30 Eylül- 1 Ekim 1965 gecesi olan, kasten CIA tarafından kışkırtılan ordu içi bir olaydı. Başkan, EKP'nin, Suharto ve kliğinin ona atfettiği suçu işlemediğine inanıyordu. Endonezyalı komünistlerin büyük bir kısmının yok edilmesini kim istiyordu? Vahşi Bill Donovan'ın çocukları komünistlere karşı her yerde bir haçlı seferi yönetiyordu. Suçlu olan Suharto ve CIA'nın iddia ettiği gibi Moskova ve Pekin değil, dünyadaki süper Haydut Devlet olarak bir kez daha Washington'du.

Sihanuk kitabında Suharto darbesine göndermede bulunarak şöyle yazıyordu: ‘Sukarno'ya karşı bir iftira kampanyası düzenlemiş olan Endonezya'nın psikolojik savaş uzmanlarının yardımıyla, Lon Nol ve Sirik Matak monarşiye karşı bir kampanya örgütledi’⁽³²⁾. 1965'de Jakarta'da olduğu gibi, 1970'de Pnom Penh'de de her yerde monarşiye daima işbirlikçi olmakla suçlayan sloganlar ortaya çıktı. Lon Nol ve Suharto -gerçek işbirlikçiler- konuşma metinlerini nereden almıştı? Elbette Marksizm-Leninizm'e karşı tuhaf haçlı seferlerinde bu kadar açık yalanları uyduran Washington'daki suçlulardan. Aslında CIA Jakarta'da da benzer bir senaryoyu sahneye koydu. 1966'da, ben oradayken, Suharto ve ordu, Sukarno karşıtı duyguları sözde eylem cepheleli eliyle kışkırtıyordu. Bunlar; Endonezya İşçi Eylem Cephesi, Endonezya Öğretmen Eylem Cephesi, Endonezya Öğrenci Eylem Cephesi, Endonezya Lise Öğrencileri ve Gençler Eylem Cephesi, Endonezya Bilim İnsanları Eylem Cephesi, Endonezya Kadın Eylem Cephesi gibi adlar taşıyordu.

Öğrenci Eylem Cephesi üyelerini görmeye gittim ve televizyon için görüntülerini aldım. Liderleri Cosmas Batubara ile röportaj yaptım. Çabuk sinirlenen, boş kafalı bir budalaydı. Ordudaki hainler tarafından nasıl kullanıldığı hakkında hiçbir fikri yoktu. Endonezyalılar ABD hükümetinin tepesindeki haydutların elinin kiri gibiydi. Cosmas, Sukarno'ya karşı örgütlediği şiddet içeren gösterilerinden dolayı Suharto tarafından cömertçe ödüllendirildi ve hırsızlıkla ceplerini dolduran gammazlardan oluşan kabineye bakan olarak atandı. Ordunun kamyonları Sukarno karşıtı göstericileri, yasal hükümete sorun yaratılması planlanan her yere taşıyıp durdu. Sukarno karşıtı taciz eylemlerini finanse etmek için gereken paraların nereden geldiğini herkes tahmin ediyordu. Başkan Sukarno bana bu faaliyetlerden sözetti. Edinmiş olduğu bilgilere göre, sözgelimi kamuflaj ceketleri ABD'nin giysi depolarından gelmişti ve parası, savaş peşinde oldukları her yerde ABD

ve İngiliz servislerini desteklemeye hazır olan Avustralya istihbaratı tarafından ödenmişti. O, doğrudan doğruya Jakarta'daki CIA müdahalesinden söz ediyordu, Sihanuk'un 1973'deki kitabında olduğu gibi. 1967'den sonra Sukarno Suharto'nun tutuklusu haline geldi ve bir daha asla -daha önce yazdıklarına eklemek üzere anılarını yazacak konumda olmadı. O da, anıları için 'CIA ile Savaşım' başlığını seçerdi herhalde.

Sukarno da, Sihanuk'un kitabına aldığı bir pasajı yazmış olabilirdi. Sihanuk o sırada Pekin'de yaşıyor ve sık sık Mao Zedung ile sohbet ediyordu. Böyle bir sohbet sırasında Mao düşüncesini belirtti: 'Prens Sihanuk, seninle konuşmaktan hoşlanıyorum. Açık yürekli konuşuyorsun ve düşüncelerini cesaretle ifade ediyorsun (...) Bir komünist olmayı hak ediyorsun.' Prens yanıtladı: 'Sayın Başkan, doğrusu bunu beceremem.' Mao güldü ve şöyle dedi: 'Sen zeki birisin. Sıkı çalışıyorsun. Okuyup öğrenmeye başlayabilirsin.' Sihanuk yanıtladı: 'Marx, Lenin ve diğerlerinin çalışmalarının üstesinden gelebilmek için fazla tembelim'⁽³³⁾.

Sukarno, komünist filozofların çalışmalarına gözetmek için fazla tembel olmamıştı. Hollanda sömürgeciliği günlerinde onbir buçuk yıllık hapsi sırasında zamanını iyi kullanmış ve yüzlerce kitap okumuştur. Her türlü diktatörlüğe neden karşı olduğunu iyice biliyordu. New York'da, ikinci CIA darbesinin yapıldığı yıl yayımlanan otobiyografisinde alaycı biçimde, şu Sukarno, 'Tanrı aşığı adam kodaman komünist diye damgalanıyor' diyordu. ABD medyasında onun hakkında yazılan zıvalıklardan ve Kongre'de ona yağdırılan hakaretlerden haberdardı. Komünist ülkelerdeki denetim altındaki basının yaptığı gibi yalan söylemeye zorlanmak ile Batı medyasının yaptığı gibi yalan söylemenin tümüyle serbest olması arasında bir fark olup olmadığını soruyordu. 'Her ikisi de eşit ölçüde zararlıdır' diye ekliyordu⁽³⁵⁾.

Sırası gelmişken belirteyim, Sukarno anılarında Beyaz Saray'a 1956'da yaptığı resmi ziyareti anlatıyordu.⁽³⁴⁾

Eisenhower onun uçağını karşılamadı, Kennedy'nin 1961'de yaptığı gibi. Eisenhower Sukarno'yu Beyaz Saray'a girişinde karşılamaya çıkmadığı gibi Endonezyalı konuğunu bekleme salonunda tam bir saat bekletti. Sukarno sonunda Protokol Şefine sert bir ses tonuyla ne olduğunu sordu. Ancak o zaman aceleyle Oval Ofis'e alındı.

Eisenhower'ın bu kaba davranışı kuşkusuz, tümüyle affedilmez nitelikteydi. Belki de iki psikopatik karakter tarafından -o sırada ABD Başkanının en üst düzeydeki iki danışmanı olan John Foster Duller (Dış İşleri) ve Allen Dulles (CIA)-, Sukarno'nun aptal durumuna düşürülmesini tavsiye etmişti. Ne yazık ki, çok övülen Batı'nın devlet işlerini yönetmeye ilişkin demokratik sistemi, insanları kesin olarak uygun olmadıkları işlere yerleştirmeyi neredeyse garantiliyor. Bu bana, California seçimlerini kaybettikten sonra Richard Nixon'un başvurduğu psikiyatrist Dr. Arnold Hutschnecker ile uzun süreli dostluğunu hatırlattı. Hutschnecker, şu anda 102 yaşında, yetmişli yıllardan beri 'Yüksek Hükümet Katlarında Psikiyatri'⁽³⁶⁾ için mücadele ediyor.

'Bizlerin, ülkemizi seven, yasalarına saygı gösteren, özgürlüğü aziz bilen, sorumlu, bağımsız erkek ve kadınların, (...) en iyi ve en zeki liderlerin aynı zamanda zihinsel ve ahlâki olarak da en sağlıklı ve en sağlam olmasını güvence altına almak için, tümüyle politik olanlardan başka olasılıkları da araştırma, psikodinamik ilkelere başvurma zamanı geldi' diye yazıyordu. Hutschnecker, geleceğin liderlerinin, Beyaz Saray için adaylıklarını açıklamadan önce -iş dünyasında üst düzeydeki işlere başvurulara yapıldığı gibi- kafalarını muayene ettirmeleri gerektiğini ısrarla savunuyordu. Bu makul öneri ilk kez kağıda geçirildiğinden bu yana çeyrek yüzyıl geçti ama hiçbir şey değişmedi. 2000 yılındaki Texas ve Florida'yı hatırlayın.

Kamboçya'nın ölüm tarlaları, dünya için Nixon ve Kissinger gibi ABD'li haydutlar çıldırırsa ne olacağına ilişkin bir sembol haline geldi. Nixon ve Kissinger'in

1970'deki işgalini izleyen milyonlarca insanın toplu kıyımı Moskova ya da Pekin'in saldırganlığının sonucu değildi. Ama dünyada özgürlük ve demokrasiyi korumak için bir kez daha, bu kez Güneydoğu Asya'da, yakıp yıkmaya devam etmiş olan CIA, Pentagon ve nevroitik Gizli Ekip'in damgasını taşıyordu. Yalnızca çeyrek yüzyıl sonra yaşlı bir Sihanuk nihayet doğduğu ülkesine dönüyordu, 1970'de yerine Quisling türü kukla Lon Nol'u getiren Amerikalı kurtarıcılara yakışan dumanı üstünde yıkıntılar arasında onu bulmak umuduyla.

İhtiyar Henry, en son şaheseri 'Amerika'nın Dış Politikaya İhtiyacı Var mı?' gibi kitaplar yayınlamaya devam ediyor. Nick Cohen bu kitabı London Observer'da ele aldı ve 'zavallı adam kendi suçunu bütünüyle unutmuş, tiranlara sövüp saymaya devam ediyor,' değerlendirmesini yaptı. Kissinger, Paris'teyken, Şili'de Pinochet rejimi sırasında kaybolan Fransız yurttaşlarıyla ilgili olarak sorgulamak isteyen bir Fransız yargıçtan çağrı aldı. Kağıtları almayı reddetti ve aceleyle Fransa'dan ayrıldı. Şili'de bir yargıç, Amerikalı bir gazeteci olan Charles Horman'ın öldürülmesi hakkında onu sorgulamak istedi. Cohen ekliyordu, mahkemelerin meşruluğunu tanımayı reddeden bir terörist gibi, Kissinger kitabında, suçlama tutanağı ve kendi hakları beyan edilmeksizin yürütülen bir kovuşturmanın geçerliliğini reddediyor. Ve Cohen bitiriyor: 'Kissinger, binlerce kişiyi öldürmüş olabilecek politikacılara, bir ya da iki kişiyi öldürmüş sıradan suçlular gibi davranılmasından yakınıyor. Bir psikopatı bile irkiltecek ölçüde kanla örtülü olduğu iddiasını ne kabul ediyor, ne de çürütmek için gayret gösteriyor.'

Eindnoten:

- (29) Sihanouk ve Wilfrid Burchett, My War with the CIA, Allen Lane, Londra, 1973.
- (30) Sihanouk ve Wilfrid Burchett, My War with the CIA, Allen Lane, Londra, 1973, s. 56.
- (31) Sihanouk ve Wilfrid Burchett, My War with the CIA, Allen Lane, Londra, 1973, s. 154.
- (32) Sihanouk ve Wilfrid Burchett, My War with the CIA, Allen Lane, Londra, 1973, s. 216.
- (33) Sihanouk ve Wilfrid Burchett, My War with the CIA, Allen Lane, Londra, 1973, s. 208.
- (35) Cindy Adams, Sukarno: An Autobiography
- (34) Cindy Adams, Sukarno: An Autobiography, Bobbs Merrill Company, New York, 1965, s. 278.
- (36) Op-Ed page, The New York Times, July 4, 1973

Butto

Ali Butto, Pakistan'ın Dışışleri Bakanı iken Sukarno'nun dostu oldu. Ardından Başbakan oldu ve 4 Nisan 1979 günü saat 02:00'de asıldı. ABD dış politikasını sert biçimde eleştiriyordu. Pakistan tarihsel olarak Washington'un müttefiki ve yıllardır Güneydoğu Asya Antlaşması Örgütü (SEATO) üyesiydi. Bu, sözde bölgeyi Pekin'den, hatta SSCB'den gönderildiği varsayılan komünist çetelerden korumak için ABD ve İngiltere'nin girişimiyle kurulan bir pakttı. Butto, ABD askerlerinin bütün eski Çin'hindi'nden çekilmesi gerektiği konusunda Sukarno ve Sihanuk ile hemfikirdi. Washington'a ilişkin bu eleştirel tutumunu BM merkezinde de üzerine basarak ifade etti. Gizli Ekip için bu, Butto konusunda bardağı taşıran son damlaydı. Bu adı kötüye çıkmış ABD'li karakterlerin çılgın kafaları, -genel olarak yaptıkları gibi- bu adamın ölmesini istiyordu.

General Ziya ül Hak'ın sıkıyönetim ilan ettiği 5 Temmuz 1977 günü Butto tutuklandı. Beş buçuk yıl ülkesine Dışışleri Bakanı, Başbakan ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı olarak hizmet etmişti. Ziya tarafından bir günde 'Pakistan'ın güvenliği için şeytani bir tehlike' olarak ilan edildi. Butto, başından beri olacakların farkındaydı ki 'Kan izi sürenler benim kanımın peşindeler' diyordu. Parlamentodaki bir konuşmasında onu hedef alan 'uluslararası bir komplo'ya göndermede bulunarak uyarılmıştı. Komplonun arkasındaki Washington'du, başka kim olacak?

1966'da arkadaşı Sukarno, bana bir yıl önce Kahire'de meydana gelen bir olayı anlattı. Endonezya Başkanı ve o zamanki Dışışleri Bakanı Butto bir otelin lobisinde konuşuyordu. O sırada Sukarno'ya Amerikalı

bir kız yanaştı ve kendisini Pat Price olarak tanıttı. Endonezya üzerine bir kitap planladığını söyleyip, Sukarno'nun ona yardım edip edemeyeceğini sordu. Başkan yardım sözü verdi ve Pat yoluna gitti. Fakat Ali Butto 'dikkat et' dedi, bir başka CIA oyunu olmasından kuşkulanıyordu. Sukarno: 'Onun Endonezya'ya gelmesini sağladım. Merdeka Sarayı'nda kabul ettim. Çevrede yolunu kolayca bulabilmesi için ona bir kadın yardımcı verdim. Çalışmaya başladı. Birkaç ay sonra istihbarat servisimiz tarafından bana bir rapor verildi. Şu tatlı, fettan Bayan Price gerçekte bir CIA ajanı çıkmıştı. Bizim güvenlik servisimizce dikkatli biçimde izlenmişti. Her yerde benim adımı, benim takdimimi kullanıyor, benim yardımımı ve konukseverliğimizi istismar ediyordu çünkü aslında o sıradan bir CIA casusuydu.'

'Onun CIA ajanı olduğundan ne kadar eminsin' diye sordum. 'Gece yarısı diğer ABD ajanlarıyla buluşmuştu. Sık sık, tuhaf zamanlarda, tuhaf yerlerde ABD elçilik üyeleriyle karşılaşmıştı. Servisimizin dikkatini özellikle çeken şey, ABD askeri ataşesi ile yaptığı kamufle edilmiş görüşmelerdi. Askeri kurumumuzun en üst halkalarının bazılarında ulaşmayı başardı'⁽³⁷⁾.

Sihanuk ve Butto gibi Sukarno da CIA'nın Güneydoğu Asya'daki kirli işlerinin iyice farkındaydı. 6 Ekim 1966'da Sukarno bana şöyle dedi: 'CIA bölgemizdeki sekiz ülkenin bulanık sularında balık avlıyor. Başkan Nasır beni uyardı. Bir generali kişisel temsilci olarak, yalnızca benimle konuşması talimatıyla bana gönderdi. Mısır'da, CIA'nın buradaki faaliyetleri hakkında belgesel kanıtlar bulmuşlardı. Diğer belgesel kanıtlar Suriye'de bulunmuştu çünkü bu ülkenin büyükelçisi aynı şekilde beni görmeye geldi. Sen gazetecisin. Gerçeklere ulaşmak için araştırmaya devam etmelisin.' Bu noktada şunu da ekleyebilirim: 1970'lerde ve 80'lerde üç kez televizyon için röportaj yaptığım Bayan İndira Gandhi, Hindistan Başbakanı, dikkatimi tekrar tekrar Hindistan'daki 'aşağılık CIA oyunları'na çekiyordu.

Ali Butto hapishanede bir kitap yazabildi. Hep Su-⁽³⁸⁾

karno'nun da aynısını yapabilmiş olmasını diledim. 1965 darbesine ilişkin görüşleri tarihi öneme sahip olacaktı. Kader belirleyici 30 Eylül-1 Ekim gecesindeki olaylar hakkında iki istihbarat raporu almıştı. İkisine de inanmadı. Önce hangi kestane fişeğinin patlamış olduğu konusunda merakını gideremedi. Komplonun sorumlularının Washington'da oturduğunu biliyordu ama Endonezya askeri kurumları içinden bu kadar çok işbirlikçiyi satın almayı nasıl becermişlerdi? Dolarlar ve daha fazla dolar vaatleri büyük bir rol oynamıştı.

Butto'nun tutukluken yazdığı 'Ölüm Hücremden',⁽³⁹⁾ Ziya'nın hükümet darbesine yol açan komployu ayrıntılı olarak ele alıyordu. Bunu tahmin etmişti. 28 Nisan 1977'de Ulusal Meclis'te belanın gelmekte olduğunu söylemişti. Ertesi gün, 29 Nisan'da, ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance Butto'ya 'samimi, sakın görüşmeler' öneren bir mesaj gönderdi. Vance temiz bir adamdı. Bu, görünmezlerin, Dışişleri Bakanlığı'nın ve hatta gerekirse Beyaz Saray'ın da bilgisinin dışında, özel durumlarda gizli operasyonlar yapması için yeterli bir nedendi. Butto, belki de Vance'in, kendisine karşı yürütülmekte olan CIA komplosundan habersiz kalmış olduğunu anlayarak, ertesi gün Ravalpindi'de kamuoyuna görüşme davetini kabul ettiğini açıkladı. ABD elçiliği maslahatgüzarı hemen, 'Gizli kalması gereken konuşmalar önceden sızdırıldığı zaman, onların uygulanması güç olur' şeklinde bir açıklama yaptı. Kuşkusuz CIA, Vance'in Butto ile görüşmesini hiç istemiyordu çünkü Pakistanlı liderin tasfiyesine çoktan karar verilmişti.

Bununla birlikte, Butto kendi Dışişleri Bakanını, yabancı istihbarat servislerinin Pakistan'da istikrarı bozmak için uğraştığına ilişkin suçlamaları belgeleyen 50 sayfalık bir raporla birlikte Paris'e gönderdi. Rapor, dikkat çekmeden, şahsen Cyrus Vance'e teslim edildi. Ancak ABD Dışişleri Bakanı, 50 sayfalık raporu rafa kaldırmayı ve buna karşılık ABD-Pakistan ilişkilerinde taze bir başlangıç yapmayı önerdi. Pakistan Dışişleri⁽⁴⁰⁾

Bakanının Paris'te kaldığı otel odasına gizlice girildi ve alt üst edildi. 50 sayfalık istihbarat raporu Paris'teki Pakistan Elçiliği'nin kasasında kilit altına alınmıştı, Daha sonra Butto bu önemli istihbarat raporunu Libya, Tripoli'deki bir İslam Konferansı Dışişleri Bakanları toplantısına gönderdi.

Butto kendi savunmasını kendi yaptı. Kitabında yargıçlara şöyle söylediğini yazıyordu: 'Ben bir yılı aşkın bir süredir eni 2, boyu 3 metrelik bir ölüm hücresindeyim. Orada kendimi biraz sersemlemiş hissediyorum. Burada, bana yapılanları zikretmek istemiyorum, Vücudumdaki izleri göstermek veya buna benzer şeyler yapmak istemiyorum (...) Benim bir tiran, bir diktatör, bir Hitler olduğum söylendi (...) İnanın ki, bana çok adice davranıldı (...) 90 gündür güneş ışığı veya gün aydınlığı görmedim.'

Yargıçların huzurunda, o iktidardayken görüşmeler yoluyla Hindistan'dan 90 bin savaş esirinin dönüşünü sağlamış olduğunu hatırlattı. 'Ama şimdi bana bir cani gibi davranılıyor. Ben bir cani değilim fakat bana bir caninin suç ortağından daha kötü davranılıyor. Hücremde müzik sesleri duyabiliyorum. Çıkmama izin verilmeyen ölüm hücremde diğer tutukluların gülüşlerini duyuyorum. 15 Ekim'de iki tutuklu firar edince, kapım kilitlendi. Onların kaçışıyla ne ilgim vardı? Ülkemden kaçamam ve kaçmam. Mustafa Khar bana "bu insanlar senin kanının peşinde" dedi. 13 Eylül'de yabancı bir gazeteci, adını belirtmeyeceğim, beni bir kenara çekti ve "Bay Butto, senin için hazırlananları sana anlatamam. Bu ülkeden ayrılсан iyi olur" dedi.'

Endonezya'da da Sukarno General Suharto'nun yarı tutuklusunu iken aynı oldu. Bir zamanlar Sukarno'nun dostu olan Adam Malik, onun ülkeden ayrılması için ricada bulundu. Malik CIA'nın işbirlikçileri arasına katılmıştı ama belki de vicdan azabı çekiyor ve Sukarno için hazırlanmış olduğunu bildiği gelecek yerine eski arkadaşının yaşlanarak doğal biçimde ölmesini diliyordu. Sukarno Japon eşi Ratna Sari Dewi'nin 'Wis-

ma Jaso' adlı villasında tamamen dış dünyadan yalıtıldı. Bayan Dewi, 1967'de güvenliği için kocasının ısrarıyla Tokyo'ya gitmiş ve kızı Karina'yı Japonya'da doğurmuştu. Bayan Hartini, Sukarno'nun Endonezyalı eşi, seyrek olarak onu görebilen neredeyse tek ziyaretçiydi, öte yandan çocuklarının onu görmesine daha sık izin veriliyordu. Başka hiçbir ziyaretçi alınmıyordu. Burada söz konusu olan, özgürlük mücadelesine önderlik ettiği ulusun kalles generalleri tarafından ölümüne eziyet edilen -ulusun babası- Sukarno'ydu. Bir general otomobilini çaldı. General Alam Sjah gelip, Sukarno'yu dış dünyadan daha da soyutlamak için, televizyonunu götürdü. 10 Haziran 1970 günü tıpkı New York'da, bana generallerin ona ne yapacağını anlatmak için gelmiş olan -onun katillerinden biriydi- Ujeng Suwargana'nın anlattığı şekilde susuz kalan bir çiçek gibi öldü.

Butto yargıçlarına şöyle dedi: 'Af talep etmiyorum. Adalet istiyorum. Hayatım için yalvarmıyorum, çünkü bir gün herkes ölecek. Birçok kez hayatıma kastedildi. Sangkar'da saldırıya uğradım. Sadiqabad'da mucizevi bir şekilde kurtuldum. Daha sonra tartışmalı sınır bölgelerinde, tam konuşacağım yerin önünde bir bomba patladı. Bir keresinde bir Langah'ın bana el bombası fırlattığı Belucistan'da, en azından dört ya da beş saldırı oldu. En yakın arkadaşlarımdan biri olan Kalat'ın yöneticisi, gidersem öldürüleceğimi söyledi. "Kamu görevimi yapmalıyım" dedim ve bir halk toplantısında konuşma yaptım. İstedğim, hayatımı kurtarmak değil. Adalet istiyorum.'

Sukarno da otobiyografisinde hayatına kasteden bir dizi girişimi açıklıyordu.⁽⁴¹⁾ 30 Kasım 1957'de Tjikini'de iki çocuğunun öğrenim gördüğü okulu ziyaret ederken Başkana birkaç tane el bombası atıldı. Yaveri Albay Sudarto, Sukarno'yu hızla yere yatırıp vücudunu siper etti ve şarapnellere yaralandı. 9 Mart 1960'da Daniel Maukar bir Endonezya MIG savaş uçağı ile Başkanlık Sarayı'na ateş açtı. Başkan bağışlayıcı biriydi.

Ona Maukar'ın idam cezasının infaz edilip edilmediğini sordum. 'Hayır' anlamında başını salladı. Genç pilot sonradan serbest bırakıldı. Sukarno onu samimi bir sohbet için davet etti. 1957'de Ambon adasını bombalarken düşürülmüş ve yakalanmış olan CIA pilotu Allan Pope de, karısının saraya gelip ağlayarak eşinin özgürlüğü için yalvarması üzerine, serbest bırakıldı. 'İş kadınlara gelince' diye yazıyordu otobiyografisinde, 'Zayıfım. Gözyaşlarına dayanamıyorum.'

Butto ve Sukarno bir dizi suikast girişimine maruz kaldı. Onları kim tezgahladı ve parasını kim verdi? Bayan Indira Gandhi bana, Hindistan'da sadece 30 Rupı için birilerini öldürecek insanlar olduğundan söz ediyordu. CIA kuklası Suharto 32 yıllık başkanlığı süresince bir kez bile silahlı saldırıya uğramadığını belirtmeliyim. Geriye dönüp baktığımda, hem Sukarno'nun hem Butto'nun CIA tarafından hedef alındıklarının tümüyle farkında oldukları halde, yerel kiralık katillerin asıl patronlarının vahşi, acımasız kafalarını ve yöntemlerini tam olarak hesaplayamadıklarını hissediyorum. Sukarno'ya gelince, hiç tereddüt etmeden, iyi kalpli ve bağışlayıcı bir insan olduğuna tanıklık edebilirim. O, yaşamı boyunca sadece bir ölüm kararını onaylamıştı. O da, İran tipi Müslüman bir devlet yaratmak amacıyla Dar ül İslam'ı kurmak için çılgınca bir şiddete başvurmuş acımasız bir katil olan Kartosuwirjo içindi. Mahkemeler onu ölüm cezasına çarptırdı. Bütün bir hafta sessizce kendi kendine imza atıp atmamayı düşündü. Çocukları, babalarının neden böyle sersemlemiş görüldüğünü anlayamıyordu. Onlar nedenini bilmiyordu. Washington Jakarta'da basit bir yarım akıllının hizmetinden yararlanmıştı. Ama onların, EKP'nin diş ve tırnaklarını sökmeye hazır kana susamış bir kitle katiline ve onun ordusunun yakalayabileceği kadar çok solcuyu yakalayıp boğazlamasına ihtiyaçları vardı. Suharto'yu seçtiler ve turnayı gözünden vurdular.

Butto, ölüm hücresinde yazdığı anılarında Henry Kissinger'ın açık bir tehdidini aktarıyordu: 'Seni ibreti

alem, korkunç bir örnek yapacağız.⁽⁴²⁾ Düşünün ki o, Pakistan'ın başbakanıyla konuşuyordu. 1958'den 1992'ye kadar New York'da oturdum. Amerikalıların aklının bu şekilde çalıştığını sonunda anlayabilmem için yıllar geçti. 'Yolunun üstündeki adamı bertaraf et. Onu vur.' Çocukluğunda Almanya'dan göç etmiş bir Yahudi olan Kissinger, ABD düşünme tarzına kolayca uyum sağladı. Yanki mizaci ona tıpa tıpa uydu. Kissinger, Washington'daki en prestijli ve en güçlü kişilerden biri olmayı becerdi. Hatta, Güneydoğu Asya ve diğer yerlerdeki ABD savaş suçlarından sanıldığından da fazla sorumlu olduğu halde, Nobel ödülünü çantasına attı. 2001 yılında çok imrenilen Stockholm ödülüne Slobodan Miloşeviç'i aday göstermeyi hangi sağduyulu kişi akıl edebilir?

5 Ocak 1979 günü Ali Butto 51 yaşına girdi. Sonraki ay, Şubatın 6'sında Başyargıç Enver ül Hak, mahkemenin, Devlet eski Başkanı ve Başbakan Ali Butto için ölüm cezasını uygun gören, 4'e 3 çoğunlukla aldığı kararı açıkladı. Hüküm 1500 sayfa tutuyordu. Karar Butto'ya gardiyanları tarafından, hücresinin dışından bildirildi. Dünyanın dört bir yanından, Başkan Jimmy Carter ve İngiltere Başbakanı James Callaghan'ınkiler de dahil, yaşamının bağışlanmasını isteyen mesajlar geldi. General Ziya ül Hak 400 benzer olayda ölüm cezasının hafifletilmesi için benzer istekleri dikkate almamıştı. 'Masum bir insan af dilemez' diye yazıyordu Butto.

Ali Butto, Başbakan olduktan 21 ay sonra öldürüldü. Kissinger, önceden bildirmiş olduğu 'ibret-i alem'ini elde etti. Ülkede çıkabilecek huzursuzlukları önlemek için, Butto'nun üst düzey taraftarları çabucak hapse atıldı. Okullar ve üniversiteler kapatıldı. Ordu, göstericilere ateş açmaya hazırды. Pakistan halkı, tıpkı Washington'un doğrudan yardımıyla 1965'de iktidarı ele geçiren işbirlikçi askerlere karşı ayaklanamayan Endonezya halkı gibi, askeri rejime karşı itirazını seslendiremeyecek kadar güçsüzdü. Ama bir gün gelecek,⁽⁴³⁾

Endonezya ve Pakistan halkı Sukarno'ya ve Butto'ya ihanet edenlerin yerel askerler arasından CIA tarafından satın alındığını anlayacak. Fakat nihayetinde süper savaş suçluları, Washington'daki Görünmez Hükümet'in en üst kademelerindeki çılgın komünist avcılarıydı.

Eindnoten:

- (37) Willem Oltmans, Den Vaderland Getrouwe, Bruna, 1973, s. 309-310
- (38) Willem Oltmans, On Growth, Putnam & Sons, New York, 1975
- (39) Ali Bhutto, From my Death Cell, Orient Paperbacks, New Delhi, 1980
- (40) Ali Bhutto, From my Death Cell, Orient Paperbacks, New Delhi, 1980 Chapter 2.
- (41) Cindy Adams, Sukarno: An Autobiography, Bobbs Merrill Company, New York, 1965, s. 272-274
- (42) Ali Bhutto, From my Death Cell, Orient Paperbacks, New Delhi, 1980 s. 65
- (43) Ali Bhutto, From my Death Cell, Orient Paperbacks, New Delhi, 1980 s. 245

Nkrumah

Gana 6 Mart 1957'de bağımsız oldu. Kwame Nkrumah (1909-1972) ilk devlet başkanıydı. O da, Sukarno tarafından 1955'de Bandung'da kurulan Bağlantısızlar Hareketi'nin saflarına katıldı. Washington tarafsız uluslara kuşkuyla ve düşmanlıkla bakıyordu. Pek çok ABD'li kanun koyucu bu Afrikalı-Asyalı ulusları kılık değiştirmiş komünistler olarak değerlendiriyordu. Görünmezler için Nehru, Nasır, Sukarno, Sihanuk, Butto ve Nkrumah güvenilmez, solcu, halk kışkırtıcılarıydı. Böylesine ne olduğu belirsiz kişilerin ne kadar fazlası tasfiye edilebilirse, özgür dünya için o kadar iyi olurdu. Aptal profesyonel casuslar, 'Serbest seçimleri ve insan haklarını boş ver. Faşist askeri diktatörler, zayıf ve kararsız solculara ya da yoldaş Marksistlere göre çok daha iyidir' diye düşünüyordu.

26 Şubat 1966'da General J.A. Ankrah darbe yaptığını ilan etti. Bir Ulusal Kurtuluş Konseyi kurulmuştu. Konvansiyon Halk Partisi'nin faaliyetleri durdurulmuştu. Nkrumah yurtdışındaydı. Ganalı Daniel Amihia, BBC'ye darbenin beyni olduğunu ve CIA tarafından eğitildiğini övünerek söylüyordu.

Başkan Nkrumah o sırada 22 kişilik bir delegasyonla Hanoi ve Pekin'de bulunuyordu. Hemen Afrika'ya dönmek istedi ama 2 Martta komşu Gine'nin başkenti Conakry'ye indi. Çünkü Accra'da yaşamına yönelik tehlikeler vardı. Başkan Sekouê Tourê spor alanında kitlesel bir yürüyüş düzenledi ve Nkrumah'ın Gine'nin de devlet başkanı olduğunu ilan etti. Nkrumah kitabı 'Gana'daki Karanlık Günler'de şöyle yazıyordu: 'CIA'nın ve diğer benzer örgütlerin görevlerinden biri, aramızdaki potansiyel Quislingleri ve hainleri keşfet-

mek, onları rüşvet ve politik iktidar vaatleriyle ülkelerinin anayasal hükümetlerini yıkmak için cesaretlendirmektir. ABD Büyükelçiliği ile İngiltere ve Batı Almanya büyükelçilikleri hükümetini devirme işine karışmıştı.⁷⁽⁴⁴⁾ ABD Büyükelçisi Franklin Williams bu iş için 13 milyon dolar ayırmıştı. Bu miktarın içinde, eğer Accra'ya dönme cesaretini gösterirse Başkan öldürecek üç kiralık katile ödenecek para da vardı.

Eski Başkan, kitabını yazarken anlaşıldığı kadarıyla bazı istihbarat dosyalarını açmıştı. Bölgedeki çok sayıda CIA faaliyetini belirledi. 1966'da Somali'deki bir ABD Elçilik ataşesi ordudaki subaylara yanaşmış ve bir darbe hazırlamak için onlara silah temin etmeyi organize etmişti. 1965'de Kahire'deki ABD Büyükelçiliği'nden ataşe Taylor Odell, Mısırlı bir CIA ajanından gizli belgeleri alırken, suçüstü yakalandı. Odell sınır dışı edildi.

Güney Sudan'da CIA'nın paralarıyla, güneyin ülkenin geri kalanından ayrılmasına katkıda bulunmak ve bağımsız Azana'yı ilan etmek için sözde Azana Kurtuluş Cephesi kuruldu. Aynı zamanda, 1961 ve 1964 yılları arasında, CIA Brundi'de çok sayıda politikacıyı öldürdü, bunların sonuncusu, Başbakan Pierre Ngendandumwe idi. Başbakan, ABD Büyükelçiliği'nde çalışan Gonzalve Muyenzi tarafından öldürülmüştü. Dairesinde, CIA'dan aldığı çok miktarda para bulundu. CIA 1964'de Tanzanya'daki bir darbeye yoğun biçimde karıştı. Nkrumah, 'Yalnızca Afrika'daki CIA müdahalelerinin kanıtlarıyla bütün bir kitap doldurulabilir' diye yazıyordu. Bunların kısmi bir listesini çıkardı:

Senegal, 17 Aralık 1962: Başkan Léopold Sédar Senghor'u devirme girişimi. Başarısız.

Togo, 13 Ocak 1963: Başkan Sylvanus Olympio'nun öldürülmesi.

Kongo-Brazaville, 12 Ağustos 1963: Başkan Abbé Fulbert Youlou'nun istifaya zorlanması.

Dahomey, 19 Ekim 1963: Başkan Hubert Maga görevden alındı.

Niamey, 3 Aralık 1963: Başkan Hamani Diori tarafından bastırılan askeri isyan.

Tanzania, Uganda, Kenya, 20, 23, 24 Ocak 1964: İngiliz birliklerinin yardımıyla bastırılan askeri isyanlar.

Gabon, 18 Şubat 1964: Başkan Leon M'ba görevden alındı.

Cezayir, 18 Haziran 1965: Başkan Bin Bella devrildi.

Kongo, 25 Kasım 1965: General Mobutu başkanlık yetkilerini üstlendi.

Dahomey, 22 Aralık 1965: General Soglo iktidarı eline aldı. Dahomey bir dizi darbeyle perişan oldu. *Orta Afrika Cumhuriyeti, 1 Ocak 1965:* Başkan David Dacko istifaya zorlandı.

Nijerya, 15 Ocak 1966: General Aguiyi-Ironsi iktidarı ele geçirdi. Federal Başbakan ile iki bölgesel başbakan öldürüldü.

Gana, 24 Şubat 1966: Yukarda ele alınan askeri darbe.

Nijerya, 28 Temmuz 1966: General Ironsi öldürüldü. General Yakubu Gowon yönetimi üstlendi. *Burundi, 29 Kasım 1966:* Kral V. Ntara görevden alındı.

Togo, 13 Ocak 1967: Başkan Nicolas Grunitzky görevden alındı. Yarbay Gnassingbe Eyadema yönetimi üstlendi.

Sierra Leone, 24 Mart 1967: Ordu hükümetin görevlerini üstlendi.

Nkrumah, Afrika'nın 38 bağımsız devletinden 10'unda darbelerin sonucunda askeri rejimler kurulduğunu vurguluyordu. Her darbeyi CIA ile ilişkilendirmemekle birlikte şöyle yazıyordu: 'CIA'nın faaliyetleri artık bizi şaşırtmıyor. Son yıllarda bu örgütün çalışmalarının birçok örneğini yaşayarak gördük. Emperyalist istihbarat örgütlerinin hem gücünü, hem sınırlarını biliyoruz. Son yıllarda Afrika'daki çok sayıda karışıklıktan sorumlu oldukları halde, sandığımız kadar başarılı

değiller. Bunun nedeni kısmen, onların bazı karşı istihbarat servislerinin üstün teknik ve örgütlenmesiyle sık sık yenilgiye uğratılmasıdır. Ben bunları Conakry'de yazarken, CIA'nın 5 uzmanının benim Gana'daki yandaşlarımla iletişim kurmayı nasıl becerdiğimi bulmak üzere Liberya'ya geldiğini yeni öğrendim.'

Başkan Nkrumah başka bir olayı şöyle aktarıyordu: Dışişleri Bakanı Dean Rusk, 1966 Haziranında ABD iş dünyasının önde gelenleriyle yaptığı bir toplantıda, Başkan Sukarno, Başkan Bin Bella ve Nkrumah'ın kendisinin düşüşünü, dünyadaki başka solcu liderlerin devrilişinin izleyeceğini anlattı. 'O liderlerin adlarını saymaya başladı' diyordu yazar, 'Ama sonra susmanın daha doğru olacağını düşünüp, kehanetlerini muammalı bir gülüşle sona erdirdi.'⁽⁴⁵⁾

Richard Nixon ABD'yi temsilen bağımsızlık töreninde bulundu. 'Kwame Nkrumah Lincoln ve Pensilvanya Üniversitesi'nde okumuş' diye yazıyordu 1982'de yayınlanan kitabı 'Liderler'de.'⁽⁴⁶⁾ Nixon devam ediyordu: 'Nkrumah'ın böyle büyük bir yetenek göstereceğini tahmin etmemiştim. Aslında, o sırada, onu hem davranışlarıyla hem söyledikleriyle oldukça etkileyici buldum. Nkrumah Amerikan demokrasisine ve onun başarmış olduğu her şeye derin bir hayranlık duyduğunu açıkça söyledi.' Nixon, ona teknik kitaplardan oluşan bir kütüphane hediye etti.

Nkrumah'ın geliştirdiği 'Afrika Birleşik Devletleri' vizyonunda öncülüğü son zamanlarda Libya Lideri Muammer Kaddafi devraldı. 1960'ların ortasında, Gana'nın başlıca ihraç ürünü olan kakaonun fiyatı hızla düştü. Ekonomi krize girdi. Nixon ve kuşkusuz Washington'daki Görünmez Hükümet Gana'nın ilk başkanı hakkındaki görüşlerini çabucak değiştirdi. O yardım için Washington'a koşmadı, bunun yerine Addis Ababa'da yeni kurulan Afrika Birliği Örgütü'ne destek verdi. Ayrıca Afrika'daki diğer kurtuluş hareketlerini destekledi ve Gine'nin Lideri Sêkoue Touré'yle yakın arkadaş oldu.

Nixon, Touré'nin 1960'da ABD'ye nasıl geldiğini ve o zamanlar başkan yardımcısı olan bu 'sıcakkanlı ve etkileyici adam'la nasıl karşılaştığını yazıyordu. Ama Tricky Dick (Nixon) onun hakkındaki düşüncelerini de değiştirdi ve ülkesi Gine için kötü sonuçlar yaratacağı belli bir tür komünist olduğunu belirtti. Nixon Nkrumah'ı Batı karşıtı ve paranoid haline gelen, militan pan-Afrikanizmi geliştiren biri olarak tanımlıyor. Sonra birden Sukarno ile bir karşılaştırma yapmaya girişiyor.

'1953'de onu ilk gördüğümde, toplantının çoğunu kendi ülkesinin müthiş sorunları yerine, Hollanda Yeni Ginesi -Endonezyalıların deyişiyle Batı İrian- üzerindeki toprak talepleri hakkında konuşarak geçirdi. Şaşırmadım, Sukarno'nun İrian saplantısı meşhurdu. Sadece birkaç gün önce Canberra'da Başbakan Robert Menzies, bu konu hakkında bir nutuk dinlemeye hazır olmam için beni uyarmıştı.'⁽⁴⁷⁾ Nixon, onun kendi Watergate fiyaskosundan on yıl sonra, Nkrumah ve Sukarno'yu ne yaptıklarını bilmeyen liderler olarak tanımlıyor. ABD'nin eski başkanının Yeni Gine sorununun özünü hiç anlamadığı görülüyor. 1949'da nihayet Endonezya'nın egemenliği tanınırken, eski Hollanda'nın Doğu Hint Adaları'nın son eyaleti olan Yeni Gine Hollandalılar tarafından teslim edilmemişti. İrian'ın Hollanda'dan kurtulması arzusunda, bütün Endonezyalılar, -Sukarno'nun muhalifleri dahil- birleşiyordu ve bu da oldukça anlaşılır bir durumdu.

Sukarno'yu en azından altı kez evlenmiş biri olarak tanıtmaması bir yana, Nixon, sonunda 1965'de komünist bir darbenin kurbanı olan bir lider resmi çiziyordu. 1950'lerden Watergate olayına kadar CIA ile ilişki içinde olmuş biri olarak daha iyisini bilmesi gerektiği halde, bu konuda Washington'un resmi çizgisini izliyordu. Her ne kadar inanılır gelmese de, Sukarno ve Nkrumah'ı karşılaştırarak şu sonucu çıkarıyordu: 'Onlar birlikte, liderler hakkındaki olumsuz gerçeklerden birine örnek oluşturuyorlar: Duygusal düzeyde halka ulaş-

mayı en iyi becerenler, çoğu kez en kötü programlara sahiptir.' Zavallı Nixon unutmüş görünüyor; 1968'de Beyaz Saray'a adaylığını koyarken, Vietnam'da savaşı bitireceği sözünü veriyordu. Onunla birlikte New Hampshire'da bir hafta yolculuk yaptım. O günlerde her durduğu yerde Eisenhower'ın Kore savaşını nasıl bitirdiğini ona öğretmiş olduğunu sürekli tekrarlıyordu. Vietnam uyuşmazlığına son verecekti. Tabii savaş yedi yıl daha sürdü. O ve Kissinger savaşı büyütüp Kamboçya ve Laos'a da yaydılar. Prens Sihanuk'un sanki hiç var olmamış gibi bu kitapta adının anılmaması aslında oldukça ilginçtir.

'ABD İstihbarat Topluluğu' adlı kitabında Jeffrey Richelson, 1985'de Accra'da CIA hesabına çalışan birkaç kişinin tutuklandığını saptıyordu.⁽⁴⁸⁾ ABD Elçiliğinde güvenlik görevlisi olan Felix Peasah suçunu kabul etti. Gana Ulusal Araştırma Bürosu'nda polis müfettişi olan Theodore Atiedu da aynısını yaptı. Emniyet Müdürü Stephen Balfour Ofusu da mahkum edildi. Devlet sırlarını CIA'ya vermiş, diplomatik misyonların ve yüksek düzeydeki hükümet görevlilerinin telefonlarının dinlenmesini sağlamıştı. Bir diğer Ganalı, Posta ve Telekomünikasyon Şirketi'nde çalışan bir teknisyen olan Robert Appiah bir CIA görevlisine gizli şifreleri vermekten hüküm giydi.

Patrice Lumumba ve Kwame Nkrumah ile diğer 'istenmeyen' Afrikalı liderlerin ölümünü tezgahlayan istihbarat servisleri üzerine yazılmış kuşkusuz başka kitaplar da var. Dışişleri Bakanlığı eski memuru William Blum'un 'Haydut Devlet'te, Nelson Mandela'nın Pretoria yönetiminden on yedi ay kaçtıktan sonra 5 Ağustos 1962'de nasıl yakalandığını ortaya çıkardı. Natal bölgesindeki Howick'in dışında bir barikatın yakınında bir araba durduruldu. Arabanın arka koltuğunda bir Beyaz, şoför yerinde bir Siyah oturuyordu. Şoför Mandela'ydı. Güney Afrika rejimine CIA tarafından tüyo verilmişti. 1986'da Güney Afrika basını, Durban'daki ABD konsoloslukunda gizli işlerde çalışan CIA görevlisi Do-⁽⁴⁹⁾

nald C. Rickard'ın nasıl Pretoria'ya bilgi vermiş olduğunu açığa çıkardı. 10 Haziran 1990'da 'The Atlanta Journal and Constitution'un bildirdiğine göre, emekli bir ABD istihbarat görevlisi, Mandela'nın gözaltına alındığı saatlerde kıdemli bir CIA ajanının ona 'Mandela'yı Güney Afrika güvenlik bölümüne teslim ettik' dediğini açıkladı.

Mandela 28 yıl hapiste kaldıktan sonra Başkan F.W. Clark tarafından serbest bırakıldığı zaman, 1990'da, Başkan George Bush'a, CIA'nın yapmış olduğu şey için özür dileyip dilemeyeceği soruldu. Sözcüsü Marlin Fitzwater yanıtladı: 'Bu Kennedy yönetimi sırasında oldu (...) Kennedy'nin adamlarının yaptığı bir şey için beni sıkıştırmayın.'

Eindnoten:

- (44) Kwame Nkrumah, Dark Days in Ghana, International Publishers, New York, 1986, s. 49
- (45) Kwame Nkrumah, Dark Days in Ghana, International Publishers, New York, 1986, s. 50-51
- (46) Richard Nixon, Leaders, Warner Books, New York, 1982
- (47) Richard Nixon, Leaders, Warner Books, New York, 1982, s. 265
- (48) Jeffrey Richelson, The US Intelligence Community, Westview Press, Boulder, Colorado, 1985
- (49) William Blum, Rogue State, A Guide to the World's Only Superpower, Common Courage Press, Monroe, Maine, Chapter 23

Suharto

Vatana ihanet suçunu işleyip iktidarı gasp ettikten dört yıl sonra General Suharto, Alman sosyolog O.G. Roeder'le birlikte yazdıkları 'Gülümseyen General'de, bunu neden yaptığını kendi açısından anlattı.⁽⁵⁰⁾ Bu hayalet yazar, haksız yere, general ne söylediye, sanki asıl doğrular bunlarmış gibi noktasına bile dokunmadan yazmıştı; oysa, hiç utanıp sıkılmadan çok sık yalan söyleyen biriydi. Aynı zamanda Roeder'in, istihbarat servislerinin çalışma tarzı hakkında bir şey bilmediği de belliydi. Bu kitapta Suharto'nun kendisini gülünç duruma düşürmesini engelleyememiş görünüyor.

Anılarının başında, general, başkomutanına isyan etme suçunu işlemesinin nedenlerini açıklıyor. Endonezya'daki gelişmeler ve hepsinden önemlisi, 'Sukarno'nun güçlenen komünist yanlısı politikası ve Pekin'le kol kola yoldaşlığı' yüzünden çok mutsuz olmuş. Ne Sukarno'nun ne de çalışma arkadaşlarının ve dostlarının güçlenen komünist yanlısı politikası vardı. Marx ve Lenin'in bu hayali yükselişi, sadece ve kesin biçimde, Washington'daki Görünmez Hükümeti oluşturan aptalların hasta kafalarında mevcuttu ve muhtemelen, daima yabancı ülkelerdeki, CIA'nın ve benzerlerinin kirli oyunlarını oynamaları için dolar veya iktidar vaadiyle elde edilebilecek safdiller içindi.

Her şeyden önce, Endonezya, Kamboçya ve hatta Filipinler'i Moskova ve Pekin tarafına iten, ABD'nin Vietnam'daki ahmakça askeri politikasıydı. Doğal olarak EKP, ABD'nin dünya çapındaki aptallıklarından yararlandı. Bunun Sukarno'yla, Sihanuk'la veya Diosdado Macapagal ile bir ilgisi yoktu. Güneydoğu Asya'da komünistler ve komünist olmayanlar, ABD'nin bu bölge-⁽⁵¹⁾

de hiçbir şekilde askeri müdahaleye hakkı olmadığı konusunda görüş birliği içindeydi. Vietnam'ı işgal etme iznini Washington'a kim vermişti? Kuşkusuz, Amerikan başkanları BM Güvenlik Konseyi'nden, Güneydoğu Asya'daki savaşlarını onaylamasını istememişti. Çünkü Çin ve SSCB bunu veto ederdi.

Suharto her şeyden önce bir askerdi, dış ilişkiler bir yana, politik konularda da cahildi. Sınırlı bir lise eğitiminin ötesine gitmemiştir. İş için Hollanda Donanması'na başvurdu. Onun niteliklerine uygun olarak ellerinde sadece bir mutfak işi vardı. Suharto'nun hiçbir entelektüel etkinliği yoktu. Ardından, Hollanda Sömürge Ordusu'na başvurdu. Sürekli rütbe kazanarak en üst kademeye ulaştı çünkü, emirlere harfi harfine uyan üstün bir nişancıydı. Fakat aynı zamanda hırslı bir adamdı ve daha fazlasını istiyordu. Washington'un görünmezleri, onun şefi olduğu ve muhtemel bir askeri darbe için çalışmaya başladığı Ordu Stratejik Komuta Merkezi'ne o sırada sızdı. Bu adam, Sukarno'nun tersine, ABD istihbarat servisleri konusunda cahildi ve bu yüzden ideal bir hedefti.

1965 darbesinden bir yıl sonra Jakarta'ya dönünce, Albay Sutikno Lukitodisastro'nun Suharto'nun sağ kolu haline geldiğini farkettim. Sutikno'yu daha 1957'de, o henüz bir binbaşı rütbesiyle BM bayrağı altında Gazze ve Mısır'daki I. Garuda Bataryası'nda görev yaparken tanıdım. Ben New York'da yaşadığım, o da 1960'ların başlarında Washington'da askeri ataşe olduğu için hep bağlantımızı yeniledik. Onu bir Sukarnocu olarak tanıyordum. Gerçi CIA'nın Amerikan başkentindeki akredite askeri ataşeler içinden sorunlu kişiliğe sahip olanları elde etmeyi bir alışkanlık haline getirdiğini biliyordum ama Sutikno'nun, Suharto'ya ABD adına göz kulak olma işi için seçilmiş olabileceği hiç aklıma gelmezdi. Ancak, 1966 yılı Ekim ayında Jakarta'da, bu iki adamın olağan dışı biçimde birbirine yakın olduğunu hemen farkettim.

1957'de Endonezya'dan ayrıldıktan sonra, Endo-

nezya konusunda Lahey'in ters sonuçlar yaratan politikaları hakkındaki eleştirel makalelerime karşı olan Hollanda Hükümeti'nin isteği üzerine Jakarta'da kara listeye alındım. Darbe sonrasındaki gelişmeler konusunda habercilik yapmamı engelleyen kısıtlamaların kaldırılmasını sağlayan Sutikno'ydu. 1 Ekim 1966'da bir Hollanda televizyon ekibi ile Jakarta'ya gittim. Yine 1957'deki gibi, kolayca Saray'a ulaştım. Başkan her sabah Istana Merdeka'nın (Özgürlük Sarayı) arka terasında çay ve kahvaltı eşliğinde misafirlerini kabul ediyordu. Yardımcılarından biri jipiyle beni otelimden aldı. Bu gayriresmi toplantılar bir gazetecinin bakış açısından, bilgi edinmek için oldukça yararlıydı.

Beklenmedik şekilde, Başkan ve ona ihanet eden darbeci general arasında süren wayang'a (Endonezya gölge oyunu) dahil oldum. Her şeyden önce, 1966'da Endonezya'ya geri döndüğümde, Suharto'nun hükümetin dizginlerini daha o zaman bile ne kadar ele geçirmiş olduğunu anlamamıştım. Bu ülkedeki gelişmeleri izlediğim on yıl boyunca Sukarno tartışmasız liderdi. Beni isyancı generale, sanki o hâlâ emri altında bulunan disiplinsiz bir subaymış gibi tanıştırdı. Suharto beni, ünlü sahte gülüşünün eşlik ettiği, misafirlere karşı gösterilen tipik Javalı nezaketiyle selamladı. Başkan ve en üst rütbeli askeri arasındaki, başkalarının önünde yapılan karşılıklı saygı gösterilerini aptal gibi yedim, çok iyi kandırıldım. Sukarno'nun konumu köklü bir biçimde değişmişti. Endonezya'daki yeni gerçekliği bütünüyle anlamak, epey zamanımı aldı.

Başkan Sukarno, her gün diğer kahvaltı misafirlerinin ayrılmasından sonra kalmamı istiyor, ancak o zaman baş başa konuşabiliyorduk. Albay Sutikno bunun farkındaydı. Sukarno, darbeden bir yıl sonra ülkedeki duruma ilişkin görüşlerinden birçoğunu yalnızca benimle paylaşıyordu. Albay Sutikno, kuşkusuz Suharto'nun izniyle, bana yanaştı. Başkan ve general arasındaki temel sürtüşme noktası, Sukarno'nun EKP'yi 1965 darbesinin nedeni olmakla suçlamayı kesin bir

dille reddetmesiydi. Suharto'nun yardımcısı, dolambaçlı bir yoldan, benim belki bu nazik konuyu bir sonraki görüşmem sırasında açabileceğimi ve EKP konusunda Suharto'yu ikna etmek için çaba sarfedebileceğimi ifade etti. Başkan bu konuyu açık seçik ortaya koymuş olduğu için net olarak biliyordum ki, o EKP'nin 1965 darbesine kesinlikle karışmadığından bütünüyle emindi. Belki bazı komünistler içinde yer almıştı ama Parti'nin bu işle bir ilgisi yoktu. Suharto ve onun kasaplarına, EKP üyelerine ve Sukarno yandaşlarına karşı ülke çapında imha hareketi başlatmak için bir bahane sağlamak amacıyla, Washington ve CIA, komünistleri generalleri öldürmekle suçluyordu. Başkan, ABD'nin Endonezya'nın bağımsızlığından beri sürekli olarak ulusun iç işlerine burnunu sokmuş olduğunu da gözönünde tutarak, Washington ve CIA'yı suçlu taraflar olarak değerlendiriyordu. Bu gerçekleri görmeyi reddeden bazı askerlere özellikle kızgındı. Suharto gibi bazı subaylarının birer hain olarak davranmayı kendilerine yedirmelerini ve kendilerini Endonezya'nın düşmanlarının basit birer aleti haline getirmelerini bir türlü anlayamıyordu.

Yine de bir yokladım. Suharto'nun savını dile getirdim. Sukarno bana bir yığın ek bilgi ve kanıt sundu. Büyükelçi Marshall Green'in kendisine karşı eylemde bulunan açık bir suçlu olduğunu belirtti; Suharto ile karşılaşmaktan kaçınıyor ve bürosu Jakarta'da bulunan biri için oldukça garipsenecek biçimde sürekli Washington'a yolculuk yapıyordu. Başkan, bütün bu işlerde CIA'nın rolüne daha derin biçimde bakmamın daha iyi olacağı konusunda kulağımı büktü. Marshall Green'i görmeye gittim ve gerçeklerle yüzleşmesi için, ABD'nin Endonezya'ya bir kez daha müdahale etmesinin EKP ile barış içinde bir arada yaşamış olan Endonezyalıların, şimdi Washington'un zorlamasıyla, kendi aralarında kanlı bir çatışmaya girdiğini ve Endonezya tarihinin en büyük kan banyosuna yol açan iç savaşın sonunda tükenmiş olduklarını anlattım.

Kırk yıl önce insan hakları ve savaş suçları konusu henüz revaçta değildi. ABD'nin birdenbire ortaya çıkan terbiye kuralları, Sovyet imparatorluğunun yıkılışından hemen sonra Washington'da popüler hale geldi. Bu çağ açıcı olaydan önce, komünistleri ve solcuları, toplu imha dahil her türlü yöntemle gebertmek gerekiyordu. Bazen, hafta sonları Başkan helikopterle dağlardaki Bogor'a gidiyordu. Orada eski, görkemli, sömürgecilerden kalma Yaz Sarayı'nın toprakları üzerindeki dört odalı bir bungalovda kalıyordu. Bogor'da akşam yemeklerinde sohbetlerimize devam ettik. Green'in Başkan'dan bu kadar açıkça uzak durarak darbeci generallerle birlikte entrika çevirdiğinden kuşkulandırmayı göze aldığını ve böylece zaten güvenilmez hale geldiğini söyleyerek eleştirdim. Neden diğer ülkelerin büyükelçilerinin yaptığı gibi sarayın kahvaltı toplantılarına katılmıyordu? 'Kim kimi davet ediyor?' olmuştur Sukarno'nun tepkisi. Bogor'da Sukarno bana 'Onu neden davet edeyim?' diye sordu, 'Green kesin olarak bir yıkıcıdır.' Bununla birlikte Albay Sutikno EKP konusunu, Başkan ve Suharto arasındaki bu tartışmalı sorunu gündeme getirmeye devam etti. Ona, 'Neden onunla kendin konuşmuyorsun?' dedim. Yine, 'Kim kimi saraya davet ediyor' sorusu ortaya çıktı. Sukarno'ya, kendisi üstün konumda olduğu için Sutikno'yu onun çağırmasını önerdim. Bir başkanlık askeri yaveri onu getirmeye gitti ve 11 Ekim 1966 günü olağan kahvaltı toplantısının ortasında Başkan albayı ve beni sarayın içinde yürümeye ve baş başa konuşmaya davet etti. Bu, 45 dakikalık bir görüşme olacaktı.

Washington'daki şer güçleri ile Sukarno arasında elçi olarak -makul nedenlerle- hizmet eden, aslında ultimatoma içeriği taşıyan ama sert ve saygısız görünmemesi için mesajları dolambaçlı ifadelerle ileten adam, işte karşınızdadır. Eğer Başkan işini korumak niyetindeyse, EKP'yi, hemen ertesinde 1965 askeri darbesine yol açan, altı generalin öldürülmesiyle suçlaması gerekiyordu. Başkan albayı sabırla dinledi. İki arkadaşımın

kesin bir sonuca ulaşmak üzere savaşıyor olması karşısında dehşete düştüm; onlardan biri hainlerin dilini konuşuyordu, ötekisi bütünüyle gerçeğin farkındaydı ve gereken cevabı verme zamanının gelmesini bekliyordu.

Önce Sukarno buz gibi bir sesle Sutikno'ya sordu: ‘Ne pahasına olursa olsun başkanlığı elimde tutmak isteyeceğim fikrine nasıl vardın?’ Onurunu hiçbir şeyle, Endonezya başkanlığıyla da, değiştirmeye niyetli olmadığını biliyordum. Fakat, düşmanlarının acımasız olduğunu, onların çağrısına olumlu yanıt vermeyi reddetmesi halinde, kişisel güvenlik ve korunmasını yitireceğini de biliyordum. Onun da bunların farkında olup olmadığından ve kendi hayatına mal olsa bile, kendine olan saygısını korumak için bir bedel ödemeye hazır olup olmadığından emin değildim. Sonunda, Suharto kısaca ve açık bir dille, kimlerin hain, kimlerin suçlu olduğunu bildiğini, bunların EKP değil Washington ve CIA olduğunu belirterek Sutikno'ya karşı saldırıya geçti. Albayın Başkanın önünde suçlu bir şekilde yavaşça kafasını öne eğdiğini ve gözlerinden yaşlar geldiğini gördüm. Daha ötesi, Başkan şu gerçeğin tümüyle bilincindeydi: Eğer o darbeci askerlerin çağrısına uysaydı, askeri diktatörlük karşıtları için kan banyosu daha da artacaktı. Sutikno beni jipiyle ‘Endonezya Oteli’ne götürdü, bu görüşmenin çok iyi olduğu fikrine kapılmıştı: ‘Başkan şimdi konuştuklarımız hakkında düşünecek ve doğru kararı verecek’ dedi bana. İyimserliğinin tamamen temelsiz olduğunun farkındaydım. Sukarno'nun düşünme tarzını anlamaya başlamıştım. Asla hainlere boyun eğmezdi, bu onun ölümü demek olsa bile.

Ve bu işin nasıl sonuçlanacağı belli olmuştu. Sukarno, Endonezya'nın bağımsızlık kahramanı, Washington'daki Cinayet Anonim Şirketi'nin bir başka kurbanı olacaktı. Cinayet, tıpkı diğer gizemli haberci Ujeng Suwargana'nın daha 1962'de açıkladığı gibi, tamamen önceden belirtilen şekilde işlenecekti. Başkan Sukarno

dış dünyadan soyutlanacak ve su verilmeyen bir çiçek gibi öldürülecekti. Afrikalı-Asyalı uluslardan milyonlarca masum insanın gerçek katillerinin, işledikleri savaş suçları yüzünden uykuları kaçmadı. Solcuların bu toplu kıyımının katillerinin yakalanmaları ve zorla bir Savaş Suçları Mahkemesi'ne çıkarılmaları şöyle dursun, kimlikleri bile asla belirlenmedi.

Yakından ve tarafsız olarak incelendiğinde, Sırp liderlerin mahkeme önüne çıkarılmasını gerektiren aynı ölçütlerle yargılanmış olsalar, Eisenhower'den bu yana tüm ABD başkanları birinci sınıf savaş suçlusunu ünvanını hak eder. Kore savaşının onaylanması için BM Güvenlik Konseyi'ne başvuran Harry Truman, bu yolu kullanan tek ve son başkandı. Truman'dan sonra tüm ABD başkanları BM Sözleşmesi'ni gözardı etti. Washington'un iktidar oyunlarına, yasadışı işgallerine ve gizli operasyonlarına uygun düştüğü zamanlarda BM'ye üye egemen devletlere karşı Güvenlik Konseyi kararlarına başvurdular. Aslında NATO ülkelerinin tüm sorumlu devlet adamları, 1999'da Washington ve Londra'nın Balkanlar'a saldırmasını ve eski Yugoslavya'yı bombalamasını onayladıklarında tam eğitilmiş savaş suçluları gibi hareket ediyorlardı.

Mussolini Habeşistan'ı 1935'de işgal ettiğinde, İtalya'nın Cenevre'deki Milletler Cemiyeti üyeliğinin getirdiği yükümlülükleri çiğnedi. Bu, ilk dünya örgütünün sonunun başlangıcı oldu. Eisenhower'ın, Kennedy'nin, Johnson'ın, Nixon'ın ve Ford'un Güneydoğu Asya'da yaptıkları, esasında klasik faşist davranışlardı. Diem kardeşler Kennedy'nin suç ortaklığıyla öldürüldü. Sihanuk krallığından 25 yıllık bir sürgüne Nixon ve Kissinger'in suç ortaklığıyla gönderildi ve Sukarno Johnson'ın suç ortaklığıyla ihanete uğratıldı ve işkenceyle yavaş yavaş ölüme yollandı. BM'in bir üyesi, üzerinde anlaşılabilir ve imzalanmış uluslararası hukuk ilkelerini çiğnediği ve bu -ABD'nin yaptığı gibi- onun yanına kâr kaldığı zaman kurallar caydırıcı olmaktan çıkar, 1930'lardaki Milletler Cemiyeti gibi, Birleşmiş Milletler

de gerçekte, kabul edilmiş uluslararası kuralların yasal uygulayıcısı olma özelliğini bir yana bıraktı. Mussolini'nin Etiyopya'da yaptığının aksine Washington Endonezya'yı asla fiziksel olarak işgal etmedi. Bunun yerine ABD, emperyalist tasarılarını uygulamak konusunda işbirliği yapmayı kesinlikle reddeden 'ulusun babası'nı yerinden ederek, 1965'de Jakarta'da Suharto'nun yönetiminde kukla bir rejim kurdu.

Suharto Washington'un talimatlarını seve seve yerine getirdi. Selefinin aksine o, sorunsuz işbirliği nedeniyle cömertçe ödüllendirildi. Batı, Endonezya'daki faşist askeri rejimi finanse ediyordu ama öte yandan, yolsuzluklarla kendisini ve ailesini -eşi dostuyla yakın işbirliği halinde- zenginleştiren bu adama kendi seçtikleri Quisling olarak bakıyorlardı. Politik, ekonomik ve askeri olarak, dünyanın dördüncü büyük ülkesi kesintisiz olarak en azından 32 yıl etkin biçimde ABD'nin koruması altındaki zayıf bir ülkeye dönüştü.

Kuşkusuz Suharto Washington'un ebedi minnet duygusuna güvenebilir ve yüzbinlerce insanın öldürülmesinden sorumlu tutulmak üzere Lahey'e getirilemez. Aynı şey Augusto Pinochet gibi savaş suçluları için de, Lumumba'nın parçalanarak öldürülmesi işine karışan Belçikalılar için de, Castro'yu vurmaya veya zehirlemeye çalışan Amerikalılar ve Kübalılar için de geçerli. Dünyanın bütün kıtalarında en kanlı savaş suçlarını işleyen binlerce Amerikalıya da bu ölçütler uygulanamaz. Onlar 21. yüzyılın faşist dokunulmazları haline geldiler, talihsiz Yugoslavyalı kardeşlerinin aksine adalet önüne çıkarılamazlar. Beyaz Saray, CIA ve Görünmez Hükümet onları korur çünkü solcuların ve komünistlerin kitlesel kıyımı, yurtsever bir Amerikalının görevi olarak değerlendirilir. Solcu, komünist veya terörist olarak görülenler, Washington'un harcanacak ve bir kenara atılacak insanlar kategorisine girer.

Eindnoten:

(50) O.G. Roeder, The Smiling General, Gunung Agung, Jakarta, 1969

(51) Willem Oltmans, Den Vaderland Getrouwe, Bruna, Utrecht, 1973, s. 316-319

Kaddafi

William Blum, 1967'de, bir diplomat olma hedefinden vazgeçerek, Vietnam'daki savaşa karşı olduğu için Dışişleri Bakanlığı'ndan ayrıldı. ABD'nin dünyadaki yasadışı davranışlarını ele alan bir araştırmacı oldu. Haydut Devlet'te yazdığına göre, 1945'den itibaren Washington 40'dan fazla yabancı hükümeti devirme girişiminde bulunmuş, dayanılmaz derecede baskıcı rejimlere karşı mücadele eden yaklaşık 30 halkçı-milliyetçi hareketi ezmeye kalkışmıştı. 'Bu süreç içinde' diye belirtiyordu, 'ABD birkaç milyon insanın hayatının sona ermesine neden oldu ve daha milyonlarcasını ızdıraplı ve çaresiz bir yaşama mahkum etti.'

Blum dünyadaki terörist ABD müdahalelerinin listesini çıkardı:

Çin	1945-1951
Fransa	1947
Marshall Adaları	1946-1958
Yunanistan	1947-1949
İtalya	1947-1949
Filipinler	1945-1953
Kore	1945-1953
Doğu Avrupa	1948-1956
Almanya	1950'ler
İran	1953
Guatemala	1953-1990'lar
Kosta Rika	1950'ler ve 1970-1971
Ortadoğu	1956-1958
Endonezya	1957-1958
Haiti	1959
Batı Avrupa	1950'ler-1960'lar
Guyana	1953-1964
Irak	1959-1973
SSCB	1940'lar-1960'lar
Vietnam	1945-1973
Kamboçya	1955-1973
Laos	1957-1973
Tayland	1965-1973
Ekvador	1950-1963

Kongo	1960-1965; 1977-1978
Cezayir	1960'lar
Brezilya	1961-1964
Peru	1965
Dominik	1963-1965
Küba	1959-2001
Endonezya	1965
Gana	1966
Uruguay	1969-1972
Şili	1964-1973
Yunanistan	1964-1974
Güney Afrika	1960'lar; 1980'ler
Bolivya	1964-1975
Avustralya	1972-1975
Irak	1972-1975
Doğu Timor	1970'ler-1990'lar
Angola	1976-1980'ler
Jamaika	1976
Honduras	1980'ler
Filipinler	1970'ler-1990'lar

Seyşeller	1979-1981
Güney Yemen	1979-1984
Güney Kore	1980
Çad	1981-1982
Grenada	1979-1983
Surinam	1982-1984
Libya	1981-1989
Fiji	1987
Panama	1989
Afganistan	1979-1992
El Salvador	1980-1992
Haiti	1987-1994
Bulgaristan	1990-1991
Somali	1993
Irak	1990'lar-2001
Peru	1990'lardan 2001'e kadar
Meksika	1990'lardan 2001'e kadar
Yugoslavya	1995'den 2001'e kadar

Blum'un, dünyanın tek süper haydut gücünün yaptıklarını anlatan kitabında ortaya koyduğu bu liste, tam da benim aktif uluslararası gazetecilik yaptığım dönemi kapsıyor. Çok sayıdaki ABD müdahalesini ve gizli operasyonu yazdığım yazılardan hatırlıyorum, tıpkı BM merkezinde izleyip haber yaptığım birçok Güvenlik Konseyi oturumu gibi. Fakat o dönemde, Washington'un görünmezlerinin yürüttüğü pek çok gizli müdahale de vardı ki, Birleşmiş Milletler'in gündemine hiç gelmedi. Çünkü bunlar son derece gizliydi ve bunları yapanların kim olduğunu kanıtlamak mümkün değildi. Çoğu kez, Washington'un işlediği cinayetler yanına kâr kaldı. Demokrasinin ne demek olduğu konusundaki Amerikan söylemini benimseyen ülkeler, dolar ve silah olarak, yardım bekleyebilirler; bunlar müttefik olarak değerlendirilecektir. Fakat farklı ölçütleri olan ve Washington'da kabul görenlerin dışında idealleri olan partiler ve liderler, acı bir sona yazgılıdır. ABD ile aynı görüşte olmayanlar, her türlü saldırıya layıktır çünkü onlara düşman olarak bakılır. Blum'un görüşleri, benim 50 yıllık gazetecilik pratiğim sırasında vardığım sonuçlarla özdeştir.

'Gizli suikastlar için sahte kaza, en etkili tekniktir. Başarılı biçimde uygulandığında, fazla heyecan yaratmaz ve sadece gelişigüzel soruşturma yapılır.' Blum bu alıntılarını ABD casus el kitaplarından yapıyor. 'En etkili kaza, 200 metre veya daha fazla yükseklikten sert bir zemine düşüştür. Asansör ya da merdiven boşlukları, parmaklıksız pencereler ve köprüler bu iş için kullanılır.' ABD'nin öğütleri devam ediyor: 'Eylem, hedefi ani ve güçlü bir hareketle ayak bileğinden yakalayıp kenar-

dan boşluğa itmek suretiyle gerçekleştirilebilir. Eğer suikastçı “dehşete düşmüş tanık” rolü oynayarak hemen bir çılgık atarsa, olayı görmediğini kanıtlaması veya gizlice kaçması gerekmez.’ Blum, ABD casus el kitaplarından çeşitli örnekler veriyor. CIA'nın, Nikaragua'daki Sandinist hükümete karşı savaşan kontralara verdiği el kitaplarında şu ifadeler yer alıyor: ‘Tüm hükümet memurlarını ve görevlilerini kaçırap halkın önüne çıkart. Hükümetin bu kişisel sembollerini rezil et, alay et ve aşağıla (...) Eğer bir savaşçı bir kişiye ateş ederse, bu muhbiri öldürenin aslında Sandinist hükümetin baskıcı rejimi olduğunu, ateş edilen silahın rejime karşı bir çatışmada ele geçirildiğini köy halkına anlatın. Dikkatle seçilen ve doğru biçimde yaklaşılın mahkeme yargıçları, sulh hakimleri, polis ve devlet güvenlik görevlileri, Sandinist savunma komitesi şefleri gibi hedefleri tarafsızlaştırmak mümkündür.’ CIA'nın talimatları açıkça cinayete teşvik ediyor. Beyaz Saray'ın ve hükümetin en üst kademelerinin onayladığı bu talimatların belki de en korkunç yanı, Amerikalıların, varsayılan düşmanlara karşı kullanıldığında bu kuralları normal ve kabul edilebilir görmesidir. Bunlar, kökleri, Amerikan Vahşi Batısına ve hâlâ ABD'nin dünya çapındaki gizli cinayet işlerinin babası olarak kalan Vahşi Bill Donovan'a kadar uzanan, ABD zihniyetinin ürünüdür.

‘Eğer mümkünse’ diyor bir CIA eğitim kitabı, ‘özel işleri gerçekleştirmek için profesyonel suçlular kullanılır.’ Bu işlere geçmişten birkaç isim vermek gerekirse, Sukarno'yu vurmak, Lumumba'yı parçalamak, Castro'yu zehirlemek için kullanılanlar gibi. Nikaragua için eğitilen ajanlara, ‘Dava uğruna bir “şehit” yaratmak için, görevler ötekilere verilir’ deniyor. ‘Göstericileri, bir ayaklanmaya dönüşecek ve onlara ateş açılmasını sağlayacak biçimde, Sandinist otoritelerle karşı karşıya getir. Açılan ateş, “şehit” mertebesine yükselecek bir ya da daha fazla insanın ölümüne neden olacak, daha büyük çatışmalar yaratmak üzere derhal rejime karşı kullanılması gereken bir durum olacaktır.’ William Blum

‘Haydut Devlet’te bu alıntılar yapıyor.

Libya Lideri Muammer Kaddafi uzun bir süre CIA'nın ve Mafyacı gangsterlerin önde gelen hedefi oldu. Kardeş Billy Carter'in Libyalı liderle özel bir ilişki kurduğu Jimmy Carter yönetimi hariç olmak üzere, Kaddafi, Vahşi Bill Donovan'ın çocuklarının en çok arananlar listesinde yer alıyor. Washington'da bunun anlamı, bombardıman uçaklarının ve düzinelerce savaş gemisinin üzerine yollanması dahil her şeyin mübah olmasıdır. Şifre: Adama saldır. İşte yine Golyat'a karşı Davut seçeneği. Çünkü Amerikalılar bir hayli korkakça, tercihen en küçük ulusları -Grenada, Panama, Küba, Irak, Vietnam, Kore ve Kosova gibi haritada bulması bile güç olan yerleri- tahrip ve istila etmekle uğraşmak eğilimindedir. Çin ve Rusya'ya karşı askeri eylem planları hatırı sayılır ölçüde daha dikkatli biçimde tahlil edilir. Libya, 1.759.540 kilometre karelik bir çöl ülkesidir. 1973 yılında orada 2.257.037 insan yaşıyordu. Eski bir krallık olan bu ülke ABD'nin askeri kudreti için ideal bir deneme alanı haline geldi. Libya eskiden bir İtalyan sömürgesiydi. II. Dünya Savaşı'ndan sonra orada ABD ve İngiltere askeri üslerinin bulunmasına izin verildi.

Nihayet, 1 Eylül 1969'da Albay Kaddafi Krai Muhammed İdris'i devirip halk adına iktidarı ele geçirdi. Artık Libya'da Amerikan ve İngiliz askerleri savaş oyunları yapamayacaktı. Bu, Washington ve Londra'da şiddetli kızgınlığa neden oldu. Kaddafi, istihbarat mafyası tarafından bir başbelası ve sorun yaratıcı olarak kaydedildi. Bu yüzden birkaç ABD devlet başkanı onu öldürme girişimine, bu amaca ulaşmak için büyük çapta hava ve deniz operasyonları gerekmesine rağmen, onay verdi. Washington, ABD'nin tek başına bütün dünya için kabul edilebilir olanın ne olduğuna ve kimin yaban otu gibi kökünden sökülüp atılacağına karar veren yargıç olması gerektiği şeklinde çılgınca bir inançla yaşar. Kaddafi asla Washington'un derecesine ulaşamadı.

Washington Post'un editör yardımcılarında Bob

Woodward, 'Perde: CIA'nın Gizli Savaşları, 1981-1987'yi⁽⁵²⁾ yayınladı. Ronald Reagan'ın Beyaz Saray'da oturduğu ve William Casey'nin CIA başkanı olduğu günleri anlattı. O sıralarda sıcak bölgeler, Nikaragua, İran ve Libya'dır. Casey, Libya'nın güneyindeki eski Fransız sömürgesi Çad'da Hissen Habrê'yi destekliyordu. 'Kaddafi'nin burnunu sürtmek için, Reagan yönetiminin ilk kararlarından birinin bir parçası olarak Habrê CIA'nın yarı askeri yardımıyla iktidara geldi' diye belirtiyor Woodward. Sudan Başkanı Gaffair Muhammed Nimeri aynı şekilde, ABD'nin yakın bir müttefiki olarak Kaddafi'yi biraz daha kısıpca almayı hedefliyordu. Aynı dönemde, Liberya Başkanı Samuel Doe'nin muhafız birliğinin komutan vekili Yarbay Moses Flanzamaton bir CIA ajanıydı. Yarbay, Doe'nin cipine pusu kurarak makineli tüfekle ateş açtı. Fakat Başkan zarar görmeden kurtuldu. Flanzamaton yakalandı, darbe girişimindeki CIA desteğini itiraf etti ve idam edildi⁽⁵³⁾.

Woodward, Casey'nin CIA başkanı olmasının üçüncü günü Libya üzerine on iki sayfalık bir 'Gizli Özel Ulusal İstihbarat Değerlendirmesi' almış olduğunu ortaya çıkarıyordu. Bu belge, Kaddafi'yi Casey'nin en üst derecede önceliklerinden biri haline getirdi. SSCB Libya'ya yılda 1 milyar dolarlık silah satıyordu. CIA'nın psikiyatristlerine göre, onun gençliğindeki özel koşulların, naif idealizm, dinsel fanatizm, güçlü gurur, sade yaşama, yabancı düşmanlığı ve hakir görülmeye karşı duyarlılık gibi abartılı Bedevi kişisel özellik biçimlerinde payı vardı. Woodward, CIA doktorlarının Freudyen casusculuk ve koltuk psikanalizi ile dalga geçiyordu. Fakat bütün bu tehlikeli CIA zırvalıklarının kesin sonucu, Reagan'lı Beyaz Saray'ın 1985'de Kaddafi'yi dünyadaki en tehlikeli terörist olarak değerlendirmesiydi. Onlara göre Kaddafi, yaklaşık 30 isyancı, radikal veya terörist gruba para, silah vb. sağlamaya hazırdı.

Woodward, araştırmalarına dayanarak Casey'in aslında nasıl bir avanak olduğuna ilişkin ilginç ayrıntıla-

rı ortaya çıkardı. Sözgelimi ona, Kaddafi'nin Yemenli yetkililerle görüşürken tuhaf davrandığı söylenmişti. Casey, Libya Lideri'nin ruhsal bir çöküntünün eşiginde olduğundan kuşkulanıyordu. CIA başkanının sözleriyle 'Kaddafi'yi aşağılamak için', CIA ABD savaş uçaklarının Libya Körfezi'ne yakın uçmalarını organize etti. Woodward, 'Yaz mevsimiydi, güçler karşılaştırıldığında, yapacak neredeyse hiçbir şey yoktu. Kaddafi Reagan'ın kurbanı olacaktı' diye yazıyordu. Reagan 30 Nisan 1985'de 168 No'lu Ulusal Güvenlik Yönergesi'ni, altı sayfalık gizli emri imzalamıştı. Kaddafi dünyayı ateşe vermeye hazır bir canavar olarak görüldüğü için, Libya gizlice gözetlendi. SSCB'den MIG-29'lar ve T-32 tankları satın alıyordu, Yunanistan ile 500 milyon dolarlık bir silah alışverişi yapmıştı. Libya'ya karşı gizli eylemlerin üst düzey kod adı 'Çiçek'ti. Libya'ya erken askeri saldırı planının kod adı da 'Gül'dü.

Woodward'a göre, 'Bill Casey (CIA) ve George Shultz (Dışişleri Bakanı) Libya'da başlanmış olanı bitirmeye kararlıydı. CIA, Kaddafi'ye gözetlenmekte olduğunu hatırlatmak için, belki fark edeceği umuduyla, kullandığı yedi ana konut üzerinde istihbarata geniş bir hareket olanağı tanıdı'⁽⁵⁴⁾. Herhangi bir kriz yoktu ama yine de Planlama Grubu, 7 Ağustos 1986'da, Libya'yı tahrip etmek için bir şekilde bir şeyler yapıp yapılmayacağını incelemek üzere Beyaz Saray'ın hareket odasında toplandı. Bazı stratejik sorunlar vardı, çünkü Cumhurbaşkanı Francois Mitterand ABD bombardıman uçaklarının Tripoli'yi bombalamak için Fransa üzerinden uçmasını istemiyordu. 14 Ağustos 1986'da, vurmaya hazır vaziyetteyken, en üst kadro Reagan'ın doğrudan katılımıyla Beyaz Saray'da toplandı. Woodward, Libya liderinin nasıl öldürüleceği üzerine yapılan tartışmanın kayıtlarında, Beyaz Saray'da kafaların nasıl çalıştığını gösteren tipik bir 'inci'ye rastladı. Reagan, 'Kaddafi'yi neden San Francisco'ya davet etmiyoruz, o giyinip süslenmeyi çok sever' dedi. Bunun üzerine Dışişleri Bakanı Shultz başka bir öneride bulundu: 'Ne-'⁽⁵⁵⁾

den ona AIDS hastalığı bulaştırmıyoruz?’ Dünyanın kendileri gibi olmasını isteyenler işte bunlar...

14 Nisan 1986'da, ‘Kır Ateşi’ kod adı altında 200 Amerikan bombardıman uçağı Sidra Körfezi semalarında görüldü ve Tripoli ile Bingazi bombalandı. Bu saldırı, iki ABD askerinin öldüğü Batı Berlin'deki ‘La Belle’ diskoteğine yapılan bombalı saldırıya misilleme olarak gerçekleştirildi. Reagan televizyonda, Libyalılara ait, Ulusal Güvenlik Ajansı'nın ele geçirdiği üç mesajı okudu. Başkan, bunların ‘su götürmez kanıtları’ içerdiğini, Libya'nın Berlin'deki patlamadan sorumlu olduğunu söylüyordu. Kaddafi'yi daha da aşağılamak için, bombardıman uçaklarına 45 gemilik bir ABD donanması eşlik etti. Sekiz uçak, ‘Muhteşem Kapı’yı, Başkan'ın barakalarını, 2000 poundluk lazer güdümlü bombalarla vurmak üzere seçilmişti. Başkan yaralı kurtuldu. Çocuklarından ikisi yaralandı, evlatlık aldığı belirtilen onbeş aylık bir kız çocuğu öldürüldü. Reagan tekrar televizyona çıktı ve ‘Bugün biz yapmamız gerekeni yaptık. Gerekirse yeniden yapacağız’ dedi. ABD'nin 1980'lerde Libya'ya karşı işlediği savaş suçları bugünün ölçütleriyle yeniden değerlendirildiğinde, Reagan'lı Beyaz Saray'ın bütün üst düzey kadrosunun Lahey'deki Savaş Suçları Mahkemesi'ne gidiş bileti almaya hak kazandığı görülecektir. Noam Chomsky bu ABD zihniyetini, ‘Dünya için iyi olanı en iyi Washington bilir’ diye tanımlıyor ve devam ediyor: ‘Hukuk kurallarını küçük görmenin kökleri, derin biçimde ABD pratiği ve entelektüel kültüründe saklıdır’⁽⁵⁶⁾.

Ve aslında ABD'yi insanlığın geri kalanından daha da ayıran, ne oğul Bush tarafından Kyoto Antlaşması'nın iptali, ne Moskova'yla yapılan ABM (Anti-balistik Füze) antlaşmasının lağvedilmesi, ne de 143 ülke tarafından benimsenen biyolojik silahlar konvansiyonuna bağlı kalma konusundaki gönülsüzlüğüdür. Gerçekte Washington hiçbir zaman iyi niyetli davranmadı. Chomsky'nin kitabında hatırlattığı gibi, Lahey'deki Adalet Divanı 1986'da ABD'yi Nikaragua'ya karşı -Sov-

yet gemileri yeni malzeme getiremesin diye ülkeyi mayınlarla kuşatma gibi- ‘kanunsuz güç kullanımı’ndan dolayı mahkum ettiği zaman, mahkeme hükmünü dikkate almadı ve mahkemenin yargılama hakkını tanımayı reddetti. Washington'daki hergeleler Nikaragua'daki faşist kontralara yolladıkları silah dolu gemileri ‘insani yardım’ diye adlandırdılar. Bu nedenle Washington'da, ABD'nin Sandinist hükümete büyük miktarda savaş tazminatı ödemesini emreden Adalet Divanı'nın neden bahsettiğini bilmediği söyleniyordu.

Ardından, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, tüm devletleri uluslararası yasalara saygılı olmaya davet eden bir kararı kabul etti; bu karar 1986'da ‘Nikaragua'yı ve Sandinistleri rahat bırakın’ anlamına geliyordu. Fakat kuşkusuz, dünya çapında anti-komünist bir haçlı seferiyle meşgul olan ABD kararı veto etti ve onu bir tek BM üyesi, her zamanki gibi sadece İsrail, destekledi. Başka deyişle, Washington yalnız kalmaya bir hayli alışkındır, bununla birlikte II. Bush bu ‘tek kişilik gezinti’ durumunu, 1823 Monroe Doktrini'nin anılarını çağrıştıracak şekilde tümüyle yeni izolasyon düzeylerine çıkarıyor. O sırada Başkan James Monroe, yalnızca Kuzey ve Güney Amerika ile sınırlı olarak, yeni bir ABD Lebensraum'u (yaşam alanı) anlayışı oluşturma niyetindeydi. Öyle görünüyor ki II. Bush, bütün dünyanın haklı olarak ABD'nin stratejik zorunlu ilgi alanı olarak değerlendirilmesi gerektiği gibi çilgınca bir yanılığ içindeydi. Evet uluslar kendi iç işlerini yönetmekte serbesttir ama kendileri için en iyi olanın dışındaki idealleri benimserlerse, onlar Vahşi Bill Donovan'ın çocukları ile çatışma yolundadır ve onları hizaya gelmeye davet edecek ağır bir ambargoya maruz kalabilirler. Eğer bu yeterli olmazsa, Amerikan donanması sahilde belirir, cruise füzeleri ateşlenir, veya gerekliyse, üzerlerinde lazer güdümlü patlayıcılarıyla bombardıman uçakları uçar. Bunun nasıl bir şey olduğunu Kaddafi'ye sorun, ABD terörizmi konusunda oldukça tecrübelidir.

Eindnoten:

- (52) Bob Woodward, Veil: The Secret Wars of the CIA, 1981-1987, Simon & Schuster, New York, 1987
- (53) Bob Woodward, Veil: The Secret Wars of the CIA, 1981-1987, Simon & Schuster, New York, 1987, s. 310-311
- (54) Bob Woodward, Veil: The Secret Wars of the CIA, 1981-1987, Simon & Schuster, New York, 1987, s. 471
- (55) Bob Woodward, Veil: The Secret Wars of the CIA, 1981-1987, Simon & Schuster, New York, 1987, s. 446
- (56) Noam Chomsky, Rogue States, The Rule of Force in World Affairs, Southern Press, Cambridge, Massachusetts, 2000.

Pinochet

ABD'nin tüm kıtalara, bu arada Monroe'nun Latin cennetine uzanan entrikacı kollarının gerçek niteliği hakkında dünya çapındaki bilgisizlik çok şaşırtıcıdır. 1958'den 1992'ye kadar New York'da oturan biri olarak, çoğu Amerikalının kendi hükümetlerinin ve istihbarat servislerinin ne çok şey yapabileceği konusunda bilgi sahibi olmadığına tanıklık edebilirim. Chomsky 'Sam Amca Aslında Ne İstiyor' da⁽⁵⁷⁾ dolaylı olarak küreselleşme konusunu gündeme getiriyor: 'Uluslararası Para Fonu (IMF), eğer işini yapabilirse, Deniz Kuvvetleri'nden ve CIA'dan daha düşük maliyetli bir araçtır. Fakat "demir yumruk", gerektiğinde kullanmak üzere, arka planda hazır tutulmalıdır.' Profesör Chomsky, ABD'nin 'cani kiralama' politikasının gereği olarak Suharto, Mobutu ve Pinochet gibi CIA kuklalarını kullanmasına gönderme yapıyordu⁽⁵⁸⁾.

Chomsky diyor ki: 'ABD bu amaçlarına büyük ölçüde Pentagon sistemi yoluyla ulaşmaya çalıştı. (...) Biz şimdi elektronik, bilgisayar ve genel olarak yüksek teknoloji sanayilerini ayakta tutabilmek için bu yöntemlere kilitlendik. (...) Kaynakların zengin azınlığa aktarılması ve diğer hükümet politikaları büyük çapta finansal manipülasyonlara ve aşırı tüketime yol açıyor. Fakat üretici yatırım konusunda yapılan pek bir şey yok ve ülke dev bir borç yükünün altına girdi: Hükümet, şirket, aile ve karşılanmayan sosyal ihtiyaçların haddi hesabı olmayan borçları. Toplum, bir sefalet ve ızdırap denizi içindeki büyük zenginlik ve ayrıcalık adalarıyla, bir Üçüncü Dünya ülkesi olmaya doğru sürükleniyor.'

Chomsky'nin açıkladığı gibi, ABD gibi bir süper güç bu politikalara bulaştığı zaman, gerçekte ne olup bitti-

ğini anlamasını önlemek için toplumun dikkatini başka yönlere çekmenin yollarını da bulmak zorundadır. Standart işlem, onları dört bir yandaki korkunç düşmanların hayalleri ile korkutmaktır. Sovyet şeytan imparatorluğunun yıkılmasıyla Clinton'lar ve Bush'lar Amerikalıları şimdi başka yerlerde beliren ölümcül tehlikelerden koruyor. Kaddafi'ler ve Usame bin Ladin gibi gizemli teröristler caydırıcı tehditler olarak görev yapıyor. Füzeleri Sudan ve Afganistan'a fırlatan Clinton'a cesaretinden dolayı teşekkürler, böylece terörizmin tehlikeleri kutsal Amerikan yurdundan uzak tutulabilecek. Saddam Hüseyin zaten on yıldır Batı'ya 'yakın tehlike' olarak hizmet veriyor. Batı medyası, Irak üzerindeki ultramodern ABD ve İngiltere savaş uçaklarının yasadışı savaş eylemlerinin devam etmesini haklı çıkarmak için, Saddam'ın nükleer ve biyolojik savaş kapasitesine ilişkin karabasan senaryoları canlandırıyor. Gizli Ekip'in, CIA'nın ve genel olarak gizli hükümetin suç sicili sürekli kabarıyor. Yoğun nüfuslu Japon şehirlerinin üzerine ilk nükleer bombaları kim attı? Güneydoğu Asya'da kimyasal savaş ilk kez kim başlattı?

Salvador Allende Gossens, Marksist bir doktor, 4 Eylül 1970'de Şili Kongresi tarafından 35'e karşı 153 oyla seçilerek Şili başkanı oldu. O, Monroe Doktrini bölgesinde Marksist-Leninist politik programla seçilen ilk başkandı. Washington bir curcuna kopardı. Donovan'ın çocukları fazla mesai yapıyordu. Fidel neyse de, serbest seçimlerle gelmiş bir komünist, bir tabuydu. Allende programını uygulamaya başladı ama hayat pahalılığının iki yılda yüzde 160 arttığını gördü. Yine de 1973'deki seçimlerde Allende'nin koalisyonu Kongre'nin iki kanadında da daha fazla sandalye kazandı. Bardağı taşıran son damla buydu. Washington onun gitmesine karar verdi. Eylül 1973'de ordu iktidarı eline geçirdi. Allende öldürüldü. Augusto Pinochet Ugarte dört kişilik cuntanın başkanı seçildi. 1925 Anayasası askıya alındı ve siyasi partiler yasaklandı. CIA'nın askeri müdahale

senaryosu uygulamaya kondu. Ardından kitlesel tutuklamalar başladı. Washington'dan toplama kampları kurma konusunda, tıpkı 1965'de Endonezya'da olduğu gibi yardım istendi. Endonezya'da General Suharto tarafından ABD'den istenen ve elde edilen yardımla, 'Buru' adlı bir adanın tamamı, CIA'nın kurduğu faşist diktatörlüğe karşı olan yüzbinden fazla Endonezyalı için dev bir hapishaneye dönüştürülmüştü.

Allende daha 1972'de Birleşmiş Milletler'de bir konuşma yapmış, bu konuşmada ITT'yi (Uluslararası Telefon ve Telgraf Şirketi) entrikacı kollarını Şili ekonomisinin derinliklerine uzatmak ve ekonomiyi felç etmeye çalışmakla suçlamıştı. Başkan daha da ileri giderek ITT'nin bir iç savaş hazırlığı yaptığı uyarısında bulundu. İngiliz yazar Anthony Sampson 1973'de 'Egemen Devlet, ITT'nin Gizli Tarihi'ni⁽⁵⁹⁾ yayınladı. 288 sayfalık çalışmasında Sampson, ITT ve CIA arasındaki yakın işbirliğini ayrıntılarıyla anlattı. Küreselleşmeye karşı muhalefet örgütlenirken tümüyle gözden kaçırılan bir yöndür bu. ITT, CIA gangsterleri ve Donovan'ın çocukları tarafından kullanılan tek çokuluslu şirket değildi.

İngiliz yazar özellikle, o zamanlar Washington'daki kriminal yönlendirmelerin piri olan, sonradan Nobel Barış ödülü kazanan, Henri Kissinger'ın rolünü araştırıyor. Bu düzenbaz, o sıralarda, son derece gizli olan Forty Komitesi'ne başkanlık ediyordu. Bu, bakanlıklararası bir görünmezler grubuydu ve o günlerde gündeminin ilk maddesi, Allende'nin nasıl yok edileceğiydi. Şili'de kısa zamanda ekonomik istikrarsızlık nasıl sağlanabilirdi? Bankalar kredi vermeyi durdurmaya nasıl zorlanabilirdi? Sendikalar Marksist Başkanın başını belaya sokmak için nasıl satın alınabilirdi? Şirketler Şili'de para harcamalarını ağırdan almaya zorlandılar. Yedek parçaların sipariş teslimi kasıtlı olarak yavaşlatıldı veya durduruldu. Şili'ye teknik yardımlar kesildi. CIA, Kissinger ve komplo ortaklarına bu tedbirlerin Allende'nin düşüşünü hızlandıracağı tavsiyesinde bulundu. Washington, Allende'nin uyarılmış olduğu gibi, Şi-

li'de yalnızca bir iç savaş geliştirmiyordu, aynı zamanda savaş gemilerini ve bombardıman uçaklarını göndermenin ötesinde topyekün bir yasadışı savaş hazırlamakla meşguldü.

Loch Johnson, 'Gizli Gündemler, Düşman Bir Dünyada ABD İstihbaratı' adlı çalışmasında, Nixon yönetimi ve Kissinger'in Şili'nin ekonomik yıkımı politikasına nasıl yoğun biçimde bel bağladığını ve ekonomik yaşamı daha da alt üst eden kamyoncular grevini nasıl örgütlediklerini ortaya koydu. Beyaz Saray gangsterlerinin bir başka hizmetkârı ABD Büyükelçisi Edward Korry, ABD'deki patronlarına gönderdiği bir dizi gizli telgrafta, iftiharla, 'Bir somunun veya bir civatanın bile Allende yönetimindeki Şili'ye ulaşmasına izin verilmeyecek'⁽⁶⁰⁾ diye yazıyordu.

David Wise, 'Amerikan Polis Devleti, Halka Karşı Hükümet'te belirttiği gibi, Nixon'lu Beyaz Saray'ın yeraltı dünyası zihniyeti o sıralarda aşırı boyutlara ulaşmıştı⁽⁶¹⁾. CIA, demokratik olarak seçilmiş Allende'yi yerinden etmek için milyonlarca dolar harcanmasını onaylıyordu. ITT'nin büyük patronu Harold Geneen, Şili Başkanının tasfiyesini hızlandırmak için, özel olarak 1 milyon dolar daha başısladı. Wise, 1976'da Orlando Letelier'in öldürülmesine yol açan olayları da ayrıntılarıyla açığa çıkardı. Washington'da da görev yapmış eski bir Şili Büyükelçisi olan Letelier, daha sonra Allende'nin Savunma Bakanı oldu. Pinochet onu tutuklamıştı. Dawson Adası'na götürüldü. Suharto'nun Buru Adası'ndaki toplama kampının şili versiyonunda -ikisi de CIA icadıydı- çok zor koşullarda sekiz ay geçirdi. Önce serbest bırakıldı. Sonra Washington'da iltica başvurusunda bulundu ve aynı yerde güneşli bir günde mutlu bir şekilde araba kullanırken öldürüldü.

Hem Wise, hem de New York Times'dan gazeteci Seymour Hersh, Watergate dinleme işiyle Şili'nin Washington Büyükelçiliği'yle bağlantılı olarak Letelier'in öldürülmesi olayı arasında doğrudan bir bağlantı olduğunu farketti. Kötü ünlü Watergate hırsız Frank Stur-

gis ikinci olayda da vardı. ABC televizyonu 30 Mayıs 1975'de Sturgis'e kamera önünde Şili Büyükelçiliği'ne gizlice girme suçunu itiraf ettirmeyi başardı. Bir zamanlar Fidel Castro'nun güvenilir bir koruması olmuş olan bu karanlık şahıs gizlice CIA için çalışıyordu. Kirli işlerine Washington'un sokaklarında devam etmek için CIA'nın rahmine dönmüştü.

California'daki çalışmalarında mülakat verdiğim David Wise, ipini koparmış kimi CIA köpeklerinin canice ve haince işlerinden oluşan kirli sicillerine işledikleri suçların boyutlarını adım adım ortaya çıkardı. Wise, Nixon'un, 'Salvador Allende'nin Şili Devlet Başkanı olması engellenmeli' emrini vermesinden kısa süre sonra, 22 Ekim 1970'de Şili Ordusu Başkomutanı General Rene Schneider'in bir kaçırma girişimi esnasında öldürüldüğünü ortaya çıkardı. CIA, bir grup Şilili subaya makineli tüfekler ve cephane temin etmişti. Wise diyor ki: 'Seçimlere hile karıştırmaktan hükümetleri devirmeye ve politik suikastlar gerçekleştirmeye kadar CIA'nın gizli operasyonları barış zamanında yasalar tarafından özel olarak engellenmeli. Gizli operasyonların sistemimize maliyetinin çok yüksek olduğu şimdiye kadar pek çok kez kanıtlandı'⁽⁶²⁾.

Gazeteci Wise bile, 'Bir süper gücün kanunsuz davranışı kabul edilemez' savını bu davranış etik dışı, anti demokratik, ahlâka aykırı, uluslararası hukuku ihlal edici olduğu için değil, çok pahalı olduğu gerekçesine dayandırıyor. Onun 1976'daki tavsiyesi kuşkusuz göz ardı edildi. ABD'nin dışişlerini yönetim anlayışında acil bir değişim için öne sürdüğü mantık yanlıştı. Washington'un karar alıcılarının kanunsuz davranışlarını köklü bir biçimde değiştirmek için, öncelikle Amerikalı beyinlerdeki, 'Herkesin nihai selameti için Amerikan yaşam tarzını bütün insanlığa öğretmek; bu işe yaramazsa, bunu zorla uygulatmak üzere, Amerikalılar seçilmiş kişilerdir' tarzındaki saçmalıkların açığa çıkarılması ve çözülmesi zorunludur.

Özgüven, sadakat, tutku ve şiddetli coşku... Ameri-

kalılar bunların yardımıyla kendi tartışmasız doğrularını dünyanın dört bir köşesine taşımaya çalışıyor. Aslında bu özellikler, Hıristiyanların -Tanrı aşkına- Müslümanların boğazını kesmek için atlarına binip İstanbul'a yollandıkları zamanki Haçlıların fundamentalist ruhlarını hatırlatıyor. Zavallı atlar, onları daha Doğu'ya taşıyamadı. Oysa orada Ayetullahları, Hinduları ve Budistleri de kırıp geçireceklerdi. Konfiçyüs ve diğerleri ise İsa'nın çocuklarını kendilerinden uzak tutmak için bilgece bir davranışla Çin Seddi'nin arkasında konumlanmıştı. Fakat 12 yüzyıl sonra nihayet Batı, Sung ve Ming hanedanlarının topraklarına sızıyor gibi görünüyor: Çin Seddi'nin üzerinden casus uçakları ve istihbarat roketleri göndererek; olmazsa kapitalizmin ve süper bireyciliğin tohumlarını Çinlilerin zihnine ekerek. Ya da borsayı onlara miras bırakarak veya Microsoft bilgisayarlarını, interneti, deodorantı, Coca Cola'yı, kot pantolonları, Kentucky Fried Chicken'i getirerek ve -son olarak- Olimpiyat oyunları ile eski Çin İmparatorluğu istila ediliyor. Hem de Çin Komünist Partisi'nin 85. kuruluş yıldönümünün kutlanabileceği bir zamanda...

CIA Başkan Yardımcısı Richard Bissel sonunda, Senatör Frank Church'ün başkanlığındaki Senate İstihbarat Komitesi'nin önünde, Kissinger'in Forty Komitesi'nin önceli olan Özel Komite'ye anlatmadığı şeyleri itiraf etti: CIA yeraltı dünyasının adamlarından, birilerini -örneğin Castro'yu- öldürtmek için yararlanmıştı. Richard Nixon, CIA'ya Forty Komitesi önünde Allende hükümetine karşı yaptığı gizli operasyonlar hakkında konuşmaması talimatını vermişti. CIA ve Forty Kulübü arasındaki ilişkiler sonunda telefon görüşmeleri düzeyine düştü. Kuşkusuz Kissinger, ne işler çevrildiğini tam olarak biliyordu; Nixon'un, Allende'nin demokratik yoldan seçilmesinin engellenmesi için 10 milyon doları serbest bıraktığını bildiği gibi. David Wise, istihbarat servislerinin yasadışı faaliyetleriyle ilgili tek başına topladığı bir yığın veriden sonra, gizli operasyonla-

rın az sayıda -yalnızca zorunluysa- uygulanacağı ve dikkatle denetleneceği savının bir masal olduğunu ileri sürdü. Amerika'nın isteklerini ötekilere dayatmak için gizli operasyonlara gösterilen düşkünlük, Donovan, ABD'nin temel casusluk ağını tasarladığından bu yana, keyfi biçimde devam ediyordu. ABD casusluk dehasının kurulan zembereği boşalmıştı. O artık durdurulamaz hale geldi.

ABD Donanma Operasyonları Şefi Amiral Elmo R. Zumwalt Jr, 'Nöbette'⁽⁶³⁾ başlıklı bir yazı kaleme aldı. 19 Şubat 1971'de Başkan Salvador Allende'yi yazlık saray Valparaiso'da ziyaret etti. Amiral 'Onun, tanıştığım en etkileyici insanlardan biri olduğunu gördüm' diye yazıyor. Hatta görüşmenin sonunda Allende, Rio de Janeiro'yu ziyaret etmekte olan nükleer güç kapasiteli uçak gemisi Enterprise'in San Diego yolunun üzerindeki Valparaiso'da durmasını önerdi. ABD savaş gemisini ziyaret etmekten çok memnun olacaktı. Zumwalt herkesin, Büyükelçi Edward Korry'nin bile öneriyi olumlu karşıladığını hatırlatıyor. 'Savunma Bakanlığı'nda aralarında Tom Moorer, Melvin Laird, Dave Packard'ın da bulunduğu herkes davete olumlu bakıyordu. (...) Ama Dışişleri Bakanlığı, CIA ve özellikle Henry Kissinger buna şiddetle karşıydı'⁽⁶⁴⁾. Amiral ekliyor: 'Kissinger, bütün bu tartışmaları başlatmış olduğum için bana karşı öfke doluydu.' Zumwalt, Kissinger'in 'tuhaf kişiliği'nden bahsediyor. 'Henry, sebepsiz yere birdenbire öfkeye kapılabilen biriydi. Aslında aynı özellik, sık sık Başkan Nixon'da da görülüyordu.' Beyaz Saray'ın içinden biri olarak Amiral, ABD'yi Amerikan tarihinin en büyük skandalına bulaştıran bu iki adamla nadiren ve kısa süreli görüşmeler yapıyordu.

Gazeteci Jack Anderson, ITT'nin Allende'nin seçimi kaybetmesi için CIA ile işbirliği yapmış olduğuna ilişkin haberi yayınlayınca, Watergate felaketindeki rolü nedeniyle hapse atılan, Nixon'un sırdaşı Başsavcı John Mitchell'in emrinde çalışmış olan Başsavcı Vekili Richard Kleindienst, 1972'de Senato'da hükümetin yasa⁽⁶⁵⁾

dışı eylemleri hakkında tanıklık ediyordu. Anthony Sampson kitabında, Anderson'un, sırf ilgili belgelerin 'imha edilmesi unutulmuş' olduğu için başarılı olduğunu söylüyor. ABD halkı adına bu mafya yöntemleriyle iş gören seçkin klik içinde, Nixon'un yanı sıra, kuşkusuz yine Kissinger, ayrıca CIA başkanlığından ITT'nin patronluğuna geçiş yapan John McCone ve ek olarak Washington yönetici eliti içindeki diğer çok sayıda görünmez suçlu yer alıyordu.

İnsanlar, Washington'daki iktidar aygıtının zirvesindeki klik tarafından Pinochet'in faşist askeri rejiminin gizlice Şili'ye dayatıldığından haberdar olabilir ama herkes, benzer gizli operasyonların her gün ve dünyanın dört bir yanında uygulandığını görmezden gelir. Amerikalılar bu tür nahoş gerçeklere gözlerini kapamayı ve gelecekteki Anderson gibi araştırmacıların 20, 30, 40 yıl öncesine ait yeni kanıtlar bulmasını beklemeyi tercih eder. Bu nahoş gerçeklerden biri de, bazı yorumcuların kuşkulandığı ve başından beri yazdığı gibi, aslında Kosova'daki Arnavutluk Kurtuluş Ordusu UCK'nın nihayetinde, 1999'daki Görünmez Hükümet'in başlattığı tam tekmilli bir CIA gizli operasyonu olduğudur. Operasyonun amacı ise, Balkanlar'ı istikrarsızlaştırmak ve bölgedeki son komünist diktatöre sonunda Lahey'deki Uluslararası Savaş Suçluları Mahkemesi'ne ücretsiz gidiş bileti verebilmektir.

Eindnoten:

- (57) Noam Chomsky, What Uncle Sam Really Wants, Odonian Press, 1997
- (58) Noam Chomsky, What Uncle Sam Really Wants, Odonian Press, 1997, s. 76
- (59) Anthony Sampson, The Sovereign State, The Secret History of ITT, Hodder & Stoughton, London, 1973
- (60) Loch Johnson, Secret Agencies, US Intelligence in a Hostile World, Yale University, 1996
- (61) David Wise, The American Police State, The Government against the People, Random House, New York, 1976
- (62) David Wise, The American Police State, The Government against the People, Random House, New York, 1976, s. 409
- (63) Elmo R. Zumwalt, On Watch, Quadrangle, New York Times Book, s. 325
- (64) Elmo R. Zumwalt, On Watch, Quadrangle, New York Times Book, s. 327
- (65) Anthony Sampson, The Sovereign State, The Secret History of ITT, Hodder & Stoughton, London, 1973, s. 232

Kissinger

‘Şu Allahın belası cinayet şirketi CIA’yı asla kontrol edemediği sonucuna varan Johnson, ayaklı felaket Richard Nixon tarafından takip edildi. 1968'de onun uçağıyla bir haftalığına New Hampshire'a gittik. Böylece onun iş arkadaşlarından bazılarını tanıma imkanı da buldum: Herb Klein (basın), Richard Price (konuşma metinlerinin yazarı) ve daha sonra Reagan'ın ilk ulusal güvenlik danışmanı olarak ortaya çıkan ama Japonya'da yasadışı hediye almasından sonra işinden ayrılmak zorunda kalan Richard Allen (dış politika danışmanı).

Keene'de havaalanındaydık, kar yağdığı için ulaşım ile ilgili bir sorun çıkmıştı. Nixon, NBC'den John Chancellor ve ben, uçağın kanadının altında konuşuyorduk. Bu sırada geleceğin başkanı, beni şaşkınlığa uğratan bir söz söyledi. Hollanda'nın, Sukarno'nun ulus kurucu çabalarını baltalamak için giriştiği iki savaşa değinerek, ‘Sukarno'yu yenmesi için Hollanda'ya yardım etmek üzere Deniz piyadelerini göndermeliydik’⁽⁶⁶⁾ dedi. Sukarno'yu 1956'da Washington'a gelişinde karşılarken onu Abraham Lincoln'e benzettiği sözlerini hatırladım. Bu başkan adayının aslında nasıl biri olduğunu anlamam için sıra dışı bir an yakaladığımı farkettim.

Washington'daki köşe yazarı Drew Pearson'a bu bilgiyi aktardım. Pearson 29 Ekim 1968'de Beyaz Saray adayı ile ilgili bu tehlikeli tesadüfi gözlem üzerine -birçok yayın organında yer alan- bir köşe yazısı yayınladı. Life dergisinin editörleri bu makale üzerine bir soruşturma başlatıp benimle telefonda görüştüler. 25 Kasım 1968'de Nixon'un dış politika seçenekleri üzerine iki

sayfalık bir baş makale yayınladılar. Bu makalede, deniz piyadelerini dünyanın herhangi bir yerine göndermekten sözederken daha ihtiyatlı olmak gerektiği konusunda uyarıda bulundular. Nixon, Nelson Rockefeller'in dış politika danışmanı Kissinger'i Beyaz Saray'da onunla birlikte çalışmaya davet etti. Bu adamın kanlı elleri hakkında pek çok şey bilindiği halde, gizli işler hakkındaki sürekli açıklamaları ve yeni yalanları sicilini daha da kirletiyor. Kendisini Washington'un yarattığı en büyük devlet adamı kabul ettiğini, Prusyalı devlet adamı ve Alman İmparatorluğu'nun ilk Başbakanı Otto von Bismarck'ın (1815-1898) 20'nci yüzyıldaki versiyonu gibi gördüğünü anlatmak için kitap üstüne kitap çıkarıyor. Pekâlâ haklı da olabilir. Bismarck emperyal iktidari bir dizi savaşla kurdu. 1878'de Berlin Kongresi'ne başkanlık etti. Kongrede, Balkanlar'da istikrarın kurulması ve Rus-Türk savaşı ertesindeki Ortadoğu hakkında kararlar alındı. Bismarck 1884'de, Afrika'nın bölüşüldüğü bir başka konferansa öncülük etti. Bismarck'ın Büyük Almanya yaratma isteklerinin etkisi değerlendirilirken, tüm bu biriken enerjinin görece daha kısa bir sürede, 1914'de ve 1938'de, iki dünya savaşına yol açtığı da hatırlanmalı. Dünyadaki Kissinger gözlemcileri, geri dönüp baktıklarında onu birinci sınıf bir savaş kışkırtıcısı olarak görüyor. Yahudi-Alman geçmişi nedeniyle, bir gün, ABD'de üretilmiş ilk klasik Alman politikacı olarak tarihe geçebilir.

Bir Florida tatili sırasında, ABD'deki en önemli aylık dergilerden biri olan Harpers'ın Ocak-Şubat 2001 sayısını aldım. Editör Lewis Lephram'a teşekkürler: Dergide, Henry Kissinger'in savaş suçları hakkındaki bir makalenin ilk bölümü yer alıyordu. Washington'a henüz varan Bush ve hempalarının Slobodan Miloşeviç, Saddam Hüseyin ve diğerlerinin çılgık çılgığa kanını istedikleri günlerdi. Şimdi bir kitap olarak çıkan⁽⁶⁷⁾ bu makale Washington gazetecisi Christopher Hitchens tarafından yazıldı. Sonunda Kissinger'in suçlarının ve kötülüklerinin yetkin bir derlemesi -Bar-

nes&Noble'inkiler de dahil olmak üzere- kitap raflarına ulaştı.

Hitchens, kitabının girişinde Henry Kissinger'in en önemli altı şeytani entrikasını belirtiyor:

- ‘1- Çin-Hindi'nde sivillere yönelik planlı toplu kıyım. (ABD'li teröristleri öldüren Ho Chi Minh, Nazi işgalcileri öldüren Stalin veya Arnavut teröristleri öldüren Miloşeviç arasında bir fark var mı?)
- 2- Bangladeş'de kitle kıyımında ve daha sonraki suikastlarda danişıklı döğüş.
- 3- Şili'de, yani ABD'nin savaş halinde olmadığı demokratik bir ülkede, en üst anayasal görevlinin öldürülmesi için kişisel ayartma ve planlama yapılması.
- 4- Demokratik Kıbrıs'ta devlet başkanının öldürülmesi planına kişisel katılım.
- 5- Doğu Timor'da soykırımın kışkırtılması ve desteklenmesi.
- 6- Washington'da yaşayan bir gazetecinin kaçırılıp öldürülmesi planına kişisel katılım.’

Nürenberg'deki Nazi Savaş Suçlulari Mahkemesi'nde Baş Avukat ve daha sonra Columbia Üniversitesi'nde profesör olan Telford Taylor düşüncelerini şu canalıcı soru üzerinde yoğunlaştırdı: Savaş suçu nedir? Basitçe, savaş kurallarının ihlalidir demek doğru olabilir ama pek de anlamlı değildir. Savaş, büyük ölçüde, barış zamanında suç sayılan eylemleri içerir. ABD ve NATO tarafından Yugoslavya'ya bir savaş ilanı bile yapılmadan saldırıldı. Bir Güvenlik Konseyi kararı da olmadığına göre, bunun kendisi savaş suçudur ve yasadışıdır. NATO, Mussolini ve Hitler'in şiarını benimsedi: Saldır, bombala, işgal et, savaşın ve Milletler Cemiyeti'nin kurallarını unut.

Nürenberg'de 21 Nazi ölüme mahkum edildi. 1948'e kadar toplam olarak Avrupa'da 3 bin 500, Japonya'da 2 bin 800 kişi savaş suçlarıyla itham edildi. Taylor 1970 yılında ‘Nürenberg ve Vietnam, Bir Ame-

rikan Trajedisi'ni yayınladı. Bu çalışmada, 'ABD'nin Vietnam'da işlediği savaş suçları Nazi davranışlarını öylesine andırıyor ki, bir gün Amerikalılar bir Nürenberg Mahkemesi'nin önüne çıkarılabilir' diye uyarıyordu⁽⁶⁸⁾. ABC televizyonunda yayınlanan Dick Cavett Show'da profesör Taylor, Vietnam'da komutan olan General William Westmoreland'ın Güneydoğu Asya'da Amerikalıların işlediği çok sayıdaki savaş suçundan dolayı yargılanabileceğini ileri sürdü.

Princeton Üniversitesi'nden Profesör Richard Falk 27 Aralık 1970 tarihli New York Times dergisinde, 1966'da İngiliz filozof Bertrand Russel'in organize ettiği 'Savaş Suçları Mahkemesi'nin, ABD'nin Vietnam'daki hareketlerinin soykırım kavramına girdiği uyarısında bulunurken haklı olduğunu ifade etti. BM Sözleşmesi'nin 2. Maddesi şöyle diyor:

'Tüm üyeler uluslararası ilişkilerinde herhangi bir devletin toprak bütünlüğüne ve politik bağımsızlığına karşı veya Birleşmiş Milletler'in amaçlarına aykırı başka bir biçimde güç kullanımı tehdidinden veya kuvvet kullanımından kaçınır'⁽⁶⁹⁾.

NATO'nun 18 üyesi, reddedilmek üzere tasarlanmış bir ortak ultiatoma boyun eğmeyi reddeden Belgrat'a saldırdığı zaman, bu sözde müttefikler, tıpkı Naziler gibi davranıyordu. Kosova, yine BM'nin dışarda tutulduğu ve bu kez tüm NATO ülkelerinin katıldığı yeni bir Vietnam uygulamasıydı.

Geçen yüzyılın Amerikan Bismark'ı Kissinger'in, dünya işlerinde ABD'nin yasadışı davranışlarının yaygın kabul görmesinin baş mimarı olduğu da hesaba katılmalıdır. O, ahlâk dışı ve meşum operasyonları nedeniyle yalnızca Nobel Barış Ödülü'yle taltif edilmedi. Aynı zamanda yirminci yüzyılda dış politikanın en saygıdeğer dış politika figürlerinden biri olarak kabul edildi. Fakat daha kötüsü, Kissinger'ın haksız saygınlığını kötü niyetli ABD dış politika yönetimine borçlu olmasıdır. Onun bu düzmece dürüstlüğü, politikalarının tartışmasız kurbanlarını şaşkına çevirdi. Yakın zaman-

larda Henry ABD'li şirketler adına lobi faaliyetinde bulunmak için Endonezya'nın o sıralardaki başkanı Abdurrahman Vahit'i ziyaret ettiğinde, ev sahibi Kissinger'ın gönül okşayıcı sözlerinden o kadar etkilendi ki, derhal onu özel danışmanlığına atadı.

Hitchens, Henry'nin 1969'da iktidar salonlarına nasıl girdiğini, 'alelade ve fırsatçı bir öğretim görevlisinden uluslararası bir otoriteye, bir dalkavukluk ve düzenbazlık yaşamına' nasıl geçiş yaptığını anlatıyor. Ve devam ediyor: 'Vietnam saplantısı içindeki Kissinger bir keresinde, Kuzey Vietnam'dan Çin'e uzanan demiryolunun bulunduğu bir geçiti termonükleer silahlar kullanarak yok etmeye niyetlendi. Başka bir seferinde Vietnam sulama sistemindeki setleri bombalayarak ülkeyi sele boğmayı düşündü.'

General Alexander Haig ve yardımcısı Albay Ray Sitton Kamboçya'nın gizlice bombalanmasını planladılar. Kissinger planlamaya şahsen nezaret etti. O sırada iş arkadaşları espri yaptı: 'Henry yine Bismarck'ı oynuyor.' Anthony Lake ve Roger Morris gibi yardımcılarından bazıları, Vietnam'da ve diğer yerlerdeki Asyalı sivillerin ABD tarafından toplu kıyıma uğratılmasını protesto ederek onun kurmaylığından istifa ettiler. Kissinger, düşman topraklarda operasyon yapan CIA timlerini vurmalarından kaygılandığı için pilotların nereyi bombaladıklarını bilip bilmediklerini sordu. İşlediği savaş suçları hakkında medyada daha fazla yazı çıktıkça, Henry daha da öfkeleni. Nixon ve Kissinger'ın hasta kafaları için gerçek, daima ihanetle eşanlı oldu. New York Times 13 Haziran 1971'de Pentagon belgelerini basmaya karar verdiğinde bu iki adam arasında geçen telefon konuşması, yıllar sonra açığa çıktı. Kissinger, Başkana 'Hiç kuşkusuz, bu bir ihanet. Bunun için dava açılabilir. Tüm güvenlik yasalarının çiğnendiğinden kesinlikle eminim' diyordu.

Yayına devam edilmesini önlemek üzere mahkemelere başvurması için Başsavcı John Mitchell'i ayarladılar. Fakat Yüksek Mahkeme, Başkanın isteğini 3'e kar-

şı 6 oyla reddetti. Anthony Lewis, 'The Times'da 9 Haziran 2001 günü bu trajik olayı aktardı ve 2000 yılında Kongre'nin gizli belgelerin yayını suç haline getirecek olan bir yasa tasarısını tartışmaya açtığını okurlarına hatırlattı. 'Basın, bu, mesleği tehdit edici yasaya, Meclis'ten ve Senato'dan geçip Beyaz Saray'a gönderilene kadar hemen hemen hiç ilgi göstermedi. Neyse ki Başkan Clinton yasayı veto ederek durumu kurtardı.'

Sonunda, 5 ABD Başkanının ve ayakçılarının (ki en kötüler Kissinger'dı) savaş suçlarının kurbanlarının sayısı kabul edilemez boyutlara ulaştı. Onlar Miloşeviç, Karadziç ve Mladiç'i ikinci sınıf aktörler durumuna düşürüyor. Yalnızca 1969 yılı Mart ayıyla 1970 yılı Mayıs ayı arasında Nixon ve Kissinger Kamboçya ve Laos'ta en az 3 bin 630 gizli görev kararını onayladı. Bunların sonucu, Kamboçya'da 600 bin, Laos'ta 350 bin ölüydü. Sukarno ve Sihanuk Güneydoğu Asya'daki bu kitlesel kıyıma karşı çıktılar ve ABD'li savaş suçluları ile işbirliğini reddettikleri için kısa sürede tasfiye edildiler.

ABD Senatosu'nun Mülteciler Altkomitesi, Nixon ve Kissinger'ın savaşın yönetimini ele aldığı 1969 ile 1972 yılları arasında 3 milyon Asyalının öldürüldüğünü hesapladı. Bir zamanlar Çinhindi'ni oluşturan üç ülkeye ABD dört yıl boyunca 4.5 milyon ton yüksek nitelikli patlayıcı attı. Pentagon'a göre, ABD Hava Kuvvetleri II. Dünya Savaşı sırasında Almanya'ya bunun yaklaşık yarısını atmıştı. Beyaz Saray'daki cani ikili tarafından başlatılan CIA'nın 'Phoenix' adlı ünlü kontrgerilla programı çerçevesinde 1969-1972 döneminde ayrıca 35 bin 708 Vietnamlı öldürüldü.

Hitchens'in kitabının 8. Bölümü, Doğu Timor'un Suharto rejimi tarafından 7 Aralık 1975 günü, yani Başkan Gerard Ford ile Henry Kissinger'ın, ABD ve bir düzine zengin ülkenin milyarlarca ve milyarlarca dolar harcayarak işbaşında tuttıkları faşist cuntayı resmen ziyaret ettikten sonra Jakarta'dan ayrıldıkları gün işgal edilmesini ele alıyor. Sonradan C. Philip Liechty, Ja-

karta'daki CIA operasyon sorumlusu, Ford ve Kissinger'ın Suharto'nun Portekiz'e ait Doğu Timor'u işgaline yeşil ışık yakmış olduğunu doğruladı.

11 Ağustos 1995 günü Henry, bir New York otelinde yeni kitabını tanıttı. Hitchens ilk sorunun eski bir Timorlu direnişçiden, Constancio Pinto'dan geldiğini belirtiyor: İkiyüzbin Timorlu, Suharto'nun ordusu tarafından öldürülürken Kissinger neredeydi? Henry, anında uydurarak, Timor konusunun Suharto'yu ziyaretleri sırasında hiç ele alınmadığını söyledi. Onlar Timor'un işgal edileceğinden ancak havaalanında, yola çıkmak üzereyken haberdar olmuşlardı. Soru soran kişilerden Allan Nairn, eski Başkan Ford'un kendisine verdiği bir mülakatta, gerçekte Ford ve Kissinger ile Suharto arasındaki görüşmelerde Timor konusunun tartışılmış olduğunu söylediğini belirtti. Ayrıca Nairn, Jakarta görüşmelerine ilişkin, Timor'un işgalinin gündemde yer almış olduğunu kesinlikle doğrulayan, Dışişleri Bakanlığı'na ait bir belgeyi çıkarıp gösterdi. Kissinger gözünü kırpmadan yalan söylüyordu. C. Plihip Liechty daha da ileri giderek 'Yoğun ABD lojistik desteği olmaksızın Dili operasyonu asla gerçekleşemezdi. Bu yüzden konu ayrıntılı biçimde Washington'da da tartışılmıştı' diyordu.

Hitchens, Nixon-Kissinger ikilisinin Salvador Allende'yi yok etme komplosu hakkında daha başka sarsıcı ayrıntılar sunuyor. 1998'de gizliliği kaldırılan belgeler, Henry'nin önceden Şili'yle hiç de öyle az ilgilenmediğini, tersine etkili bir tasfiye planı ile patronunu (Başkan) etkilemeye gayret ettiğini kanıtıyor. Langley'deki CIA karargahında iki aşamalı bir politika belirlemek üzere bir grup oluşturuldu. 'Biri, görünüşte diplomatik olanıydı, diğeri ise -Dışişleri Bakanlığı'nın ve Şili'deki ABD Büyükelçisi Edward Korry'nin bilmediği- askeri bir darbeyi kışkırtmak için hazırlanmış, insan kaçırma ve suikast dahil, bir istikrarsızlaştırma stratejisiydi' diye yazıyordu Hitchens, belgelere dayanarak. Bu, CIA operasyonlarının standart senaryosudur. 1965 Jakarta

darbesi için kurulan kumpas bunun aynısıydı. Bu kumpas, birçok yerde işlemiştir. Şimdi Şili'de Allende'ye karşı bir kez daha mükemmel bir şekilde işleyecekti. Grenada'da, Surinam'da, Panama'da, Pakistan'da ve başka yerlerde de işledi.

2 Aralık 1998'de bazı Şili dosyaları yayınlandı ama Hitchens'ın uyardığı gibi, Nixon'ın, Kissinger'ın, görünür ve görünmez Washington gangsterlerinin yaptıklarının çoğu güvenli bir şekilde kilit altında kalıyor. Gizliliği devam eden dosyalar, CIA, Savunma İstihbarat Ajansı, Dışişleri Bakanlığı, Pentagon, Ulusal Güvenlik Konseyi, Ulusal Arşivler, Gerald Ford ve Jimmy Carter'in başkanlık kütüphaneleri ve diğer hükümet ajansları tarafından korunuyor. Kuşkusuz, şu muhteşem Nixon'lu yılların Beyaz Saray'ının baş gangsteri hayatta kaldıkça ve çifteler attıkça ve uluslararası alanda saygı görüp alkışlandıkça ve bu karanlık kişi hayırlı bir iş yapıp bu dünyadan ayrılmadıkça kimse gerçeklerin üzerindeki örtünün kalkacağını beklemesin. Nixon, Watergate'den yirmi yıl sonra, Amerikan tarihinin en büyük başkanlarından biri olarak mezarına götürüldü. Henry ise Berlin'deki bir mozoleye gömülmeli.

Eindnoten:

- (66) Willem Oltmans, Den Vaderland Getrouwe, Bruna, 1973, s. 356-357
- (67) Christopher Hitchens, The Trial of Henri Kissinger, Verso Publishers, New York, 1971
- (68) Telford Taylor, Nuremberg and Vietnam, An American Tragedy, New York Times Book, Random House, New York, 1971
- (69) Richard A. Falk, Gabriel Kolko & Robert Jay Lifton, Crimes of War, A legal, political-documentary, and psychological inquiry into the responsibility of leaders, citizens, and soldiers for criminal acts in wars, Random House, New York, 1971

Saddam

I. Bush'un Saddam'ı yok etmekle görevlendirdiği Norman Schwarzkopf, bir zamanlar Şah tarafından gizli polis örgütü SAVAK'ı kurması için davet edilmişti. Daha sonra CENTCOM'un (Ortadoğu Merkez Komutanlığı) başına getirildi. O günlerde, ABD uçaklarının İran'ın denizdeki petrol platformlarını bombalaması tamamen normal (ve uluslararası hukuka uygun) olarak değerlendirildi, çünkü İran liderliği tümüyle çılgın sayılıyordu. Washington, Ayetullah'lara karşı savaştığı için Saddam'ı müttefik olarak görüyordu. Ve Kuveyt, Suudi Arabistan, Ürdün, İngiltere, Fransa ve Batı Almanya, İran'a karşı yürüttüğü kıran kırana savaşta Irak'a yardım ediyordu.

Bununla birlikte 1989 yılında, Körfez'e doğru bir Sovyet tehdidi algılayıp, buna karşı koymak üzere Savaş Planı 1002'yi formüle etmeye başladılar. 1990'da CENTCOM karargahı, savaş planlarını denemek için 'İç Bakış' adlı bilgisayar oyunlarını hazırlattı. Irak, CENTCOM tarafından, İran'ı yenilgiye uğratan ülke olmaktan çıkıp, yeniden Kremlin'in müttefiki olarak görülmeye başladı. Böylece tıpkı Miloşeviç'in Balkanlar için bir tehlike olarak görülmesi gibi, Irak bölge için bir tehlike sayıldı. General Schwarzkopf 1990'da Senato'da, Saddam'ın Ortadoğu'da herkes için bir tehlike olduğunu söyledi. Iraklı lider kendisine karşı kurulan komplonun farkındaydı ve Bağdat'ta toplanan olağanüstü bir Arap Zirvesi'nde, Washington'un Arap müttefiklerini kendisine karşı harekete geçirmekte olduğundan yakındı. Kuşkusuz bu doğrudu ve bir CIA operasyonuydu. 1990 Temmuzunda Saddam şikayetlerini yeniledi ve Kuveyt'in, Irak ekonomisine zarar vermek

için entrika çevirdiğini söyledi. Kuşkusuz bu da doğrudu çünkü kurulu tuzağa doğru geleceğini umarak Saddam'ı daha da öfkelenmek için Kuveyt, Washington'daki savaş kışkırtıcıları tarafından, bir yem olarak kullanılıyordu. Ve kuşkusuz, Saddam kendi ayaklarıyla kapana girdi.

Kuweyt 1899'a kadar Osmanlı-Türk yönetiminde kalmıştı. Bölgede hüküm süren şeyh, İngiltere korumasını istedi. 1921'de İngiliz Sömürgeler Bakanlığı'ndan Sir Percy Cox haritada, Kuveyt'i daimi olarak Irak'tan ayıran bir çizgi çekti. Pratikte bu, Irak'ın İran Körfezi'ne erişimini yitirmesi anlamına geliyordu. Anlaşılır biçimde, tüm Iraklı liderler kaybettikleri toprakları yeniden kazanma arzusuyla mücadele etti. Bağdat, petrol sanayisini 1972 yılında ulusallaştırdı. Bunun yapılmasından bir gün önce, Nixon ve Kissinger İran Şahı ile birlikte Bağdat'a karşı Iraklı Kürtleri silahlandırmaya karar vermişlerdi. Kürtler, Saddam yönetimini zayıf düşürmek isteyen CIA tarafından kullanılıyordu. Bu koşullarda Bağdat, Güneydoğu Asya'daki ABD uygulamalarını örnek alarak, CIA ile işbirliği yapan Kürtlere karşı, kimyasal savaş dahil, Nixon-Kissinger tipi yöntemleri kullandılar. Bu yaklaşım, Kürtlerin, başka herkes gibi kendi devletlerini kurma ve ebedi mültecilikten kurtulma hakkını inkâr etmek anlamına gelmez. ABD Kongresi'ndeki temsilcileri dinleyerek -bu bağlamda bunu Batılı yorumcular olarak da okuyabilirsiniz- Saddam'ı Kürt azınlığa karşı yürüttüğü canice politikadan dolayı bir savaş suçlusu olarak adlandırmak, 'tencere dibin kara, seninki benden kara' misali bir durumdur.

Saddam, CIA'nın kemendine yakalandı. 2 Ağustos 1990'da Kuveyt'i işgal etti. Bob Woodward, 'Komutanlar' adlı başka bir kitabında, Washington'a güvenilemeyeceğini bilen Saddam'ın, ABD Büyükelçisi April Glaspie'ye, 'Irak, düzeni sağlamak üzere Kuveyt'e yürüseydi, hükümet buna nasıl tepki gösterirdi' diye sorup nasıl çifte kontrol yaptığını anlatıyor.⁽⁴⁸⁾ Dick

Cheney, ‘ABD dostlarına sadık kalacak’ demişti. Bu ne anlama geliyordu? Saddam'ın sorusunu Büyükelçi Glaspie, ‘Araplar arasındaki çatışmalarda taraf olmayız. Kuveyt’le sizin sınır anlaşmazlığınızda olduğu gibi’ diye yanıtladı⁽⁷⁰⁾. ABD Ordusu Komutanı Colin Powell, Glaspie'nin telgrafını görünce rahatladı çünkü görüşme imkanı olduğunu hissetti. Fakat görünmez hükümetin elinde geliştirilmiş bir Savaş Planı, 1002-90 hazır bekliyordu ve tam da CIA'nın köpeklerini salma vaktiydi. Görüşme yok; savaş var!

Woodward, George Bush'un toplam altıyüzbine yakın askerden oluşan uluslararası silahlı güçler topluluğu ile Bağdat'a saldırmak için büyük ittifakı nasıl kurduğunu adım adım ayrıntılı biçimde ortaya koyuyor. Arap döneği Hüsnü Mübarek, Batı'ya olan 8 milyar dolarlık borcunun silinmesi karşılığında, Irak'taki Arap kardeşlerine karşı Bush'un büyük saldırısına katılmak üzere Mısırlı kurbanlık askerleri gönderdi. 29 Kasım 1990'da, eğer Saddam 15 Ocak'a kadar çıkmazsa, Irak'ı Kuveyt'ten çıkartmak için askeri güç kullanımına izin veren 678 No'lu Güvenlik Konseyi kararı kabul edildi. Savaşın patlamasını önlemek için son bir çabayla Dışişleri Bakanı James Baker ile Irak Dışişleri Bakanı Tarık Aziz 9 Ocak 1991'de Cenevre'de buluştu. Baker Aziz'e baba Bush'un bir mektubunu ilettili. Mektupta, eğer Irak askerleri Kuveyt'i derhal boşaltmazsa, Irak'ın haritadan silineceği yazılıydı. Aziz mektubu Bağdat'a götürmeyi reddetti ve Texaslı kovboy Baker'a iade etti.

17 Ocak 1991'de ABD ve ortakları günde yaklaşık 2 bin uçakla Irak'ı bombalamaya başladı. Bu, 42 gün sürecek olan ve bölgede daha önce hiç görülmemiş boyutta bir hava saldırısıydı. Bağdat'ta bir halk sığınağında olduğu gibi, bazı olağan ufak kazalar görüldü. ABD'nin bir hassas bombası kazayla doğrudan doğruya bu sığınağa isabet etmiş ve 1500 sivil öldürmüştü. Başkan Lyndon Johnson döneminde Adalet Bakanlığı yapmış olan Ramsey Clark, kendi ulusundan pilotların bombardımanı süresince Bağdat'taydı. Öyle öfkelenmişti ki,

BM Genel Sekreteri Xavier Perez de Cuellar'a ve Başkan Bush'a, bombardımanın askeri hedeflerle sınırlandırılmasını ve sivillerin toplu kıyımına son verilmesini isteyen mektuplar yolladı. 'Birleşmiş Milletler savaş suçlarına ortak olmamalıdır' diyerek BM'i ikaz etti.

'The Fire This Time' adlı kitabında Clark, bir Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi için Araştırma Komisyonu oluşturulmasına nasıl yardımcı olduğunu açıklıyor⁽⁷¹⁾. Adalet eski Bakanı Amerikan devleti tarafından işlenmiş, barışa karşı suçlar, savaş suçları, insanlığa karşı suçlar kategorilerinde 19 suç için ayrıntılı bir hazırlık iddianamesi kaleme aldı. Bu suçlamalar, 'Bütünüyle, barışa karşı suçları ve savaş suçlarını tanımlayan uluslararası yasalar tarafından konulan ölçütlere uygun olarak herkesin ulaşabileceği kanıtlara dayanarak hazırlandı. Sözkonusu yasalara Lahey ve Cenevre Konvansiyonları ve Nürenberg Sözleşmesi dahildi.' Clark şöyle devam ediyordu, 'Bu kitap, ABD Anayasası'nın ve BM Sözleşmesi'nin nasıl çiğnendiğini gösteriyor ve savaş suçlarını tanımlayan uluslararası yasaları ortaya koyuyor. Amerikan medyasının, Amerikan ve dünya kamuoyunu yeterince bilgilendirmedeki başarısızlığının nedenlerini tahlil ediyor. Bu durum, trajedinin kavranması ve tekrarının önlenmesi için temel unsurdur. Bu başarısızlık, bir katliamın övülmesini mümkün kılıyor ve yaşamı tehlikede olduğunda bile cahil ve çarpık bilgilendirilmiş -bununla birlikte demokratik- bir dünyanın çaresizliğini gözler önüne seriyor⁽⁷²⁾.

Clark, olayların canlı şahidi olarak anlatıyor: 'Amerika'nın bölgeye yaptığı müdahaleye dikkatli bir bakış, savaşın baş sorumlusunun Irak değil, ABD hükümeti olduğunu ortaya koyuyor. Bu savaş, ilk Irak askeri Kuveyt'e girmeden çok önce Washington'da planlanmıştı. ABD, Irak'ı işgale kışkırtmak için Kuveyt kraliyet ailesini kullandı. Irak'a karşı büyük çaplı bir saldırıyı haklı çıkaracak olan bu olaydan yararlanarak Körfez'de hakimiyet kurabilecekti.' Aslında, Washington aynı

kirli oyunları defalarca ve defalarca oynadığı halde, her yerde ulusların ve liderlerin daima uysal koyunlar gibi (8 yıl sonra Kosova'ya saldıran barışsever uluslar koalisyonunun örgütlenmesinde olduğu gibi) CIA'nın bir sonraki tuzağına çekilebilmesi, akıl alacak şey değildir.

Bob Woodward, Çöl Fırtınası operasyonunun önde gelen aktörlerinin Washington'daki konuşmalarını izleyerek Clark ile aynı sonuçları çıkardı. Silahlı Hizmetler Komitesi'nden Senatör Sam Nunn, hâlâ baba Bush, Cheney ve Powell'dan bir savaşın ABD'nin yaşamsal çıkarları için gerekli olup olmadığını öğrenmek isterken, bu adamlar, kim ne derse desin devam etmeyi kafalarına koymuşlardı. Genelkurmay Başkanı William Crowe bile, savaşa gitmek için neden bu kadar koşuşturulduğunu merak ediyor ve 'Herkes ne kadar sabırsız' diyordu. Aynı belalı şovenist klik 2000 yılındaki, aslında Al Gore'un en az altıyüzbin oy farkla kazandığı, çalıntı seçimle bir şekilde geri döndükleri zaman, hiç kuşkusuz bütün dünyada kaşlar kuşku ve kaygıyla çatıldı. Oğul Bush Beyaz Saray'ı sırf, muhafazakarların hakimiyetindeki Yüksek Mahkeme'nin partizanca ve hileli kararı sayesinde işgal ediyor. Henüz kimse Bush kabilesinin geri dönüşünün CIA ve Görünmez Hükümet tarafından tasarlanıp uygulandığını ileri sürmeye cesaret edemiyor. Yine de, Florida seçimindeki olaylara aslında pek az kişi şaşırdı. Amerikalılar, ülkelerini yönetenlerin utanç verici davranışlarına alıştı. Eğer gelecekte bir gün, birisi Washington'da bildiği herşeyi ortaya dökerse ve Küçük Bush'un iktidarı Büyük Bush'tan devralıp Beyaz Saray'ı Al Gore'dan gaspetmesinin, sarayın kapılarını bir kez daha eski Soğuk Savaş militanlarına ve Texas'ın petrol baronlarına açmak için görünmezlerin yaptığı bir örtülü operasyon olduğunu açıklarsa, buna hiçkimse şaşırmayacak. Woodward, Beyaz Saray'ın, Kremlin'in Ortadoğu'daki en yakın müttefikini -Bush kabilesi böyle görüyor- yok etme kararını nasıl verdiğini ayrıntılarıyla ortaya koyuyor. Bu,

saplantı ile çılgınlık arasında gidip gelen tüyler ürpertici bir hikayedir. Apaçık nedenlerle, CIA Saddam'ın hayali gücü konusunda alarm zillerini çaldı: Saddam Kuveyt'ten yalnızca 275 mil uzaklıktaki Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'a yürüyebilirdi... Beyaz Saray'dan General Brent Scowcroft, 'Saddam şu veya bu şekilde ortadan kaldırılmalı ve bu CIA tarafından gizlice yapılmalı' diyerek görüşünü açıkladı. Biz bunun ne anlama gelebileceğini biliyoruz: Ona mafya eliyle zehirli purolar, öldürücü diş macunları göndermek ve tanrı bilir başka neler.

Bob Woodward, baba Bush'un sonunda Saddam rejimini yıkmak için CIA'nın gizli operasyon hazırlıklarına başlamasını emretmiş olduğunu tespit etti. Saddam rejimini boğmak için olanca güçle çalışılmasını istedi. Irak içindeki ve dışındaki Saddam karşıtı gruplara gerekli yardımın verilmesi gerekiyordu. CIA Saddam'dan iktidari devralacak olan liderleri seçmeye başlamalıydı. Bu bize Fidel'i hatırlatıyor. Washington 1960'dan beri onu şu veya bu şekilde ortadan kaldırmayı hedefliyor. Woodward, baba Bush'un 1990'da söylediklerini aktarıyor: 'Eğer ulusal çıkarlar adına girişilen gizli eylem için bir örnek vermek gerekirse, o işte budur.' Cheney, Powell ve Schwarzkopf'un, Saddam'ı devirmek için askeri seçenekleri tartışmak üzere Camp David'e gelmesini istedi⁽⁷³⁾. Bu satırları okuyan bir Avrupalı, Amerikalıların toptan çıldırıp çıldırmadığını merak eder. Amerikalılar, başkanlarının bu tür düşünme ve davranışının, onun suça yatkın doğasından kaynaklandığını ve dünyadaki çoğu insan için tümüyle kabul edilemez olduğunu artık farketmiyor. Beyaz Saray'a bir küresel savcı gibi davranma yetkisini kim verdi?

Hukukçu Clark'ın kitabının, Iraklı sivil nüfusa karşı işlenen savaş suçlarını ele alan III. bölümü, mide bulandıracak ölçüde sarsıcı. 42 gün boyunca 109 bin uçuş gerçekleşti ve şehirlerin üzerine 88 bin 500 ton patlayıcı atıldı. Clark, 'Irak şehirlerinin ve altyapısının bombalanmasının Irak'ın Kuveyt'ten çıkarılmasıyla hiçbir

ilişkisi yoktu. Bölgede politik olarak bağımsız bir askeri güç oluşturan bu gelişmekte olan Üçüncü Dünya ülkesi sakatlanmak isteniyordu' diye yazıyor⁽⁷⁴⁾. Onun belirlediğine göre, daha Temmuz 1990'da, Saddam'ın Kuveyt'i işgalinden önce, 'Güney Carolina'daki Shaw Hava Kuvvetleri üssündeki savaş oyunları, Bağdat'ı bir saldırgan kabul ederek Irak'ta saldırılacak 27 stratejik yer tanımlıyordu. 7 Ağustos'ta, Kuveyt'in işgalinden 5 gün sonra bu sayı 57'ye çıktı ve daha sonra Irak'ta tahrip edilecek stratejik hedefler 87'ye yükseldi.'

Temmuz ayında Irak'a karşı bir başka muhtemel 'savaş oyunu' Deniz Harp Okulu'nda gerçekleştirildi. Soru şuydu: Irak'ın Kuveyt'i işgaline nasıl yanıt verilecek? Üç makul seçenek tartışıldı:

- 1- Saddam'ın öldürülmesi
- 2- Rafineri, boru hatları ve elektrik hatları gibi hayati önemdeki hedeflere cezalandırıcı saldırılar
- 3- Hava desteğiyle askeri birliklerin Arap Yarımadası'na getirilmesi.

Clark, 'Aslında her bir seçenek uygulanmaya çalışıldı' diyor. ABD Hava Kuvvetleri Komutanı General Dugan, muhabirlere, nihai hedefin Bağdat'ın merkezi olacağını söyledi. Göring de, 1940'da Hollanda'yı Almanya'ya teslim olmaya zorlamak için Rotterdam şehrinin merkezini bombalarken, aynı şekilde akıl yürütüyordu. General Dugan ekledi: 'Eğer senin canını yakmak istiyorsam, bu senin evinde olur, ormanın içinde bir yerde değil.' Bu açıklamalarından dolayı generali görevden alan o zamanki Savunma Bakanı Dick Cheney için de bu görüş gerçeğe çok yakındı. Ramsey Clark'ın açıkladığı gibi, Bush, Suudi Arabistan'daki ABD varlığının savunma amaçlı olduğunu altını çizerek belirtmişti, oysa Dugan'ın ifadeleri Washington'un yalnızca bir saldırı savaşı planlamakla kalmayıp, aynı zamanda sivilleri de hedef alacağını açığa çıkarıyordu.

Noam Chomsky BM Sözleşmesi'nin 51. maddesini

analiz etti. Bu madde, silahlı saldırı durumunda Güvenlik Konseyi uluslararası barış ve güvenliği korumak üzere gerekli tedbirleri alana kadar bireysel ve toplu olarak silahlı saldırıya karşı öz savunma yapılabileceğini belirtir. Washington uzun yıllar boyunca, ABD'nin ulusal çıkarlarının her türlü dış kısıtlamayı imkansız kıldığı yolunda sabit bir konum geliştirdi. Bu, 'BM kabul etsin ya da etmesin, biz canımızın istediğini yaparız' anlamına gelir. Uluslararası hukuk ve düzenin etkili bir aracı olan Cenevre'deki Milletler Cemiyeti'nin dağılmasına yol açan, Hitler ve Mussolini'nin işte bu yöndeki tutumlarıydı. BM Sözleşmesi, ulusal çıkarları küresel çıkarlara tabi kılmak üzere tasarlanmıştı. 21. yüzyılın başında dünyanın karşı karşıya olduğu sorun, şu anda Süper Haydut Güç gibi davranan tek bir kudretli süper devletin olmasıdır çünkü o, küresel çıkarları ulusal çıkarları karşısında ikinci sıraya koyuyor ve çünkü o, BM Sözleşmesi ve diğer uluslararası antlaşmalara rağmen bu şekilde davranma hakkına sahip olduğundan tamamen emin.

BM Genel Sekreteri Kofi Annan 1998'de ABD-İrak askeri kördüğümünü çözmek için arabulucu olarak çalışmak üzere Bağdat'a gidince, Bayan Madeleine Albright ona başarılar dilediğini söyledi ve sözünü sakınmadan ekledi, 'Geri geldiğin zaman, ne getirdiğine ve getirdiğinin ulusal çıkarlarımıza uyup uymadığına bakacağız'⁽⁷⁵⁾. Albright'ın sözleriyle, 'Yapabildiğimiz zaman başkalarıyla birlikte hareket ederiz ama bir şeyi yapmak zorunda olduğumuz zaman tek başımıza davranırız.' Faşist düşünme tarzı, uzun süredir Washington'daki görünür ve görünmez karar alıcıların zihnini kirletiyor. Eğer dünyanın en güçlü ekonomisi, uluslararası hukukun temel ilkelerine uymayı reddeden ve bunun yerine nükleer çok başlıklı kıtalararası füzelere ilişkin yaygın korkuyla desteklenen kendi başına buyruk taktikler izleyen gangsterler ve entrikacılar tarafından yönetilmeye devam ederse, küreselleşme asla bir gerçeklik halini almayacaktır.

Eindnoten:

- (48) Jeffrey Richelson, The US Intelligence Community, Westview Press, Boulder, Colorado, 1985
- (70) Bob Woodward, The Commanders, Simon & Schuster, New York, 1991, s. 212
- (71) Ramsey Clark, The Fire This Time, Thunder Mouths's Press, New York, 1992
- (72) Ramsey Clark, The Fire This Time, Thunder Mouths's Press, New York, 1992, Pre face XVII-XVIII
- (73) Bob Woodward, The Commanders, Simon & Schuster, New York, 1991, s. 238
- (74) Ramsey Clark, The Fire This Time, Thunder Mouths's Press, New York, 1992, s. 59
- (75) Noam Chomsky, Rogue States, The Rule of Force in World Affairs, Southern Press, Cambridge, Massachusetts, 2000, s. 12-33

Kolombiya

2000 yılı Ekim ayında Daniel Patrick Moynihan ve Rob Wyden isimli senatörler bir uyarıda bulundular. ‘İç ve Dış Politikaların Oluşturulmasında Gizlilik’ isimli raporlarında, ‘21. yüzyıla girerken, demokrasimiz için duyduğumuz en ciddi kaygı, hükümet sırlarını koruma kültürü ve buna karşılık gelen hükümete güvensizlikten kaynaklanıyor’ dediler. Böylece iki Senatör, David Wise ve Thomas Ross'un 1964'de ve ardından Albay Prouty'nin 1973'de yapmış olduğu uyarıyı tekrarlamış oldu. Washington'da, yasa yapıcıların ve halkın tamamen bilgisi dışında gerçekte nelerin döndüğü konusunda şahsen gözlerimi açanlar Wise ve Prouty oldu. Amerika'da durum böyleyken, ABD'ye güvenen ve kendilerini Amerika'nın müttefiki olarak adlandıran ülkelerin yasa yapıcılarının ve halkının halını varın siz düşünün!

ABC televizyonundaki ‘Peter Jennings ile Gecenin Dünya Haberleri’ programı için araştırmacı muhabirlik yapan, The New York Times ve diğer ciddi yayın organlarında yazan James Bamford 2001 yılında 721 sayfalık çalışması ‘Body Secrets’i yayınladı⁽⁷⁶⁾. Bamford bu kitapta Washington'daki Ulusal Güvenlik Ajansı'nı (NSA) özenle analiz ediyor. ‘Hükümet içinde hükümet’in bu gizemli kolunun karargahı Maryland'da, Annapolis Junction'in yakınlarındadır. Yazar, acımasız katillerin eşekarısı yuvasını, ‘dikenli teller, harekete duyarlı cihazlar, hidrolik aygıtlar ve kalın beton bariyerlerden oluşan bir labirent’ olarak tanımlıyor. Bu hükümet korsanları, bir Hollywood film setine benzer biçimde siyah paramiliter uniformalar içindeki, özel başlıklar giyen, 9 milimetrelik yarı otomatik

Colt'lar dahil çeşitli silahlar taşıyan komandolar tarafından korunuyor. Yaklaşık altmış binayı kapsayan bu kompleks 'Gizli Kent' olarak adlandırılıyor. Onbinlerce insan burada tam bir gizlilik içinde çalışıyor. Bamford'a göre burada çalışanların çoğu eşlerine ne iş yaptıklarını söylemiyor. Burada, gezegenin en güçlü bilgisayarlarından oluşan en geniş bilgisayar koleksiyonu ve gelişkin matematikçilerle dil uzmanlarının çalıştığı bir laboratuvar bulunuyor.

Bamford da, ABD casuslarının babası olarak Vahşi Bill Donovan'ı hatırlayarak işe başlıyor. Washington'un Soğuk Savaş yıllarında nasıl dünyanın istihbarat başkentine dönüşerek tehdit edilemez bir konuma doğru kaydığını etkileyici bir tarzda resmediyor. Gizli Kent'teki Donovan'ın çocukları, Pinochet döneminde Şili'deki belirli bir fabrikada Saddam Hüseyin'in silahlı kuvvetleri için nasıl salkım bombaları üretildiğini ayrıntılı biçimde biliyor⁽⁷⁷⁾.

'Body Secrets', bir süper star haline gelmekte olan NSA ile CIA'nın niçin, nasıl çekiştiğini gösteriyor. Bu iki istihbarat teşkilatı arasında, işlerini sürdürmek için Kongre'den kim, kaç milyar dolar alacak diye şiddetli bir 'savaş' sürüyor. Bir zamanlar NSA, 'istihbaratın karanlık prensi' lakaplı Amiral Bob Inman tarafından yönetiliyordu. O günlerde CIA'nın patronu Amiral Stansfield Turner'dı. Bu ikisi, dev boyutlu uydu programlarını finanse etmek için gereken milyarlarca dolar için kapışıyordu. Washington'da bundan 'Amirallerin savaşı' diye söz ediliyordu.

Ülkeleri, Washington'daki Mafya Anonim Şirketi'nin yakın müttefiki olan Avrupalılar için Bamford'un gibi kitapları okumak son derece rahatsız edicidir çünkü onlar, eğer ABD gibi dev bir askeri sanayi kompleksi çıldırırsa ne olacağını gösteriyor ve aynı zamanda Amerikalıların bu dünyayı koruma yeteneğine sahip tek ulus olduğu şeklindeki Hitlerci düşüncüyü kopya etme eğilimine girdiğini gösteriyor. Bu soylu amaca ulaşmak için ABD'nin askeri gücü rakipsiz hale

getiriliyor. Farklı görüşlere sahip yabancı liderler, Donovan'ın çocukları istediği zaman öldürülecek, devrilecek veya ülkelerinden kovulacaktır. Washington bir tür orman kanununu tercih eder görünüyor. II. Bush yönetimi bunu açıkça 'tercihli çoktarafılık' olarak adlandırıyor. Dışişleri Bakanlığı Planlama Grubu Başkanı Richard Haas'ın The New York Times'a ayrıntılı biçimde ifade ettiği gibi, hükümet bütün imzalanmış antlaşmaları sıkı bir şekilde gözden geçirecek ve Bush'un adamları bunlardan hangilerinin artık ABD'nin ulusal çıkarlarıyla uyuşmadığına ve bu yüzden ıskartaya çıkartılması gerektiğine karar verecektir. Dünya daha da büyük sürprizlerle karşılaşmak üzeredir.

Georgia Üniversitesi'nden Loch Johnson 'Gizli Ajanlar' adlı çalışmasında ABD'nin kullandığı müdahale seçeneklerini sıralıyor. ABD, kendi çıkarlarına uygun gördüğü zaman, bu seçenekleri kullanarak kendini herhangi bir ülkeye müdahale etmekte özgür hissediyor:

Kimyasal-biyolojik veya başka öldürücü maddelerin kullanımı; gizli savaşlar; suikast komploları; küçük çaplı hükümet darbeleri; ekinlerin veya çiftlik hayvanlarının telef edilmesi gibi büyük ekonomik yıkımlar; ekolojik değişiklikler; sivillere karşı nokta hedefli misilleme saldırıları; işkence; rehin alma; ileri teknoloji silahların temini; yabancı askeri güçlerin savaş için eğitimi; saldırı amaçlı sınırlı silah temini; otokrasilerin parasal yönden geniş çapta desteklenmesi; hassas istihbarat verilerinin paylaşılması; büyükelçiliklere gizlice girilmesi; yüksek düzeyde izinsiz politik izleme; yüksek düzeyde insan satın alma ve sızmalar; demokratik ülkelere karşı yanlış bilgilendirme; otokratik rejimlere karşı yanlış bilgilendirme' vb.

Johnson başka seçenekleri de belirtiyor ve ekliyor: 'Bu faaliyetler bir ulusun egemenliğini veya "ülkeler bir diğerinin içişlerine kaba biçimde karışmamalıdır" şeklindeki genel kabul gören kuralı neredeyse hiç çiğnemez. Bunların yaygın biçimde uygulanması, en alt dü-

zeyde uluslararası tepkiyle karşılaşır.' Bu gözlemcinin görüşüne göre sonuç, tehlikeli bir saçmalaktır. Eğer tüm uluslar II. Bush'un yaptığı gibi tüm antlaşmaları ıskartaya çıkarsaydı, küresel köy, anarşinin pençesine düşerdi.

Bir başka geniş çaplı yasadışı ABD operasyonu son zamanlarda, Washington'un yerel uyuşturucu patronlarına karşı tek taraflı savaş ilan ettiği Kolombiya'da gerçekleşiyor. Kolombiya, 41 milyon nüfusuyla Latin Amerika'nın üçüncü büyük ülkesi. Canlı çeşitliliği bakımındansa ikinci en önemli ülkedir. Aynı zamanda da dünyanın bir numaralı kokain üreticisidir. Uyuşturucu patronları üç milis ordusunu finanse ediyor: İki solda, biri sağda, başına buyruk paramiliter gruplar... Washington, Kolombiya'daki bu çatışma bölgesine, onların birbirlerinin boğazını en etkili biçimde nasıl keseceklerini tavsiye edecek kendi kiralık katillerini yolladı. Bu çalışmada, CIA el kitaplarının Latin sağcılara, solcuları öldürmek için terörü ve katliamları nasıl artıracaklarını ne kadar ayrıntılı biçimde öğütlediği gösteriliyor.

William Blum'un 'Haydut Devlet'te ortaya koyduğu gibi, 'ABD Kolombiya hükümetinin saldırılarına ve diğer askeri faaliyetlerine; helikopterler, gerilla hareketleri hakkında istihbarat bilgileri, uydu görüntüleri ve gerilla iletişiminin dinlenmesinden elde edilen bilgileri vererek yardım ediyor. Bazen ABD uçakları operasyonlar sırasında çatışma bölgesinin üstünde uçuyor. Uluslararası Af Örgütü'nün bir raporu, ABD'nin Kolombiya'daki gerçek savaş hedeflerini tam olarak saptıyor. Raporda, onbinlerce insanın uyuşturucu savaşlarının sonucunda değil, siyasi nedenlerle öldürüldüğü söyleniyor. ABD'nin kötü çocukları kokain ticaretine karşı mücadele ediyormuş gibi görünseler de, gerçekte Amerikalı danışmanlar, sendikacıları, insan hakları savunucularını ve yasal sol hareketlerin liderlerini öldürmek için oradalar. Tarih tekerrür ediyor. Amerikalılara göre solcuları öldürmek iyidir ama birisi sağcılar

öldürüyorsa, o bir savaş suçlusudur. Af Örgütü uyarıyordu: ‘ABD'nin görünüşte uyuşturucu tacirlerine karşı kullanılmak üzere verdiği askeri donanım, Kolombiya ordusu tarafından, ‘isyani bastırma’ adına insan haklarının çiğnenmesinde kullanılıyor. Kolombiya'da yeni gerilla ateşlerini körüklemek ve geleceğin muhtemel önderleri olan binlerce solcuyu öldürmek amacıyla paralı askerleri finanse etmek için Washington'dan yüz milyon dolar gönderildi. Burada da ABD büyük bir kötülük yapıyor, uyuşturucu patronlarına karşı soylu bir savaş görüntüsü altında binlerce insanın sonsuz acılara boğulmasına ve kanının dökülmesine yol açıyor. Maryland'daki Gizli Kent'te ve Langley, Virginia'daki CIA karargahında -orada da değilse, kesinlikle Beyaz Saray'da- bulunan sakat kafalar, gerçekte, Kolombiya'da uyuşturucu ticaretini bahane ederek Latin solcularını ve komünistlerini avlıyor. Bu Panama'da yapıldı, şimdi Kolombiya'da tekrarlanıyor. Bush, solcu Latinleri kırıp geçiriyor: Aynen Miloşeviç'in CIA'nın ve Gizli Ekip'in emrinde Kosova'ya saldıran UCK teröristlerini yok etmesini General Mladiç'ten istediği gibi.

Noam Chomsky, ‘Yeni Askeri Hümanizm’de⁽⁷⁸⁾ Human Rights Watch (İnsan Hakları Gözlem) örgütünün verilerini aktarır, ‘Kolombiya'da ABD'nin elleri kanlıdır’ sonucunu çıkarıyor. Washington, Kolombiya'yi ABD silahlarının ve eğitiminin önde gelen alıcısı haline getirdi. Bu durum ise şiddetin keskin bir şekilde artışına yol açtı ve böylece bu Latin ülkesine ‘ABD'nin Orta Amerika'da 1960'lı, 70'li ve 80'li yıllar boyunca katliam ve terör politikası yürütmesinden bu yana Batı yarımküresindeki en kötü insanlık krizini’ yaşattı. 1999 yılında Kolombiya'da 2-3 bin ölü vardı ve 300 bin kişi yurdunu terketmişti.

Chomsky, ‘Devlet terör operasyonları Kennedy yönetimi tarafından sağlanan el kitaplarına uygun olarak yapılıyordu. El kitaplarında, Kolombiya ordusuna, komünist olarak bilinen kişilere karşı gerektiğinde yarı askeri tarzda örgütlenip sabotaj ve/veya terörist faali-

yetler yürütecek sivil ve askerleri seçmesi tavsiye ediliyordu. Bunun, ABD tarafından desteklenmesi gerekiyordu' diyor. Profesör Chomsky'nin belirlediğine göre, 'Kolombiya'daki tek bağımsız siyasi parti binlerce seçilmiş görevlisi, aday ve militanın öldürülmesiyle neredeyse ortadan silindi. Başlıca kurbanlar, pahalıya mal olan ekonomik başarının merkezindeki vahşi baskı rejimine ve olağanüstü zenginliğe karşı başını kaldırmaya cesaret eden köylülerdi'⁽⁷⁹⁾. Kolombiya, ABD'li zorbalara, yüzbinlerce köylü ve işçinin ABD'nin cani kafalarının, silahlarının ve parasının yardımıyla boğazlandığı Endonezya'da yaptıklarının bir kez daha uygulandığı yerd.

İnsan Hakları örgütlerinin açıkladığı gibi, şiddetin dehşet verici boyutlara ulaşmasının sorumlusu olan Başkan Gavira'nın Clinton yönetimi tarafından son derece hararetli övgülerle karşılandığını anlatan Chomsky'yi okumak sarsıcıydı. 'Vahşetin her türü yaşanıyor' diye belirtiyor MIT profesörü, 'Buna rağmen, rastgele bombalama ve diğer canavarlıklarda kullanılmak üzere, Kolombiya'ya ABD askeri yardımı devam ediyor ve bu yardımda 1999 yılı için keskin bir artış bekleniyor; böylece, ayrı bir kategori oluşturan İsrail ile Mısır'ın dışında en çok ABD yardımı alan ülke konumuna yükseliyor'⁽⁸⁰⁾.

İşsiz şehirli gençlerden oluşan uyuşturucu çeteleri 'sicasos' ya da kiralık katillere dönüşüyor. Uyuşturucu sektörü Kolombiyalı üç milis ordusunu finanse ediyor. 21 Nisan 2001 tarihli Economist'in bildirdiğine göre 'Solda, Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri'nin (FARC) ve daha küçük çaplı Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin (ELN) gerillaları var. Sağda, çoğunluğu Kolombiya'nın Ulusal Öz savunma Güçleri (AUC) içinde yer alan başına buyruk silahlı çeteler bulunuyor. Gerillalar ile -paramiliter grupların gayri resmi desteğinden yararlanan ama giderek bunu hoş karşılamayan- güvenlik kuvvetleri arasındaki çatışma onyıllar önce başladı. Bu geniş ülkenin ancak yaklaşık yarısında hükümetin

hükümü geçiyor, bununla birlikte otorite alanı Kolombiyalıların çoğunun yaşadığı şehirleri kapsıyor.’

Doğal olarak, Washington, kendisini özgürlük ve demokrasi adına bu inanılmaz karışıklığa müdahale etmek zorunda hissetti. Oysa görünüşteki bu karmaşanın altında zengin ile yoksul, basit sosyal adalet ile kitlelerin daha iyi bir yaşama ulaştırılması arasındaki mücadele sürüyordu. Washington ve Gizli Kent'te bilgisayarla oynayan ahmaklar otomatik olarak sol ile komünisti özdeşleştiriyor. Bunlar, anlama yeteneğinden yoksun görünüyor. Eğer dünyada herkes tarafından oyunun kurallarına dürüstçe uyulsa, sağa değil sola kayma olur. Helms Burton yasası ile Küba'ya karşı yürütülen ekonomik savaş sonunda yenilir, tarih bunu gösterecektir. Bunun nedenini Fidel Castro 30 Haziran 1999'da Rio de Janeiro'da öğrencilere söyledi: ‘Kırk yıl geçti ve onlar (ABD) uğraşmaya devam ediyor. Fakat zaman geçtikçe daha fazla şaşıyorlar. Kuşkusuz onlar bizim bir tür böcek olduğumuzu düşünüyorlar. Bu doğru, bizler bilinçli böceklere dönüştük.’ Elbette FARC savaşçıları ve Kolombiya'daki diğerleri, Küba liderinin Brezilyalı öğrencilere söylediği bu sözleri paylaşır, ‘Küba'da gerçekleşen tek evrim budur. Bu bilinçlidir ki, bütün bu süre boyunca kendimizi savunduk; temel pazarlarımız olan, kredi ve çeşitli ürünler aldığımız kaynaklarımız tarafından ekonomik ilişkiler anlamında tamamen yalnız bırakıldığımız, uluslararası finans kurumlarından hiçbirine ulaşamadığımız zamanlarda bu daha da fazla geçerliydi.’

2000 yılında, Kolombiya hükümetine göre 1777 ölü vardı. Kolombiya Hukukçular Komisyonu, 6067 kişinin ‘sosyo-politik şiddet’in kurbanı olarak öldüğünü açıkladı. Komisyon, ölümlerin yüzde 49'undan ABD destekli paramiliterleri sorumlu tutuyor. Yüzde 11'ini ise gerillaların öldürdüğü belirtiliyor. Her iki taraf da ‘düşman’a çalışan ‘işbirlikçileri’ öldürüyor. Bu arada, 3707 rehin alma olayı oldu. Bu sayı Kolombiya'yı bu konuda dünya birincisi yapıyor.

Washington, üç taburluk ve toplam 2500 kişiden oluşan sözde bir uyuşturucuyla mücadele ordusunun yalnızca eğitimi için 440 milyon dolar akıtıyor. Ordu, 16 adet gerilla savaşı helikopteri Blackhawk ile donatılıyor. Putumayo bölgesinde, Vietnam savaşının en kötü günlerini andırır şekilde, 29 hektar genişliğindeki koka tarlalarına kimyasal bir madde püskürtüldü. Çiftçiler glyphosate adlı maddenin sağlıklarına zarar vermesinden korkuyor. Daha şimdiden milyonlarca galonluk kimyasal madde Kolombiya'nın ormanlarına ve çiflik alanlarına yağdırıldı. Ve tüm bunlar devam ederken, Economist'in bildirdiğine göre, paramiliterler 1993'de 1200 kişiyken 1998'de 4500'e, bugünse toplam 8000'e ulaşarak en hızlı büyüyen güç durumunda. 'Onlar sivillere karşı en vahşi eylemlerin çoğunun sorumlusudur.' Kolombiya'daki canilerin finansörleri, silah tacirleri, kimyasal savaş üreticileri kimlerdir? Latin paramiliterleri, tıpkı Arnavutluk'daki UCK gibi, tamamen ABD deniz piyadelerinin dublörüdür.

'London Observer'da yazdığına göre, oğul Bush Latin uyuşturucu savaşı için özel bir ordu toplayarak 'arka kapı'da bir askeri tirmanma tasarlıyor. Dış haberler editörü Peter Beaumont 22 Temmuz 2001 günü, 'Yeni kabul edilen 676 milyon dolarlık bir program -Uyuşturucuya Karşı And Dağları Girişimi- Bush yönetimine istediği kadar çok sayıda eski istihbarat elemanını işe alma imkanı verecek' diye yazıyordu. Bu kuşku doğrulanıyor, oğul Bush Beyaz Saray'a gireli beri uyuşturucuya karşı Latin Amerika'da yürütülen savaş, tümüyle Washington'daki görünmezlerin eline geçmiş bulunuyor. Gizli Ekip'in ve CIA'nın her zaman yaptığı gibi, onlar uyuşturucuya karşı savaşı alttan alta, gerilla hareketleriyle başı dertte olan Kolombiya'daki faşist rejime, örtülü ABD askeri desteği verme şekline sokuyorlar. Eskiden olsaydı BM Güvenlik Konseyi Kolombiya'daki bu kanlı çatışmayı tartışmak üzere toplantıya çağırılırdı. ABD'li ve Kolombiyalı askerler ile çoğunluğu Fidel Castro'yu öğretmenleri olarak gören gerillalar

arasında çapraz ateş altında kalıp her yıl binlercesi ölen köylülere ne olduğunu artık kimse önemsemiyor. Oğul Bush ise kan gölünü büyütme için can atıyor.

Hollandalı okuyucular için eklemek zorundayım: Bunlar, Washington'daki sevgili müttefiklerimizin yaptığı işlerdir. Lahey'deki hükümetimize, Irak'a, Yugoslavya'ya ve yarın tanrı bilir başka nereye karşı savaşta onlara katılmamız gerektiğini söyleyenler işte bu zorbalardır. Batı Avrupa için, NATO'dan kurtulmanın zamanı geldi. Belki NATO, II. Dünya Savaşı'nın ardından, 20. yüzyılın ikinci yarısının gerçeklerine denk düşen akılcı bir çözümdü. Oğul George Bush, 'Soğuk Savaş günleri geçti. Şimdi 1972 tarihli Anti-Balistik Füze Anlaşması'nı gözden geçirmeliyiz' derken haklıydı. Şu anda, 1947 tarihli NATO ittifakını ıskartaya çıkarmak, daha da acil bir konu. Avrupa'nın geleceği Doğu Avrupa'ya ve Rusya'ya uzanıyor, Kuzey Amerika'ya değil. Ve Doğu Avrupa, Vahşi Bill Donovan'ın başına buyruk zorbaları ile bağlaşıklık kaldığı sürece asla Batı yarımadasına tam olarak güvenmeyecektir.

Eindnoten:

- (76) James Bamford, Body Secrets, Double Day, a Division of Random House, New York, 2001
- (77) James Bamford, Body Secrets, Double Day, a Division of Random House, New York, 2001, s. 382
- (78) Noam Chomsky, The New Military Humanism, Common Courage Press Monroe, Maine, 1999
- (79) Noam Chomsky, The New Military Humanism, Common Courage Press Monroe, Maine, 1999, s. 50
- (80) Noam Chomsky, The New Military Humanism, Common Courage Press Monroe, Maine, 1999, s. 51

Milošević

Harvard'lı siyaset bilimci Samuel Huntington, tarihi, insan uygarlıklarının sicili olarak yorumluyor. Batı, göreceli olarak iniştedir. Asya güç topluyor ve İslam yükseliş halinde. Belki de, bileşenlerinden biri Müslüman olan Balkanlar'da son yıllarda olup bitenler, gelecekteki tarihsel gelişmelerin küçük bir örneğini yansıtıyor.

Yugoslavya son on yılda parçalandı. II. Dünya Savaşı sonrasında Jozef Tito'nun yönetimi altında etnik nüfus toplulukları arasında görece bir sükûnet hüküm sürdü. Slobodan Milošević'in ulusu bir arada tutacağı umuluyordu. Onun şanssızlığı, Washington'un, Balkanlar'ı komünizmin kalıntılarından temizleme zamanının geldiğine karar vermiş olmasıydı. Kosova Kurtuluş Ordusu'nun (UCK) 12 ay içinde 200 üyeli bir gerilla çetesinden, 12 bin kişilik üniformalı, dışından tırnağına kadar silahlı savaşçı bir güce nasıl dönüştüğünün gerçek hikayesinin ilerki yıllarda açıklığa kavuşturulması gerekir.

Arnavutluk nüfusu, Gegler, Tosklar, Grekler, Vlachlar, Çingeneler, Karadağlı Sırplar, Malissorlar ve Bulgarlardan oluşur. Tiran, Doğu Avrupa ülkeleri içinde Pekin'le diplomatik ilişkileri en son -1954'de- kuran başkentti. Fakat Sovyetler'in 1956'da Macaristan'ı işgalinden sonra Arnavutluk Çin'le yakınlaşmaya başladı. 1960'da Enver Hoca Mao'nun tarafında yer aldı ve Nikita Kruşçev'in politikalarına karşı saldırıya geçti. İngiliz gazeteci Richard Deacon, 'Çin Gizli Servisi'⁽⁸¹⁾ adlı kitabında 'Çin acilen Avrupa'da bir müttefike ihtiyaç duyuyordu' diye yazıyordu. 'Aslına bakılırsa, Çinliler girerken, Ruslar çıkıyordu.' Arnavutluk Pekin'in Ba-

tı'daki başlıca ileri karakolu oldu. Radyo ve şifre hatları kuruldu. Washington'un stratejistleri, Miloşeviç'in çökmekte olan federasyonuna karşı topyekün bir saldırı başlatmak için topraklarından yararlanmak istedikleri, Balkanlar'ın bu tuhaf komünistinden kurtulmaya karar verdiler. Arnavutluk'ta, Kosova'nın özgürlüğü için saldırıya geçecek kadar Sırp'lardan nefret eden para canlıları bulunuyordu. Belgrat için hazırlanan tuzak, birçok yönden Kuveyt'te Saddam'a kurulan kumpaslara benziyordu. Miloşeviç, dışardan saldıran Arnavutları kendi egemenlik alanından kovma kararını imzaladığı zaman, kendi soydaşı Zoran Cinciç tarafından 1.28 milyar dolara düşmana satılacağını ve kendisini Lahey'de bir hücrede savaş suçları sanığı olarak bulabileceğini asla hayal edemezdi.

Madeleine Albright ve onunla uyum içindeki Fransız ve İngiliz meslektaşları Fransa'daki Rambouillet Şatosu'nda kirlili bir diplomatik oyun oynadılar. Gerçekte öldürücü bir cümle içeren ve daha baştan verilmiş bir ultimatodan başka bir şey olmayan sözde barış önerisini sundular. Sözelimi, bu öneri kabul edilseydi, NATO askerleri, Yugoslavya'nın hava sahası ve kara suları dahil ülkenin her yerinde serbestçe dolaşabilecekti. Hiçbir Sırp Başkanı bu tür aşağılayıcı koşulları kabul edemezdi. Bu yüzden NATO, bir saatlik bir uyarı ile harekete geçebilecek şekilde, savaşa tamamen hazırды.

Yugoslav tarafının Rambouillet'de bir gözden geçirilmiş anlaşma taslağı ileri sürmüş olduğundan ne medyanın, ne de Rusların haberi vardı. Bu durum, konferansı toplayanlar tarafından gözlerden kaçırılmıştı. Yugoslavlar 18 Mart günü saat 11:00'de, birkaç gazetecinin katıldığı bir basın toplantısı yaptılar. Ama artık çok geçti. Beyaz Saray ve Donovan'ın çocukları sözde barış konferansından aylar önce kararlarını vermişti: Yugoslavya dizlerinin üzerine çökertilecek ve böylece Yugoslavya'nın Pinochet'si durumundaki hain Cinciç'ler iktidarı ele geçirebilecekti.

Noam Chomsky, Batı propagandasının, düşmanın akıl ermez kötülüğüne ilişkin çılğınca abartılarının altını çizdi. Propaganda makinesi, Miloşeviç'e kişisel olarak saldırıyor, onu bütün uygarlığın valığını tehdit eden ikinci bir Hitler gibi gösteriyordu. Bu Chomsky'ye, Yahudi soykırımını tekrarlamamanın bir biçimi gibi geliyordu⁽⁸²⁾. Bir Marksist için Nazi diktatörü ile karşılaştırılmaktan daha alçaltıcı bir şey yoktur. Yugoslavya lideri için her şey söylenebilir ama o bir Hitler değildi. Ama Hava Kuvvetleri'nden General Curtis Le May 'Haydi bombalarımızla Vietnam'ı Taş Devri'ne geri gönderelim' diye bağırdığı zaman, bazı anlaşılmaz nedenlerle Amerikalılar bundan hoşlanıyor. Oysa May, Göring'in hava kuvvetlerinden hezeyan içindeki bir komutanı gibi davranıyordu.

24 Mart 1999 günü NATO Sırbistan'ı bombalamaya başladığında, Tony Blair 'Yeni kuşak farkını ortaya koyuyor' diye açıklama yaptı. NATO nihayet 'değerleri' savunmak için savaşıyor, 'etnik grupların vahşice baskıya uğratılmasına artık göz yumulmayacak (...) bu tür suçların sorumluları saklanacak delik bulamayacak.' Bill Clinton da benzer sözler etti. Psikolog-Albay Dave Grossman West-Point'deki öğrencilerine 'Sonunda NATO'nun üstünlüğü, soylu nedenlerle öldürme konusunda bize yol gösteriyor'⁽⁸³⁾ demiş olmalı.

Washington'un en son uydurması, zengin ülkelerin, insanlık tarihinin ilk 'insanlık uğruna savaşı' için fedakarca yurttaşlarının yaşamlarını tehlikeye attığı yalanıydı. Gerçekte onlar Miloşeviç'in peşindeydi. Tıpkı baba George Bush'un Manuel Noriega'yı yakalamak için Panama'ya 36 bin deniz piyadesi göndermesi; Kaddafi'nin ödünü koparmak için savaş gemilerini ve bombardıman uçaklarını gövde gösterisi yapmak amacıyla Libya Körfezi önlerine yollaması; altıyüzbini askeri Irak'ı işgal etmek ve Saddam'ın korkudan altına kaçırması için Ortadoğu'ya taşınması gibi. Ancak bu kez faşistler gibi davranan, uluslararası hukukun tüm kurallarını çiğneyen yalnızca Amerikalılar değildi. Bu kez

Washington ve Londra tüm NATO İttifakını ‘Miloşeviç'e bir ders verme’ amaçlı kendi yasadışı ve keyfi maceralarına sürüklemeyi başardı. Onlar aslında, Maryland'daki Gizli Kent'in bilgisayar oyunlarının onlara söylemiş olduğunu uyguluyorlardı. Ve her şey bitip de Yugoslav şehirlerinin üzerinden dumanlar kalkınca, NATO müttefikleri Miloşeviç ve adamlarını kolayca gerçek savaş suçlusunu ilan ettiler.

Bir kez daha Washington, Donovan'ın çocuklarının hoşlanmadığı ve aynı görüşte olmadığı bir yabancı liderin peşindeydi; tıpkı babalarının Hanoi'daki Ho Amca'nın, Endonezya'daki Sukarno'nun, Kamboçya'daki Sihanuk'un, Pakistan'daki Butto'nun ve tüm diğerlerinin avına çıktıkları gibi. Fakat 1960'larda ve 70'lerde ABD'nin Asya'da kitlesel etnik temizlik yapması tamamen normal sayılıyordu. Sivillere yönelik bombardımanı, kimyasal savaş, bitki örtüsünün zehirle tahribi, Devlet Başkanı Diem ve kardeşinin öldürülmesi, BM kararı olmadan Laos ve Kamboçya'nın bombalanması komünizme karşı haçlı savaşında tamamen kabul edilebilir ve gerekli sayılıyordu. Blair'e göre, ‘ABD Asya'da geniş çaplı bir soykırım uygulamış olabilir ama şimdi tüm bunlar unutulmalıdır.’ Yeni kuşak, amaçlarına ulaşmak ve çıkarlarına hizmet etmesi için yeni yollar tasarlayıp uyguluyor. NATO, Sırbistan ve Kosova'ya, Sovyet yapımı SAM füzelerinin ulaşamayacağı kadar yükseklikte, stratosfer düzeyinde uçan süpersonik bombardıman uçaklarını yeterince köprü, televizyon istasyonu, fabrika tahrip edilebilir ve yeterince insan öldürülsün diye yolluyor. Böylece Yugoslavlar sonunda Miloşeviç'ten nefret etmeye başlayacak, onun tasfiyesi hızlanacak ve Batı bir kez daha zafer çığlıkları atabilecekti.

1960'larda ve 70'lerde ABD'nin canice davranışlarına yönelik eleştiriler Lord Bertrand Russel, Jean Paul Sartre ve Simone de Beauvoir tarafından yükseltiliyordu. Bugünse, dünyanın Haydut Süper Gücü'nün makamı olarak Washington'u gösterenler Nelson Mandela,

Alexander Soljenitsin, Samuel Huntington, Ramsey Clark ve diğerleridir. 1955'de Bandung, Endonezya'da Sukarno tarafından kurulan Bağlantısızlar Topluluğu'nun 21. yüzyıldaki türevi, G-77 olarak adlandırılıyor. Bu topluluk dünya nüfusunun yüzde 80'ini oluşturan 133 ülkeyi birleştiriyor. Onlar, 2000 yılı Nisan ayında, BM reddetse bile Clinton ve Blair'in sözde insani amaçlı askeri müdahalede bulunma hakkına sahip olduğu bir yerde, Havana'da toplandılar. Washington ve Londra'nın son icadı olan 'insani nedenlerle savaş' kavramını kılık değiştirmiş emperyalizmin yeni bir biçimi olarak adlandırdılar. Benzer biçimde, küreselleşmeyi Batılı kapitalist ideolojinin bir çarpıtması olarak mahkum ettiler.

Nelson Mandela, ABD ve İngiltere'nin BM'i hiçe sayarak bildiğini okumasına ve Irak ile Yugoslavya'ya karşı savaşa girişmesini öfkeyle karşıladı. Pretoria'yı Başkan olarak ziyaret eden Bill Clinton'un yüzüne karşı, Mandela, dostlarının kim olduğuna Washington'un karar veremeyeceğini söyledi. Castro, Arafat ve Kaddafi ırk ayrımcılığına karşı mücadelede Güney Afrika'yı destekledi. Clinton onlardan hoşlanmıyor diye dostlarını terketmek niyetinde değildi. Daha önce asla bir Amerikan başkanına yabancı bir devlet başkanı tarafından böyle keskin ve sakınmasız bir dille hitap edilmemişti. ABD'deki Siyahlar arasında Mandela'nın saygınlığı daha da yükseldi.

Soljenitsin de Washington'u, dünya işlerinde, sanki BM yokmuş gibi davranmasından dolayı suçladı. Keza Samuel Huntington, Chomsky'nin aktardığı gibi, 'Başka her yerde Amerikan küstahlığı ve tekyanlılığı olarak görülen bir şey, yalnızca ABD'de, dünyanın Amerikan liderliğinden isteği olarak anlaşılır' gözleminde bulunuyor. Neyse ki, hükümetlerinin yalan ve çarpıtmalarına öfkelenen az sayıda ama saygın ve etkili Amerikalılar da var.

Cumhuriyetçilerin ağırlıkta olduğu Senato Siyaset Komisyonu'nun politika analisti ve eski bir Dışişleri

Bakanlığı çalışanı olan James G. Jatras, Yugoslavya'ya neden saldırılması gerektiğine ilişkin NATO'nun 'Alice Harikalar Diyarında' yorumu hakkında şöyle yazıyordu, 'NATO'nun gerçeklik yorumu buna benzer bir şeye varıyor. Kosova'daki kriz, tümüyle, etnik olarak saf bir Büyük Sırbistan Devleti yaratmak amacıyla Slobodan Miloşeviç tarafından yönetilen aşırı Sırp milliyetçiliğinin saldırgan yöneliminin son aşamasıdır. Bu saldırganlık önce Slovenya'da, sonra Hırvatistan'da, sonra Bosna'da ve nihayet Kosova'da ortaya çıktı. Bunun nedeni büyük ölçüde, Batı'nın -özellikle NATO'nun- Miloşeviç'e karşı çıkmayı reddetmesidir.' Jatras, Kosova Kurtuluş Ordusu'na -NATO uydurması efsaneye-ABD'nin yaptığı yardımın izini sürüyor. 21. yüzyılın şafağında Avrupa'nın merkezinde bir soykırıma izin verilirse NATO'nun güvenilirliği yok olurdu. Bu yüzden açık savaş kaçınılmazdı. Ardından Jatras, Kosova savaşının UCK'nın politik bir çatışmayı askeri çatışmaya çevirmek için yürüttüğü kasıtlı bir stratejinin sonucu olduğunu açıklıyor. Bu durum, her zamanki gibi, Domuzlar Körfezi macerasından beri Washington'da popüler olan standart CIA senaryosuydu. UCK saldırıları yalnızca Sırp polisi ve memurlarına değil, Sırp sivillere de yöneliyordu. Böylece bunun Sırp güçlerinin kitlesel ve büyük ölçüde ayırım gözetmeksizin yanıt vermesine yol açacağı hesaplanıyordu. Kimler bir numaralı savaş suçlusuydu? UCK'yı kuran, silahlandırılan, yönlendirilen Washington'du. Sırp'lar, CIA'nın kılık değiştirmiş paralı askerler ordusunun saldırılarına gerekçe oluşturacak şekilde acımasız bir yanıt verdiler ve böylece kapana girdiler. Başka seçenekleri yoktu.

Jatras, 'Clinton yönetiminin, ancak diplomasinin başarısızlığı uğramasından sonra güç kullanma yoluna gittikleri iddiası, açıkça gerçekdir' diyor ve devam ediyor, 'Bombalama kararı Kosova sorununu bir krizden bir felakete dönüştürdü. Artık bir Kosova politikamız yoktu, bir UCK politikamız vardı (...) Clinton yönetimi, terörist bir grubu Kosova Arnavut nüfusu-

nun yasal temsilcisi olarak tartışılmaz bir konuma yükseltti. Oysa bu grubun faaliyetleri, özellikle uyuşturucu ticaretinde yer aldığı ve Usame bin Ladin ve İranlılar dahil olmak üzere radikal İslamın etkisine açık bulunduğu hakkında çok ciddi soruları gündeme getirdi⁽⁸⁴⁾.

Başkan Reagan'ın eski özel yardımcısı ve şimdi Cato Institute'da yönetici olan Doug Bandow, Clinton yönetiminin politikasındaki gülünç defoları özetledi:

- 1- 'Washington, ABD Anayasası'nı, NATO Antlaşması'nı ve BM Sözleşmesi'ni çiğneyerek yasadışı bir savaşa girdi.
- 2- Clinton ve ABD'nin müttefikleri (Hollanda utanç verici biçimde, aldatılarak katılmaya ikna edildi) hiçkimseyi tehdit etmemiş bir ülkeye karşı, kışkırtılmamış bir savaşa girişti. Böylece dünya çapında saldırgan savaflara karşı çitayı aşağı çektiler.
- 3- Amerika'yı pek az ilgilendiren Avrupa çıkarlarının savunulmasında, Avrupa'nın Amerika'ya bağımlılığını derinleştirdi.
- 4- Amerikan çıkarları, bırakalım yaşamsal tehlikeyi, herhangi bir ciddi tehlike altında bile olmaksızın ABD askerlerini riske attı.'

Clinton ve Blair dünyaya bu savaşın, korkunç etnik temizlik kampanyasına karşı iyi niyet ve dürüstlük temelinde yapıldığını anlatırken, yalan söylüyorlardı. - Başbakanım Wim Kok'a yazdığım acil bir mektupta, 'Dostlarınız Bill ve Tony kabadayılar gibi davranıyor' dedim- Gerçekte Sırbistan'a karşı NATO'nun savaşı, bütün dünyaya, görülebilecek en kötü ikiyüzlülük örneğini gösterdi⁽⁸⁵⁾.

Bu satırları yazdığım sırada -2001 yazı- Balkanlar'daki trajedide, tahterevallinin Washington'un hoşuna gidecek yanı ağır basıyor çünkü ABD yeni haçlı seferi konusu arayışında istediğini elde ediyor: Küreselleşme... Tito'nun devleti parçalandı. Düpedüz yalanlar,

düzenbazlıklar ve yalnızca Sırlara maledilen soykırıma ilişkin çarpıtılmış rakamların karışımı, ABD hükümeti tarafından, onun Yugoslavya'ya karşı kendi savaş suçlarını haklı çıkarmak ve dünya kamuoyunu Miloşeviç'e karşı kendi tarafına çekmek için kullanılıyor. Bu durum, savaş suçlusuz Ariel Şaron'un Filistin özgürlük savaşçılara ve Hamas'a yaptıklarının aynısıdır. Dünyaya, tüm yaptığının Yahudilerin güvenliği için savaşmak olduğunu söylüyor, oysa gerçekte, uluslararası alanda tanınmış bir ülkeye karşı istihbarat operasyonları yapan tam eğitimli silahlı güçlerin başında bulunan bir teröristtir.

Şaron'un sorumlu olduğu operasyonlarla 1953'de Qibya'da, 1982'de Sabra ve Şatila'da canavarca öldürülen Filistinliler unutulmadı. İsraililer, sadece kendilerinin Arap cihadının kurbanları olduklarından yakınmaya devam ediyor. Artık önlenemez hale gelen ayaklanmayı kendi Nazi tipi küstah ve kibirli davranışlarının ateşlediğini görmezden geliyorlar. Taş atan Filistinli gençlerin son model ABD silahlarına, roketler, helikopterler, F-16'lar ve kurşunlara maruz kaldığını bütün dünya gördü.

İsrail halkı terörist geçmişe sahip birini geri getirdi. Şaron, Filistin mülteci kamplarındaki toplu kıyımın sorumlusu olmaktan suçlu bulunduğu için İsrail ordusundan ayrılmak zorunda kalmıştı. Carla del Ponte gözü dönmüşçesine Radovan Karadžić ve Ratko Mladić'i Lahey'e götürmeyi arzuluyor. Peki neden Şaron'u değil? CNN Colin Powell'ı, yanında İsrail Başbakanı olmak üzere, Washington'daki basın toplantısında, Miloşeviç'in Lahey'de hapsedilmiş olmasından duyduğu memnuniyeti belirtirken gösterdiğinde, hemen yanında bulunan saygıdeğer konuşunun kendisi birinci sınıf savaş suçlusuz olduğu için aptal durumuna düşmüştü.

Beyaz Saray'ın dünyanın dört bir yanındaki yabancı liderlere ve ülkelere karşı yasadışı davranışları şimdiye kadar öylesine iyi belgelendi ki, insan, suçları açık kanıtlara dayalı ABD'li savaş suçlularıyla, Lahey'deki

Uluslararası Mahkeme'ye gönderilmek üzere, birkaç Airbus model uçağı doldurabilir. Washington'un gözünde onlar, şimdi Balkan komünizmini demirparmaklıklar ardına koymanın büyük ödülünü kazandılar. Fakat Ramsey Clark'a göre, Miloşeviç Washington'daki Görünmez Hükümet'in emirlerini uygulayan bu yasadışı ve keyfi mahkeme tarafından sistematik olarak temel haklarından yoksun bırakılıyor. Miloşeviç'i, karısı Mira Markoviç'le kurşun geçirmez camın arkasında bir telefon yardımıyla görüşmeye zorlamanın ilhamını Carla del Ponte'ye ancak Amerikalı beyinler vermiş olabilir.

Fakat Amerika, bunun çetin bir muharebe olabileceğini bilerek, çok dikkatli davranıyor ama yine de yalancının gerçek yüzü yavaş yavaş ortaya çıkıyor. Nihayet, her tarafta insanlar, kimlerin gerçek haydutlar olduğunu fark ediyor. Eğer ortalıkta Donovan'ın tasmaını koparmış çocukları olmasaydı, Usame bin Ladin'e, FARC'a, Hamas'a, Mumia Ebu Cemal'inki gibi bir davaya gerek olmayacaktı. Keza bir İran yolcu uçağının uluslararası sularda bir tetik çekme delisi kaptan tarafından düşürülmesine tepki olarak 103 uçuş numaralı Pan Am uçağının İskoçya üzerinde havaya uçurulması söz konusu olmayacaktı. Kısacası, Amerikalı haydutlar olmasaydı, sükûnet içindeki farklı bir dünyada yaşayacaktık.

12 Eylül 2001. Dün bu broşür basılmaya hazırды. Ama 11 Eylül günü dört ABD yolcu uçağı kaçırıldı. Timothy McVeigh ve karşıdevrimci ahbablarının gözünde şeytani merkezlerden biri olan Dünya Ticaret Merkezi dümdüz edildi ve diğeri, Pentagon, ciddi biçimde hasara uğratıldı. Birkaç yıl önce Amerikalılar Oklahoma City'de korkunç bir bomba patlattılar. Bu patlama, daha önce burada belirtildiği gibi, Gizli Ekip'i, Beyaz Saray'ı, CIA'yı, Pentagon'u ve Donovan'ın şiddet suçlusu çocuklarını içeren -bunlar Wall Street'in dünya çapındaki etkinliği ve gücü ölçüsünde çoğaltılır- ABD'nin mevcut şeytani ve terörist güçlerine karşı direnişin ilk işaretiydi.

II. George Bush insan doğasının kötülüğünden ve 'özgürlüğümüzün saldırı altında kalması'ndan söz ederken dünyanın batısında bütün gözler Afganistan'a ve Suudi terörist Usame bin Ladin'e çevrildi. Fakat biz dün Amerika'ya Amerikalılar tarafından saldırılmasına tanık olduk. McVeigh'ın devlet tarafından idamının intikamı, onun, Çöl Fırtınası'nda ve Irak'ın sürekli yasadışı bombalanması sırasında neler olup bittiğini yaşayıp gördükten sonraki görüşlerini paylaşımlar tarafından alındı. Şurası bir gerçek ki, dünyanın her tarafında Müslümanlar Amerikan gizli devletinin yasadışı davranışları hakkında benzer görüşler üzerinde kafa yordular. Fakat Amerikalı şeytanın sembollerine karşı dünkü savaş planının mimarisi, bazıları McVeigh gibi eski asker olan, Amerikalı beyinlerin ürünüydü. 11 Eylül 2001 günü neler olup bittiğinin fotoğrafının açıklığa kavuşması biraz zaman alacak. Washington misilleme için erken bir tepki gösterme eğiliminde. Sudan olayında böyle olmuştu; biyolojik savaş üzerinde çalıştığını söyledikleri bir fabrikaya cruise füzeleri fırlattılar ve sonra fabrikada böyle bir şey yapılmadığı ortaya çıktı.

Bugün 12 Eylül 2001: Tüm Batı televizyon istasyonları, Afganistan'daki sığınağında bu ölüm ve yıkım planını tasarlayanın Usame bin Ladin olduğunda -yüzde 99 emin olarak- anlaşıyorlar. Ben katılmıyorum. 1963 Dallas suikastındaki yalanlar tekrarlandı. Halka Kennedy'nin bir tek kişi -Lee Harvey Oswald- tarafından öldürülmüş olduğu söylendi. Halkın inanmak istediği buydu ve hiç kimse gerçek suçluları aramadı. Aynı numaraya Oklahoma City'den sonra yeniden başvuruldu; Timothy McVeigh bu işi tek başına yapmıştı. Evet, onun birkaç karanlık arkadaşı vardı ama yine halk güzellik uykusuna geri döndü. Arkası yarın.

Eindnoten:

- (81) Richard Deacon, The Chines Secret Service, Taplinger Publishers, New York, 1995
- (82) Noam Chomsky, The New Military Humanism, Common Courage Press Monroe, Maine, 1999, s. 93-95
- (83) Dave Grossman, On Killing, Little, Brown and Company, Boston New York, 1995
- (84) James Georges Jatras, NATO's Empty Victory CATO İnstitute, Washington, 200, s. 21-29
- (85) Doug Bandow, NATO's Empty Victory CATO İnstitute, Washington, 200, s. 31-48

İnsan Hakları

ABD'nin kirli oyunlar cephaneliğindeki en son numara, daha önceki, komünizmi yok edip özgürlüğü, demokrarisiyi ve serbest piyasa ekonomisini geliştirme hedefli haçlı seferinden, aniden, güya evrensel insan haklarının savunulması için heyecanlı bir kampanyaya geçilmesidir. Tema, -Miloşeviç'i boyun eğmeye zorlamak için Yugoslavya'ya Stealth bombardıman uçakları göndermek gibi- aynı kaldı; yalnızca melodi değiştirildi. Kafadar kabadayılar gibi davranan Clinton ve Blair, NATO'nun 50. kuruluş yıldönümünde saygınlığını korumak için, Kosova savaşını başlattı. İki kıtadaki NATO parlamenterlerinin çoğunu aldatarak yalanlarını yutturmayı başardılar. Yugoslavya halkını kitlesel terör ve ölüme boğdular. Manuel Noriega'yı yakalayıp götürmek için baba Bush Panama'da binlerce asker kullandı. Clinton yalnızca hava kuvvetlerini kullanarak Miloşeviç'i hapse atmayı başardı. 1940'da Hermann Göring, Rotterdam'a yönelik ağır bir bombardımandan sonra Hollanda'yı teslim olmaya zorlamıştı. Washington, aynen 1940'da Hollanda'ya yapıldığı gibi Sırpları yenilgiye uğrattığı için kendisiyle gurur duyuyordu.

Karanlık zihniyetlerinin kaçınılmaz sonucu olarak özensiz ve canice düşünceler üretiyorlar. ABD ve NATO'nun Balkan politikaları, masum kitleler üzerinde onarılmaz tahribata neden oldu. Hitler de kırklı yıllarda böyle yaptı. Nazi Almanyası, askeri sanayi kompleksi ile el ele, giderek daha fazla kötülüğe battı. Donovan'ın başına buyruk çocukları, sürekli olarak, II. Dünya Savaşı sırasındaki topyekün soykırımın başını çeken SS Güçleri'ne dönüşüyor. Yahudiler ne yazık ki,

yalnızca çılgın Nazilerin zulmüne uğradıklarını düşünme eğiliminde. Günümüzdeki Washington'un çılgınlığının sonu ise henüz görüş mesafesinde değil. Kuşkusuz, sırada başka Kosova'lar var.

Bu bölümde, Amerika'nın Süper Haydut konumunu 21. yüzyılda şüpheli hale getiren bazı işleyiş biçimlerine dikkat çekmeyi hedefliyorum. Gittikçe daha çok Avrupalı Washington'un gerçeklerinin bilincine varıyor ve Brüksel'in doğuya dönmesini, ABD yerine Doğu Avrupa ve Rusya ile ittifaklar kurmasını tercih ediyor. NATO, Stalin'in Batı Avrupa yarımadasının üzerinde kara bir bulut gibi görüldüğü zamanlardan, Potsdam'dan ve II. Dünya Savaşı'nın sonundan kalma gerçeklere dayanan bir kalıntıdır. 1971'den 1988'e kadar Moskova'dan haberler yaptım, bunun nedeni yalnızca, Washington ve Londra'nın bize söylediğinin aksine, SSCB'nin Batı Avrupa'yı işgal etmek gibi en ufak bir niyetinin asla olmadığını ortaya çıkarmaktı. Batı Avrupalılar, Kremlin'den gelebileceklerin en kötüsüyle korkutuldu ve Avrupalılar gerçekten Rusların yeni bir Avrupa savaşı çıkarmak istediğine inanıyordu. Bu esas olarak ABD'nin askeri sanayi kompleksinin çıkarlarına ve Wall Street hisse senetlerinin değer kazanması beklentilerine yarayan bir uydurmaydı. Ukrayna'dan Stalingrad'a kadar baştan başa tahrip olmuş bu ülke, yeni bir askeri çatışma için dolaplar çevirmek yerine, nükleer çağda farklı önceliklere sahipti. Hepimiz kendimizi ABD'nin korkutma taktiklerine ve yoğun Sovyet karşıtı propagandasına kaptırdık.

10 Aralık 1948'de Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni kabul etti. Bu sözleşmedeki otuz madde, herkes için iyi bir yaşamın anahtarıydı. Washington, Soğuk Savaş süresince, üzerinde anlaşmaya varılmış bu kuralları gözardı etme eğiliminde oldu. Sözgelimi 9. Madde, keyfi tutuklama, alıkoyma ve sürgünün yasaklanmasını şart koşar. Bu metni hazırlayanlar, diğer üye devletlerin liderlerinin öldürülmesini, rehın alınmasını ve devrilmesini birinci sınıf Savaş

Suçları bölümüne eklemeliydi. 1945'den beri bütün ABD başkanları bu tür suçlar işliyor. Böylece Miloşeviç, Castro, Saddam, Kaddafi veya Usame Bin Ladin'e ilişkin Washington'dan koparılan yaygara büsbütün gülünç hale geliyor. Çünkü II. Dünya Savaşı'ndan bu yana, Amerikalıların kendisi bu alanda en kötü teröristler gibi davrandı. Fakat herkes, ABD'nin müthiş askeri ve ekonomik gücünden dolayı, kaygısını açık dile getirmekten çekindi.

Amerika'nın en yakın müttefiki İsrail, değişmez suç ortağıdır. Amerikalılar ve İsraililer benzer şekilde düşünüyor ve davranıyor. Her iki ulus da kılıçlarıyla yaşıyor. ABD'li Hıristiyanlar ve İsraili Yahudiler kendi dinsel inançlarının adil bir dünyaya ulaşmanın pusulası olduğuna inanıyor. Dünya ölçeğinde çıkarlarını güvence altına almak için sürekli bir silahlı haccı gerekli görüyorlar. İki ulus da, amaçlarına erişmek için, her türden cinayet, suikast ve terör dahil, her çeşit aracı kullanma hakkını onlara veren bir tanrıları olduğunu düşünüyor. İnsan hakları onların politikalarında önemli bir yer tutmuyor.

Hıristiyanlar 11, 12 ve 13'ncü yüzyıllarda Kutsal Topraklar'ın kurtarılması işine giriştiklerinde, Kudüs 7. yüzyıldan beri Müslümanların yönetiminde olduğu halde, bu şehri kurtarmayı hedefliyorlardı. Şaron şimdi kutsal kentin yönetiminde, ama görünürde, her iki tarafta mevcut olan dinsel saplantıları aşarak barışçıl bir çözüme ulaşma umudu yok. Belki de Marx 1844'de, 'Din ezilenlerin inleyişi, merhametsiz bir dünyanın acı çekişidir. Din ruhsuz koşulların ruhu gibidir. Din halkın afyonudur' derken huzursuz edecek ölçüde haklıydı.

1096'da Konstantinopolis'e yürüyen yüzbin Hristiyana, Aşağı Lorraine Dükü Godfrey of Bouillon komutanlık ediyordu. Komutanın adı Kore'de, General Douglas Mac Arthur, Vietnam'da William Westmoreland, Kosova'da Wesley Clark oldu. Onlar, tüm dünyayı Amerikan hayat tarzı -ve kuşkusuz Wall Street- için gü-

venli hale getirmeyi amaçlayan, zamanın Aşağı Lorraine Dükleriydi. Hollanda Gulden'i bu sıralarda Euro'ya katılıyor. Aslında Amerikan haydutlarının istediği, euroyu, rubleyi, yeni pesoyu vb. dolara katmak; dünyayı, herkesin sakız çiğnediği, dolarla alış veriş yaptığı, İngilizce konuştuğu, CNN tarafından beyninin yıkandığı küresel bir Disneyland'a çevirmektir.

Bu arada, Amerikalıların çoğu hâlâ Fidel'in öldürülmesini istiyor. Hassidik^(*) Yahudiler Şaron'un bütün Arapları öldüreceğini ümit ediyor. İslami Cihat devam ediyor çünkü Filistinliler doğdukları topraklar üzerinde tam egemenlik istiyor. Onların bu temel insan hakkını kim inkâr edebilir? Saddam Hüseyin'in ve onun gibi birkaç liderin, geçmişte olup bitenleri unutmalarını beklemek hayal olur. İsrail, Filistin özgürlük savaşçıları arasından seçilmiş hedefleri öldürme politikasını sürdürüyor. Araplar da intikam almak için, belirsiz sayıda İsrailinin ölümüne yol açarak kendilerini patlatıyor. Kayıtsız şartsız özgürlükte ısrar ediyorlar. Ama onlar, aynı sonuca ulaşmak için Japonya'nın üzerine hepsi hepsi iki atom bombası atan Washington'un yaptığını yapamazlar. Bu yüzden, insanlık emniyet kemerini bağlasa iyi olacaktı gibi görünüyor, çünkü yeryüzünde ebedi barışa ulaşılan kadar daha birçok yeni savaş (Savaşların Anası) beklenmelidir.

Sınırsız adalet bir gün gezeğimize hakim olacak mı? Ulusal egemenlik bir gün gerçekten de küresel yönetime yer açacak mı? Washington, dünyayı kendi hayaline göre biçimlendirmekte ısrar ediyor. Saf Pax Americana'yı (Amerikan barışı) kurması gerekenler ve lüzumu halinde kuvvet ve yoğun silahlı yöntemler kullanması gerekenler Donovan'ın haçlılarıdır. Onlar ABD adaletini, suçlu saydıkları şahsiyetlere ve bunlar her neredeyse oraya kadar yaymaya başladı. Kuşkusuz kendi savaş suçluları emperyalist oyunların dışında bırakılır. Lahey'deki savcılar, bir NATO ülkesinde icra

(*) *Hassid: 18. yüzyılda kurulmuş olan bir Yahudi tarikatı; Hassidik: Bu tarikatın üyesi.*

edilen NATO adaleti temelinde bir NATO mahkemesinde, sadece ABD düşmanlarını kovuşturuyor. Nasıl tarafsız olabilirsiniz? Hollanda kendi topraklarını insanlığa karşı Amerikan suçlarının örtbas edilmesi için kullandırmamalıdır. Bir gün bir Arap intihar komandosu Lahey'deki mahkemeyi havaya uçurmak için bir yarı nükleer bomba kullanabilir.

Bu arada, insan hakları alanında ilgi çekici bir olgu gerçekleşiyor. 1948 tarihli BM sözleşmesi, Soğuk Savaş dönemi boyunca apaçık bir görüş ayrılığına dayanan bir çatlak sergilemişti. 'Kapitalistler yurttaş hakları ve politik haklar konusunda ısrarlıydı' diye yazıyor Economist (18 Ağustos 2001). 'Komünistler sosyal ve ekonomik haklar konusunda ısrar ediyordu.' Çinliler de aynı doğrultuda düşünüyordu. Bu demektir ki, önceki yüzyılda kalan Soğuk Savaş'tan bu yana, insanlığın büyük bir parçası ABD'nin dünyaya bakış ve dünyayla ilişki tarzını paylaşmıyor. Uluslararası Af Örgütü ve 'Human Rights Watch' gibi saygın insan hakları savunucuları vurguyu sürekli bireylerin yurttaşlık ve politik hakları üzerine yapmanın doğru olup olmadığını yeniden tartışıyor. 1948'de benimsenen Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'ye doğru hafif bir yönelme var gibi görünüyor. Sözgelimi 1998'de Dünya Sağlık Örgütü sağlığın bir insan hakkı olarak tanınmasını istedi.

'The Economist' de, AIDS konusunda yapılan BM zirvesi sırasında felaketi durdurma amacıyla haklar temelinde geliştirilen bir yaklaşımı reddettikleri için 'unutkan Amerikalılar'ı teşhir etti. 'Washington AIDS'i yalnızca bir sağlık politikası sorunu ya da biraz sıkıştırılırsa, ulusal güvenlik sorunu olarak görüyor.' Kuşkusuz insanların politik haklarını güvence altına almak görece ucuzdur. Kitleleri ekonomik ve sosyal haklar alanında yasalarla korumak, muhtemelen son derece pahalıdır. Florida'daki seçmenler bile -2000'deki seçime Cumhuriyetçilerin yararına fesat karıştırılarak ve bu yüzden halkın iradesi sabote edilerek- aldatıldı.

ABD, oy verme işlemlerini anlamakta zorluk çeken garibanların yaşadığı yoksul mahallelerine yeterli sayıda oy verme makinesi temin etmek için gerekli fona sahip olmadığını açıklıyor. Boston'daki 'İnsan Hakları İçin Doktorlar' örgütünden Leonard Rubenstein bir öngöründe bulunuyor, 'Amerikalılar dünyadaki diğer halklar için insan haklarını talep etmeye başlayınca, onları kendi ülkelerinde de elde etme yönünde baskı yapmaya başlayacaklar.'

Tüm uluslararası anlaşmalar konusundaki inatçılık ve oğul George Bush'un küresel ısınma veya füze savunmasına ilişkin tutumu bir yana, ABD'li muhafazakarlar, hükümetten ısrarla, Lahey'de -Hollanda hükümetinin şimdiden geniş bir arazi tahsis ettiği- Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin kurulmasını engellemesini istiyor. Amerika'da yaşam, bütünüyle tehlikelerle ve insanın kendisini koruması için aldığı yasal tedbirlerle içiçe geçmiş durumda; her zaman ve her yandan insanın aklını çelmeye çalışan, sürekli olarak bir boşluk bulup sayesinde para kazanma gayreti içinde olan dolandırıcılar kol geziyor. New York'da, yazınsal işlerimi takip edecek bir temsilci tuttum, bunun üzerine, onun beni kazıklayıp kazıklamadığını denetlemesi için başka bir avukata başvurmam şiddetle tavsiye edildi. Neden New York'da yeşil kartla yaşamayı tercih ettiğimi ve asla ABD vatandaşı olmadığımı işte böyle zamanlarda idrak ediyordum. Fakat itiraf edeyim ki, şimdi tekrar yaşamakta olduğum Hollanda da, bu açıdan, berbat derecede kötü Amerikan alışkanlıklarını taklit ediyor. Yine de, son on yıldır birlikte çalıştığımız yayıncımla hiçbir zaman bir kontrat imzalamadık. Tüm çalışmalarım, iyi niyet çerçevesinde, karşılıklı güven içinde sözlü anlaşmalarla yayınlandı.

Amerika'da kişisel tehditler, şantaj, davalı olma korkusu, her taraftaki dolandırıcılardan korunma arayışı... tüm bunlar yaşamı sürdürme çabasının bir parçası olarak kabul edilir. Bu çürütücü hayat tarzı tamamen bulaşıcı hale geliyor ve oldukça normal karşılanı-

yor. Washington'daki yasa yapıcılar isteklerinin yerine getirilmesi amacıyla hükümete baskı yapmak için mafya yöntemlerini kullanıp, Beyaz Saray'ı tehdit ediyor: Demek Birleşmiş Milletler'e verilmek üzere 582 milyon dolara ihtiyacınız var. Ama önce siz Lahey'de Uluslararası Ceza Mahkemesi kurulması planlarını veto etmezseniz, bu talebinize karşı oy kullanacağız... Dünyanın en zengin ülkesi olan ABD, BM'e katkı payı ödemelerinde 1 milyar dolar borçlu durumda. Peşinden, Washington bu dünya örgütüne borcunu, bir şantaj malzemesi olarak kullanıyor.

Washington'un bu konudaki mafya tarzı davranışı, BM'in tehdit edilmesiyle kalmıyor. Amerikalıları yeni kurulan Uluslararası Ceza Mahkemesi tarafından soykırım, savaş suçları ve insanlığa karşı suçlarla ilgili yargılanmaktan muaf tutan bir yasa Temsilciler Meclisi'nde tartışılıyor. Bill Clinton Mahkemenin kuruluş anlaşmasını gönülsüzce imzaladı. Ama projenin Senato tarafından onaylanmayacağını da biliyordu. Yeni hazırlanan yasa daha da ileri giderek, yeni Lahey Mahkemesi'ne katılan NATO üyesi olmayan ülkelere ABD askeri yardımının kesilmesi yaptırımını içeriyor. Yasa tasarısı, aynı zamanda, Güvenlik Konseyi Amerikan askerlerini Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin yargılamasından muaf tutmadıkça, ABD birliklerinin herhangi bir BM barış gücünde görev yapmasını yasaklıyor. Yasa, ABD başkanlarına, Lahey'deki mahkemenin kovuşturmasından dolayı tutuklanan ABD askerlerini kurtarma amacıyla güç kullanma yetkisi veriyor.

Washington'daki bazı yasa yapıcılar, kendi kendileri, kendi ülkeleri ve dünya için bir tehlikedir. Onlar, sözgelimi Henry Kissinger, İspanya'nın İbiza adasında tatildayken İspanyol bir yargıcın emriyle tutuklanınca ve sonra mahkum edilmek üzere Lahey Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi'ne götürülünce, onu kurtarmak için oğul Bush'un bir yarı askeri operasyona girişeceği gibi saçma bir fikre kapılmış görünüyorlar. Oğul Bush Amerikan Bismark'ını zor kullanarak kurtarır mıydı?

1993 yılı Aralık ayı gibi yakın bir tarihte Clinton artık BM Sözleşmesi'nin, 'Herkes kendisinininki dahil herhangi bir ülkeden ayrılma ve kendi ülkesine dönme hakkına sahiptir' ifadesini içeren 13'ncü maddesinin 2'nci bendini tanımamaya karar verdi. Bununla birlikte, BM Genel Kurulu 194 numaralı kararı 2'ye karşı 127 oyla yeniden onayladı. Yalnızca ABD ve İsrail karşı çıkmıştı. Washington, cümlenin 've kendi ülkesine dönme' şeklindeki ikinci yarısını reddeden İsrail'in peşine takılmıştı çünkü bu ifade Filistinlilere kendi ülkelerine geri dönme hakkı verecekti. Washington Ortadoğu'daki barışın geliştirilmesine yardım etmek için 'dürüst aracı' olmalı, şeklindeki yapmacık beklenti bütünüyle akla aykırıdır çünkü Washington, tıpkı Arnavutluk'taki UCK'nın yanında yer aldığı gibi, İsrail'e sonuna kadar sadıktır. Tayvan ile Çin, Keşmir ile Hindistan ve Pakistan, Afganistan ile SSCB, Küba ile Kuzey Amerika gibi sorunlu alanlar, Donovan'ın çocuklarının her tarafta gizlilik, cinayet, entrika ve örtülü operasyonlar yapmalarına zemin hazırlayan, sürmekte olan projeleridir. Dünyanın bir numaralı savaş suçluları onlardır. ABD'li gangsterler, entrikaları sayesinde neredeyse yarım yüzyıl hiçbir engelle karşılaşmadan çalışmalarını sürdürdüler. Fakat ilk işaretler geliyor. İnsanlık sonunda kimlerin gerçek şeytani güçler olduğunu keşfediyor. Onlar, J.F. Kennedy'yi ve kardeşini vuran şiddet meraklılarıdır. Yollarına çıkan çok sayıda Amerikalıyı bertaraf etmekte yararlandıkları araç ve yöntemlerden oluşan geniş bir repertuar yarattılar. Dünyada, ölüm saçan bilgisayar oyunlarını uygulamaya geçirme konusunda kendilerini daha da rahat hissediyorlar.

Dünya onların bundan sonra nereye saldıracağını görmek için kaygıyla beklerken, New Mexico'daki Sandia ulusal laboratuvarlarında İstihbarat Sistemleri ve Robotbilim Merkezi'nde Donovan'ın parlak zekalı çocukları, şimdiye kadar canlı deniz piyadeleri tarafından yapılanları yapabilecek, ufacık, yüksek hareket kabiliyeti olan, tekerlekli makineler icat etmek için yoğun

biçimde çalışıyor. Küçük bir arabaya benzeyen, yaklaşık bir metre boyunda ve Rattler adı verilen araç orijinal olarak NASA (Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi) için Sandia Laboratuvarları tarafından geliştirildi. Amaç, bu makinelerin, sözgelimi düşman askerlerinin elindeki bir binayı temizlemesidir. Bu robotlar hedefe karıncalar gibi üşüşüyorlar ve gaz kullanan silahlara sahipler. Bu durumda, binada bulunabilecek kadın ve çocuklar da saldırıya maruz kalır. Mark Williams ve Andrew Madden'ın, 1 Ağustos 2001 tarihli Red Herring Magazine'de yazdığı gibi, 'Amerikan ordusu ülkenin en büyük iş alanıdır. Meclis Bütçe Komitesi'ne göre 2000 yılında savunma harcamaları, isteğe bağlı federal harcamaların yüzde 16'sını oluşturdu.' Bu harcamalar öyle gizli kapaklı yapılıyor ki, kuşkusuz çoğu Amerikalı kendi vergileriyle toplanan paranın nereye harcandığı hakkında hiçbir fikre sahip değil. 'Oğul George Bush'un Şubat 2001'deki bir konuşmasında, yeni teknolojiler geliştirerek ve mevcut bütçe 300 milyardan az olmadığı halde harcamaları büyük oranda artırarak askeri statükoyu bozacağını söylemesi, büyük bir haberdî' diye yazıyor Williams ve Madden.

Her yerdeki milyarlarca insan 21. yüzyıla, bir sonraki öğününün nereden geleceğine ilişkin günlük kaygılarla başlıyor. Yüzlerce milyon insan iş bulamıyor ve aşırı yoksulluk koşullarında yaşamını zar zor sürdürüyor. Onların, ne kendileri ne de sevdikleri için dört gözle bekledikleri bir geleceklere yok. Amerikalıların çoğunluğu, dünyayı birlikte paylaştıkları milyarlarca insanın çaresizliğine ilgisiz görünüyor. Gelişmekte olan ülkeler Washington'a yüzlerce milyar dolar borçlu. Dünyanın yoksulları borçlarını asla ödeyemeyecek. Roma Kulübü 1970'li yıllarda büyümenin sınırlarına dikkat çekmişti. Kuşkusuz her şey gelip geçici; kendi yaşamlarımızdan, gezegenin yiyecek, su ve diğer kaynaklar anlamında sunabileceği şeylere kadar her şey. Özellikle gelecek kuşaklar açısından, yerküreye son derece büyük bir özenle davranmak zorundayız. Ameri-

kalılar, dünyanın her yerindeki insanların kötü durumu hakkında hiçbir fikre sahip olmadan, kendi keyifli yollarına devam ediyorlar. Çirkin Amerikalılar arasında yaygın olan çılgınlığı göstermek için, bu çalışmayı, Washington'un tartışmasız öncelikleri olarak gördüklerini sıralayarak sonuçlandırmaktan daha uygun bir yol yok. Savunma Bakanlığı'nın 2001 bütçesinden, yalnızca ileri teknoloji ve geliştirmelerin araştırılması için ayrılan parayla ilgili rakamları (milyon dolar olarak) aktarıyorum:

Enformasyon teknolojisinin geliştirilmesi	94.2
Uzaya yerleştirilen lazerler	74.5
Küresel çatışma destek sistemi	72.0
Anti-tank silahlar	26.8
Gelişkin tank silah sistemi	118.1
Uçak elektroniği	42.3
Silah ve savaş gereçlerinin geliştirilmesi	28.7
Topçuluk sistemleri	20.1
Diğer füze ürün geliştirme programları	64.4
Gece görüş sistemlerinin geliştirilmesi	11.0
Paylaşıcı interaktif simülasyonlar	20.7
Kara mayını savaşı bariyeri	22.8
Hava savunma komuta, kontrol ve istihbaratı	16.5
Komuta, kontrol, iletişim sistemleri	49.3
SCAMP Block II uydu veri aktarım entegrasyonu	30.3
Aerospace itici güç alt sistemleri entegrasyonu	34.4
Birleşik taktik radyo	62.2
Teknik enformasyon faaliyetleri	26.7
Uçuş aygıtı teknoloji entegrasyonu	13.2
İleri aerospace sistemleri	26.8
Uzay ve füze roket itici gücü	24.3
Muharebe beslenme, giyim ve donanımı	86.3
Denizcilik teknolojisi	30.3
Kara savaşı teknolojisi	134.2
Bakış hattı teknolojisi	50.7
Topçuluk sistemleri	355.3

Comanche helikopteri	614.0
Lojistik sistemleri teknolojisi	13.9
Gizli savunma ileri araştırma projeleri	101.4

Bu Pentagon listesi, İngiltere eski Savunma Bakanı Lord Chalfont'un, kendisiyle Londra'da yaptığım bir röportajda dile getirdiği bir uyarının altını çiziyor. 'Açıkçası, sürekli olarak yeni silah sistemleri icat edip bunları er ya da geç denememek imkansızdır.' Kuşkusuz, 'Görünmez Hükümet'in başından beri -son zamanlarda Irak, Yugoslavya, Sudan, Afganistan ve Kolombiya'da- yaptığı budur. Şimdi hangi ülke ve halk Washington'da bilgisayar oyunu oynayan generallere kobay olarak hizmet edecek?

Küresel Terörist

11 Eylül'den beri, Amerikan, İngiliz ve diğer Batılı yayın organlarının haber ve yorum bombardımanı sayesinde, oğul George Bush'un tümüyle meşru antiterörist haçlı savaşçısı olduğuna bütün dünya inandırıldı, Amerika'ya saldırıldığı için, Başkan, deniz piyadelerini taşıyan gemileri göndermenin veya stratosfer tabakasından msket bombalarını atmak üzere B-52'leri uçurmanın ötesinde bir karşılık vermesi için tam yetkiyle donatıldı.

Bush kendisini çok iyi ve kuşkusuz Usame bin Ladin'i çok kötü görüyor. Her ne kadar Washington, 11 Eylül'den sorumlu olduğuna ilişkin ancak son derece çürük ikinci dereceden kanıtlar sunabilmiş olsa da, ABD Başkanına göre El Kaide lideri tehlikeli bir terörist ve bu nedenle de suçludur. Çoğu uluslararası hukukçu, görüş birliği içinde, Bush yönetiminin bin Ladin ve adamlarının suçluluğunu mahkeme önünde kanıtlama sorumluluğunun ortadan kalkmayacağı uyarısında bulunuyor. Bu yüzden Washington, hemen, gizli, yasal ve kamusal denetim dışında ölüm cezası verebilecek askeri mahkemeler kurdu. II. Bush kliği, topluca suç ve cinayet ortakları olarak tarihe geçme riskine giriyor. Aynı zamanda onlar bizim (Avrupa'nın) en yakın müttefikimiz. Daha da kötüsü, Hollanda'nın Dışişleri eski Bakanı Hans van Mierlo'nun sözleriyle, Avrupa 11 Eylül'den beri Amerika karşısında 'Görev aşkıyla sahibini izleyen iyi eğitilmiş küçük bir köpek gibi' davranıyor.

İşinde henüz acemi olan Bush, ABD-Arap ilişkilerinin sanki 11 Eylül'de başladığını sanıyor. Gerçekte, bölgedeki Amerikan dışişleri yönetimine Arapların iti-

razlarının kökleri, dünya tarihinin kader belirleyici bir anına, Roosevelt, Stalin ve Churchill'in Yalta'da İsrail'in yaratılmasına karar verdikleri zamana kadar dayanıyor. Bu kararlar, Arapların ve Filistinlilerin hiçbir sorumluluğunun olmadığı Nazi ölüm kamplarından Yahudilerin kesin olarak kurtarılması amaçlanıyordu. İsrail devleti, Filistinlilere ve Arap dünyasına karşı Siyonist terör ve ABD ile genel olarak Batı'nın bu teröre sessiz onayı sayesinde kuruldu.

Arap milliyetçiliği dünyanın bu parçasında ABD ve Batı'nın yarım yüzyıldır süregelen savaş suçları karşısında son derece öfkeli. ABD'nin, yıllardır İsrail'in Filistinlilere karşı işlediği savaş suçlarını görmezden gelmesi, yalnızca Ortadoğu'yu anti Amerikan bir savaş bölgesine çevirmekle kalmadı, sonunda El Kaide'nin kurulmasına da yol açtı. Fas'tan Pakistan ve Endonezya'ya kadar bir milyar Müslümanın çoğunluğu tarafından, ABD başdüşman olarak görülüyor. Amerikalılar, Araplara karşı ne suç işlerse işlesin, Yahudileri koruyor. İsrail askeri gücü, Washington tarafından finansal ve politik bakımdan destekleniyor, ABD'nin politik, askeri ve ekonomik müdahalesinin dolaylı bir sonucu olarak yarım yüzyıldan fazla zamandır her gün genci ve yaşlısıyla masum Filistinliler öldürülüyor. Bush Amerika'nın her yerdeki savaş suçları için sadece zaman kazanma politikasını uygulamayı sürdürüyor.

O dönemde, Franklin D. Roosevelt klasik bir savaş suçlusunu olarak davranmıştı. Japonların Pearl Harbour'a saldırmasına kasten izin vererek Amerikalıları faşizme karşı savaş düzenine soktu. Hawaii'deki ABD filosuna yönelik Japon kamikaze saldırılarında yaklaşık 2800 Amerikan denizcisi ve askeri personeli öldü. Beyaz Saray için, onların parçalanmış vücutları, Amerikan kamuoyunun Mihver Kuvvetleri'ne karşı topyekün savaşı benimsemesini sağlayacak değerli bir gerekçeydi. Bu olay, benzer biçimde, ulusu gelecekteki ağır savaş kayıplarını kabullenmeye hazırladı. 1941'de Pearl Harbour, 2001'de 11 Eylül'ünkiyle aynı amaca ulaştı.

Dünya Ticaret Merkezi ve Pentagon felaketleri, Amerikalı kitlelerin, savaşa giden Bush'u onaylamalarının gerekçesini oluşturdu.

Ancak yarım yüzyıl sonra Thomas Fleming, Pearl Harbour felaketi hakkındaki belgelere dayalı bu bilgileri 628 sayfalık çalışması, 'F.D. Roosevelt ve II. Dünya Savaşı İçinde Süren Savaş'ta (Basic Books, New York, 2001) ortaya koydu. Bush'un, 1941'de Roosevelt'in yaptığı gibi, 11 Eylül'ün olmasına kasten göz yummadığının garantisini verebilir miyiz?

Thomas Fleming sonunda, 1941'deki gerçekleri 2001 gibi geç bir tarihte gün yüzüne çıkarana kadar Amerikalıların ve Avrupalıların çoğu F.D. Roosevelt'in bir entrikacı olduğunun asla farkına varmadı. Roosevelt ABD halkı üzerinde kirli oyunlar oynadı ama yine de, bugün Beyaz Saray'da yaşayan cahil düzenbazla karşılaştırıldığında bir centilmendi. Babasının CIA içindeki güçlü dostlarının yardımıyla, bir seçimi hileyle kazanarak, dünyanın en güçlü ve bu yüzden de - onun durumunda- en tehlikeli kişisi haline geldi. Acaba 2056'da başka bir tarihçi, o güne kadar gizliliği kaldırılmış 11 Eylül 2001'den önceki, o günkü ve sonraki olaylarla ilgili Washington dosyalarını gözden geçirecek mi? Beyaz Saray, Roosevelt'in Pearl Harbour olayında yapmış olduğu gibi, Arap kamikaze pilotlarının hedeflerine varmakta olduğunu önceden biliyor muydu? Olay sırasında Beyaz Saray'da olan Cheney ve Rumsfeld, Florida'da okul çocuklarına konuşma yapan Bush ve Latin Amerika'da iş gezisinde olan Colin Powell gelecek felaketten habersiz miydi?

İstihbarat servisleri tarafından tasarlanmış yasadışı bir tertip hakkında başkana bilgi verilmemesi, ABD tarihinde ilk olmayacaktı. Asya'da yasadışı bir savaşı yürütürken, fazla yalan dolan bilmeyen Texaslı L.B Johnson, Kuzey Vietnam'ın Tonkin Körfezi'nde kasıtlı olarak sorun yaratmış olduğu konusunda CIA tarafından kandırıldı. Bu onun, bir başka savaş suçu olan Hanoi ve Haiphong'u bombalamak gibi çok önemli bir karar

vermesine yol açtı. Lyndon Johnson, emrindeki en yakın adamları tarafından kendisine yalan söylenmiş olduğunu fark edince, aniden, Ocak 1969'dan sonra Beyaz Saray'da kalmayacağını, aday olmayacağını açıkladı. ABD istihbarat servislerini, denetimi dışında çalışan 'Cinayet Anonim Şirketleri' olmakla suçladı. Bıkkın, üzgün, gerçeklerin farkına varmış ve belki biraz daha anlayışlı bir adam olarak Texas'daki çiftliğine döndü.

Roosevelt'den bu yana tüm ABD başkanları, dış politikalarını, tek bir Amerikalının hayatının, başka yerlerde yaşayan erkek, kadın ve çocukların canından bin kez daha değerli olduğu şeklindeki zararlı anlayış temelinde yürüttüler. İnsan hayatının değerine ilişkin benzer bir sakat anlayışla yaşayan başka bir tek ülke var: İsrail. Orada, İsrail tarafındaki her bir kaybın intikamı, daima, on katı Filistinli -taş atan çocuklar dahil öldürülerek alınır.

Harry Truman, bu anlayışı, II. Dünya Savaşı sırasında Amerikalıların çok değerli hayatlarının daha fazla yitirilmesini önlemek için, yalnızca Hiroşima'da 88 bin erkek, kadın ve çocuk öldürerek gösterişli biçimde gözler önüne serdi. Hitler ve Göring 5 Mayıs 1940'da benzer bir karar aldı. Eğer Hollanda işgalci Nazilere teslim olmazsa, Rotterdam bombalanacaktı. Kraliçe Wilhelmina şantaja boyun eğmeyi reddetti. Hollanda, ancak Alman Hava Kuvvetleri Rotterdam'ın merkezini yok ettikten sonra Hitler'e teslim oldu. Truman bu Nazi taktiğini Hiroşima ve Nagazaki'de tekrarladı. 1940'lı yıllara kadar gidersek, Hitler ve Truman da tıpatıp aynı savaş suçunu işlemişti.

Washington, II. Dünya Savaşı'ndan ve dünyaya egemen güç konumuna geçtiğinden beri, sıklıkla dünyanın her tarafına müdahale etti. Kore Savaşı (1950-1953), gerçi biçimsel olarak BM desteğine sahip olan, ilk kitlesel askeri kavgıydı. Bu savaşta 33.629 ABD'li asker ve 415.004 Güney Korelinin öldüğü ileri sürülüyor. Kuzey Kore, tahmini olarak 2 milyon kayıp ver-

mişti. Yine de Washington hâlâ Pyongyang yöneticilerini, Washington'dan farklı ideallere ve hedeflere sahip olduğu için, adi haydutlar olmakla suçluyor.

Washington Vietnam'da, 1958'den 1975'e kadar askeri operasyonlar yürüttü. ABD ilk kez, altına imza koyduğu BM Sözleşmesi'nin ilkeleri dışında bir savaşa girmeyi tercih ediyordu. Komünist blok da dahil, dünyanın geri kalanı Amerikalıların Asya'da işlediği savaş suçlarına izin verdi çünkü ne BM'nin ne de başkalarının onlara karşı yapabileceği hemen hemen hiçbir şey yoktu. 1960'lı yıllarda Hollanda'da hiçkimse, o sıralar dost bir devlet başkanı olarak bakılan L.B. Johnson'a, ciddi biçimde hapse gönderilmeyi hak eden bir kitle katili ve bir savaş suçlusunu demiyordu.

ABD Vietnam'da yaklaşık 58 bin askerini kaybetti. Vietnamlı kayıpların sayısını pek az kişi bilir çünkü bunu kimse önemsemiyordu. Washington ve çevresinde yerleşik, yabancı ülkelere kötü niyetli saldırılar yapmak üzere biçimlenmiş Beyaz Saray, Savunma Bakanlığı, CIA ve çeşitli diğer terörist örgütler sayesinde Vietnamlı kayıpların sayısı milyonlara ulaşıyordu.

1950 ve 1975 yılları arasında Asya'daki iki büyük savaşa ek olarak, ABD dünyanın hemen hemen her kıtasında sürekli olarak terörist eylemler gerçekleştirdi. Kuzey Amerika, neredeyse iki yüzyıldır askeri çatışmalardan uzak kalmış bir yeryüzü parçasıdır. ABD halkı, 'Amerikan kalesine saldırılmaz' inancını apaçık bir gerçek gibi kabul etmeye başladı. Gerçekten de dünyada hiçkimse her hangi bir şekilde misilleme yapacak durumda olmadığını farkına varan Amerikalıların, dünyada yalnızca kendilerinin, istediğini yapabilecek ve seçtiği her hangi bir hedefe saldırabilecek konumları nedeniyle, basiretleri bağlandı.

Soğuk Savaş yıllarında sürekli bir nükleer çatışma tehlikesi vardı. Bu dehşet verici gerçeklik, bir ölçüde Washington'un dünya işlerinde çok gaddarca davranışlarda bulunmasını engelliyordu. Fakat SSCB'nin çöküşünden sonra, uluslararası ilişkilerin her düzeyinde

ABD tek yanlılığının ve Amerikan zorbalığının önünde alabildiğine geniş bir alan açıldı. Dünyanın çevre sorunu üzerine hazırlanan Kyoto Protokolü bile artık ABD tarafından uyulması kabul edilen bir anlaşma değil. Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne bile Washington'da bir baş belası olarak bakılıyor. ABD yıllardır BM'ye borçludur ve hiçbir zaman kendi aidatlarını, birçok uygar ülke gibi, zamanında ödemedi. Çok yaşlı ve artık yürüyemeyecek durumda olan bazı dangalak Amerikalı yasa yapıcılar, ABD'nin BM'ye karşı yükümlülüklerini yerine getirmesini önlemek için oy vermeye tekerlekli sandalye ile getirildiler.

Doğal olarak 11 Eylül felaketi Amerikalıları tümünden şoke etti. Çok uzun bir zamandır ahmaklar cennetinde yaşıyorlardı. İlk kez anladılar ki, ülkeleri her şeye rağmen yabancıların saldırılarına açık. 19 Arap kamikaze pilotu -ama bu kez ABD'nin kendi topraklarında- Pearl Harbour'ı tekrarladı. Gelen füzelerden korunmak için gökyüzünde bir kalkan oluşturma hakkında Reagan ile (baba ve oğul) Bush'ların yaptığı çılgınca konuşmalar ham hayallere dönüştü. Bunun için sadece, ABD ticari uçaklarını son derece etkili El Kaide yapımı cruise füzelerine dönüştüren, olağanüstü bir inanç ve cesarete sahip Arap beyinleri yeterliydi. Çoğu mükemmel bir eğitime sahip bu Arap öğrencileri, kendi ürettiği ilaçlardan birazını Amerika Birleşik Devletleri'nin kendisine içirmek için yaşamlarını feda etmeye yönelten neydi?

İsrailli ortaklarıyla danışıklı dövüş içinde, Arap dünyasında yarım yüzyıldır sürdürülen Amerikan terörizminin artık miadının dolduğunu Washington'a bildirmektir.

Vietkong, 1960'lı ve 70'li yıllarda benzer bir sonuca ulaşmıştı. Saygon'un düşüşü ve Saygon'daki elçiliğin çatısından ABD Deniz Kuvvetleri'nin bir helikopteriyle kaçış gibi olaylar, ABD tarihinde ilk kez oluyordu. Yarım milyon ABD askeri ve dünyadaki tüm B-52'lerin Vietnam halkının özgürlük çığlığını bastıramadığı an-

laşılıyordu. Siyahlar giyinmiş Vietkong intihar komandoları Güneydoğu Asya'da Amerikan terörizmine son verdi. Washington 1975'de Hanoi'a boyun eğince, Amerika şiddetli bir Vietnam travmasına maruz kaldı. Kanaatimce, 11 Eylül, Ortadoğu'daki genel ABD-İsrail hegemonyasının sonunun başlangıcıydı. Amerika, bu kez de Arap özgürlük savaşçılarına karşı, kaybedilmiş bir savaşı sürdürüyor. Eğer İsrail dikkatli olmazsa, o da batacak.

ABD komandoları Taliban lideri Molla Ömer'i bulabilir ve yargısız infazla öldürebilir. Usame bin Ladin'in yerini tespit edip, vurabilir. Fakat, Washington şimdiye kadar Vietnam'daki utanç verici yenilgiden ders çıkarmış olmalıydı. Müslümanların kurtuluş ve saygınlık mücadelesi karşısında ABD deniz piyadeleri, komandoları, B-52'leri veya savaş gemileri ile savaşamaz. 11 Eylül'de, her yerdeki dövüşmeye hazır Müslümanlar Batı emperyalizmine karşı Arap bağımsızlığı için nihai savaşın başladığını gösterdi. 19 Arap genci, ABD terörizmine karşı savaş cephesinin en ön saflarındaki gerçek özgürlük savaşçılarıydı.

El Kaide hemen hemen başlamış olan kurtuluş savaşının ilk kurşununu atmak için başka ne yapabilirdi? Washington sığınaklarındaki ABD'li küresel polisler, süregelen İsrail terörizmine karşı Filistin halkının özgürlüğü dahil, Arap dünyasının özgürlüğü için nihai cihadın sonuna kadar götürüleceği başka nasıl gösterilebilirdi? Arap enerji zenginliğini yağmalamaya devam eden savaş filoları, askerler ve cruise füzeleri ile desteklenen sömürgeci ABD petrol şirketlerini tasfiye etme savaşının çok uzun sürmeyeceğine ilişkin mesaj, Washington'daki evlerine kadar başka nasıl ulaştırılabilirdi? Öte yandan Arap kitleleri, kendilerini, kral ve şeyh kılığındaki, halkın zararına hırsızlıkla ceplerini dolduran ABD Quisling'lerinden^(*) de kesin olarak kurtarmak istiyor.

(*) *Quisling: Ülkesindeki işgalci Alman güçleriyle işbirliği yapan (1940-1945) Norveçli subav ve diplomat.*

Washington, yarım yüzyıldan fazla zamandır suikast işleriyle uğraşiyor. ABD'nin, Houston'lı petrol kralları yararına statükoyu koruyabilmesi ancak böyle mümkün oluyor. Bush ve dostları da bunların arasında. 20. yüzyılın ikinci yarısı boyunca ABD deniz piyadeleri, hava kuvvetleri pilotları ve CIA'nın kiralık katilleri açık ya da örtülü askeri cinayet operasyonlarına katıldı. Bunlar, çok gizli kararlarla Beyaz Saray tarafından onaylanmış, çok gizli kabine toplantılarında kamuoyunun dikkatinden kaçırılmış ve belgeleri en erken elli yıl sonra yayınlanacak olan operasyonlar. Nikita Kruşçev yönetimi hiçbir hakkı olmaksızın SSCB üzerinde dolaşan bir ABD casus uçağını düşürmeyi başardı. Beyaz Saray'ın dünya işlerindeki yasadışı davranışları öylesine karakteristik oldu ki, çoğu kişi artık bunu 'normal' olarak kabul etmeye başladı.

Usame bin Ladin için sürdürülen insan avı, bir yabancı'nın ABD'nin kitlesel askeri takibi için bir hedef haline getirildiği ilk olay değildir. Amerikalıların çoğu onun suçlu olduğuna kolayca inanıyor; çünkü başkan öyle söyledi. Bununla birlikte, cumhuriyetin doğuşundan beri ABD adalet sistemi, 'Bir sanık, suç işlediği, mahkeme önünde usulünce saptanana kadar suçlu sayılmaz' altın kuralına dayanmıştır. Zavallı Bush, bir kriz anında acilen bir şeytana ihtiyaç duydu; öyle ki, onun suçu çıkarılabilecek en makul sonuçları içersinde barındırsın. Hemen Batı dünyası gönüllü olarak Bush'un işaret parmağının gösterdiği kişiyi, suçlu kabul etti. Usame'nin 11 Eylül'de Amerika'ya saldırma suçu hukuken kanıtlanmadı. Onun tepkisi, olanlardan sorumlu olmadığını ama aynı zamanda Amerika'nın sonunda kendi evinde sivil kayıplar vermesinden memnun olduğunu açıklamak oldu.

1958'den 1992'ye kadar New York'da yaşamış biri olarak, ABD başkanının sözlerinin körü körüne kabul edilmesi, benim için daha da şaşırtıcıydı. Çünkü Amerikalıların şimdiye kadar, Beyaz Saray'dan gelen açık-

lamaların çok sıklıkla Baron von Munchausen'in^(*) kötü ünlü öykülerine benzetildiğini duymuş olmaları gerekirdi. Daha da kötüsü, bunlar, Nazi Almanyası cehennemin dibine giderken Almanları, onların kazandığına ikna eden Hitler'in Propaganda Bakanı Joseph Goebbels tarafından kullanılan klasik yalanlar ve uydurma haberlerle benzer içeriktedir.

Geçmişte aynı saldırgan tarzda peşine düşülen, bin Ladin türünden çok sayıda suçlu vardı. Afganistan üzerindeki Amerikan pilotları CNN'e, kendilerini bir ördek avında gibi hissettiklerini söylüyorlardı. Bu somut olayda, yerdeki ördekler, ne Taliban'la ne de El Kaide ile hiçbir ilişkisi olmayan sadece istemeden ateş hattında kalan masum Afgan sivillerdi. İneğini sağarken ABD bombalarıyla vurulan bir Afgan köylüsüyle, Manhattan Dünya Ticaret Merkezi'nde bilgisayarıyla çalışırken bir Arap intihar bombacısı tarafından vurulan bir sekreter arasında pek bir fark yok. Tek fark şu ki, eğer Amerika uzun yıllar boyunca Araplara, Filistinlilere ve genel olarak Müslümanlara karşı zorbaca ve berbat biçimde davranmasaydı, Arap öğrenciler New York ve Washington'da ABD'ye asla saldırmayacaktı

Nasır, Lumumba, Sukarno, Castro, Guevara, Sihanuk, Nkrumah, Allende, Bishop, Noriega, Ortega, Butto, Kaddafi, Saddam ve birçok diğer Afrikalı-Asyalı ve Latin Amerikalı isyancıninki gibi isimler akla geliyor. ABD emperyalizmine ve terörizmine karşı savaştan bu önderler, yasal ve demokratik biçimde seçilmiş olsalar bile, öldürülmeyi mi, basitçe devrilmeyi mi hak ediyor, yoksa sürgüne mi gönderilmeleri gerekiyor? Washington daima, bütün bunlara tek yanlı olarak karar verme hakkını kendisinde buluyor. Eğer birisi Beyaz Saray'ın küresel çıkarlarını geliştirmek için gerekli gördüğü hareket hattı üzerinde duruyorsa, hem ABD başkanlarının hem de Kongre üyelerinin zihninde, ona karşı yapılabilecek her şey mübahtır. İstenmeyen bir piçi öldürmek sıklı en kolay çözüm olarak değerlendirilir. Yakın zamanlarda, Kongo'nun demokratik yoldan se-

(*) *Baron von Munchausen: Rudolph Eric Raspe adlı yazarın gerçek dışı maceralardan oluşan öykülerinin kahramanı.*

çilmiş ilk Başbakanının oğlu Roland Lumumba, Amsterdam'da misafirim oldu. Amerikalı ve Belçikalı teröristlerin, babasını nasıl parçalayarak öldürdüklerini ona sorun. Ya da Şili'nin demokratik yollarla seçilmiş Devlet Başkanı Salvador Allende'nin, Henri Kissinger da dahil ABD teröristleri sayesinde nasıl öldürüldüğünü, ailesine sorun.

II. Dünya Savaşı'ndan beri, başka deyişle Amerika Birleşik Devletleri'nin giderek artan biçimde bir emperyalist küresel aktör halini almasından bu yana, ABD hükümetlerinin dünyanın her yanında ölen milyonlarca insan için hiç de uykuları kaçmadı. Bu ölümler Beyaz Saray tarafından onaylanan terörist müdahalelerin doğrudan sonucuydu. Sözelimi 1961'de Küba'daki Domuzlar Körfezi işgal girişimi doğrudan doğruya ABD devletinin desteklediği terörist bir hareketti. Baba Bush'un, CIA'dan eski dostu Manuel Noriega'nın yakalanıp, sesi bir daha duyulmasın diye Florida'da bir yeraltı hapisanesine konulması için 36 bin askeri Panama'ya göndermesi de böyle terörist bir davranıştı. Babası zaten birinci sınıf bir teröristken, kaba saba oğlundan ne beklenir?

1958'de CIA, Endonezya Başkanı Sukarno'yu devirmek için Sumatra Adası'nda bir darbe hazırladı, silahlandırdı ve finanse etti. Bu da, dünyanın en büyük Müslüman ülkesine karşı açık bir ABD devlet terörü eylemiydi. Sukarno'ya yönelik, doğrudan CIA tarafından desteklenen tam beş öldürme girişimi oldu. J.F. Kennedy Endonezya ile yeniden normal ilişkiler kurdu. Fakat Kennedy öldürüldükten hemen sonra, L.B. Johnson, Sukarno'ya karşı ikinci topyekün silahlı darbe için hazırlık yapılmasına razı oldu. 1 Ekim 1965'de General Suharto vatana ihanet etti ve Jakarta'da yönetime el koydu. CIA bu suçu bütünüyle destekledi. Suharto'nun askeri faşist diktatörlüğü 1998'e kadar iktidarda kaldı ve bu süre içinde Washington ve -Hollanda dahil- diğer Batılı ülkeler tarafından finanse edildi. Batı'nın tüm zengin ülkeleri ve Japonya, bu kana susamış

kitle katillerini destekleyerek Müslüman Endonezya'ya karşı teröristçe davranıyordu.

Amerikan kamuoyu, ABD başkanlarının diğer ülkelere ve halklara yapılmasına izin verdiği kötülüklerin boyutlarından büyük ölçüde habersiz. CIA ve ABD Büyükelçiliği, güvenlik açısından tehlikeli görülen Endonezyalıların listesini Suharto'ya vererek desteğini sundu. Darbeci general bu şüphelilere yönelik ülke çapında bir süre avına girişti. Kan dökmekten öylesine zevk aldı ki, biraz daha boğaz kesmeye karar verdi. Suharto, kendi halkının üzerine paramiliter komandolarını salmaktan sorumludur; bunu yapmasını ona söyleyen ise CIA'dır. Yüzbinlerce masum Endonezyalı, kurşundan tasarruf etmek için bıçaklarla doğrandı ve nehirlere atıldı. Washington da Suharto'ya, uzak bir ada üzerinde yüzbinden fazla masum insan için klasik bir toplama kampı inşa etmesine yardım etti. Henry Kissinger da aynı şekilde, Şili'de benzer bir ada-kamp kurması için Pinochet'ye yardım etti.

Suharto onları yıllar sonra serbest bıraktı ama nüfus kağıtlarına Tapol (eski siyasi tutuklu) damgasının vurulmasını sağladı. Hitler de Yahudilerin giysilerine sarı yıldız takmalarını emretmişti. Ne farkı var? Tapollar, Suharto tarafından böyle damgalanarak, yaşamlarının geri kalan kısmında toplumdan dışlanmış kişiler olarak yaşamaya mahkum ediliyordu. Naziler de Avrupalı Yahudilere, onları imha kamplarına göndermeden önce, aynı şekilde davranıyordu.

Suharto gerçek bir CIA kuklasıydı. CIA onun koruyucusuydu. Washington, daha fazla insan öldürebilmesi için ona para ve silah temin eden başlıca destekçisiydi. Amerika bu teröristi hâlâ koruyor. Jakarta'da yeni ve demokratik biçimde seçilmiş hükümetin bu caniyi adalet önüne çıkarma yönündeki tüm girişimleri engelleniyor, çünkü Washington buna izin vermiyor. 'Tüm eski CIA işbirlikçileri, işlemiş oldukları suçlar ne olursa olsun, Washington tarafından ölümüne kadar korunur' şeklindeki altın kural yürürlüktedir. ABD seç-

menlerinin ve yurttaşlarının çoğu, ABD'nin yabancı ülkelerde işlediği suçlarla ilgili bu ayrıntılardan haberdar değil. Milyonlarca insanın yaşayıp yaşamayacağına, onlar adına, hiçbir ceza görmeden terör uygulayan hükümetteki birkaç kişinin karar verdiği farkında değiller.

Endonezyalılar, George Bush'un, Amerika'nın tek istediği şeyin 11 Eylül'de 3 bin Amerikalının öldürülmesinin sorumlusu olarak Usame bin Ladin'i yargı önüne çıkarmak olduğunu ileri sürdüğünü işitince, kendi kendilerine soruyorlar: Öyleyse, 500 bin masum Endonezyalının toplu kıyımından dolayı Suharto'nun adalet önüne çıkarılmasına Bush'un adamları tarafından neden izin verilmiyor? Kısa cevap: Amerikalıların kendisi en berbat türünden teröristlerdir. Uzun cevap: Amerikan halkı, seçerek göreve getirdiği insanların yapabileceği kötülükler hakkında hiçbir fikre sahip değil Safça, Kongre'nin denetimi elinde tuttuğunu sanıyorlar. Bu doğru değil. ABD demokrasisi gerçekte, kitleleri aldatmak için oluşturulmuş dev bir sis perdesidir onun arkasında düzenbazlar ve sözde profesyonel politikacılar kendi kirli ve çoğu kez yasadışı oyunlarını oynuyorlar.

Bir süre önce bir İspanyol yargıç safça, bir başka ABD korumalı faşist diktatörü, Augusto Pinochet'yi, Şili'nin Suhartosu'nu mahkeme önüne çıkarmanın mümkün olabileceğini düşündü. O da CIA tarafından tasarlanmış bir darbeyle iktidara getirilmişti. Gazeteci Christopher Hitchens, Kissinger'in hikayesini 'Mahkeme'de (Verso Publishers, New York, 2001) anlatıyor. Yazar, okurlarını, Nixon yönetimi içindeki en güçlü adamın adi bir savaş suçlusuna ve Lahey'deki Savaş Suçları Mahkemesi'ne gönderilmesi gerektiğine, açık seçik ifadelerle ikna ediyor.

İspanyol yargıç birkaç yıl Pinochet'ye hayatı zehir etmeyi başardı ama bir kez daha, o da Washington tarafından son nefesine kadar koruma altında tutulduğu için, bu savaş suçlusunun adalet önüne çıkarılmasının

tümüyle imkansız olduğu açığa çıktı. Amerikalılar, birçok Şililinin, CIA'nın ve suç ortağı katillerinin işlediği çok sayıda suçtan dolayı kendilerine kızgınlık ve nefret duymalarına şaşırılmamalıdır. Doğal olarak, Latin Amerika'da giderek daha fazla insan, ABD'nin aslında nasıl onların işlerine karıştığını, hükümetlerini devirdiğini ve onları sömürdüğünü anlamaya başlıyor. Fidel Castro ve Che Guevara'nın 1959'dan beri onlara söylemekte olduğu, işte buydu.

11 Eylül'den sonra Amerikalılar tekrar tekrar kendilerine soruyor, neden yabancılar ABD'den bu kadar çok nefret ediyor? İşte bir cevap. ABD'liler şunu anlamalı: Sözgelimi Endonezya'daki milyonlarca Müslüman, CIA'nın kural tanımaz faşist generaller tayfasını 1965'den 1998'e kadar nasıl başlarına musallat ettiğini unutmadı. Aynı zamanda onların ülkesi, sözde ABD'li ortaklar, yatırımcılar ve hayırseverlerle işbirliği içinde soyuldu, yağmalandı ve milyarlarca dolar dış borç yükü altına sokuldu. Milyonlarca Endonezyalının topluca Amerikan bayrağının hayranı olmamasının ve ABD'lilerin ebediyen yok olduğunu görmekten memnuniyet duyacak olmalarının nedeni işte budur. Onlar yalnızca, hain Suharto ile eşini, dostunu gangsterlere ve milyarderlere çeviren sözde dost ABD'li işadamları ve hırsız baronları tarafından, yeni yeni gelişmekte olan ülkelerinin zenginliklerinin nasıl yağmalandığını ve tahrip edildiğini çok iyi anlıyor.

Belki de Washington 1949'da Endonezya'nın bağımsızlığını elde etmesiyle ilgili görünür ve Hollanda'ya Asyalı sömürgelerini terk etmesi için baskı yaparken başından beri gizli emeller beslemişti. Ülkenin doğal kaynaklarından kendi payını isteyen Japonya'yı bir yana bırakalım. Endonezya dünyanın bugüne kadar kalan tropikal ormanlarının yaklaşık yüzde 10'una ev sahipliği yapıyor. Suharto ve Bob Hasan adlı bir düzenbaz (CIA onu korumakta yarar görmediği için şimdi hapiste) ceplerini dolar ve yenlerle doldurmak için gözü doymaz bir orman kıyımına izin verdiler. Har-

vard Tropikal Ormanlar Ekoloji Laboratuvarı, söz gelimi Borneo Adasında Gunung Palung Ulusal Parki'ndeki 90 bin hektarlık tropikal hazinenin üçte ikisinin, Suharto ve Hasan için çalışan oduncular tarafından yok edilmiş olduğunu belirledi. En azından 70 milyon metreküp kütük, 13 nehir kıyısındaki 252 yasadışı toplama yerinde depolanmıştı.

Otuz yıldan fazla zamandır ABD destekli gangsterler kendi bildikleri gibi davrandılar. Ve bu yüzden bir çok Endonezyalı bin Ladin'e ve Arap özgürlük savaşçılarının New York ve Washington'a saldırmayı başarmasına yakınlık duyuyor. Nihayet kendi içlerinden birisi, Amerikalıların uzun yıllardır onlara yaptıklarını, en azından kısmen, ABD'ye yapmıştı. Washington 3 bin Amerikalının öldürülmesinin intikamını almak için topyekün bir küresel savaş başlatmakta kendisini özgür hissediyorsa, neden Endonezyalılar CIA'nın yerleştirdiği bir diktatörün eliyle öldürülen beşyüzbin insanın öcünün alınmasına hak vermesin?

2000 yılında, Abdurrahman Vahit Endonezya'nın geçici başkanı iken, Washington'dan Jakarta'daki Merdeka Sarayı'na bir misafir geldi. Gelen, şirket danışmanı Bay Henry Kissinger'dı. Görünüşe bakılırsa, Vahit daha önce İsveç'in bu adama Nobel Ödülü vermiş olduğunu hatırladı. Misafir büyük bir saygıyla karşılandı. Tesadüf eseri, hem İsveçliler hem Vahit, Henry'nin, bir başka kötü adam, Nixon adına dışişlerini yönetirken Vietnam savaşını Laos ve Kamboçya'ya yayma becerisi göstermiş olduğunu gözardı etmişti. ABD'nin Asya'daki ikinci savaşı sırasında en yoğun ve uzun süreli bombalama kampanyalarının bazılarının sorumlusu, yine Kissinger'dı. Yalnızca bu terör eylemleri bile onu Lahey'deki Savaş Suçları Mahkemesi için birinci sınıf bir sanık adayı yapar. Bu durumda Kissinger, CIA ve Beyaz Saray'ın korumasından yararlanır. Miloşeviç'in böyle bir hakkı yoktur.

Henry, ABD madencilik sektörünün İrian Jaya adlı Endonezya adasındaki çıkarlarını korumak amacıyla

Jakarta'ya gelmişti. Faşist koruyucuları Suharto'nun ev hapsine alınmasından sonra, Amerikalı işadamları, Henry'den, Endonezya'daki ABD şirketlerinin kârlarını azaltmaya yönelik yeni artırılan vergileri iptal etmesini sağlamak üzere biçare Vahit'i güçlü sözleriyle etkilemesini istemişti. Vahit, Kissinger'ın azarlama ve yakınma yayılım ateşinden öylesine etkilendi ki, orada bekleyen gazetecilere, bu beyefendiyi Washington'dan Endonezya Başkanı'nın özel danışmanı olması için davet etmiş olduğunu açıkladı. ABD savaş suçlarının Talleyrand'ı^(*), dünyanın en büyük Müslüman ülkesinin yönetiminde söz sahibi olmuştu. Çoğu kez gerçek, kurgudan daha şaşırtıcıdır.

Komünistler Endonezya'da terörist ve emperyalist suçlar işliyor muydu? Çinliler suçlu muydu? Ya da Sovyetler? Hayır, hiçbiri değil. 17 Ağustos 1945'de bağımsızlığını ilan etmiş olan Endonezya, bu yeni doğmuş ülke, ilk olarak, 1950'ye kadar süren Hollanda terörizmiyle karşılaştı. İşin doğrusu, Hollanda'nın iktidarı Sukarno'ya devretmesini şantaj yoluyla sağlayan, Washington'du. Truman yönetimi, Hollanda eğer Endonezya'ya karşı savaşı durdurmazsa, II. Dünya Savaşı sonrasında Avrupa ülkelerine verilmekte olan Marshall Planı yardımını kesmekle tehdit etti. Endonezyalılar, Amerikalıların onların özgürlük mücadelesini samimi niyetlerle desteklediğini zannetti. Ancak kısa sürede farkına vardılar ki, Washington eski sömürgecilere, onların yerlerini alabilmek için, hemen sömürgeleri terk etmedikleri için kızgındı sadece. ABD'liler, Endonezyalıların tanıdığı en paragöz, en vicdansız emperyalistlerdi.

Yabancı topraklar ve kaynakları üzerindeki ABD hakimiyeti, daima, dünyanın her tarafındaki askeri üslerde konumlanmış savaş gemileri, uçak gemileri ve yükseklerden uçan B-52'ler tarafından destekleniyor. Son zamanlarda, eski Sovyet Orta Asya devletlerindeki

(*) *Charles-Maurice de Talleyrand (1754-1838): Her türlü rejimde (Fransız Devrimi, Napolyon, Bourbonlar ve Kral Louis Philippe dönemleri) görevde kalma becerisiyle ünlü Fransız devlet adamı ve diplomati.*

havaalanları ABD emperyalizminin daha da genişlemesi için kullanılmaya başlandı. Amerika'nın askeri, ekonomik, endüstriyel ve finansal toptan egemenliği doğrultusundaki bu durdurulamaz harekete karşı, Kolombiya'dan Endonezya'ya kadar, dünyanın her köşesinde silahlı muhalefet görülüyor. El Kaide, ABD hegemonyasının daha da yayılmasını engellemeye çalışan birçok direniş grubundan yalnızca biri.

ABD Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz'in 9 Ocak 2002 tarihli The New York Times'da James Dao ve Eric Schmitt'e söylediklerini okuyunca insan hayretler içinde kalıyor. Wolfowitz, Afganistan'daki ABD zaferinden dolayı övünüyor ve Washington'un terörizme karşı savaşını şimdi nerede sürdüreceğine ilişkin acilen araştırmaya başladığını söylüyordu. Onun sözleri, bin Ladin'in neden dünyanın ezilen halkları arasında bu kadar sevildiğini, açıklığa kavuşturuyor. Öyle görünüyor ki, Wolfowitz, yüce Tanrının dünyaya asayiş ve düzen getirmek için Amerika Birleşik Devletleri'ni seçtiğine inanan Washington'daki hergelelerden biri.

Doğal olarak, -babası gibi- II. Bush da, Amerikan güç ve etkinliğini tüm insanlığa yayma arayışında, Beyaz Saray'da ona yardım etmesi için bir sürü kötü ünlü şahini seçti. Bu iş için çok sayıda 'he-man'e (bir çizgi film kahramanı) ihtiyacı vardı. 1980'li yıllarda Endonezya'da Büyükelçi olan Wolfowitz, bu çeşit sert erkeklerden biriydi. Orada Suharto'yla, Güneydoğu Asya'dan çıkan en acımasız teröristle top oynuyordu. Konu hakkında orada uzmanlaşmış olmalı.

Wolfowitz, Times muhabirleri Dao ve Schmitt'e, - Endonezya'nın kurucusunun en büyük kızı olan- Başkan Megawati Sukarno'nun 'son derece zayıf' olduğunu söylüyor, ki kuşkusuz doğru. Megawati ile yaptığım görüşmeler de bunu doğruluyor. Bununla birlikte, Endonezya tarihinin bu anında onun başka seçeneği yok. Seçimi kazandı çünkü birleşme ve bu tropikal takımadayı bir arada tutma hedefiyle halkı kendi etrafında toplayabildi. 1998'de askeri diktatör Suharto'nun dü-

şüşünden bu yana Aceh, Moluccas ve İrian Jaya'da bağımsızlık hareketleri ortaya çıktı. Bu yüzden Times'ın muhabirleri Wolfowitz'e, 'Terörizme Karşı Savaş'ta sıradakinin Endonezya olup olmadığını sordu.

Pentagon'un gerçekten Endonezya'daki militan Müslümanları ve Usame bin Ladin'le muhtemel bağlantılarını yakından izlemeyi sürdürdüğünü söyledi. 'Radikal müslümanların ve teröristlerin, Endonezya'daki Müslüman gruplarla bağlantı kurma ve aslında terörizme karşı olan bu ülkede kendilerine barınacak bir köşe bulma potansiyeline sahip olduğunu görüyoruz' dedi, Orada zaten 'Cihadın Askerleri' adlı Javalı bir grup var, Bu grup, komşu Sulawesi adasında ardında 500 ölü, 10 bin yakılmış bina bırakan ve 80 bin kişinin adadan göçetmesine neden olan ciddi bir karışıklık yarattı.

Bir sonraki, Yemen, Somali, Sudan, Irak ya da hatta Kuzey Kore mi olacak? Bush, terörizme karşı küresel bir savaş sözü verdi. Ettiği sözlerin akla mantığa sığar yanı yok. Kendisini başarılması imkansız bir işe koştuğunu ne zaman anlayacak? Şimdiye kadar, bin Ladin'i bulma uğruna Afganistan'ın büyük bölümü tahrip edildi. Washington, Molla Ömer'in izinde olduğunu söyledi ama o motosikletine atlayıp kaçtı ve ortadan kayboldu. Baş firari sanki oyun oynuyor, bir orada bir burada görünüyor. Bir kısım ABD medyası bin Ladin'in Tora Bora dağlarındaki ağır bombardıman sırasında ölmüş olduğunu ileri sürdü. Fakat sonra, bir gün ansızın El Cezire televizyon kanalı, bin Ladin'i canlı, iyi durumda ve gelecekte ne yapacağına ilişkin düşüncelerini özetlerken gösteren bir video kasetini ortaya çıkardı.

Taliban haftalarca önce silahlarını bırakmışken ve El Kaide tutukluları Küba'daki (2002 yılında orada olmaması gereken) anakronik ve emperyalist ABD askeri üssü Guantonamo'ya uçakla gönderilirken, Afganistan'daki savaşın yönetildiği Tampa, Florida'da üslenmiş ABD karargahı geniş çaplı bombardıman emirleri vermeye devam ediyordu. Birinci sınıftaki bir çocuk bi-

le, bu aşğılık, ölüm saçan saldırıların birinci dereceden savaş suçları olduğunu bilir.

7 Ocak 2002 tarihli The Guardian'da Rory Carroll, Qalaye Niazi'den, biri B-52 ve ikisi B-1B olmak üzere üç Amerikan uçağının orayı yakıp yıkmış olduğunu bildiriyordu. Yerdeki Amerikan Özel Güçleri telsiz mesajı almıştı; eski Taliban elemanları orada saklanıyor diye katliam yapmaya hakları olduğunu düşünüyorlardı. Bilgiyi yerel 'muhabirler'den almışlardı. Belli ki önceden bu bilgiyi kontrol etme ve doğrulama gereği duymadılar. Bombardıman uçakları, arkalarında ölüm ve yıkım bırakarak çekip gittiler. Bu, doğrudan Bush'un, Cheney'in ve Rumsfeld'in sorumlu olduğu terörist bir hareket değilse, bilmem ki başka nedir? Bu üçü, Slobodan Miloşeviç'le arkadaşlık etmek üzere Lahey'deki Savaş Suçları Mahkemesi'ne gönderilmelidir. Eski Yugoslav başkanın iyi bir satranç oyuncusu olduğunu göreceklerdir.

Tampa'daki ahmakların bir sözcüsü, Bush'un güçlerinin Qalaye Niazi'de amaçlanan dışında bir hasara neden olduğuna ilişkin hiçbir kanıt bulunmadığını söyledi. Bu arada, Bush'un başında olduğu Beyaz Saray'daki teröristler aynı şeyi bütün Afganistan'da yaptı ve yapmakta. Muhabir Carroll, 'kanlı çocuk ayakkabıları ve çorapları, kanlı okul kitapları, saçları örgülü bir kadının kafa derisi, düğün süslemeleri... Köylülerden, kadınlardan, çocuklardan ve düğünün misafirlerinden kalanlar yalnızca bunlardı' diyor.

Carroll devam ediyor: 'Bombardıman uçakları sabahın erken saatlerinde geldi. Hassas güdümlü bombalar köydeki beş binanın hepsini yok etti. Bir saat sonra gelen ikinci saldırı dalgası, binalardan biraz uzaktaki 13 metrelik uç çukurun kenarında, yıkıntıyı kazıp saç ve vücut parçalarından cesetleri teşhis eden insanları ve kaçmaya çalışanları vurdu. Köylüler iki gün sonra kürekler ve traktörlerle kalanları çıkardılar. Bir el, bir ayak bileği, bir parça kafatası, bazen bütün bir gövde; bunların bir kısmı her birinde birkaç cesedin bulundu-

ğu söylenen 11 mezara gömüldü. Bir kısmını da Khost'dan gelen akrabalar dağlarda gömmek üzere götürdü. Oraya vardığımda, hâlâ insan vücudu kalıntıları ve koyun, köpek ve sığır leşleri buldum, üzerlerinde iki karga daireler çiziyordu. Bir köylü, 32 kişinin öldüğünü söyledi. BM yetkilileri 10'u kadın, 25'i çocuk 52 kişi dedi. Bay Muhammet en az 80 ölüden söz etti. Başka köylüler 92 dedi. Gardeze'deki hastane personeli 107 ölü olduğunu söyledi.' Bush'un Tampa'daki kafadarları dünyaya 'amaç dışı hasar yok' diyordu.

Amerikalılar, süper bombaları, süper bombardıman uçakları, süper savaş gemileri ve uçak gemileri ile süper teröristlerdir. Bunlar, kendi bilgisayar oyunlarını bütün dünyada gerçek insanlar üzerinde uygulayan general ve amirallerin elindeki tehlikeli ve patlayıcı oyuncaklardır. Bush ve Şaron'un pekçok ortak yönü var. Oniki yaşındaki bir çocuğun olgunlaşmamış beynine sahipler. Her ikisi de Müslüman dünyasının güçlü unsurlarının saldırısı altında. ABD ve İsrail emperyalizmine karşı mücadele eden Müslüman özgürlük savaşçılarıyla karşılaştırıldığında çok üstün ateş gücü kullanıyorlar. Bush ve Şaron, ellerini ayaklarını birbirine dolaştıran ve itibarlarını yitirmeden nasıl sona erdireceklerini bilemedikleri bir şiddet kısır döngüsüne yakalandı. Clinton'un tersine Bush, Yaser Arafat'la hiç görüşmedi bile. Bu da, hileyle kazandığı bir seçim sayesinde, dünyadaki en acımasız ve en güçlü lider haline gelen adamın ne kadar acıması bir budala olduğunun altını çiziyor.

II. Dünya Savaşı'ndan beri Washington bütün dünyadaki çatışmalı bölgeler ağına giderek daha fazla müdahale etti ve giderek daha fazla bu ağın iplerine dolandı. ABD bir bataklıktan çıkıp bir başkasına saplandı. İnsanlığın, ABD hayat tarzını kayıtsız şartsız benimsemesi gerektiğine inanmaları yüzünden, Amerikalılar, belki de diğer insanların, uygarlıkların ve dinsel sistemlerin daha uzun geçmişe sahip, çok daha bilgi ve bazı durumlarda bir sürü yeni zengin Texas petrol zen-

gininden daha saygıdeğer oldukları basit gerçeğine gözlerini kapadılar. İnsanlara ne yapmaları gerektiğini ve onlar için en iyi şeyin ne olduğunu dikte eden Amerikalılara karşı muhalefet her yerde yükseldi. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Washington, dünyada, pek çok değişik türde bin Ladin'le karşılaştı. CIA'ya onları araştırması ve eğer gerekiyorsa, öldürmesi emredildi. Bunlardan ilki, eski Belçika Kongosu'nun demokratik biçimde seçilmiş ilk Başbakanı Patrice Lumumba, kelimenin gerçek anlamıyla, parçalandı; çünkü Belçikalılar ve Amerikalılar onun söylediklerinden hoşlanmıyordu. 1961'de, bu işlere Soğuk Savaş adı kondu. SSCB korkusuyla sürdürülen bu savaş, Marksist kafirlere karşı bir haçlı seferi bayrağı altında Washington'un her yerde terör suçu işlemesini mümkün kıldı.

İlk asilerden bir diğeri Fidel Castro'ydu. John Kennedy, ne pahasına olursa olsun onun zehirlenmesini veya vurulmasını istedi. Çünkü eğer Küba sosyalist bir cennet olursa, Latin Amerikalı domino taşları birbirinin peşi sıra düşecekti. Böylece Amerikan tekelci kapitalizmi kendisini çöplükte bulacaktı. Castro'nun hayatına kasteden tüm girişimler başarısız olunca, Washington Küba halkını topyekün bir ambargo ile boğma taktiği üzerinde yoğunlaştı. Bu da, sevgili Amerikan okuyucularım, devlet terörizmidir. Sizin ve öteki aşırı zengin ülkelerin çıkar sağladığı eski sömürgeler ile sömürülen halklar ve devletler, yeni ve ABD'den farklı bir toplum, önceliğin insanda olduğu ve çokuluslu şirketlerin, bankaların ve petrol işi yapan düzenbazların sonunun geldiği bir devlet kurmaya çalışınca, bu ülkelere suikastlarla, hükümet darbeleriyle, B-52'lerle müdahale etme hakkını size kim verdi?

11 Eylül'de Batı medyası, bin Ladin'in dünyadaki en azılı suçlu olduğu ve Beyaz Saray tarafından ölü ya da diri arandığı yaygarasını kopardı. Dallas'da J.F. Kennedy öldürülünce de aynı medya, yüzyılın suçunu işlemesi için Lee Harvey Oswald'a Castro'nun emretmiş olduğunu haykırıyordu. Birazdan göreceği-

miz gibi, böyle bir şey yoktu. Fort Worth'daki anne Marguerite Oswald'ı ziyarete gittim; gelini ile birlikte Dallas Emniyet Müdürlüğü'nde oğluya konuşmuştu. Lee, Kennedy'yi öldürdüğünü inandırıcı biçimde reddetmişti. O, CIA tarafından asıl suçluyu gizlemek için suçlanmıştı.

Birkaç gün sonra, Lee, Jack Ruby adlı ne olduğu belirsiz bir gece kulübü sahibi tarafından nezarete öldürüldü. Pratikte bunun anlamı şuydu, Washington artık dünyaya, ölen adamın kesinlikle başkanı öldüren kişi olduğunu söyleyebilecekti. Castro'nun cinayete ilişkin sözde sorumluluğu, gazetelerin ön sayfalarından, görüldüğü kadar hızlı biçimde kaybolmuştu. Belki de, bin Ladin ve 11 Eylül konusunda, tarih kendisini tekrarlıyor.

Bu arada, Oliver Stone ve filmi "JFK" de dahil hiçkimse, 22 Kasım 1963'de gerçekten ne olduğu konusunda kabul edilebilir bir açıklama bulmayı başaramadı. Çok sonraları gerçek suikasta ilişkin Abraham Zapruder'in filmi ortaya çıkınca açıkça görüldü ki, kurşunlar başkana iki yandan isabet etmişti. Aslında birçok Kennedy olayı uzmanı Dallas suikastının askeri hassasiyetle uygulanmış klasik bir pusu olduğunda birleşiyor. Yine de pek çok Amerikalı 2002 yılında, olaydan 40 yıl sonra hâlâ Kennedy'nin tek başına davranan Castro yanlısı çılgın bir katil tarafından öldürüldüğünü düşünüyor. Oswald'a yakın olan George de Mohrenschildt ve diğer kişilerin film kayıtlarından biliyorum ki, gerçekte o Kennedy taraftarı olduğunu açıkça söyleyen biriydi. İnsanlar, akılcı açıklamalar onların gerçekliğe ilişkin hatalı ve karışık yorumlarını çürütse bile, inanmak istediğine inanıyor.

Herkes gibi çoğu Amerikalı da komploların gerçek olabileceğini kabul etmek istemez. Amerikalılar, Washington'da ve özellikle çok sevilen Beyaz Saray'ın Oval Ofis'inde neler olup bittiğini yansıtan, Watergate, İranganate, Irakgate ve -şu sırada en hararetle anında olan-Enrongate uzun skandallar dizisinin varlığını görmez-

den gelmek için bir zihinsel at gözlüğü geliştirdi. Zaman zaman süper gizli istihbarat servisleri ile birlikte çalışan başkanın kendisinden bile bağımsız biçimde iş gören ‘Görünmez Hükümet’in gizli faaliyetleri konusundaki gerçeküstü tartışılmazlık zırhı varlığını sürdürüyor. İnsanları bunun hakkında, anlamak şöyle dursun, duymak ve düşünmek bile istemiyor.

Psikolog Daniel Goleman, Henrik İbsen’in oyunlarının birinden, kafalarımızdaki bu tuhaf mekanizmanın ‘rahatsız edici gerçeği, büyük bir yalanla’ değiştirebildiğini açıklayan bir alıntı yapıyor (Büyük Yalanlar, Yalın Gerçekler, Kendini Kandırma Psikolojisi, Simon & Schuster, New York, 1985). Başka deyişle, insanların bilincinden kaçırılan bazı önemli bilgi parçalarıyla bir kanaat şekillendiriliyor ve sürdürülüyor. Küçük bir dikkatsizlik, muhtemelen, şeyleri gerçekte olduğu gibi görmemizi önleyici bir psikolojik metafor olan, bir kör nokta yaratır. Birisine, Oswald’ın J.F. Kennedy’yi, Sirhan Sirhan’ın R.F. Kennedy’yi, James Earl Ray’in Martin Luther King’i öldürdüğünü söylemek çok kolaydır. Prenses Diana bir otomobil kazasında öldü. Onun şoförü yorgundu ve uyuşturucu kullanıyordu. Mercedes’in kontrolünü kaybetti. Diana’nın, sevgilisi Müslüman playboy Dodi el Fayed’in ve şoför Henri Paul’ün ölmesinin nedeni budur. Yalnızca koruma görevlisi Trevor Rees-Jones hayatta kaldı. Çoğu insan hiç düşünmeden büyük bir yalanı rahatlatıcı bir gerçek gibi kabul eder, prensesin planlı bir cinayete kurban gitmesi olasılığı hakkında düşünmek bile istemez.

Fakat daha sonra adım adım, gerçekte ne olup bittiği, kimlerin ölenlerin düşmanı olduğu, büyük güç sahiplerinin neden onları öldürmek istediği hakkında daha fazla ayrıntılı bilgi edindik. Gordon Thomas ‘Mossad’ın Gizli Tarihi’ni yayınladı (St. Martin’s Press, New York, 1999). İlk kez, kapsamlı bir araştırmanın sonucu olan bu kitapta, İsrail İstihbarat Servisi’nin İngiliz tahtının varisi olan Prenses William’ın genç annesi ile onun Müslüman sevgilisi, milyarder Muhammet el Fayed’in

oğlu arasındaki aşkı nasıl takip ettiğini ayrıntılarıyla okuduk. İsrail casusluk teşkilatı, zengin bir Müslümanın İngiliz kraliyet ailesine girmesini umulmadık sonuçlar yaratabilecek tehlikeli bir gelişme olarak görüyordu. Olanlara bakılınca, Mossad'ın bu düşüncenin gereklerini yerine getirdiği görülüyor. Peki onları nasıl ellerine geçirdiler?

ECHELON'un, (ABD Ulusal Güvenlik Ajansı'nın en duyarlı ve son derece gizli casusluk sistemlerinden biri) bu çifte yönelik gizli izleme faaliyetinin sonucu olarak Dodi ve Diana arasındaki konuşmalardan oluşan 1050 sayfalık belgeye sahip olduğu açığa çıktı. Baba Muhammet el Fayed, bu belgeleri almak için şiddetli bir hukuk savaşı veriyor. 'Bu küresel elektronik ağı gerçekten insanın aklını başından alacak boyutlara sahip' diye yazıyor Thomas. 'O, uyduları bir dizi yüksek hızdaki paralel bilgisayara bağlıyor. Sistem, NSA'nın (Ulusal Güvenlik Ajansı) ve onun bilgileri paylaşmaya izin verdiklerinin -bunlardan biri İngiltere'dir- dünyadaki hemen hemen tüm elektronik iletişimi kaydedip deşifre etmesine imkan tanıyor.'

Dodi Diana'nın hayatına girince, otomatik olarak ECHELON'un faaliyetinin konusu haline geldiler. 1997'de baba el Fayed, casus uyduları ile bağlantılı düzeneğe eklendi. Pratikte bu, ECHELON'un, sözelimi Sardunya Körfezi açıklarındaki 'Jonikal' yatında tatil yapan Dodi ve Diana arasındaki konuşmalardan derlenen kayıtlara sahip olduğu anlamına geliyor. Diana gergin ve sinirliydi çünkü gazeteciler ve fotoğrafçılar tarafından botlarla her yerde izleniyorlardı. 28 Ağustos 1997'de Dodi'ye, hemen Paris'e gitmek istediğini söyledi. Bir Gulfstream IV özel jetinin ertesi gün Fransa'ya uçmak için hazırlanması emredildi. Thomas, Washington'daki kaynaklarına dayanarak NSA'nın elindeki bantların, çiftin evlenmek niyetinde olduğunu doğruladığını, baba Muhammet el Fayed'in de söylemiş olduğu gibi, saptadı.

Baba, diğerlerinin yanı sıra eski bir üst düzey Scot-

land Yard dedektifi olan John MacNamara'yı tuttu. O da İsviçre'deki eski M-16 görevlisi Richard Tomlinson'u buldu. Tomlinson, Paris'teki M-16 bürosunda Slobodan Miloşeviç'in benzer şekilde bir tünelde öldürülmesi planına ait belgeler görmüş olduğunu ifade ediyordu. Eski Yugoslavya Devlet Başkanı bu bilgiyi, CIA'nın kuklası ve Lahey'deki kötü ünlü Savaş Suçları Mahkemesi'nin sözde 'bağımsız savcısı' Carla del Ponte'ye karşı hukuk savaşında kullanmalıdır. Bir savaşın galipleri, çoğu kez kaybedenlerinkiyle aynı suçları, belki daha da kötüsünü işledikleri halde daima serbest kalırlar.

'Belgelerde tavsiye edilen silah, hedef aracın şoförünü geçici olarak körleştirmek için kullanılabilir, yüksek güce sahip lazer ışınıydı' diye yazıyor Gordon Thomas. Bu yöntem M-16 tarafından başka suikastlarda da kullanılmıştı. İşaatlarından sonra Tomlinson'un ABD, Avustralya ve Fransa'ya girişi yasaklandı çünkü o Resmi Sırlar Yasası'nı ihlal ederek siyasi bir suç işlemişti. Yalnızca İsviçre ona sığınma hakkı tanıdı.

Sardunya'dan Paris'teki Le Bourget'e uçuş sırasında bile çift ECHELON tarafından izlendi ve konuşmaları Maryland'daki Fort Meade'de bilgisayarlara kaydedildi. Oradan yararlı görülen bölümler İngiltere'nin iletişim merkezi GCHQ'ya aktarıldı. Thomas bu konuyu İsrail'in en renkli kıdemli casuslarından biri olan Ari Ben-Menashe ile tartıştı. Menashe on yıl (1977-1987) İsrail Savunma Güçleri'nin Dış İlişkiler Dairesi'nde görev yapmıştı. 'Hedefe çok yakınsın' dedi Ben-Menashe Thomas'a, 'ama ne kadar yakın olduğunu söyleyemem.' El Fayed Ari Ben-Menashe'yi de tutmak istedi ama başaramadı. Baba, oğlunun ve Diana'nın ölümünün arkasındaki gerçeği bulmak için hakikaten zorlu bir mücadele yürütüyor. Batı mahkemelerinde bir Müslüman nasıl kazanabilir?

11 Eylül'e yakından bakınca bu olaylar akla geliyor. Usame bin Ladin'in sonradan gelen açıklaması, onun bu operasyondan sorumlu olmadığını ama öte yandan

bunun olmasından memnuniyet duyduğunu belirtiyordu. Cruise füzelerini başka ülkelere göndermenin ne demek olduğunu bizzat Amerikalılara göstermenin zamanı gelmişti. Bin Ladin devam ediyordu; belki de bu saldırı, İngilizlerin 1812'de Beyaz Saray'ı yakmalarından beri ilk kez, Amerikalılara, böylesi patlayıcı maddelerin insanlar, evler, binalar ve genel olarak yaşam üzerinde nasıl bir etkide bulunduğunu göstermek anlamına geliyordu.

Daha sonra ABD'nin kara birlikleri, eski bir El Kaide meskeninde bir video kaseti bulduklarını söylediler. Bu kasette bin Ladin veya onu andıran biri WTC'ye (Dünya Ticaret Merkezi) yapılan saldırıyı ele alıyordu. Bu kayıta, bir inşaat mühendisi olarak kendisine bir yolcu uçağı WTC kulesine çarparsa ne olacağı sorulunca, belki iki katın çökeceğı cevabını vermiş olduğunu aktarıyordu. O ayrıca, bu yapıların bir bütün olarak yıkılacağını hiç düşünmediğini söylüyordu. Bu sözler, eğer videodaki adam gerçekten bin Ladin'se, onun 11 Eylül operasyonlarının sorumlusu olduğunu kanıtlar mı?

Washington bu arada tam on yıldır Irak'ı bombalıyordu ve eski Yugoslavya'da aynı şekilde binlerce insan ABD ve NATO hava saldırılarında ölmüştü. Washington, Balkanlar'daki son komünist otorite olan Slobodan Miloşeviç'i iktidardan düşürmek için mafya mensuplarından oluşan bir taşeron gerilla ordusunu silahlandırmış ve finanse etmişti. Pentagon ve CIA bu oyunu, Afganistan'da, onlar adına karadaki kirli işleri yapmaları için sözde kuzey ittifakı askerlerini silahlandırarak ve finanse ederek tekrarlamıştı. Hemen hemen hiçbir ABD'li yaşamını yitirmedi çünkü ABD bombardıman uçakları uçaksavarların ve yerden havaya füzelerin ulaşamayacağı kadar yüksekte kalıyordu.

Hesaba katılmalıdır ki, Müslüman direnişi şiddet eylemlerine yöneldiğı her keresinde, Ortadoğı'da veya başka yerde, bu meydan okuma eylemleri dünyaya ilan edilir. ABD'de 11 Eylül'de olanlar için, ne özel olarak

her hangi bir kişiden, ne de çok sayıdaki Müslüman kurtuluş hareketinden ve her yerdeki özgürlük savaşçılarından böylesi bir üstlenme açıklaması gelmedi.

11 Eylül felaketi ya bir başka yerde tasarlandıysa? Şüpheler öncelikle ABD'nin kendisine yöneltilmelidir. Washington'un yaptığı kadar, neredeyse denetim dışı, üst düzey gizliliğe sahip devlet terörist cinayet operasyonları yapan, dünyada başka bir güç yok. Beyaz Saray ise çoğu kez bu operasyonları sessizce kabulleniyor ya da bunların emirlerini kendisi veriyor. Amerika'nın gerçek yüzüne ilişkin bu belirlemeleri yapan tek kişi ben değilim. Kennedy ailesi, bu ailenin yeni kuşaklarını oluşturan gençlerin ve Ted Kennedy'nin yaşamını tehlikeye atma korkusuyla, bir daha asla CIA sözcüğünü ağızlarına almaya cesaret edemedi. ABD devletinin mafyavari teşkilatlarının karanlık güçleri, şimdiye kadar hep Bush tayfasının dümende olmasını tercih etti. Bu, onların, dünya çapındaki ölüm saçan operasyonlarını yukardan gelen sıkı destekle sürdürmelerine imkan veriyordu. Bunun yakın bir örneği, yukarda belirtildiği gibi, Qalaye Niazi'deki felaketti.

Bush ve Blair, bin Ladin ve El Kaide'nin fazlasıyla suçlu olduğunu haykırıyor. Onlar gerçekten suçlu mu? Bu iki beyefendi mahkemede ileri sürülecek hiçbir kanıt sunmadı. Her ikisi de Afganistan, Irak ve Yugoslavya'daki eylemleri hakkında apaçık yalanlar yaymakla sabıkalı olan Bush ve Blair'in sözlerine inanacak mıyız? Pearl Harbour konusunda Roosevelt'inkinden başlayarak, Amerikan başkanları halka kaç kez yalan söyledi? Binlerce Afganlının ölümünü kamuoyundan gizleyen Bush'u dinlemektense, başkanlık konutunun bir yan odasında Monica Lewinsky ile yaptığı oral seks hakkında yalan söyleyen Clinton'u dinlemeyi tercih ederim. Son mide bulandırıcı şaka ise, 2002 Nobel Barış Ödülü'nün Bush ve Blair'e verilmesinin düşünülmesidir.

Biraz geriye gidelim; 1970'lerin başlarında ABD Senatosu, Amerikan istihbarat servislerinin bir dizi terör

eylemi söylentisi üzerine bir soruşturma başlattı. Senatör Frank Church Komisyonu, rekor sayılabilecek bir sürede ABD'nin ülke içindeki ve dışındaki çok sayıda kirli oyununu, yasadışı cinayetlerini ve apaçık terörist eylemlerini gün yüzüne çıkardı. Bunun üzerine bu maceracı çocukları frenlemek için yeni kurallar ve düzenlemeler getirilmesi yönünde girişimde bulunuldu. Kimsenin bunları dikkate almadığını söylemeye gerek yok. Fakat II. Bush ve süper şahinlerinin iktidar salonlarına sökün etmesiyle birlikte, yine cehennem zebanileri zincirlerinden boşandı. Herkes biliyor ki, şimdi her şey mübahdır. Savunma Bakanı Donald Rumsfeld bunu birkaç kez söyledi.

Church Komisyonu, sözgelimi, 1960'ların başlarında Washington'un Sukarno'yu, ülkenin kurucusunu, iktidardan düşürmeye kararlı olduğunu ortaya çıkardı. Başkan Yardımcısı Richard Nixon onu 1956'da ABD'ye yaptığı ilk ziyarette 'Bayım siz Endonezya'nın George Washingtonu'sunuz' sözleriyle karşıladı. Ülkenin kurucusu ya da değil, ne olursa olsun, ABD onu devirip yerine faşist askeri diktatör Suharto'yu geçirdi. Bu cani, sırf ABD, Hollanda ve diğer zengin ülkeler onun rejimini silah ve parayla korudukları için 1967'den 1998'e kadar iktidarda kalabildi. Ancak Endonezya bir daha asla eskisi gibi olmayacak. 220 milyonluk Endonezya'nın üzerine çöken ABD destekli faşizmle geçen uzun yıllar bu takımada'nın görünümünü ebediyen değiştirdi, yani en kötü biçimde demek istiyorum. Bu ülke tümüyle dağılabilir.

Washington yarım yüzyıldan fazla zamandır terörist bir başkenttir. Bütün bu yıllar boyunca, dış dünyanın hakkında pek az şey işittiği ya da hiç işitmediği, kirli oyunlar oynandı. Eisenhower ve John Foster Dulles Endonezya'da 1958 darbesini hazırlarken, CIA içindeki uyanıklar Sukarno'ya zarar verecek bir yol bulduklarını düşündüler. Yandaşlarının ona karşı duyduğu büyük sevgi ve hayranlığı kırmayı planladılar.

1974'de ABD Senatosu Frank Church Komisyonu,

CIA'nın bir Filipinliye, tıpa tıp Sukarno'ya benzemesi için estetik ameliyat yaptırmış olduğunu ortaya çıkardı. CIA, sonra bu adamı, ahlâki değerleri tartışmalı kadınlarla alçaltıcı cinsel ilişkiler içinde gösteren bir filmde oynattı. ABD'nin bu karalama filminin adı 'Mutlu Günler'di. Gazeteci David Wise 'Halka Karşı Hükümet' alt başlıklı Amerikan Polis Devleti kitabında (Random House, New York, 1967, s. 183-184), Meclis İstihbarat Komitesi'nin ayrıca milyoner Howard Hughes'in oyuncu temininden sorumlu olarak görev almış olduğunu açığa çıkardığını yazdı.

Bu yüzden, CIA'nın tarihine bakılınca, eğer gelecekte bir başka kongre komitesi, Afganistan'da bulunan bin Ladin videosunun, yalnızca özenle hazırlanıp hizmete sunulmuş bir başka CIA ürünü sahtekarlık olduğu kararına varırsa, kimsenin buna şaşırması gerekir. Tam Bush ve Blair, bin Ladin'in suçlu olduğunu kesin olarak ortaya koyan kanıtlar elde etmek için çırpınırken, bunlar ortaya çıktı. Belki de sorumlu odur. Fakat kimse, Washington'un bizden tümüyle gerçek olduğunu kabul etmemizi istediği bu türden bir kanıtı aldanmasın. Pek çok Endonezyalı, yıllarca 'Mutlu Günler'de bir fahişe ile seks yapan adamın gerçekten Sukarno olduğunu sandı. Yine yeryüzündeki milyonlarca insan belki de videodaki adamın bin Ladin olduğuna inanıyor. Kaynak Washington olunca, doğru olduğuna inanmak çok zor.

Sürekli olarak yalan söyleyen ABD başkanlarının tarihi göz önüne alındığında, ortalama zeka düzeyine sahip birinin Bush'un sözlerini doğru saymakta tereddüt etmesi gerekir. Her halükârda bu adam, şimdiden, Beyaz Saray'a girdiğinden beri ettiği saçma sapan sözlerinden dolayı kötü bir üne sahip. Belki de şimdiye kadarki en ünlü gafı, Vladimir Putin ile ilk buluşmasının ardından, iki saat sonra söylediği sözlerdi. Rusun gözlerinin içine baktığını ve onun güvenilebilecek birisi olduğunu anladığını söylemişti. Oval Ofis'te görev yapan ve böyle bağışlanmaz türden saçma sözler eden birisi

yalnız kendisi için değil, bütün dünya için tehlikelidir. Hiç şüphesiz, hepimizin önünde daha kötü günler var.

1967'de birileri Robert Kennedy'yi ortadan kaldırmak istedi çünkü o Beyaz Saray yolundaydı. ABD savaş kışkırtıcıları, onun kardeşinin Vietnam'daki savaşı yavaş yavaş durdurmaya niyetlenmiş olduğunu hatırlıyordu. 1970'de, Hollanda televizyonunun verdiği görev gereği John Kennedy ve Robert Kennedy'nin, McGeorge Bundy, Theodore Sorensen, Michael Forestall ve Arthur Schlesinger Jr. gibi üst düzey danışmanları ile röportaj yaptım. Onların tümü de, eğer John Kennedy 1964'de yeniden seçilseydi, Vietnam'daki savaşın şu veya bu şekilde sona erdirileceğini doğruluyordu.

Jawaharlal Nehru (Hindistan), Sukarno (Endonezya), Norodom Sihanuk (Kamboçya), Abdülcecal Nasır (Mısır), Kwame Nkrumah (Gana), Modibo Keita (Mali), Sekouê Tourê (Gine) gibi bazı önde gelen Afrikalı-Asyalı liderler John Kennedy'yi ziyaret etmiş ve görüşlerini ona iletmişti. Kennedy yönetimi, Vietkong teröristlerini (aslında onlar klasik özgürlük savaşçılarıydı) durdurmak için ABD'nin ödediği bedelin çok ağır olduğu kanaatine varmıştı. Amerikalılar Ho Chi-Minh'den hoşlanmıyordu ama Vietnamlıların bu karizmatik lideri geniş biçimde desteklediği de çok açıktı. Bu Vietnamlı yaşlı bilgeye duyulan sevgi ve hayranlık, bir süper güç karşısında onların kesin zaferine yol açıyordu.

Gerçekte Robert F. Kennedy'nin öldürülmesi, doğrudan doğruya, ABD dışişlerinde Nixon döneminin başlamasına ve böylece Güneydoğu Asya'daki kanlı çatışmanın devam etmesine neden oluyordu. Aynı biçimde, 2000 seçiminin hileyle kazanılması, doğrudan doğruya, II. Bush'un 'Terörizme Karşı Savaş'ına yol açtı. Amerikalılar, ABD'nin onyıllardır bir dizi entrika çevirdiği gerçeğine rağmen, bu entrikalar hakkında ciddi biçimde konuşmayı reddediyor.

Avrupalılar, Warren Komisyonu'nun masalını asla yutmadı. Komisyona göre 22 Kasım 1963'de Dallas'daki Dealey Plaza'da olan, aslında sırf canı öyle istedi di-

ye J.F. Kennedy'yi öldürmeye karar vermiş olan dengesiz Oswald'ın tek başına gerçekleştirdiği bir suikasttı. Amerikalıların çoğunluğu, kurşunların başkana iki yandan isabet ettiğini kendi gözleriyle gördükten sonra bile bu fanteziye inanmaya devam ediyor. Bir konuşma yaptıktan sonra R.F. Kennedy Los Angeles'daki 'Ambassador Hotel' in mutfağına doğru yürürken, Sirhan Sirhan tarafından vuruldu. Nedeni basitti; genç adam Robert Kennedy'nin Filistin Kurtuluş Örgütü hakkında söylediklerinden hoşlanmamıştı.

Papaz Martin Luther King'in öldürülmesi veya Nixon'ın bir başka rakibi olan Alabama Valisi George Wallace'a yönelik suikast girişimi gibi bir dizi bu türden saldırıya karşın, Amerikalılar genel olarak, politikadaki kaba şiddet ve suçun önceden tasarlanarak ve kötü niyetlerle işlenmiş olabileceğini kabul etmeyi ısrarla reddediyor. Amerikalılar, ülkelerinin ne hale geldiğine ilişkin can sıkıcı gerçeklere gözlerini kapamayıcı tercih ediyor. Onlar, dünyadaki en büyük ülke olduklarına ve dünyanın ancak biz hepimiz ABD hayat tarzını kopyalamaya istekli olursak kurtulacağına ilişkin, topluca, gündüz gözüyle düş görüyorlar.

II. Bush'un 'özgür dünyanın lideri' olarak göreve getirilmesiyle en uç noktaya ulaşan mevcut ABD demokrasisinin rezil görünümü hakkında gazeteci Daniel Lizarre 'Kadife Darbe'yi yazdı. (Verso Publishers, New York, 2001) Bu kitapta Amerika'nın çağdışı hükümetinin kronik çöküş durumunda olduğuna dair güçlü savlar ileri sürdü. ABD 21. yüzyıla 18. yüzyılın devlet kurumlarıyla girdi. Son seçimde tanık olunan türden saçma sapan olayların tekrarının önlenmesi için bir kurumsal yenilenme şarttı. Bu arada Bush, kimseyi vurmadan, Beyaz Saray'a girdi ve babası gibi, hemen dünyada şiddet hareketlerine girişti.

Washington'daki görünmez, denetim dışı ve benzer ruh hali içindeki güçlerin oluşturduğu tümör, II. Dünya Savaşı'ndan beri almış başını gidiyor. 1964'de iki ünlü gazeteci, David Wise (Herald Tribune) ve Thomas

Ross (Chicago Tribune) ‘Görünmez Hükümet’i yazdılar. (Random House, New York, 375 sayfa) 1958'den beri New York'da çalışan Hollandalı bir gazeteci olarak ilk kez o zaman anladım ki, ABD devleti, Beyaz Saray da dahil, dünyadaki kirli politikaların ve yasadışı davranışların kaynağıydı.

O günlerde New York'daki W. Colston Leigh'in bürosu adına konferanslar veriyordum. Amerika'nın bir ucundan diğer ucuna kadar dinleyicilere, Endonezya, Küba, Kongo ve 1960'lı yılların diğer sıcak bölgelerine yaptığım habercilik gezileri üzerine konuşmalar yapıyordum. Dinleyicilerimin, Wise ve Ross'un çığır açıcı çalışmasından bütünüyle habersiz olduğu açıkça ortadaydı. Bu kitap ayrıntılarıyla ortaya koyuyordu ki, ABD sanki görünürdeki Beyaz Saray, Kongre ve devlet aygıtı tarafından yönetiliyormuş gibi gözüküyor; ama gerçekte, Beyaz Saray, çok sayıda İstihbarat Servisi ve CIA -neredeyse tamamen denetim dışı olarak- işin kötü tarafı halkın bilgisinin dışında, güle oynaya kendi bildikleri yoldan gidiyor ve uygun gördüklerini yapıyor.

Bu saygın kitap, tarihten hiçbir ders çıkarılmadığını olanca açıklığıyla ortaya koydu. Washington'daki bir dizi gizli ajansın faaliyetleri hakkındaki gizli bilgilerin çoğu halktan saklanıyor. Wise ve Ross'un 1964'deki çalışması ya da eski Beyaz Saray yaveri, Hava Kuvvetleri Albayı L. Fletcher Prouty'nin Gizli Ekip'i (Prentice-Hall, New Jersey, 1973) gibi kitaplar ABD'li seçmenler tarafından bilinmiyor ve okunmuyor. Böylece görünmez güçler, insanın kanını donduran entrikalarına devam ediyor.

Amerikan halkının nihayet hep birlikte, ABD hükümetinin Güneydoğu Asya'daki kitle kıyımları ve savaş suçlarına bir son vermek üzere sokaklara çıkması ne kadar sürdü? Bunun için onbeş yıl ve milyonlarca ölü gerekti. Robert F. Kennedy'nin öldürülmesi sayesinde Richard Nixon 1968'de Beyaz Saray için en güçlü aday haline geldi. 1968 yılı Mart ayında bir hafta süresince bu başkan adayının uçağında bir TV muhabiri olarak yol-

culuk yaptım. New Hampshire'da her durduğumuz yerde, üstüne basarak Vietnam'da barış yapacağına dair söz verdiğini kulaklarımla duydum. Eisenhower'ın ona, Kore'de yaptığı gibi, askeri bir çatışmayı durdurmak için ne yapılacağını öğrettiğini övünerek anlatıyordu.

Doğal olarak, Nixon'un bu düzmece barış laflarıyla yapmaya çalıştığı tek şey, merhum aday Kennedy'nin taraftarlarının oyunu kazanmaktı. Belliydi ki, onun Beyaz Saray'a girmesiyle birlikte Washington'un şahinleri kazanmıştı. Nixon 1968 seçimini hileyle kazandı çünkü birileri onun asıl rakibini öldürmesi için Sirhan Sirhan'ı kiralama nezaketini göstermişti. Avrupalılar ve Amerikalılar arasındaki önemli farklardan biri, burada hiç kimsenin, yetkililer tarafından yapılan, Robert Kennedy'ye karşı bu suçtu tek başına bir Müslüman serserinin işlemiş olduğu şeklindeki naif açıklamayı bir an için bile kabul etmeyecek olmasıdır.

Nixon ve terörist iş arkadaşı Henry Kissinger, Asya savaşını Laos ve Kamboçya krallıklarına yayma kararını verince, önce bir başka faşist darbe düzenlediler. Jakarta'da işledikleri savaş suçlarını tekrarladılar. Devletin meşru yöneticisi Prens Norodom Sihanuk'u devirip yerine, Suharto ile aynı kumaştan, CIA kuklası cani işbirlikçi ordu komutanı Lon Nol'u geçirdiler. ABD müdahalesinin bir sonucu olan kötü ünlü Kamboçya ölüm tarlalarının sorumlusu, bütünüyle Washington ve CIA'ydı.

1973'de, Sihanuk, ABD terörizmi ile ilgili yaşadıklarını kitabı 'CIA ile Savaşım'da (Allan Lane, Londra) özetledi. Amerikalıların çoğu Sihanuk ya da Kamboçya hakkında hiçbir şey duymamıştı. Bu sırada, demokratik biçimde seçilmiş başkan ve onun ulusal güvenlik danışmanı, orada, dünyada daha önce görülmemiş ölçüde ölüme ve yıkıma neden oluyordu. Ve bütün bunlar ABD'li seçmenler adına yapılıyordu. Oradaki savaş suçları aynı zamanda, bir başka zalim kitle katili olan Pol Pot'un iktidarı ele geçirmesine yol açtı. Ayrıca o da yüzbinlerce masum insanı katletti.

Amerikalılar, bütün dünyada hangi savaş suçlarını işlediklerini kolaylıkla unutmuş görünüyorlar. Onlarca yıldır ABD'nin savaş suçlarının kurbanı olanlar tarafından yapılan terörist bir saldırıyla 3 bin Amerikalının ölmesi nedeniyle, şimdi onlar ansızın çılgınlık atıp intikam yeminleri edince, uzun yıllar boyunca Güneydoğu Asya ile ilgili haberler yapmış biri olarak, 11 Eylül kurbanlarına ilişkin ABD histerisi bana bütünüyle mesnetsiz, ikiyüzlü ve çılgınca geliyor. Nihayetinde, 11 Eylül'de Amerikalılar, elli yıldır onların savaşlarının kurbanı olanların neler çekmiş olduğunu hissetmeye başladı.

Bu yüzden, Amerikalılar John Kennedy ve Robert Kennedy cinayetlerini kaçıklara maledip basit bir konu gibi yorumlarken, Dallas ve Los Angeles gerçekte, onların halefleri olan Johnson ve Nixon'un dünyanın dört bir yanında yürüttüğü savaşların sonucunda milyonlarca masum insanın ölümünün habercisiydi. Unutulmasın ki, binlerce genç Amerikalı, liderlerinin terörist dış politikaları yüzünden öldürüldü.

İster inanın ister inanmayın, 15 yaşındaki İnzar Burhan Jan ile bu bölgeden aynı yaşlardaki bir kızın 29 Aralık 2001'deki düğün töreninin ABD tarafından bombalanmasıyla ortaya çıkan Qalaye Niazi trajedisinden sonra, 2002 Ocak ayının başlarında Herald Tribune Khost ve çevresine yönelik günlük geniş çaplı saldırıların devam ettiğini bildirdi. Washington, El Kaide'nin kurtulan elemanlarının oradaki eski üslerine dönmekte olduklarına inanıldığını söyledi. Florida, Tampa'daki Yarbay Martin Compton, B-52 ve B1-B saldırılarının amacının, 'El Kaide'nin altyapısını kullanılmaz hale getirmek' olduğunu açıkladı. Ayrıca Zhawar'daki bir başka El Kaide üssü, sürekli ABD hava saldırılarının hedefi olmuştu. Afganistan göklerinde test edilen en son ABD bombaları, tünel benzeri çukurlara neden oluyordu. Bunlar kuru toprağı dikey olarak yaklaşık 10 metre delip geçiyor. Tribune'ün belirttiği gibi, bu mermiler, artık 'sığınakların ve yeraltı odaları-

nın da saklanmak için güvenli yerler olmaktan çıktığı' anlamına geliyordu.

The Guardian ayrıntıları verdi.

7 Ocak: Zhawar Kili'ye iki hava saldırısı. Bir Navy (Deniz Kuvvetlerine ait) F-14, bir terörist eğitim kampının parçası olduğu sanılan binaya iki güdümlü bomba attı. Sonra bir Navy F-18 bir sığınağa iki bomba attı.

10 Ocak: Dokuz bombardıman ve taktik savaş uçağı, Zhawar Kili'deki binalara, mağaralara ve tünellere güdümlü bombalar attı.

11-13 Ocak: Zhawar Kili, B-52 ve B-1 uzun menzilli bombardıman uçakları ve Navy F-18 saldırı uçakları ile sürekli bombalandı.

14 Ocak: Aynı yere yönelik haftanın en ağır bombardımanı. Pentagon, El Kaide ve Taliban kalıntılarının mağaralardan yararlanıp yeniden bir araya gelmesini önlemek için bunları tahrip etmeye çalıştıklarını açıkladı. Ve böylece, 11 Eylül'ün intikamını almak için ABD savaş suçları devam ediyor, oysa WTC ve Pentagon saldırıları, ABD'nin dünyanın her yerinde yarım yüzyıldır işlediği savaş suçlarının intikamını almak için yapıldı. Dış politikanın acemisi olan Bush, sanki onun zihninde dünya tarihi 11 Eylül'de başlamış gibi bir izlenim veriyor.

'100. gün: Sonsuz bombardıman savaşında bir başka saldırı', 15 Ocak 2002 tarihli The Guardian'ın başlığı böyleydi. Suzanne Goldenberg'in Zhawar'dan bildirdiğine göre, 'Geceleyin, bombardıman öyle yoğundu ki, Amerika'nın en son savaş bölgesinden 22 mil uzaklıktaki Khost şehrinde camlar sarsılıyordu. İki gün önce Shudiaki köyünde onbeş kişi öldürüldü...' Köy tamamen dümdüz edildi. 'Benim evim yok edildi' diyordu Noorz Ali, 'komşularım öldürüldü. O kadar çok bomba atıldı ki sayamadım. Ölüler orda kaldı. Diğer herkes orayı terketti.' Sayın Baylar Bush, Cheney, Rumsfeld ve Powel, bunlar Amerikan halkı adına sizin tarafınızdan işlenmiş tartışmasız savaş suçlarıdır. Bu da tüm Amerikalıları birinci sınıf savaş suçluları hali-

ne getiriyor.

Afganlıları neden öldürüyorsunuz? Öyle görünüyor ki siz bu savunmasız insanları, onlar El Kaide savaşçılarında Afgan mağaralarında yaşamalarına izin verdikleri için öldürmeye hakkınız olduğuna inanıyorsunuz. Hangi mantık kitle kıyımını haklı çıkarabilir? Afganlıları öldürmek için Bush'un gösterdiği bir başka gerekçe de şuydu: Usame bin Ladin'in yakalanmasında her şey mübahtı çünkü o suçluydu. Peki kanıt nerede?

16 Ocak 2001 tarihli Herald Tribune'ün bildirdiğine göre ABD Hava Kuvvetleri Usame bin Ladin'in ve belki hâlâ saklanan El Kaide savaşçılarının izini bulmak için dağ vadilerini karış karış aramaya devam ediyordu. O sırada ABC News, Suudi firarinin savaş bölgesini bir ay önce uçakla terk etmiş olduğu bilgisini verdi. CIA küplere bindi ve ABC News'in haberinin uydurma olduğunu söyledi. Zaman gösterecek.

Bu arada, ABD ve onun Avrupalı suç ortaklarının bir bataklığa saplanmak üzere olduğuna dair işaretler var. Walter Pincus'ın Washington Post'ta şimdiden belirttiği gibi, El Kaide'nin stratejisi şüphe götürmeyecek ölçüde açık. Örgütün Afganistan'daki geçici yenilgisinden sonraki hedefi kolayca anlaşılıyor. El Kaide'nin kilit üyelerine, Amerikan devine karşı savaşı başka bir zamanda ve başka bir yerde, kaldığı yerden sürdürmek için Afganistan'ı terketmeleri ve başka yerlerde yeniden bir araya gelmeleri emredildi.

Dan Eggen ve Michael Dobbs'un Washington Post'ta yazdığına göre, El Kaide savaşçılarının Afganistan'dan topluca kaçışının ardından ABD yetkilileri, ülkeye ve yurtdışındaki Amerikan hedeflerine yapılabilecek yeni saldırılara ilişkin derin kaygı içindeler. Paris ve Singapur'daki ABD elçiliklerine karşı yapılan gizli planların tam zamanında açığa çıkarılmasından sonra, bin Ladin tarafından başka saldırı planları onaylanmış olabilir. Bir ABD Polis yetkilisi Washington Post'a, 'El Kaide sakatlandı ama ne kadar aksine inanmaya çalışsak da, iş göremez hale gelmedi. Onlar hâlâ bir hayli

zarar verebilir.

Bu açıklamanın ışığında, ABD'li yetkililer, bu Suudi direniş savaşıncısının yakalanmasının altı yılı bulabileceğini öngördüğüne göre Amerikalılar açısından durum korkutucu görünüyor olmalı. Bush ve Rumsfeld, her fırsatta, bin Ladin'i yakalamakta kararlı olduklarını söylemeyi sürdürüyorlar. Aynı zamanda Washington yetkilileri, firarının yaklaşık yirmi farklı ülkeye kaçmış olabileceğini vurguluyor. Listenin başında Çin, İran ve Suudi Arabistan var. Ardından Somali, Yemen ve Pakistan geliyor, Endonezya ve Filipinler'in birçok tropikal adasının da gizlenmek için ideal yerler olabileceği belirtiliyor.

11 Eylül'ün hemen ardından gelen ilk histeri ve çılgınlık nöbetlerinden sonra, neyse ki, saygın ve tanınmış yayın organlarında daha sağduyulu haber ve yorumlar çıkıyor. Newsweek (21 Ocak 2002), artık, Taliban'ın lideri Molla Muhammet Ömer'in ABD medyasında, eşcinselleri canlı canlı gömen tek gözlü bir canavar olarak resmedilmiş olduğunu itiraf ediyor. Dergi, Afganistan'daki pek çok kişinin onu hâlâ, Sovyetler'e karşı on yıl süren savaştan sonra doğan kaosa son verip düzen getiren bir halk adamı olarak gördüğünü kabul ediyor. Bölgeye özgü rüşvetçiliğin de üzerine gitmeye başlamıştı.

Bütün dünya bu adamın varlığından haberdardı ama kim güvenilir ve tarafsız bilgileri bir araya getirme zahmetine katlanacaktı? Scott Johnson ve Evan Thomas Kabil'den bildirdi. Molla'nın şoförünü, Qari Saheb'i buldular. Saheb onu, kirli bir dünyada saflığın sembolü gibi görünmek için basitliğini kullanan bir adam olarak tarif etti. Onun liderlik modeli, 7. yüzyılda yaşayan, rahatça insanlarla konuşmak ve dolaşmak için kendisini cübbesiyle gizleyen Halife Ömer'di. Saheb muhabirlere, Molla Ömer'in zaman zaman sıradan halkla konuşmak için, geceleri tek başına kılık değiştirmiş olarak, ucuz bir motosikletle evinden ayrıldığını söyledi.

Molla'nın kökenleri daha mütevazî olamazdı. ‘O bir yol kenarında doğdu ve asla iyi bir eğitim almadı. El yazısı çok kötüydü, bunu, kendisi de, okuma yazması kıt şoförü de belirtiyordu’ diyor Newsweek. ‘1980’lerde Sovyet mermisiyle bir gözü kör olan bir özgürlük savaşçısıydı. 1990’larda iç savaşla parçalanmış Afganistan’da kuralsızlığın hakim olduğu sokaklarda kol gezen ırz düşmanlarını şiddetle cezalandırarak efsanevi bir kişilik haline geldi. Bir keresinde, bir kıza tecavüz eden adamı bir tankın namlusuna asarak nam salmıştı. O sırada, göz diktikleri iki genç erkekle cinsel ilişki kurma sırası üzerinde münakaşa eden iki aşiret komutanının peşine düştü’ diye anlatıyor Johnson ve Thomas.

Molla Ömer, çöküş ve yozlaşmaya karşı savaş açtı. Her türlü müziği yasakladı ama arabasında, yurtsever savaş şarkıları milyonlarca satan Saraji’nin bir CD’sini dinliyordu. Saheb’in anlattıklarına göre, Ömer neredeyse ilkel denebilecek ölçüde basit biçimde yaşıyordu. Dört karısı ve 12 çocuğu için bir ev inşa etti, klozet yerine yer tuvaletleri koydurdu. Lüks arabalara binmektense bir atla yolculuk yapmayı tercih ederdi. Bu ayrıntılar onunla bin Ladin arasındaki yakınlığı açıklıyor.

Washington’daki ‘Kongre Terörizme ve Gayrı-nizami Savaşa Karşı Görev Gücü’nün Başkanı Yossef Bodansky’nin çalışmasını (Amerika’ya Savaş Açan Adam, Random House, New York, 1999) okudum. Suudi Arabistanlı bu gizemli adamın bazı kişilik özelliklerini ilk kez bu güvenilir anlatımda keşfettim.

Washington, 1980’lerin başlarında Sovyetlerle savaşan Afganlılara yardımcı olmak üzere daha fazla şey yapması için Suudi Arabistan’a baskı yapıyordu. Suudi İstihbaratı bin Ladin’den, Afganistan’daki antikomünist özgürlük savaşçılarının saflarını güçlendirmek için ‘gönüllü’ mücahidin birlikleri oluşturmasını istedi. Bunun üzerine o, İslami gönüllüler ile Beyaz Muhafızlar -Suudi Özel Güçleri- üyelerinden meydana gelen bir vurucu güç oluşturdu. Usame kısa bir sürede büyük

övgüler aldı. Kral da kadir bilirliğini göstermek için Medine'deki cami genişletme projesi işini ona önerdi. Bu işten kişisel geliri 90 milyon dolardan az olmayacaktı. Usame kralı ziyaret etti, teklifi ve geliri reddetti. 'Bunun yerine, Afganistan'daki cihada Suudilerin daha fazla destek verip daha büyük bağlılık göstermesi konusunda kral ile hararetli bir şekilde tartıştı' diye yazıyordu Bodansky.

Kongre raporu, 1987'de bin Ladin'in komutası altındaki birleşik Afgan-Arap gücünün şiddetli bir çatışmasından bahsediyordu. Onunla birlikte görev yapan mücahitler, onu tehlikeyi umursamayan, korkusuz biri olarak tanımlıyordu. Bodansky, Filistinli bir gönüllü olan Hamza Muhammet'in hatırladıklarını aktarıyordu: 'Bin Ladin hepimizin gözünde bir kahramandı çünkü o daima cephe hattındaydı ve daima herkesin önündeydi. O yalnızca parasını değil, kendisini de verdi. Afgan köylüleri ve Arap savaşçılarla birlikte yaşamak üzere sarayını terk etti. Onlarla birlikte pişirip, onlarla birlikte yedi, onlarla birlikte siper kazdı. Bin Ladin'in tarzı buydu.'

Usame bin Ladin 1989'da Suudi Arabistan'a bir kahraman olarak döndü. ABD Kongre raporuna göre 'Suudi Hükümeti onu bir olumlu davranış modeli ve çok popüler olan Afgan cihadına katkısının kanıtı gibi değerlendirdi.' Bin Ladin'in konuşmalarından oluşan bir milyon kaset Riyad'da açıkta satıldı. Kraliyet ailesi, Usame bin Ladin'in Afganistan'da İslam adına başardıklarına karşı taktirlerini göstermek için bin Ladin'in ailesinin inşaat şirketine çok daha kârlı sözleşmeler ayarladı.

O sırada, 2 Ağustos 1990'da Saddam Hüseyin, başlangıçta Washington'un kutsamasıyla, Kuveyt'e girdi. Baba Bush bile, bir yolculuk dönüşü uçaktan inerken, Beyaz Saray'ın bu konuyu Araplar arasındaki bir sorun olarak gördüğünü açıkladı. Fakat Washington'un istihbarat kurumları farklı düşünüyordu. ABD'nin gücünü Ortadoğu'ya yayması için eşsiz bir fırsat söz konusuy-

du. Görünmezler, Baba Bush'u Texaslı bir sert erkek gibi davranmaya ikna etti çünkü 1990 aynı zamanda bir seçim yılıydı. Önceki sözlerini, onları hiç söylememiş gibi, bilmezlikten geldi ve konumunu değiştirdi. Yüzbinlerce asker, Çöl Tilkisi operasyonu çerçevesinde Irak'a karşı savaşmak üzere sevk edildi.

Körfez Savaşı, Usame bin Ladin'i şimdiki durumuna, yani Amerika'ya karşı cihadın bir liderine dönüşmeye zorladı. Washington hemen, Suudi hanedanının Saddam'a karşı ABD korumasını gerekli gördüğü yerlere onbinlerce askerini gönderdi. Bin Ladin, Müslümanların kutsal topraklarını bir 'kafirler' ordusunun işgal etmesine karşı çıktı. Bu, İslam'ın öğretileriyle çelişiyordu. Binlerce Amerikalının, ülkenin psikolojisi, dini ve kültürü üzerinde çok olumsuz etkide bulunacağını ve Suudi hayat tarzını bozulmaya uğratacağını tahmin ediyordu.

Bodansky'nin yazdığına göre, Kral Fahd ve yakın çevresi, Saddam Kuveyt'e girince paniğe kapıldı. Usame'nin itirazlarını dikkate almadılar. Riyad, 1991'de kapılarını ABD önderliğindeki koalisyon güçlerine açtı. O sırada baba Bush'un Savunma Bakanı olan Dick Cheney, 'ABD birlikleri gerektiğinden bir dakika fazla kalmayacak' diyerek Kral'ı rahatlatı. Fahd, Mekke'de toplanan 350 ulemayı ikna etmek için, Amerikalıların savaş biter bitmez ayrılacağı teminatını kullandı. Kuşkusuz Cheney o zaman yalan söylemişti, bugün II. Bush için yaptığı gibi. Suudi Arabistan hâlâ binlerce Amerikan askerini topraklarında barındırıyor. ABD üsleri tam faaliyet halinde ve kardeş bir Müslüman ülkeye karşı askeri eylem için kullanılıyor. Bin Ladin'e göre bu, Arap davasına ihanet politikasıdır. Eğer baba Bush ve Dick Cheney Kral Fahd'a vermiş oldukları sözü tutsalardı, kim bilir, belki de 11 Eylül hiç olmayacaktı.

Suudiler arasında keskin görüş ayrılıkları devam ediyor; bir yanda bin Ladin ve onun anti Amerikan cihadı ile aynı fikirde olanlar, diğer yanda Amerika'nın tarafında olduğu sürece Kraliyet ailesini destekleyen-

ler. Sonuçta, krallık topraklarındaki uzun süreli ABD askeri varlığı konusunda gerilim büyüyor. ABD Kongresi'ndeki ve Pentagon'daki üst düzey yetkililer Riyad'la ilgili giderek daha fazla hayal kırıklığına uğruyorlar. Suudilerin 'Terörizme Karşı Savaşı' hararetle desteklememesine öfkeleniyor.

Kral Fahd krallıktaki havaalanlarının Irak veya diğer İslam ülkelerine saldırılar için kullanılmasına izin vermiyor. İlkokulda okuyan bir çocuk bile bunun nedenini anlayabilir ama Washington'daki yasa yapıcılar ve Pentagon Hava Kuvvetleri generalleri Suudi kraliyet ailesinin itirazını kavramaktan aciz. Elbette işin ucu paraya dayanıyor. Washington, Suudi başkentinin güneyindeki Prens Sultan Hava Üssü'ndeki yüksek teknoloji hava operasyonları merkezine büyük yatırımlar yaptı. Bu sırada ABD'li komutanlar oradan Afganistan'daki hava savaşını yönetiyor. Orası aynı zamanda Güney Irak'taki uçuş yasağı bölgesinde devriye gezen savaş jetlerinin karargahı. Kral Fahd başını öte yana çeviriyor. Bin Ladin ise Suudi topraklarından kardeş Müslüman ülkelere yöneltilen her türlü savaş eylemine karşı çıkıyor.

17 Ocak 2002 tarihli The New York Times, ABD'li yasa yapıcıların Suudi müttefikleri için yaptıkları tuhaf açıklamaları haber konusu yaptı. Demokrat Michigan Senatörü Carl Levin, ABD güçlerinin özellikle Suudi Arabistan'da istenmemesinden rahatsızlık duyduğunu açıkladı. Bu, ortadaki ciddi soruna ilişkin hafif bir ifadeydi. 'Onlar sanki bize lütufta bulunuyormuş gibi davranıyor' diye ekliyordu.

Suudi krallığının topraklarında Amerikan askerlerini barındırması ona tanınmış bir ayrıcalık sayılmaz mıydı? Aynı zamanda Senato Silahlı Hizmetler Komitesi başkanı olan Levin, 'Sanırım, daha iyi karşılanacağımız başka bir yer bulabiliriz' diyordu. Washington'daki Suudi Büyükelçisi Prens Bandar bin Sultan şu sözlerle tepkisini gösterdi: 'Senatör Levin'e büyük saygı duyuyorum ama bu açıklaması karşısında hayretler

içinde kaldım.' Prens, diplomatik bir dille, Levin'in ne dediğini bilmediğini ifade ediyordu.

Eski başkan yardımcısı adayı Connecticut'dan Demokrat Joseph Lieberman, Suudi Arabistan ve radikal İslama karşı savaşmayan diğer İslam ülkelerinin etrafına 'teolojik bir demir perde' çekiliyor gibi görünüyor diyordu. Dünyanın diğer parçalarında ne olup bittiğine dair hiçbir fikre sahip olmayan ABD'li yasa yapıcıların sorunu, onların, radikal İslamın yükselişinin esas olarak Amerikan emperyalizminin ekonomik ve askeri gücünü daha da artırmaya çalışmasına karşı bir tepki olduğunu anlayamamasıdır.

Che Guevara'nın 1960'larda ABD'nin Afrika ve Latin Amerika'daki emperyalist yayılmasına karşı dünya çapında bir direniş sembolü haline gelmesi gibi, Usame bin Ladin de 1990'larda Amerika'ya karşı cihat başlattı. 11 Eylül'e tepkisini gösterirken Bush, bin Ladin'in izini sürüp yakalayacağı sözünü verdi. Lyndon Johnson Che için aynısını yaptı. Guevara, CIA'nın yardımıyla Bolivya dağlarında avlandı. Che ve bin Ladin, Lyndon Johnson ve George Bush'tan çok daha iyi insanlar olarak tarihe geçecek.

İlginçtir, Suudi Arabistan bile, bin Ladin'in Körfez Savaşı'ndan beri savunmuş olduğu yöneline giriyor gibi görünüyor. Kafirler onların konukseverliğinden yararlanmayı fazla abarttı. Bush'un sözcüsü Ari Fletcher, Bush'un, Suudi Arabistan'la yapılan anlaşmaların iyi işlediğini düşündüğünü söyledi. Washington Suudilerin ne hissettiğine bile bir nebze olsun dikkat göstermezken; hangi asli sebeplerin ABD'ye karşı Müslüman cihadına yol açtığına kafa yormaları beklenemez. Bush ve kumpas ortakları Cheney ile Rumsfeld gibi dış politika konusunda bilgisiz olan, eski Genelkurmay Başkanı şimdiki Dışişleri Bakanı Colin Powel, ABD'nin Suudi Arabistan'ı terk etmesinin istendiği yolundaki söylentilerle şu anda ilgilenme ihtiyacı duymadığını açıkladı.

Riyad şimdiden, Amerikan askeri personelinin ha-

reketlerine yönelik katı sınırlamaları dayatıyor. The New York Times'da James Dao'nun bildirdiğine göre, 'Amerikalı servis görevlisi kadınların baştan ayağa kadar uzanan elbiseler giymesi isteniyor.' Hava Kuvvetlerinden bir kadın binbaşı, ABD ordusuna karşı bu dayatma hakkında dava açtı. Sonunda bu kural iptal edildi. Amerikalıların, kendilerinininkinden farklı olan giysileri kabul etmekte bu kadar çok zorlanması insanı hayrete düşürüyor. Eugene Burdick'in çok satan kitabı 'Çirkin Amerikalı'; 2002 yılında da yazılabilirdi. Amerikalıların çoğu, dünyanın geri kalanı ne kadar çabuk Amerikan hayat tarzını benimserse o kadar iyi olacağına dair gülünç bir fikre sahiptir. Çünkü onlara göre, dünya için faydalı olanı Amerikalılar bilir. Ve kuşkusuz, son örnekte, ABD dolarının güçlendirilmesi için faydalı olanı.

Usame bin Ladin ve Kral Fahd arasındaki, Suudi hükümetin Washington ile karşılıklı ödünler vererek uzlaşma ve Amerikalı petrol tüketicileriyle karşı karşıya gelmekten kaçınma politikası konusundaki anlaşmazlık uzlaşmaz hale geldi. Hatta, Usame bin Ladin'e, Riyad'ın onu öldürtmek için Pakistan İstihbarat Servisi'ne para verdiği haberi iletildi. Bunun üzerine, militan bir Müslüman rejimin iktidarda olduğu Hartum'a gitti. 1991 ile 1993 arasında oradaydı. Afganistan'daki Sovyetler'e karşı savaşın eski kahramanı, Çöl Tilkisi operasyonunun şok dalgalarının etkisinden kurtulmakta olan bölgeyi yeniden gözden geçirdi. Bin Ladin, Suudi Arabistan ve Kuveyt'teki çürümüş rejimlerin büyük galipler olarak ortaya çıktığı mevcut durumu utanç verici bir yenilgi olarak görüyordu. Baba Bush ise, ABD'nin kuklaları ve vurguncuları tarafından yönetilmekten yorgun düşmüş Arap kitlelerinin meşru demokratik taleplerini tanımak yerine antidemokratik ve zalim kraliyet diktatörlüklerinin yanında yer alma politikasını sürdürüyordu. Bush dünyaya, bin Ladin'in şeytan olduğunu söylüyor. Peki gerçek bir küresel terörist kimde vücut buluyor?

Usame bin Ladin, sonraki beş yıl boyunca, 1992'den 1997'ye kadar, Sudan'da yasal ticari faaliyette bulundu. Bir tabakhane açtı, bir nakliyat şirketi ve bir inşaat firması kurdu. Sakız, ayçiçeği ve susam ihracat piyasasını ele geçirdi. Hartum'da yeni kurulan bir İslami bankaya da 50 milyon dolar yatırdı. Bu ticari girişimler, Amerikan emperyalizmine karşı küresel cihada verdiği mali desteği gizliyordu. Aynı zamanda, dünya çapındaki İslami özgürlük savaşçıları ordusunun öncü kıtasını Sudan'da toplamaya başladı. II. Bush yönetiminin resmen göreve başlamasından kısa süre önce, 2001 yılı Ocak ayında The New York Times, onun çabalarının nihai ürünü El Kaide hakkında ayrıntılı bilgilerle dolu birkaç sayfa yayınladı.

Bu makalelerde, ABD'li yetkililerin, 6 ölüm ve 1000'den fazla yaralıyla sonuçlanan 1993'de New York'daki WTC'nin bombalanması olayından öğrendiklerinin ayrıntıları gün yüzüne çıktı. Bu saldırının sorumlusu olarak Şeyh Ömer Abdurrahman itham edildi ve suçlu bulundu. Diğer suçlulardan bir tanesi de, Pakistan'da eğitim görmüş ve ABD'ye bir bomba yapım el kitabı götürmüş olan Ahmet M. Ajaj'dı. Bu el kitabı daha sonra FBI tarafından ele geçirildi ve tercüme edildi. Bu eylem kılavuzu, İslami psikolojik savaş, İsrail istihbaratının örgütsel yapısı ve ABD'de militan kazanma gibi farklı konuları içeriyordu.

Kılavuz ayrıca, kimyasal maddelerin ne zaman patlatılacağı ve bir kol saatinin patlatıcı olarak nasıl kullanılacağına dair talimatlar dahil, bomba yapımına ilişkin ayrıntılı yöntemler sunuyordu. Orada zehirler, gazlar ve ilaçlarla öldürme üzerine direktifler vardı. Kılavuz bin Ladin'e ithaf edilmişti. Avrupa polisi tarafından yıllar önce ele geçirilmiş olduğu halde, CIA bu el kitabının birinci nüshasına ancak 1999'un sonunda ulaştı. CIA yetkilisi Reuel Gerecht, Times'a 'Onlar bütün bu süre boyunca, şimdiye kadar yazılmış en kapsamlı terörist kılavuzunu yakalatmamayı başardı' diyordu. Doğal olarak El Kaide 'terörist' etiketini redde-

diyor çünkü onlar kendilerini özgürlük savaşçıları olarak görüyorlar; tıpkı bazılarımızın II. Dünya Savaşı sırasında, Hollanda'yı işgal eden Nazilere karşı savaşırken yaptığı gibi. Bin Ladin Hartum'a, atayurdunun ABD tarafından işgaline -birçok Suudi böyle görüyorkarşı direnişi örgütlemek için gitti.

Amerikalılar, bin Ladin'i harekete geçiren etkenlerin ciddiyetini tam olarak anlamadan, Hartum'daki hükümete Suudi savaşçıyı sınırdışı etmesi için baskı yaptı. 1996'da, ona Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı küresel cihadı örgütlemesi için imkan tanıyan Taliban'ın yönetimindeki Afganistan'a döndü. Bin Ladin 1998 Şubatında, halen Bush tarafından taş taş üstünde bırakmayacak biçimde bombalanmakta olan Khost'ta, dünyaya amaçlarını açıkladı. Bir fetva verildi: 'Asker ya da sivil Amerikalıları ve müttefiklerini öldürmek, bunu yapabilecek olan her müslümanın görevidir ve bu mümkün olan her ülkede yapılmalıdır.'

7 Ağustos 1998'de, ilk Amerikan birliklerinin Suudi Arabistan'a adımını attığı günden sekiz yıl sonra, Kenya ve Tanzanya'daki Amerikan elçiliklerinde birkaç saat arayla bombalar patladı. Amerikalı savcılar, bin Ladin'in savurduğu tehdidi gerçekleştirdiğini söylediler. Onlar ayrıca, Kenyalı eylemcilerin, saldırılarını planlarken uydu telefonu aracılığıyla doğrudan doğruya Usame bin Ladin ile konuşmuş olduklarını kanıtladıklarını bildirdiler.

'ABD'li yetkililer, El Kaide'nin ve bin Ladin'in becerikli ve direngen düşmanlar olduğunu o zaman anladılar' diye yazıyordu The Times 14 Ocak 2001'de. 'O, şimdi dondurulmuş olan banka hesaplarından, kişisel servetinin çoğunu harcadı. Buna rağmen, yardım toplama ve ticari işler ağı yoluyla hâlâ para kazanıyor.'

O günlerde Amerika'nın dünya gücü olduğunu ileri sürmeye meraklı olan Bush, Cheney ve Rumsfeld'in, kendi sabah gazetelerindeki bu son derece rahatsız edici sayfaları okuyunca bir hayli telaşa kapılmış olduklarını varsaymak yanlış olmaz. El Kaide'yi Beyaz Sa-

ray'ın yenilenen gündeminin en üst sıralarına yerleştirmiş olmaları.

Fleming'in daha önce belirtilen, Roosevelt'i bir küresel savaşçı olarak ele alan kitabını göz önünde bulundurursak, bana saygı ve hürmet göstermem öğretilen bir adamın gerçekte bir felaket olduğunu anlamam için 60 yılın geçmesi gerekti. Konuya ilişkin bilgilere daha önce ulaşamazdı. Yanlış kanaatim, 1940'lı yılların sonunda Yale'deki Uluslararası İlişkiler öğrenciliği dönemimden kaynaklanıyor. Roosevelt'e tarih profesörleri tarafından büyük saygı gösteriliyor, çok rağbet ediliyordu; oysa şimdi, onun trajik bir şahsiyet olduğunu biliyoruz. Hatta, Clinton'ın yaptığı gibi, karısını bile aldatmıştı.

Oğul Bush Beyaz Saray'a, politik olarak kusurlu, Demokrat Al Gore'a karşı kirli oyunlar düzenlediği şüphesi altındaki biri olarak girdi. İktidarının ilk aylarında, 11 yıldır toplanan 1 trilyon 350 milyar dolarlık vergiyi kaldırdı. Fakat onun muhafazakâr programı dönüp kendisini vurdu. Halk yeni başkana saygı duymuyordu. Cumhuriyetçi bir senatör, Bush'un politikalarından öylesine tiksindi ki, Demokratlara katılarak Senato'da 50'ye 50'lik bir dengenin kurulmasına neden oldu. Sonra, 11 Eylül oldu.

Sanki gökten inen bir ışıkla Bush'un talihi döndü. Terörizme karşı küresel bir savaş açtı ve ulus onun arkasında birleşti. İdeolojik çekişmeler çabucak unutuldu. Desteklenme oranı bir ara % 94'e yükseldi. Teddy Roosevelt'e ve Ronald Reagan'a benzetiliyordu. Texaslı ufaklık birden bire Büyükler'in arasına katıldı. Yine de şu soru ortada duruyor: Günümüzden 60 yıl sonra başka bir tarih profesörü kayıtları inceleme ve gerçekte ne olup bittiğini keşfetme şansı bulduğu zaman Bush hakkında nasıl bir hüküm verilecek?

2001 gibi geç bir tarihte, Richard Reeves, Richard Nixon hakkında çok titizlikle çalışılmış bir kitap yazdı: 'Beyaz Saray'da Tek Başına' Asya'daki savaşın beş yıl boyunca sorumlusu olan bu adama çok fazla yer ayrıl-

miş. Ama Reeves, Beyaz Saray'ın günlük defterlerini, ajandalarını, resmi kayıtlarını ve hatta Nixon'un kötü ünlü bant kayıtlarını inceleyen ilk yazardı. Nixon'un Beyaz Sarayı'nın A'dan Z'ye yalanlar üzerine kurulduğunu ortaya çıkardı.

Newsweek'in 15 Ekim 2001 tarihli sayısında John Stacks, Reeves'in kitabını değerlendirirken, 'Nixon yalnızlığını korumak için sürekli yalan söylüyordu' diye yazıyordu. 'O en yakınındaki kadrolarına, kabinesine, ulusuna ve dünyaya yalan söylüyordu. Nixon'un kurmayları birbirlerine ve Başkana yalan söylüyordu. Yalanların altında yatan gerçeği bulma umutsuz gayretiyle, birbirinin telefonlarını dinliyor, dosyalarını çalıyor, telefon kayıtlarını inceliyorlardı. Reeves'in yazdığına göre, orası yalan ve aldatma ilkesi üzerinde örgütlenmiş bir Beyaz Saray'dı. Onun içindekiler bile artık gerçekliği kavrayamıyordu.'

ABD içindeki ve dışındaki insanların çoğunun, hakkında hiçbir şey bilmedikleri, 30 yıldan fazla zaman önceki gerçek Washington buydu. Günümüzde iş başındaki Küresel Polisin liderlik işleyişi Nixon günlerinde olduğundan farklıdır, ondan daha kötüsü olamaz, gibi fikirler besleyen biri gidip kafasını kontrol ettirmelidir. Reeves'in çalışmasında, Henry Kissinger'ın, Nixon'dan daha da ciddi şekilde yasaları ihlal ettiği ortaya çıkıyor. Sözgelimi, belgelerle kanıtlandığı gibi, Kissinger, ABD Dışişleri Bakanı William Rogers'ı aldatmak için, yalanlarına Sovyetlerin ve Çin'in katılmasını istedi. Buna rağmen, 2002'de Los Angeles'da yayınlanan, çağımızın önde gelen 100 entelektüelini sıralayan bir listede Henry Kissinger en başta yer aldı.

Bu arada Bush, Cheney ve Rumsfeld, Küba'daki X-Ray Kampında sözde El Kaide ve Taliban üyesi olan insanlara karşı domuz muamelesi yapıyor. Londra'da yayınlanan Sunday Times'ın 13 Ocak 2002 tarihli sayısında Tony Allen-Mills'in bildirdiğine göre, 'Tutuklular, dev Amerikan nakliye uçağından parlak turuncu tulumları, turkuaz maskeleri ve gözleri plastik bantlar-

la kapatılmış olarak indiklerinde, sanki başka bir gezegenden gelmiş gibi görünüyorlardı.’ ‘Afganistan'dan yaptıkları uçak yolculuğuyla sersemlemiş prangalı tutuklular küçük adımlar atıyordu, ama ABD'nin terörizme karşı savaşındaki en umulmadık durak olan Guantanamo Koyu'ndaki ABD askeri üssüne farkında olmadan girerken büyük bir sıçrayışla apayrı bir dünyaya geçiyorlardı.’

Texaslı çiftlik sahibi, bu adamlar için dörde dört metrelik açık hava kafeslerini kullanıma açtı; bununla da, Bush'un ne ölçüde bu ek savaş suçundan sorumlu tutulabileceğine kadar bir sürü tartışmalı yargısal sorunu ortaya çıkardı. Televizyonda görülen bu barınaklar, hayvanseverlerin Borneo Adası'nda koruma altındaki orangutanlar için yaptıkları geçici sığınma yerlerini gösteren National Geographic'teki fotoğrafları hatırlatıyordu.

Bu tutsaklar, aynı zamanda, Küba'ya 20 saatlik uçuş boyunca ilaçla uyutulular. Çılgın bir ABD'li general gazetecilere, bunun yapılması gerektiğini, çünkü bin Ladin'in takipçilerinin uçağı düşürmek için uçağın içinden geçen hidrolik kabloları dişleriyle koparabilecek kadar fanatik olduklarını söyledi. ABD, bin Ladin yanlısı 445 kişiyi elinde tutuyor gibi görünüyor. ABD'li bir sözcü, kafeslerdeki tutukluların yağmur yağdığında ıslanacaklarını kabul etti ama onlara kültürel olarak uygun -yani içinde domuz eti olmayan- yiyecekler verileceğini söyledi. Onlara ayrıca iki büyük havlu, birisi namaz seccadesi olarak kullanılmak üzere, verileceğini belirtti. Şu Bush, her şeye rağmen nazik adam!

BM Genel Sekreteri Kofi Annan, ABD'nin elindeki kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmesi'ne uygun olarak davranılması gereken savaş esirleri olduğunu açıkladı. Savunma Bakanı Donald Rumsfeld, ‘Hayır, biz onları yasadışı savaşçılar olarak görüyoruz’ dedi. The Economist ise şöyle yazdı: ‘Onlar ne kadar korkunç suçlar işlemiş olurlarsa olsunlar belirli haklara sahiptir ve Amerikalılar hangi yargılama usulünü seçerlerle seç-

sinler bu geçerli olacaktır. Uluslararası hukuka göre, eğer bir suçla itham edilmiyorlarsa serbest bırakılmaları gerekir. Eğer itham ediliyorlarsa, suçlamalar kendilerine bildirilmeli ve gerçekten bağımsız bir mahkeme tarafından adil biçimde yargılanmalıdırlar. El Kaide tutukluları belki de Bay Rumsfeld'in iddia ettiği gibi Cenevre Sözleşmesi'ne göre “yasadışı savaşçılar”dır ama tek başına bu olgu onların temel haklarından mahrum kalmalarını gerektirmez.’ (Cilt: 362, 19 Ocak 2002)

BBC'den John Simpson Sunday Telegraph'da (20 Ocak 2002), Bush'un Afganistanlı tutuklulara yönelik acımasız ve insanlık dışı davranışı karşısında İngiltere'de de huzursuzluğun büyüdüğünü yazdı. ‘Aylarca ahlâkın üstünlüğünü vurguladıktan sonra, Washington şimdi farkında olmadan ondan uzaklaşabiliyor’ diyordu Simpson. ‘Pakistan gibi yerlerde, şiddet yanlısı radikal akımlara destek azalıyor ama ABD'nin mağlup olmuş düşmanlarına davranış tarzı canavarın yeniden dirilmesine hizmet ediyor.’

Simpson'un belirttiği gibi, Amerikalıların çoğu, seçkin hukukçuların, insan hakları gruplarının veya Anglikan piskoposların, samimiyetle terörizmi destekleyen bu adamların tutukluluk koşullarıyla neden bu kadar ilgilendiklerini anlamakta zorlanıyor. Terörist kelimesi ilk kez, Jakobenler Fransız Devrimi'nden sonra ‘Terör Dönemi’ni başlattığında, devletin yaptığı terörü tanımlamak için kullanıldı. Çok sonraları Oxford sözlüğü farklı bir yorum ortaya attı: ‘Yurttaşlarına karşı şiddet eylemleri uygulayarak, mevcut hükümeti baskı altına almayı amaçlayan gizli veya sürgündeki bir örgütün üyesine terörist denir.’

İngiliz gazeteci Anthony Sampson'un Herald Tribune'de (12 Aralık 2001) yazdığına göre, İngiltere Yıllığı ilk kez 1947'de Oxford sözlüğünün formülüne başvurdu. Yıllık, ‘Filistin'deki Yahudi teröristler tarafından yapılan zorbalıkların en sonuncusu ve en kötüsü olarak’ değerlendirdiği Kral Davut Oteli'nin havaya uçu-

rulması olayına göndermede bulunuyordu.

1948'de Yahudi devletinin kuruluşu tek yanlı olarak ilan edildi. Filistinliler, Siyonistlerin ülkelerini ele geçirmesine karşı çıktı. Kelimenin tam anlamıyla ülkeleri onlardan çalınmıştı. ABD, bağımsızlığın ilanından 11 dakika sonra İsrail'i tanıdı. Böylece Filistinliler terörist durumuna düştüler. Doğal olarak ülkelerini geri almak için bir mücadeleye giriştiler. Bu kavga yarım yüzyıldan fazla zamandır sürüyor. 2002 yılında hâlâ Filistinliler ve Yahudiler birbirlerini öldürüyor ve bundan dolayı ABD ile müttefiklerinin çoğu Filistinlileri terörist olarak adlandırıyor. Oysa onlar gerçek özgürlük savaşçılarıdır. Bin Ladin de onların yanındadır.

Bence, Hollanda'yı işgal eden (1940-1945) Nazilere karşı bizim direniş hareketimiz ile ülkelerini işgal eden Siyonistlere karşı Filistinlilerin direnişi arasında hiçbir fark yok. Kuşkusuz Hitler ve Himmler bizi, Hollanda yeraltı hareketinin üyelerini, terörist olarak görüyordu. Fakat bizler, Filistinliler gibi, gerçek özgürlük savaşçılarıydık. Çoğu Filistinli, Bush ve Şaron'a, bizim savaş boyunca Hitler ve Himmler'e baktığımız gibi bakıyor. Nazi işgalini yaşamış biri olarak, onları suçlamıyorum.

‘Devlet adına iş gören teröristlere, devrimci teröristlerden daha yumuşak davranılır’ diye yazıyor Sampson. ‘Onlar çoğu kez, aynı madalyonun iki yüzüdür. Joseph Conrad “Gizli Ajan”da, teröristlerin de polislerin de aynı sepetten çıktığını yazıyordu. Fakat iki tarafın birbiri için kullandığı kelimeler değişir. Ben özgürlük savaşçısıyım. Sen teröristsin. Gerçekte, polis baskısı dayanılmaz olduğunda ve şiddet dışında hiçbir direniş imkanı kalmadığında, devlet terörizmi devrimci terörizmi kaçınılmaz hale getirir.’

ABD II. Dünya Savaşı'ndan beri devlet terörizmi uyguluyor. Roosevelt'ten bu yana tüm başkanlar tarafından işlenen suçlar arasında en çok oğul Bush'unkiler, Nazilerin devlet terörizmini andırıyor. Hitler Avrupa'ya hükmedebileceğini sanıyordu. Bush ise, onun ve yordakçılarının, kendi isteklerini dünyaya zorla kabul

ettirebileceğini düşünüyor. ABD medeniyetinin zaten zayıf olan yaldızı, Afganistanlı sözde El Kaide militanlarına yaptığı vahşi muamele ile daha da dökülüyor. Rumsfeld'in, lüzumsuz yere sakallarını kazıtarak bu adamların onuruyla oynamasının ne gereği vardı? Bu adamın bir Nixon-Ford yılları artığı olduğu hesaba katılırsa, şaşılacak bir şey yok. Her şeyden önce sakal, dindar bir Müslüman için dinine bağlılığın önemli bir kanıtıdır.

Julian Borger The Guardian'da (25 Ocak 2002), 'X-Ray Kampı, özellikle tıka basa doldurulmuş bir hayvanat bahçesine benziyor' diye yazıyordu. İşkenceyle aynı anlama gelmeyebilir ama tropikal sıcaklık altında pişen daracık metal kafesler vahşetin hakim olduğu bir başka çağa aitmiş gibi görünüyordu. Bu, bir tür Karaibler'in Gulag'ıdır. Kuşkusuz insan, önümüzdeki sahne başka bir ülke tarafından sergilenmiş olsaydı ne olurdu diye merak etmeden duramıyor.' Ama Bush ve Beyaz Saray başkalarının yazdıklarına bir nebze olsun önem vermiyor. Bush hiçbir şey görmüyor, hiçbir şey duymuyor. 11 Eylül'de 3 bin değerli Amerikalı yitirilmişken, başkalarının ne düşündüğü kimin umurunda? Bush tayfası intikam duygularını, ABD'deki tarihi günde olup bitenle kesinlikle hiçbir ilgisi olmayan El Kaide savaşçılarında tatmin ediyor.

21. yüzyılın başında ABD medeniyetinin ahlâki ve entelektüel ortamı çöküş halindedir. Tarihçi Arnold Toynbee'nin sözleriyle, tüm yaşayan uygarlıklar er ya da geç yıkılır. Harvard'dan Samuel Huntington bir uygarlıklar çatışmasından söz etti. Gerçekte biz, her taraftaki zayıf donanımlı gerilla gruplarının karşısına çıkarılan ileri teknoloji ürünü en modern silahlardan oluşan kapsamlı silah depolarıyla desteklenen bir kapitalist süper cihada önderlik eden bir süper güç görüyoruz. Onlar çıplak elleriyle özgürlük için, saygınlık için ve güneşin altında kendilerine ait bir yer edinebilmek için her şeyi göze alarak mücadele ediyor. Bush uzlaşmayacak. Seçmiş olduğu aptalca, tehlikeli savaş yolun-

dan hiçbir sapmayı kabul etmeyecek. Amerikan hayat tarzının her yerde hakim olmasını kesin biçimde sağlamak amaçlı küresel savaşını hiç kimsenin baltalamasına izin vermeyecek.

Doğal olarak, ABD'nin küresel toplum üzerindeki egemenliği konusunda Amerika'ya karşı yaygın muhalefet ve silahlı ayaklanmalar var. Bu nedenle, ABD'nin ateş gücünün ezici üstünlüğü karşısında, William Butler Yeats'ın dediği gibi 'soy ve ruh olmak üzere iki tür sonsuzluk' olduğuna tanıklık ediyoruz. Soyun sonsuzluğu, kabilesel geçmişi yansıtıyor; ruhunki ise kozmopolit bir gelecek endişesini açığa çıkarıyor. Benjamin Barber, bu kaygı verici gelişmeyi 'savaş ve kan dökücülük yüzünden insanlığın geniş kollarının yeniden kabileleşmesi' ihtimali olarak ifade ediyordu.' (McDünya'ya Karşı Cihat, Balantine Books, New York, 1995).

Aslında, dünyanın nihai Führer'inin kim olacağına dair evrensel bir mücadele bekleyebiliriz. Hem ABD içinde -John Kennedy'nin Dallas'daki kaderini veya Timothy McVeigh'in Oklahoma City'deki bombalamasını hatırlayın- hem de başka yerlerde, küresel toplum daha yaygın terörizme doğru kayıyor. En azından, Beyaz Saray'daki adama muhalefet, Washington'da küresel anarşi ve terörizm olarak yorumlanıyor. Amerika'nın Avrupa'daki, şimdiden ona eklenmiş kuklalarını bir yana bırakırsak, farklı kültürlerden ve dinlerden gelen dünyanın geri kalan kısmı henüz değişmedi. Fakat Küresel Polis, herkesin kayıtsız şartsız ABD hayat tarzına teslim olmasını talep ediyor. Bu, Avrupalı ulusların Afrikalı, Asyalı ve Latin Amerikalı eski sömürgelerine götürdüğü mesajla ve 'kutsal görev'le aynı tipten bir istektir.

Müstakbel Canterbury Başpiskoposu Saygıdeğer Rowan Williams, ABD'nin Afganistan'daki savaşını 'ahlâki olarak lekeli ve bir utanç kaynağı' olara niteliyorsa, bir şeyler ters gidiyor demektir. Şu anda Galler Başpiskoposu olan Williams, Bush'un savaşını 'yenilgiye uğratmak istediği terörizmle ahlâki olarak eşdeğer-

de' diye tanımladığında, etkili konuşma, ciddiyet, ikna gücü ve insancılık niteliklerine sahip olduğunu gösterdi. Bugünkü Amerikan başkanı, Başpiskoposun neden söz ettiğini asla anlayamayacaktır.

Bush yönetiminin dış ilişkileri yürütme tarzı, Mussolini'nin ve damadı Kont Galeazzo Ciano'nun tarzını andırıyor. Onlar 1936'da Etiyopya'ya saldırdılar. Bu, Cenevre'deki Milletler Cemiyeti'ni barışı korumanın bir aracı olmaktan çıkardı. Hitler bunu fırsat bildi. O da Saarland'a, Avusturya'ya ve Suddetland'a karşı tek yanlı olarak saldırıya geçti ve buraları işgal etti. Gücünü abartıp Polonya'ya da saldırınca II. Dünya Savaşı başladı.

Bush ve üç silahşörü; Cheney, Powell ve Rumsfeld, tıpkı 1930'lu yıllarda faşistlerin yaptığı gibi, canlarının istediğini yapma ruh haline tehlikeli biçimde yakınlar. New York Times'ta köşe yazarı Thomas Friedman bu eğilime, 11 Eylül'den altı hafta önce işaret etti. 1 Ağustos 2001'de şöyle yazıyordu: 'Bush ekibi için dünya lideri olmak, Amerikalıların, kaynaklarının tüketimini (Kyoto Protokolü), askeri güçlerini (Anti-Balistik Füze nükleer deneme anlaşmaları ve Biyolojik Silahlar Sözleşmesi) veya onların akıl almaz silah yasalarını (küçük silahlar konusundaki BM anlaşması) sınırlayabilecek olan antlaşmalar ve çok taraflı sözleşmelerle kısıtlanmadan her istediklerini yapabilmesidir.'

Tam altı yıl boyunca silahların teyidi üzerinde görüşmeler yürütüldü. 'Ve sonra, Amerika, tesislerinin de teyit edilmesi gerektiğini keşfediyor. Bu ne arsızca küstahlık!' diye yorumluyor Friedman alaycı biçimde. Ve ekliyor, 'Amerika'ya, Avrupa'da, çoğunlukla Irak gibi haydut bir devlet olarak bakılıyor.' Bush yönetiminin dünyaya verdiği mesaj konusunda uyarıda bulunuyor: Onlar kurallara ve anlaşmalara inanmıyor çünkü Bush kaba kuvvete inanıyor. Biz bu güce sahibiz, diğerleri değil!

ABD'nin uluslararası ilişkiler karşısındaki tutumu, 1930'lu yılların sonundaki Mihver kuvvetlerinininkiyle

aynı. Tek fark şu ki, Hitler'in Polonya'yı işgalinin ardından İngiltere ve Fransa ona karşı savaş açıp bir ittifak kurmaya giriştiler. ABD'yi savaşa çekmek için Pearl Harbour felaketi şarttı. Tıpkı 11 Eylül'ün, Amerikalıların 'Terörizme Karşı Savaş'ı topluca desteklemesini sağlamak için, yaşanması gereken zorunlu bir felaket olduğu gibi.

Fakat 2002'de, yükselen ABD faşizmine karşı bir uluslar koalisyonu kurulamıyor ve bu yüzden ona karşı savaşmak için örgütlenilemiyor. Nükleer füzeleri olan hiçbir ülke, Amerika'ya saldırma düşüncesini bir an bile aklından geçirmez. Bu yüzden, ABD gerçekten dünyanın her tarafında canının istediğini yapabilir. Amerika, 1945'den beri yavaş ama emin adımlarla imparatorluğunu kuruyor. Profesör R.H. Wade'in açıkladığı gibi, Washington Makyavelci bir hassasiyetle dünyanın küreselleşmesi ve doların hakimiyetine girmesi yönünde çalışıyor (Pazarı Yönetmek, Princeton University Press, 2001).

II. Dünya Savaşı'ndan bu yana Pentagon yeni askeri öğretilerini ve yeni silahlarının özelliklerini Kore, Vietnam ve diğer yerlerdeki bölgesel savaşlarda deniyor. Soğuk Savaş sırasında ABD, Sovyetler'in yıllarca önündeydi, diğerleri ile arasında ise ışık-yılları vardı. Afganistan, ABD ordusuna, istihbaratın ve düşman hakkındaki doğru bilginin bir Yıdırım Savaşı için kilit önemde olduğunu öğretti. ABD Hava Kuvvetleri, yeter ki doğru verileri alsın, gerisini duyarlı bombalar halledecektir.

Vietnam Savaşı döneminde Lyndon Johnson yeni hedefleri öğle yemeği sırasında belirlerdi. Bu yüzden askerler Johnson'ın 'öğle yemeği hedefleri'nden söz ederdi. Yine de, Körfez Savaşı'nda 'Havadan Hedef Belirleme Görevi' üç gün sürdü. Irak'ın hareketli Scud bataryalarının yerini saptamak imkansızdı. 1999'da eski Yugoslavya'da uçaksavar bataryaları ve tanklar için aynı şey oldu. Kosova Savaşı'ndan sonra ABD yalnızca 13 tahrip edilmiş tank buldu. Ancak Afganistan'da

ABD, saptayıcılar ve kameralar takılmış insansız uçaklar kullandı. Sonuçta, Afgan toprakları Vietnam'dan dört kat büyük olduğu halde, ABD'nin Özel Güçlerini - bazen at sırtında- kullanmak daha kolay oldu. Onları bulmak zordu ama durmadan tepelerinde dönen B-52'lere ulaştırdıkları değerli bilgilerle ABD komuta heyetini beslediler.

Birkaç düzine tepeden tırnağa silahlı Yeşil Bereli'den oluşan bu küçük ABD gerilla birliklerine 'A takımları' deniyor. Bunlar, Kuzey İttifakı birliklerine, Taliban güçlerini nasıl gafil avlayıp saldıracaklarını öğretiyordu. Bu gruplar, Kuzey İttifakı birliklerinin Taliban güçlerini hazırlıksız yakalayıp saldırmaları için destek olmak üzere ABD saldırı uçaklarını yerden yönlendiriyordu. Bu, daha önce Balkanlar'da izlenen bir taktikti, orada ABD emperyalizmi onlar adına bu kirliliğin yapılmasını UCK ve Arnavut çetecilere bıraktı. Bu iş, vahşice kitle kıyımı yapan msket bombalarının kullanıldığı ağır saldırılarla eşgüdömlü olarak yapılıyordu. Bu demekti ki, Amerikalılar hiç kayıp vermezken, diğeri kurbanlık askerler olarak kullanılıyordu. Ve günün sonunda, ABD kazanmış oluyordu.

The New York Times'dan dört muhabir bu günlerde ordunun nasıl iş gördüğünü ayrıntılı biçimde ortaya koydu. Bir Özel Güçler komutanı onlara şunu söyledi: 'Biz Afganistan'da esas olarak, kimin salt kötü adam, kimin biraz kötü biraz iyi adam olduğunu ve salt iyi adamlar olup olmadığını çözmeliydik.' Taliban'ı kime temizleteceklerini zihinlerinde belirledikten sonra, Kuzey İttifakının askerlerine üniforma, bot, mühimmat ve yiyecek temin ettiler. Yanlarında ABD Özel Güçleri olmak üzere, bu çeteciler Taliban karşısında büyük bir hızla ilerledi. Afganistan, tümüyle, Balkanlar'ın bir tekrarıydı. Dünya, tüm kıtalarda benzer Küresel Polis operasyonları bekleyebilir.

Bu satırlar yazılırken, yüzlerce ABD Özel Güçleri, Ebu Seyyafı (kılıç taşıyan, demek) yok etmek için yürütölen antiterörist operasyonlarda Devlet Başkanı

Gloria Macapagal-Aroyo'ya yardım etmek için Filipinler'e uçmakta. Bu grubun güneydeki Basilan Adası ve çevresinde faaliyet gösterdiğine ve El Kaide ile bağlantı içinde olduğuna inanılıyor. Savunma Bakanı Donald Rumsfeld, 'Oraya gönderdiğimiz askeri personelin sayısı az değildir' dedi. Washington, bir kez daha silahlı çılgınlığa kalkışıyor.

The New York Times (22 Ocak 2002) başyazısında uyarıda bulundu: 'Bir Kez Daha ABD Danışmanları.' Gazetenin yazdığına göre, 'Pentagon, uzun süredir utanç verici biçimde, Amerikan güçlerini başka ülkelere, onlar gerçekte savaşçı oldukları halde, 'danışman' olarak gönderdiğini açıklıyor. Bush ekibinin bu oyunu oynamayacağını umuyoruz.' Kuşkusuz Bush tayfası, II. Dünya Savaşı'ndan sonra tüm ABD başkanlarının yaptığı gibi, bu kirli oyunu tekrarlıyor. Vietnam 'danışmanlar'la başladı ve ABD 58 bin insanını kaybetti. 'Tanrılar, Pandora'nın kutusunu kötülüklerle doldururken bunlara umudu da eklediklerinde nasıl da kıkır kıkır gülmüş olmalı' diye yazıyordu Somerset Maugham, 'Yazarın Defteri'nde, 'Çünkü umudun en çok acı çektiren kötülük olduğunu, insanların sefil durumlarına sonuna kadar dayanmaları için onları ayarttığını biliyorlardı.' Gazetecilerin politika ve dışişleri konularını analiz ederken umut kelimesini kullanması beni hep hayrete düşürür.

ABD askeri planlarına ilişkin bu yarım yamalak notların özeti, 21. yüzyılda ABD emperyalizmine karşı çıkmak, eğer imkansız değilse, yararsızdır. Aynı görüşte olmayanların ve boyun eğmeyi veya teslim olmayı reddedenlerin, askeri olarak yeraltına inmek ve özgürlük savaşçısı olmak dışında bir seçeneği yok. Kuşkusuz Washington onları terörist olarak adlandıracaktır, tıpkı Avrupa'nın büyük kısmında Nazi işgaline karşı direnen bizim gibilere Hitler'in yaptığı gibi. Peter Preston 11 Eylül'den kısa süre sonra The Guardian'da, 'Terörizme Karşı Savaş'ın 'bir yalan festivali'ne dönüşeceği uyarısında bulunuyordu. Olmakta olan tam da budur.

Bakan Rumsfeld, Guantanamo Koyu'ndaki El Kaide tutuklularına şempanzeler gibi davranılırken, bu savaş esirlerine karşı uygulanan hayvani muamele hakkında duvar gibi bir suratla yalan söylüyor.

Bugünkü Beyaz Saray'ı yöneten yarım akıllılar, dünyayı, iyiler ve kötüler, terörizmin karşısında ve yanında olanlar diye aptalca ikiye bölüyor. Bush kliği, ülkelerin ABD'ye boyun eğdirilmesinin ve kalkınmakta olan ülkelerde refahın artmasını ve daha kaliteli bir yaşamı kısıtlayan Batı'nın getirdiği eşitsizliklerin, saldırı ve şiddet için yeterli bir neden oluşturduğunu hiç anlamıyor.

ABD'ye itaate zorlamak için, ekonomik ve askeri ambargodan yabancı ülkelere doğrudan doğruya Özel Güçleri göndermeye kadar her türlü yasadışı yöntem kullanılır. Bunlar, içinde yaşayan insanları hiç dikkate almaksızın köylerin B-52'lerle dümdüz edilmesiyle tamamlanır. İronik biçimde, başkalarını şeytan, insanlık dışı, acımasız diye adlandıran Amerikalıların kendisi yeryüzünün en kötü savaş suçlularıdır. Tıpkı Hitler'in, hiç gitmemeleri gereken yerlere SS birliklerini göndererek tüm Avrupa'ya özgürlük getirdiğini düşünmesi gibi, Bush da özgürlük savaşçıları yok etme ve dünyanın her köşesine birliklerini gönderme sözü veriyor. Ve bu kez, Nazi canavarına karşı savaşmak üzere büyük bir ittifakın kurulabildiği 1939'un tersine, milyarlarca güçsüz ve yoksul insan için, bu en son emperyalizm dalgasına karşı silaha sarılmaktan ve özgürlük savaşçısı olmaktan başka bir seçenek bırakılmıyor. ABD kasıtlı olarak yanlış biçimde bu kahramanları terörist diye adlandırıyor.

Bush ve Sharon günümüzün Nazileri gibi davranıyor. Yaser Arafat'ı 'geçersiz' ilan ettiler. Bush onu, Oval Ofis'te kabul etmeye değmeyecek bir terörist olarak olarak görüyor. Arafat'ın arkadaşları ve en yakın yardımcıları Nazi tarzında öldürülüyor. Mevcut İsrail rejiminin bu canice tutumu ancak Bush yönetimi bunu onayladığı için mümkün oluyor. ABD despotizmine ve

İsrail Neo Faşizmine karşı özgürlük mücadelesi ve gerilla savaşı hep devam edecek. Ta ki, sonunda Amerikalıların dünya işlerindeki fesadının ve zorbalığının kendi içinden durdurulacağı, düzeltileceği ve temizleneceği gün gelene kadar. Fakat bu, ABD'nin Vietnam'daki zorbalığının -ancak 15 yılda- durdurulmasından daha uzun sürebilir. Bu arada 11 Eylül tipi felaketlerin tekrarlanma olasılığı yalnızca büyüyecek ve uzun bir süre yaşamımıza eşlik edecek.

Bill Clinton için, birkaç düzine cruise füzesini Afganistan'daki El Kaide kampına fırlatma emrini vermek çocuk oyuncağıydı. Fakat onlar da, intihar komandolarıyla ABD yolcu uçaklarını kitle kıyımı yapabilecek silahlara dönüştürerek (Bush'un anlatımıyla) kendi cruise füzelerini yarattılar ve bunlarla 11 Eylül'de New York ve Washington saldırılarını gerçekleştirdiler. ABD-İsrail savaş suçlarına karşı savaş ilan etmiş olan aynı kişiler, ya benzer bir eylemi Tel Aviv'e karşı planlasalardı? Kıyamet kopardı. İsrail ve ABD'nin yaptığı gibi, yıllarca Arapları tahammül sınırını aşacak ölçüde taciz edip kışkırttıktan sonra, Arap gazabının volkanının patlayıp Fas'tan Endonezya'ya kadar sokakları dolduracağı günün geleceğini tahmin etmek için insanın bir kristal küreye ihtiyacı yok.

Bush'un sıkı konuşmasına rağmen, Amerikalılar, Vietnam'da ve Somali'de olduğu gibi yine kaçacaklar. Filistinliler sonunda özgürlüklerini ve topraklarını geri alacak. İşler tersine dönünce, İsrail varlığını sürdürebilirse şanslı olacak. Krallar, işbirlikçiler ve ABD'nin Quislingleri bir gün gidecek. Eğer şansları varsa, dünyanın dört bir yanındaki pek çok düzenbazın daha önce yaptığı gibi, bankaları soymak, Florida veya California'ya kaçmak için zamanları olur ve orada mutluluk içinde yaşarlar. ABD dolar emperyalizmi de, yüzlerce yıllık Avrupa sömürgeciliğinin sonunda Afrikalı ve Asyalıların sokaklara dökülmesinden sonra çökmesi gibi, aynı biçimde er ya da geç çökecek.

Her şeye rağmen sonunda İran Şahının başına ge-

len budur. Hüsnü Mübarek'in, ABD'ye olan 8 milyarlık borcunun silinmesi karşılığında Irak'a karşı Körfez Savaşı'na katılmayı kabul eden bu hainin, eninde sonunda başına gelecek olan budur. Ortadoğu, Washington'dan gelecek bir lütuf karşılığında ülkelerini ve birbirlerini satmaya hazır Arap Quislingleri ile doludur. Suudi hanedanı bir başka mükemmel örnektir. Bin Ladinciler güvenli ve kendinden emin biçimde mevzi kazanıyor. Avrupa sömürgeciliğinin 20. yüzyılda yeryüzünden silinmesi gibi, ABD emperyalizmi de sonunda Ortadoğu'da çökecektir.

Kendisi de önde gelen bir savaş suçlusunu olan Şaron, Bush'un şahsında vefalı bir suç ortağı buldu. Bush sessizce başını sallayarak Şaron'un çığınca davranışlarına onay veriyor. CIA'nın kontrterörist operasyonları eski şefi Vincent Cannistraro, Washington Post'da, (31 Ağustos 2001) Bush yönetimi ile şimdiki İsrail hükümetinin arasındaki, Filistinlileri 'kan kaybından ölmeye bırakma' politikası temelindeki anlaşmadan söz ediyor ve bu politikayı 'sersemce' diye adlandırıyordu. Bu anlayışla karşılanmalı çünkü bunun yerine 'canice' kelimesini kullansaydı, eski işverenin avukatlarıyla başı derde girecekti.

İsrail devleti öldürülmesi gereken Filistinli yurttaşlara ilişkin resmi bir liste hazırladı. Ben Gurion ve diğerleri tarafından 1940'lı yıllarda uygulanan Siyonist devlet terörizmi Şaron'un eliyle tümüyle yeniden canlandırıldı. İsraili caniler 1948'de Kudüs'te, barış için arabuluculuk yapmaya çalışmakta olan İsveçli Kızıl Haç Başkanı Kont Folke Bernadotte'yi öldürdüler. 2001'de Şaron ortadan kaldırılması gereken Filistinli yurttaşların listesini çıkardı. 'Hedef cinayetleri' diye yazıyordu Cannistraro, 'terörizmi caydırma amacına ulaşmada etkisiz olduğu gibi, kana susamışlığı ve anlaşılır bir intikam duygusunu haklı çıkarabilir.' CIA eski bölüm şefi mantıklı bir şekilde, bu yargısız infazların yalnızca -diğer tarafın dediği gibi- 'kan borcu'nu ve bıktırıcı şekilde süren şiddet döngüsünü yarattığını ile-

ri sürüyordu. Kısacası, Bush'un uğursuz 'Terörizme Karşı Savaşı'nın nihai etkisi de aynı olacaktır.

1995'de İsrail'in MOSSAD'ı, Filistin İslami Cihat'ının önderi olan Afthi Şakaki'yi öldürmesi için Malta'ya bir saldırı timi gönderdi. Bu, İsrail'e karşı bir dizi terörist eylemin öcünü almak için yapıldı. Unutulmasın ki, bu, Batılı medyanın ifadesidir. Şakaki ve arkadaşları yalnızca ülkelerini geri almaya çalışan özgürlük savaşçılarıdır. Şakaki'nin yerini, Suriye'nin desteğiyle İslami Cihad'ı daha da güçlendiren Ramazan Abdullah Şalah aldı. İsrail'in içinde daha da öldürücü intihar bombalamalarını geliştiriyor. Ve böylece sonu gelmeyen şiddet döngüsü devam ediyor.

'Öyleyse İsrail'in suikast kampanyasının gerçek başarıları neler?' diye soruyordu Cannistraro Washington Post'daki makalesinde. 'Daha fazla ölüm, daha fazla kurban; oysa İsrail radikal sağ ile Filistinli radikal İslamcılar arasında sıkışıp gerileyen her iki ülkedeki politik olarak ılımlı kesim, giderek solan umutlarla, barış yapacak önderleri arıyor. Amerikan hükümeti, ABD yasalarına göre suç teşkil eden bir işi onaylamamalı ve üstü kapalı biçimde cesaretlendirmemelidir.' Bir CIA görevlisinden bile gelse, mantıklı görüşleri kimse umursamıyor çünkü mevcut ABD ve İsrail liderlerinin ikisi de kör bir öfke duygusuna takılıp kalmış durumda. Sicili savaş suçlarıyla dolu bir eski general ile bir ABD beyzbol takımının eski oyuncusunun beyinleri, yalnızca cinayetlere karşı misilleme yapmayı hayal edebiliyor. Sağduyulu devlet adamlarımız nereye gitti?

Amerikalılar, Filistinlilerin İsrail'e, onlar Yahudi oldukları için değil, ülkelerini ellerinden aldıkları için direndiğini ve saldırdığını neden anlamıyor? Şaron Filistinlileri, ta 1953'de Qibya'dan, 1982'de Sabra ve Şatila'dan beri öldürüyor. O yalnızca, 53 yıl önce başlayan Filistin'in sömürgeleştirilmesi sürecini kanlı elleriyle devam ettiriyor. Batı, İsrail'in bağımsızlığından sonra İsrail'de kalan Filistinlilerin topraklarının yüzde 85'ine el konulduğunu unutuyor. Siyonizm İsrail etiğine ne

yaptı? 1948'den önce toprakların yaklaşık yüzde 93'ü, fi tarihinden beri orada yaşayan Filistinlilere aitti.

Hunların Batı Avrupa'yı istila ettiği dönemlerde benim ülkem, Almanya'nın bir parçasıydı. William of Orange'dan gelen Hollanda kraliyet ailesinin genleri yüzde 99 Almandır. Bir zamanlar İspanya bile ovaları işgal etmişti de, onları çıkarmak için 80 yıl süren bir savaş yapılmıştı. İspanyol ve Alman fatihlerin 1947'de Hollanda sınırlarına dayanıp bin yıl önce onların oturmuş olabileceği bu toprakları istediklerini hayal edin. Kesinlikle teslim olmayı reddeder ve şiddetle savaşırdık; tam da davetsiz misafir Yahudilere karşı Filistinlilerin yapmakta olduğu gibi. Houston'lı büyük şeytan, davetsiz Yahudi misafirlerin daha fazla Filistin toprağı ele geçirmesini yüzde yüz destekliyor. Ve dünyanın geri kalanı dehşet ve hüsran içinde bu yeni İsrail savaş suçları dalgasını durdurmaktan aciz, izliyor.

Dahası, bir hükümet üyesi olan Benny Elon, açıkça ve utanmazca, 'Şaron hükümeti Batı Şeria'daki Filistinliler için yaşamı öylesine dayanılmaz hale getirecek ki, onlar topluca oradan ayrılmak isteyecek' dedi. Şaron başından beri, ne pahasına olursa olsun FKÖ'nün yok edilmesi politikasını izledi ve açıkça, kendi ayakları üzerinde durabilecek bir Filistin devletinin doğmasına asla izin vermeme kararlılığıyla davrandı. Arafat tümüyle İsrail ordusunun bir tutuklusu durumunda. Bush, Cheney ve Rumsfeld onu da, Küba'daki El Kaide Hayvanat Bahçesi'nin en son teşhir hayvanı olarak Guantanamo'ya uçurmaya iyice hazır görünüyorlar. Hiç kuşku yok, Şaron ve ortakları, Arafat'ın Filistinli intihar saldırılarını durduramayacağını, çünkü halkının yarım yüzyıldır süren İsrail terörizminden dolayı topyekün bir öfke içinde olduğunu pekâlâ anlıyor. Onlar, sadece kağıt üzerindeki Filistin devlet başkanı olarak daha da gücünü kırmak için bilerek Arafat'tan imkansız istiyorlar.

Peter Beaumont'un London Observer'da (27 Ocak 2002) bildirdiğine göre, İsraili askerler Arafat'ın karar-

gahının avlusunda bile görülüyor. FKÖ lideri telefonla her taraftan yardım istiyor. Bazı eski dostlarına çağrılarını ulaşıyor. Şaron'un Bush tarafından bütünüyle desteklenen psikolojik savaşı, bu yaşlı adamı çıldırtmayı amaçlıyor. Peki ya sonra? Arafat'tan sonra işler daha da kötüleşebilir.

FKÖ son günlerde İsrail'in Birinci Kanal televizyonuna çıktı; kendisini kaybederek haykırdı: 'Amerikalıları niye dikkate alayım! Amerikalılar sizin tarafınızda ve her şeyi size onlar veriyor. Uçakları size kim veriyor? Amerikalılar! Tankları kim veriyor? Amerikalılar! Parayı kim veriyor? Amerikalılar! Bana Amerikalılardan söz etmeyin.' Onun dile getirdiği şiddetli hayal kırıklığı, bütün Ortadoğu'da Arap kitleler tarafından paylaşılıyor. Fakat ABD, özellikle 11 Eylül'den sonra buna zerre kadar aldırış etmiyor. 11 Eylül felaketinden yalnızca Amerika ve İsrail yararlandı. Bu olay onlara dünya çapında terörizme karşı savaş açma imkanı verdi.

Bush ve Şaron'un askeri güce duydukları körü körüne güven, her yerde ters tepiyor. William Pfaff'ın belirttiği gibi, 'Bir bölgeyi istikrara kavuşturmada askeri yayılmanın hiçbir faydası yok, tersine aslında bölge ülkelerinin istikrarını sarsıyor ve onları çökertiyor ya da İslami köktenciliği güçlendiriyor ve onun yeni üye kazanmasına neden oluyor.' (The New York Times, 26 Ocak 2002) Veliht prensin kardeşi ve İstihbaratın başı olarak Prens Turki'nin halefi Prens Navaf bin Abdülaziz'in Sunday Times'a (27 Ocak 2002) dediği gibi, 'Amerika'nın Ortadoğu'da yürüttüğü politikalar bölgede barışın yerleşmesine hizmet etmiyor: ABD daima İsrail'le birliktedir. Bu benim gördüğüm en kötü kriz dönemidir.' Washington Şaron'un savaş suçlarını körü körüne onaylayışı üzerinde yeniden düşünmeliydi. Bunu yapmadı çünkü Beyaz Saray kendi savaş suçlarını itiraf etmez.

ABD'nin eski Riyad Büyükelçisi James Akins'in Sunday Times'a dediği gibi, 'Suudi Arabistan'da nefret edilmemizin nedeni, çifte standartlı olmamızdır. Biz

İsrail'in uluslararası hukuku çiğnemesinin ve BM Güvenlik Konseyi kararlarına meydan okumasının yanına kâr kalmasına izin veriyoruz. Bu koşullar devam ettiği sürece Suudi Arabistan ve diğer Müslüman ülkelerle ilişkilerimiz çok kötü olacak.' Beyaz Saray, Riyad'ın bölgeden 6 bin ABD askerinin çekilmesi isteğini kabul etmeye hazır değil. Beyaz Saray'daki maço kişilikli karar alıcılar, Büyükelçi Akins'in neden söz ettiğini anlayacak beyin kapasitesinden yoksun. Ve ikincisi, eğer ordu şimdi çekilseydi, Bush tayfası, Usame bin Ladin'e yeni bir zafer kazandırmış gibi hissedecekti. Ladin on yıl boyunca Suudi topraklarında hiçbir emperyalist gücün bulunmaması gerektiğini savundu. Bir gün, eğer baba Bush ABD birliklerinin Suudi Arabistan'da kalmasını emretmemiş olsaydı, 11 Eylül felaketinin asla gerçekleşmeyecek olduğunu öğreneceğiz.

Gizliliği kaldırılıp yayınlanan belgeler ışığında, sonunda belki de ortaya çıkacak ki, eğer ABD, baba Bush'un Körfez Savaşı'nı izleyen dönemde Suudilerin ve Arapların uyarılarını dikkate almış olsaydı, WTC kuleleri hâlâ yerinde duruyor olacak ve oğul Bush 'Terörizme Karşı Savaş'ını ilan etmek için başka bir bahane aramak zorunda kalacaktı. O zaman, 11 Eylül'ü İsrail İstihbarat servislerinin mi yoksa, bize söylendiği gibi El Kaide'nin mi organize ettiği bilinecek. Şu ana kadar bütün dünya, bin Ladin'in suçlu olduğuna dair Bush'un sözlerini tartışmasız bir gerçek olarak kabul ediyor. Çok sayıda ABD başkanı, hastalık derecesinde yalancılar olarak nam saldı. Onların sözlerini hiç üzerinde düşünmeden ciddiye almak daha da aptalca olurdu. 20. yüzyılın ikinci yarısı boyunca bunu çok iyi öğrenmiş olmalıydık. Tarihin hükmü, bu yüzyılın ortalarında kesinleşecek, o zaman 11 Eylül hakkında gerçeğe daha yakın olacağız.

Cenevre'deki Uluslararası Araştırmalar Enstitüsü'nden Daniel Warner, 'Terörizm, güç dağılımının son derece dengesiz olduğu koşullarda, mülksüzleştirilenlerin ve söz hakkı olmayanların etkinliğidir' diye ya-

zıyor. ‘Savaş tamamları giderek daha yüksek perdeden çalınırken, daha soğukkanlı seslerin bazı basit gerçekleri dile getirmeye çalışması gerekir.’ Warner terörizmin kolayca değişim geçirebilen bir virüs olduğunu söylüyor. ‘Sınırları kapatmak, füze kalkanları oluşturmak, Orta Çağ görüntülerini hatırlatan jeopolitik tepkilerdir; bunlar gelecekteki, iletişim sistemini bozmaya yönelik veya kimyasal ve biyolojik terörizme karşı çözüm değildir.’

Warner'a göre, ‘Servetin dağılımındaki eşitsizliklerin büyümesi ve politik süreçlerden dışlanma, hayal kırıklığının, saldırganlığın, şiddetin ve terörizmin nedenleridir. Hayal kırıklığının büyümesi, şiddetin büyümesi demektir. Baskının yoğunlaşması, tepkinin yoğunlaşması demektir.’ (Herald Tribune, 21 Eylül 2001) Dinliyor musunuz bay Şaron? Nazi işgalcilerine karşı direnişimizden söz ederken kastettiğim budur. Siz Nazi davranışını sergiliyorsunuz bay Şaron! Biz Hollanda'da Nazilere karşı, tıpkı Filistinlilerin size karşı savaştığı gibi savaştık. Biz de El Kaide tarzında özgürlük savaşçılarıydık. Amerikalılar, Vietnam'da, Vietkongların El Kaide gibi, Hamas ve tüm diğerleri gibi özgürlük savaşçıları olduğunu öğrenmiş olmalıydı. Onlar kolayca kökü kazınacak teröristler değildir.

George Orwell 1945'de ‘Eğitimli insanlar arasında anti Semitizm bağışlanmaz bir günah olarak görülür ve ırk ayrımcılığının öteki türlerinden tamamen farklı bir kategoride olduğuna inanılır’ diye yazıyordu. Batılı yayınlarda, büyüyen İsrail karşıtı ruh hali üzerine görüş bildiren giderek daha fazla başyazı çıkıyor. The Guardian'ın haklı olarak işaret ettiği gibi, Mugabe ile Zimbabve, Rumsfeld karşıtı olmakla Amerikan karşıtı olmak ve Şaron karşıtı olmakla İsrail karşıtı olmak arasında belirgin bir fark var. Bununla birlikte, İsraililer, Şaron'un nasıl biri olduğunu unutmuş gibi, kendilerini yönetmek üzere büyük bir çoğunlukla bu adamı göreve getirdi.

Şaron'dan, Filistinlilere karşı aptalca, dar görüşlü,

vahşi, canice ve eninde sonunda felaketle sonuçlanacak bir politika beklmeleri gerektiğini biliyor olmalıydı. Bu, insanları anti Semitik yapmamalı ama yapıyor. Dünya çapında İsrail karşıtı ruh hali giderek güçleniyor. Bu eğilim, her yerde yoğun ABD karşıtı duygularla at başı gidiyor. Gerçekten Amerikalılar ve Yahudiler Neonaziler gibi davranıyor. ABD halkı, 11 Eylül kabusunun etkisinden kurtulunca, bunun farkına varmalı.

‘Terörizme Karşı Savaş’ın bir başka tehlikeli yönü, ABD ordusunun, Bush'un gözünün önünde, onun bin Ladin'e karşı haçlı seferini bütünüyle ABD askeri gücünü yaymak için kullanıyor olmasıdır. Eski SSCB'nin etrafındaki çember, Soğuk Savaş günlerinde olduğundan daha da daraltılıyor. Bunun faydası ne? Hem ABD ordusu hem de ABD petrol devlerinin yararına Orta Asya'nın enerji zengini cumhuriyetlerinin denetim altına alınması.

Yirmi yıl önce Sovyet Kremlinini Afganistan'a yönelik bir ABD hareketinden korktu. Komşusunu işgal etti ve 10 yıl süren kanlı bir gerilla savaşını kaybetti. Sovyetler'in, şimdi Amerikalıların yerleştiği, aynı tepeler ve dağlarda yaşadığı yenilginin, Sovyet imparatorluğunun yıkılışında ciddi biçimde payı vardı. Mihail Gorbaçov 15 Sovyet cumhuriyetini bir arada tutamadı. Onu, CIA'dan dört danışmanın Kremlin'deki -kızının bürosunun yanındaki büroda- varlığına gizlice izin veren Boris Yeltsin izledi. Yeltsin, bu süper gücün talihsiz dağılışı sırasında başkanlık yaptı; dünyayı, Washington tarafından, tek başına ve insanlığın geri kalanı için tehlikeli sonuçlar yaratacak biçimde yönetilmeye terk etti.

Emperyalistlerin gözünü diktiği ödül, Kazakistan, Tacikistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan ve Azerbaycan'daki zengin petrol ve gaz yataklarıydı. Bunların en azından Suudi Arabistan ve Irak'taki yataklarla eşdeğerde olduğu tahmin ediliyor. Bu yeni ve büyük enerji oyununda Kabil'in denetimi, stratejik olarak büyük öneme sahip. Bu, Sovyetler'in 1979 yılı Aralık ayındaki, diğerlerinin önünü kesme amaçlı saldırı-

sını açıklıyordu. Bu aynı zamanda, ‘Terörizme Karşı Savaş’ın, çok fazla tartışılmayan ama Bush’lu Beyaz Saray’ın zihninde bir hayli yer tutan boyutudur. ABD askeri güçlerinin Afganistan’da uzun süreli bir çatışmaya çekilmekte olduğuna bakmayın siz. Bush tayfasının peşinde olduğu şey petroldür, özellikle de Rus petrolü.

Doğal olarak Bush, bin Ladin’i ölü ya da diri ele geçirmek için Afganistan’a müdahale ettiğini söylüyor. Fakat belki de onun önceliği, kendisinin söylediği gibi, El Kaide değildir; onun gerçek amacı pekâlâ ellerini Rusya’nın en önemli enerji kaynaklarına uzatmak olabilir. Gecikmeli olarak, Washington, ele geçirilmesi oldukça güç olan hedefinin yakalanmasını hafifsemeye başladı. Beyaz Saray şimdiden bu adamı yakalamanın altı yılı bulabileceğini söylüyor. Belki de onu aramayı tümenden bıraktılar. Amerikalılar kendi elleriyle yarattıkları bir başka Che Guevara efsanesi mi istiyorlar?

Usame’nin taraftarları, Kübalı Fidelcilerden tamamen farklı cinsten özgürlük savaşçıları, onlar intihar bombacıları. Dahası, bin Ladin’i mahkeme önüne çıkarmak riskli olurdu çünkü adam aslında 11 Eylül’le doğrudan bir ilgisinin olmadığını kanıtlayabilir.

Edward Helmore The London Observer’da (21 Ocak 2002), Washington’un bölgede kalma niyetini hiç saklamaya kalkışmadığını belirtti. ABD Senato çoğunluk lideri Tom Daschke son zamanlarda bölgeyi ziyaret etti ve Özbek liderlere ABD askerlerinin orada ‘kısa süreliğine’ bulunmadığını söyledi. On yıl gibi az bir süre önce bile, binlerce ABD askeri personelinin eski Sovyet topraklarında, bugün Orta Asya’nın eski Sovyet devletlerinde olduğu gibi, faaliyette bulunacağı düşünülemezdi. Vladimir Putin Pentagon’la böyle bir işbirliğine izin vermeyi yararlı gördü çünkü bu, Rusya’nın Çeçenistan’da sürdürdüğü savaşa yönelik ABD’nin ve AB’nin eleştirilerini yumuşatacaktı. Moskova’nın ödediği stratejik bedele değer miydi?

Öte yandan, Çin Halk Kurtuluş Ordusu’nun Genel-

kurmay Başkanı General Fu Quanyou, ABD askerlerinin Kazakistan'a girişini 'Çin'in güvenliğine yönelik doğrudan bir tehdit' olarak tanımladı. Pekin'in, kendi iç istikrarı hakkında, batı sınırlarında yaşayan Müslüman Uygurlar arasındaki radikallerden kaynaklanan kaygıları var. Helmore, London School of Economics öğretim üyesi profesör Margot Light'den bir alıntı yapıyordu: 'ABD'nin bölgeye koalisyon destekli askeri güçleri yerleştirmedeki şaşırtıcı hızı, Rusya'nın (ABD askeri yayılmacılığına etkili biçimde karşı hamleler yapmada) başarısız kalmasına neden oldu.'

David Ignatius Rusya'yı, dünyanın başlıca enerji üreticisi durumundaki Suudi Arabistan'a rakip olarak tanımladı. (Herald Tribune, 24 Aralık 2001) Rusya'nın Lukoil ve Yukos gibi petrol şirketleri şimdi, Exxon-Mobil, BP ve Shell'e benzetilerek 'en büyükler' olarak adlandırılıyor. Yalnızca Azerbaycan ve Kazakistan'ın 2010'da günde yaklaşık 3 milyon varil petrol ihraç etmesi bekleniyor. Ignatius, Moskova'nın yeni bir Houston haline gelme yolunda olduğunu tahmin ediyor. Rusya'nın kendisi günde 7 milyon varil petrol ihraç ediyor. Yakında Rusya günde yaklaşık 16 milyon varillik petrolü kontrol ediyor olacak; bu da Suudi Arabistan'ın mevcut üretiminin kabaca iki katı ediyor. 'Ve bu miktarlara, Rusya'nın şimdiye kadar başlıca üreticisi olduğu doğalgaz dahil değil' diye not ediyor Ignatius.

Şimdi, enerjiyi uygun limanlara taşıyacak olan çeşitli boru hatlarının hangi ihraç yollarıyla ve hangi ülkelerden geçerek inşa edileceği üzerinde gerçek bir kedi-fare oyunu oynandığı görülüyor. Görünüşe bakılırsa, Boris Yeltsin'li yıllarda ortaya çıkan hırsız baronlar, kabaca çalmaktansa, kapitalist oyunlara bağlı kalarak daha çok para kazanacaklarını görüyorlar. Bu nedenle Rusyalı petrol devleri, içerde olduğu gibi, ülke pazarı dışında da yatırım yapmaya başlıyor. Ignatius'un bildirdiğine göre, 'Lukoil, Irak'ın, günde hemen hemen 700 bin varil üretim beklenen Batı Qurna bölgesine büyük yatırımlar yapıyor. Ruslar, Cezayir, Su-

dan ve Libya'daki muhtemel enerji kaynaklarını da araştırıyor.’

Putin iki yıl önce yönetimi üstlendikten sonra Rusya'nın enerjisinin pazarlamasını Arapların hakim olduğu OPEC'in (Petrol İhracatçısı Ülkeler Örgütü) dayatmalarından kurtarmaya karar verdi. New York'daki Dış İlişkiler Konseyi'nde görevli diplomat Richard Butler, ‘Rusya'nın bağımsız petrol fiyatlandırma politikaları iki yıl içinde Rus ekonomisini istikrara kavuşturmayı başardı’ diye yazıyor.

1999'da, Kazakistan'ın Hazar Denizi'ndeki petrol alanlarından Kazakistan'ı ve Rusya'yı geçerek Novorossisk limanında Karadeniz'e ulaşacak bir boru hattının yapılması için ısrar eden, Başbakan Yevgeni Primakov'du. Boru hattı 2001'in sonlarında açıldı. Baş müşterisi olan Rusya'nın Tengizchevroil'i ile Rusya ve Kazak ortakların dışında boru hattının yarısı Chevron'a ve dörtte biri Exxon-Mobil'e aittir. Bununla, Kazakistan ekonomisinin yüzde 13 büyümesi bekleniyor.

Büyükelçi Butler'ın işaret ettiği gibi, Bush'un Afganistan'daki savaşı, Unocal ile Bidas adlı Arjantin firmasının Afganlardan hak koparmak için rekabete girdiği 1990 ortalarından beri ilk kez bu ülkeyi ve Pakistan'ı kat edecek bir boru hattının inşasını mümkün hale getirdi. ‘Terörizme Karşı Savaş’ın bir başka tali sonucu, sürmekte olan petrol üzerine gizli savaştır çünkü Washington yeni gerçekliğe uyum sağlıyor gibi görünüyor. ABD, 11 Eylül'ün 19 intihar pilotunun 15'inin Suudi olduğunu gördü. Belki de artık Suudi Arabistan en iyi müttefik olmaktan çıktı. Beyaz Saray açıkça, Suudi petrolüne önceki bağımlılığını azaltmaya yöneliyor. (Herald Tribune, 19 Ocak 2002).

Soğuk Savaş yıllarında olduğu gibi bir Dehşet Dengesi'ni yeniden kurmak üzere Rusya, Çin ve Hindistan arasında nükleer bir ittifakı savunan da yine Primakov'du. Bill Clinton ve onun Kremlin Uzmanı Strobe Talbott hemen müdahale etti. 2002'de görüyoruz ki, Pakistan'ın Müslüman özgürlük savaşçılarının bir sığı-

nağı haline gelmesinin sonucu olarak, Hindistan giderek artan biçimde Batı'ya özellikle de ABD'ye yaklaşıyor. George Bush'un Terörizme Karşı Savaşı Washington için geniş çaplı Doğu-Batı güç oyununda bazı yararlı yan etkiler yaratıyor. Bu savaş, Keşmir üzerinde Delhi ve İslamabad arasındaki yerel çatışmayı da ilgilendiriyor; ABD şimdi bu çatışmada Hindistan'ı destekliyor.

1955'te Endonezya Başkanı Sukarno tarafından Bandung'ta oluşturulan, Afrikalı-Asyalı ülkelerin onun yardımıyla ABD ve SSCB'nin nükleer bir savaşa varacak bir çatışmaya girmesini önlemek için arabulucu rolü oynamayı umdukları, uluslararası ilişkilerde bağlantısızlık anlayışı, 21. yüzyılda eskimiş ve aşılmış hale geldi. Şimdi B sınıfı-nükleer güçler, Çin, Rusya, İngiltere, Fransa, Hindistan ve Pakistan var. Belki İsrail gibi, birkaç da C sınıfı-nükleer mini-güç var. Fakat bir tek A sınıfı-nükleer güç bulunuyor: ABD. 'Cücelerden' hiçbiri ABD askeri gücüne meydan okuyacak fikirlere sahip değil. Bu yüzden, bugünün küresel polisine karşı çıkanların tek bir seçeneği var: Yeraltına inmek ve küresel gerilla birliklerini örgütlemek. Sivrisinekleri nükleer bombalarla öldüremezsiniz.

Bu nedenle Washington askeri öğretilerini değiştiriyor. Şu kesin ki, askeri bütçeler savaşlarda büyük bir hızla genişler. Bush yeni mali yıl için 380 milyar dolarlık bir Pentagon bütçesi planlıyor. Afganistan'daki başarılarından sonra Özel Güçler özel fonları kullanabiliyor. Washington bir kontrgerilla ordusuna yöneliyor. Para ilk kez 15 bin kişilik yeşil berelilere ve Delta Force ile donanma komandolarına gidiyor. ABD'nin beslediği devlet gerillalarının bir öncü kıtası Filipinler'e ulaşıyor; gönderilen askeri güç bu ülkede anti Amerikan duyguları yaygınlaştırıyor ve Müslüman özgürlük savaşçılarına sempatiyi güçlendiriyor. Bush küresel savaşını şimdi de oraya taşıyor.

Savaş kışkırtıcısı Rumsfeld, Financial Times'dan Edward Alden'e 'Biz El Kaide'den çok daha fazlasıyla

ilgilieniyoruz' diyordu. (19 Ocak 2002) 'Terörizm sorununu çözmek için 15 ülkeye daha gitmemiz gerekiyorsa, gitmeliyiz, ancak bu şekilde bu sorunun zarar vermesini ve daha binlerce insanı öldürmesini önlemiş oluruz.' Zavallı adam. Onun beyni, terörizm dediği şeyin tek kaynağının elli yıldır gidilen ABD'nin emperyalist dış politika rotası olduğunu idrak etmekten aciz. Gerçekte insanlık sonunda, Beyaz Saray'ın, hükümetin ve bütün olarak ABD iktidar kurumlarının zorbaca davranışlarına karşı meşru ve örgütlü, silahlı bir isyanla direniyor. Nihayet ABD terörünün kurbanları tarafından, yarım yüzyıldır işlenen savaş suçlarının faturası çıkarılıyor.

Eric Pianin ve Bob Woodward The New York Times'da (18 Ocak 2002), ABD istihbarat ajanlarının giderek artan biçimde, gelecekte ABD'ye karşı El Kaide'nin Asyalı ve Afrikalı üyelerinin katılabileceği saldırılardan kaygı duydukları uyarısında bulundular. Washington'dakilerin akıl edemedikleri soru şu: El Kaide gibi bir örgüt Endonezyalılar, Filipinliler veya Malezyalılar arasından neden bu kadar kolay biçimde gerilla toplayabiliyor? Yarım yüzyıldır ülkelerinin halklarına karşı işlenen sayısız suça tanık olarak uzun bir süreçte ABD'ye karşı büyüyen bir nefret duyan Asyalıların bu örgüte üye yazılması kolaydır.

Beyaz Saray, Hollywood'dan, amaçlarını benimsemesini ve 'diğer halklara ve ülkelere karşı Amerika'nın iyi niyetlerini ve fedakarca davranışlarını' destekleyen filmler üretmesini istedi. Gerçekten de Hollywood bu isteğe cevap verdi. Somali'de Mogadişu'nun harap arka sokaklarının labirentlerinde bir grup asi ayaktakımı tarafından düşürülen ABD'nin ileri teknoloji ürünü bir helikopteri çevresinde yazılmış bir senaryo ortaya çıkarıldı. 'Seçkin komandoların, Amerika'nın kudretine meydan okumaya cesaret eden Muhammet Farah Aidid'in yakın adamlarını yakalama amaçlı operasyonu başarısız olunca, öteki helikopter de iki mil uzakta düştü' diye yazıyordu Jonathan Clayton The Sunday Ti-

mes'ta. (20 Ocak 2002). Çıkan çatışmada 19 işgalci Amerikalıya karşı 500 Somalili öldü. Bush'un istediği gibi, Hollywood, Bill Clinton'ın Somali'deki, aslında tam bir felaket olan askeri hareketini yüceltmek için 'Kara Şahin Düştü' filmini çekti.

George Monbiot'un The Guardian'da belirttiği gibi, Hollywood görev aşkıyla başkanın gösterdiği yoldan yürüdü ve 1993'deki Somali yenilgisini iyi ile kötü, uygarlık (ABD) ile barbarlık (Somali) arasındaki bir çatışma olarak sundu. Hollywood kolayca yeni bir ulusal efsane yarattı. 'Amerika kendisine aynı anda hem dünyanın kurtarıcısı, hem de kurbanı rolünü biçiyor. Kendisini dünyayı kötülükten kurtarmak için kurban olmayı göze alan bir mesih olarak görüyor. Bu efsane, dünyadaki başka herkes için haddi hesabı olmayan tehlikeler içeriyor' diye uyarıyor Monbiot.

'Kara Şahin Düştü', dokuz yıl öncesinde geçiyor. CIA şu sıra ABD güçlerinin oraya dönmesi gerektiğine inanmış görünüyor. Anlaşılan, Aidid'in oğlu yeni bir işgali haklı çıkarmak için yeterince malzeme verdi. Clayton, The Sunday Times'daki yazısında, gerçek savaşın belki de taşeron Etiyopya'nın kurbanlık askerleri tarafından yürütüleceği tahmininde bulunuyordu. ABD ve İngiltere savaş gemileri şimdiden Somali Körfezi'ne ulaştı. SAS, keşif uçuşları yapıyor. CIA bölgedeki varlığını güçlendirdi. ECHELON uyduları tam faaliyet halinde.

Bush yönetimi işlerini sanki Birleşmiş Milletler artık yokmuş gibi yürütüyor. Arafat'ı 'geçersiz' ilan eden Şaron gibi, Bush ve ortaklarının da BM'ye karşı benzer duygular beslediğine dair işaretler var. Birleşmiş Milletler'in Genel Sekreteri ve eşinin, Hollanda'nın veliaht prensinin peri masalını andıran düğününe katılmak için Amsterdam'a uçmasında şaşılacak bir şey yok ama eğer Genel Sekreter hâlâ işini ciddiye alıyorsa, jetine atlayıp ABD'nin savaş esirlerine davranışını denetlemek için Guantanamo'ya gitmelidir. Kofi Annan belki de, görevi devam ettiği sürece aynı zamanda onun hoş

taraflarının tadını çıkarabileceğini düşünüyor.

Senato'daki 2002 yılı konuşmasında Bush, dünyanın polisi sıfatıyla, Somali ve diğer onbir ülkedeki El Kaide terör kamplarına dikkat çekerek, onları temizlemeyi planlamakta olduğunu söyledi. Amerika Birleşik Devletleri'nin Başkanı, evrensel davranış yasası olarak ortak kabul gören, Truman tarafından da imzalanmış Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ni belki de hiç okumadı. Texas'tan yeni gelen bu adam, sanki bütün dış dünyaya, orada kimin 'Şer Ekseni'ne dahil olduğuna karar vermekte kendini özgür hissettiği, bu arada kendisinin doğal olarak 'İyilik Ekseni'ni temsil ettiği, Amerika'nın arka bahçesiymiş gibi bakıyor.

Bush karabasanlar görüyor. Hasta bir ruh hali var; bu durumda onun kafasındaki saçmalıklar, akıl yürüterek veya gerçeklerin yalın biçimde ortaya konulmasıyla düzeltilemez. Onun Senato karşısındaki 2002 yılı konuşması, 'Amerika özgürlüğü ve adaleti savunmada önderlik edecek çünkü onlar her yerde, bütün insanlar için doğru, gerçek ve değişmezdir' gibi aptalca cümlelerle karışık olarak, çok sayıda yanlışlık ve saçmalıklarla doluydu. Böyle bir önerme yalnızca yanlış değil, aynı zamanda, kendisini, insanlığı tüm sorunlarından kurtaracak kahraman gibi gören saf Amerikalılardan başka hiçkimsenin yutmayacağı cahil, dar görüşlü, muhafazakâr ABD Cumhuriyetçiliğinin ürünü olan bir düşüncedir. Bush gibi, dünyanın, onun çocukça mutluluk anlayışlarının düzeyine inmeye hazır olduğunu zanneden birisi, ruh doktoruna görünmelidir.

Onun Cumhuriyetçi bir önceli olan Richard Nixon bunu yapacak kadar anlayışlıydı. New York'da muayenehanesi olan Psikiyatrist Dr. Arnold Hutschnecker, Nixon'un kafasındaki kaosu bir düzene sokmak için yığıtçe bir çaba gösterdi. Sonradan Hutschnecker The New York Times'ın okur mektupları sayfalarında ısrarla, bırakalım Beyaz Saray'ı, bütün kamu görevlerine talip olan adayların, o işe uygun olup olmadığını sınamak üzere zihinsel, fiziksel ve mesleki olarak kontrol-

den geçirilmesi gerektiğini savundu. Çokuluslu şirketlerin en üst düzey yöneticilerinin belirlenmesinde bu standart işlem uygulanıyor. 2002 yılında insanlık, hepimiz için savaşa ve barışa karar veren, kesinlikle Hutschnecker'den geçer not alamayacak olan bir Süper Küresel Polis'le karşı karşıya.

Bush'un psikolojik iç dünyası, 'Cinayet yöntemlerinin eğitimini almış onbinlerce tehlikeli katil, uyarıda bulunmaksızın patlamak üzere kurulmuş, tik tak ederek çalışan bombalar gibi dünyaya yayılıyor' türünden cümleler üretiyor. Washington açıkça 11 Eylül felaketini sonuna kadar sömürüyor. Yurtsever birlik ve dayanışma adına, her şey mübah görülüyor. The Guardian'ın başyazısında belirtildiği gibi, 'Kendini gerçeğin evrensel askeri olarak adlandıran Bay Bush, er ya da geç, 11 Eylül trajedisine ona, Amerika'yı ve dünyayı onun aşırı basitleştirici ve kısıtlı görüşlerine uydurmak üzere yeniden şekillendirme hakkı veriyormuş gibi davranmaya son vermek zorunda kalacaktır.' İngiliz gazetesi ekliyordu, 'Çünkü bu, onun çalışmalarını etkileyen bir karabasanıdır. Ve bu karabasan çok tehlikelidir. (Karabasan: Siyasi Yaşamın İç Boyutları, James M. Glass, University of Chicago Press, 1985)

William Pfaff'ın Los Angeles Times'da (31 Ocak 2002) izah ettiği gibi, 11 Eylül Amerikalı bilincini değiştirdi. Oysa, yakın zamanlarda İspanya, Kuzey İrlanda, Sri Lanka, Keşmir, Çeçenya, İsrail, Filistin, Kolombiya, Kongo, Sierra Leone vb. yerlerde olduğu üzere, dünya terörizm hakkında hep bilgi sahibi olmuştu. Pfaff aynı zamanda Bush hükümetinin Küba'daki El Kaide tutuklularına kötü davranışını ele alıyordu. Televizyonda açıklama yapan Başkan Yardımcısı Dick Cheney'den alıntı yapıyordu: 'Bunlar son derece tehlikelidir. Bunlar kendilerini milyonlarca masum Amerikalıyı öldürmeye vakfetmiş kişilerdir.'

1945'den beri uyguladığı canice politikalarının sonucunda ABD'nin yarım yüzyılda bütün dünyada kaç milyon insanın ölümüne neden olduğunu önemse-

me şeklindeki eşsiz anlayışa geri dönmüş bulunuyoruz. Buna karşılık 3 bin Amerikalının WTC'de öldüğünde ABD'nin gazabına uğrayacak dünya çok küçük bir hedef haline geldi. ABD, Eisenhower-J.F. Kennedy yıllarında ayrımcı yasalarını ayıklayabildi. Fakat, 'yeryüzündeki tüm öteki cücelere göre çok daha üstün olan Amerikan süper-ırkı' şeklindeki aptalca anlayış, 21. yüzyılda hâlâ güçlü bir şekilde yaşıyor.

İsrail, benzer ırkçı tepkiler gösteriyor. İsrail kabilesinden bir ya da daha fazla kişi Filistinli özgürlük savaşçıları tarafından öldürülürse, ileri teknoloji kullanan devriyeler hemen sokağa çıkıp görebildikleri ne kadar savunmasız sivil Filistinli varsa üzerlerine bomba yağıyor ve onları evlerine canlı canlı gömüyorlar. Ölen Filistinlilerin sayısı daima İsrail tarafındaki kayıpların iki ya da üç katı olmalıdır. Çünkü düşmana insan olarak değil, aşağı bir ırkın aşağı bir klanının üyesi olarak bakıyorlar. Kumarhane kapitalizmine ve insanlık üzerinde süregelen ABD hakimiyetine karşı büyüyen küresel ayaklanmayı durdurma amaçlı Batı'nın ve İsrail'in acımasız haçlı seferinin en üst kademe yöneticilerinin zihnini faşist zorbalık teslim aldı.

Pfaff'ın Los Angeles Times'da belirttiği gibi, Bush'un Beyaz Sarayı, düşmanı mutlak kötülük olarak, savaşı iyi ve kötü arasındaki metafizik çatışmanın dışavurumu olarak tanımlıyor ve 'Terörizme Karşı Savaş'ı yok edilmesi gereken insanaltı varlıklara karşı bir mücadele şeklinde değerlendiriyor. 'Naziler Yahudileri imha edilmesi gereken bir düşman olarak tanımladı' diye not ediyordu Pfaff 31 Ocak 2002 gibi yakın bir tarihte. Hitler'in, askerlerine Polonyalıların ve Rusların köleler gibi davranılması gereken alt insanlar olduğunu öğrettiğini ekliyordu. Bush ve Şaron kendi halklarına El Kaide ve Filistinliler hakkında aynı şeyi söylüyor.

1930'lu yıllarda Alman kitleler, ülkelerinin çılgın canilerin eline düşmüş olduğu gerçeğinden habersizdi. Hitler'in terörizmi 1930'lar ve 40'larda Batı Avrupa'da ve SSCB'de hedef tahtasına kondu. Şimdilerde oğul

George Bush'un komutası altındaki ABD terörizmi, dünyanın en uzak köşelerine kadar uzanan küresel bir Nazi tipi haçlı seferidir. Hitler Amerika Birleşik Devletleri'nin yardımıyla durduruldu. Amerikalılar ve İsraililer ancak kendi içlerinden durdurulabilir; bu yapılamazsa her şey kaybedilecek.